

VIBRACE V.

L. KLIMA

o b s a h :

- 1) MANIFEST HIPPIES - z knihy Odvrácená tvář Ameriky
- 2) VÍRA JAKO CHARAKTEROVÝ RYS -Erich Fromm
z knihy Člověk a psychoanalýza
- 3) LA VIE SPRÉS LA VIO -Paul Mizreki
o knize R.Moodyho:Život po smrti
- 4) ÚVOD A PSYCHOLOGICKÝ KOMENTÁŘ K "TIBETSKÉ KNIZE
MRTVÝCH" - BARDO THEDOL - Karl Gustav Jung
- 5) ANDRE BRETON - z knihy Jitro kouzelníků
- 6) ZELENÁ TVÁŘ-úryvek O BDĚNÍ - Gustav Meyrink
- 7) SEX,LÁSKA A MODLITBA-TŘI STUPNĚ K BOŽSTVÍ -
Bhagwen Shree Radžnásh
- 8) KLAMNOST VĚDĚNÍ - Bhagwen Shree Radžnásh
- 9) ROZHOVORY S LÉČITELEM -2.část O DUCHOVNÍ CESTĚ (:
- 10)VEGETARISMUS -z časopisu HUMUS př.Es
- 11)O MRŠINÁCH - P&T
- 12)THE MYSTIC SPIRAL-YOURNEY OF THE SOUL -2.část
-Jill Purce
- 13)TAJEMSTVÍ KATEDRÁL-CYKlický KŘÍŽ Z HENDAYE -
(úryvek) -F u l c a n e l l i
- 14)YUGY - převzato ze Státního Poustevnictví Praha(
- 15)KNIHA - výpis - Allen W a t t s
- 16)METAFILOSOFIKA -Ledislev K l í m a
- 17)ZÁKLADNÍ MYŠLENKY STAROINDICKÉ FILOSOFIE-Dr.F.Č.
z knihy Učení staroindické- jeho význam a vznik

a vyvinevání náborů, zvláště křesťanských a vůbec náboženských - díl I./1874 (dr. František Čupr)

8) UPANIŠADY - z téže knihy

9) AUDIENCE U DALAI LÁMY
O TIBETSKÉ BUDDHISTICKÉ MEDITACI /Günter Schütler
K ZENU

10) DRUHÝ NÁBOŽENSKÉ ZKUŠENOSTI -William J a m e s
(úryvky)

11) O TRANSCENDENTÁLNÍ METASTAROSTI -Lewis Thomas
kapitola z knihy BUNKA, MEDUZA A JÁ

12) O SMÍCHU - Umberto E c o
úryvek z knihy JMÉNO PÁŽE

Čím pestřejší a bohatší na
překážky je život,
tím více pocituje tvor své bytí
J. T o m e č e k

Pod hladinou platí zákon:
Uvěříš-li, zemřeš.
J. T o m e č e k

Moudří se musí smíchat s méně moudrými
jako se musí smíchat uřen s tuhou, aby
nedošlo k výbuchu.

Život je jako trubka. Když do ní
nefoukáš, nic z ní nevyjde.
L. A m s t r o n g

Věda je jedním z ^{způsobů} poznání světa
stejně jako poezie

Jsou dvě nekonečna: Bůh a pitomost (Varèse)

Jsem lež, která vědycky říká pravdu
(Cocteau)

z knihy

Odvracená tvář Ameriky

MANIFEST HIPPIKÁ

Jdi klidně zmatkem a spěchem s výlenkou na klid, jež lze najít v tichu. Pokud je to možno bez ztráty tváře, žij ve shodě se všemi. Pronášej svou pravdu klidně a jasně a vyslechni ostatní, i omezené a nevědomé, oni mají také co říci.

Vyhýbej se křiklounům a dotěrům. V jejich společnosti se můžeš stát prázdným a zahořknout, neboť vždy najdeš lepší i horší, než jsi ty. Kéž vše, čeho dosáhneš, i tvá předsevzetí se ti stanou pramenem radosti.

Konej svou práci z celého srdce, i kdyby byla sebenepatrnější: jen ji máš doopravdy v proměnlivosti osudu. Buď opatrný, na světě je spousta podvodů. Ale to at ti nezakryje pravou skutečnost - nepřehledný zástup lidí jde za vznešenými ideály a všude je život plný hrůzství.

Buď sám sebou. Zvlášť nepředstírej city. A nepřistupuj k lásce cynicky, neboť oproti otupělosti a rozčarování je věčná jako tráva.

Přijímej klidně, co ti radí léta. Až přijde čas, s půvsbem odlož vše, co náleží mládí. Rozvíjej sílu ducha, aby tě mohla ochránit v nenačalém neštěstí. Nemač se však výtvery fantazie. Mnoho obav se rodí z nudy a samoty. Kromě zdravé disciplíny buď k sobě také vlídný.

Jsi dítě vesmíru a nic méně než strom nebo hvězda, máš právo tedy být. Ať je ti to jasné, nebo ne, vesmír se bezpochyby ubírá správnou cestou. Žij proto v míru a pokaž se svou duší ve vírech života.

Přes veškeré hrůzy, strážně s zmařenými sny je to krásný svět. Neumdlévej. Jdi za štěstím.

VÍRA JAKO CHARAKTEROVÝ RYS

oo

Víra se zakládá na přijetí důkazů
o duchu; nevíra tkví v jejich popí-
rání.

emerson

Víra není jedním z těch pojetí, které se hodí do intelektuálního klimatu dnešního světa. Člověk obvykle spojuje v protikladu k racionálnímu vědeckému myšlení víru s Bohem a náboženskými doktrínami. O vědeckém myšlení se věří, že se týká oblasti faktů na rozdíl od oblasti, která stojí nad fakty, kde vědecké myšlení nemá místa a kde vládne jediné víra. Toto myšlení je pro mnoho lidí neudržitelné. Jestliže není možno spojit víru s racionálním myšlením, pak je třeba ji odstranit jako anachronní stický pozůstatek dřívějšího stupně kultury a nahradit ji vědou, tj. fakty a teoriemi, které jsou srozumitelné a dají se ~~xxxxxxxx~~ uplatnit.

Moderního postoje vůči víře se dosáhlo po zdlouhavém boji proti autoritě církve a jejímu požadavku oblédat veškeré myšlení. Skepticismus vůči víře je tak spjat s pokrokem rozumu. Tato konstruktivní stránka moderního skepticismu má však také svůj rub, na nějž se dosud nebral zřetel.

Pohled do charakterové struktury moderního člověka a současné společenské scény ukazují, že dnešní všeobecná ztráta víry nemá již ten pokrokový aspekt, který měla před generacemi. Tehdy byl boj proti víře bojem za emancipaci, za uvolnění z duševních okovů; byl to boj proti iracionální víře, byl to výraz důvěry v rozum člověka a v jeho schopnost vybudovat společenský řád řízený na zásadách svobody, rovnosti a bratrství. Dnes je však nedostatek víry výrazem hlubokého zmatku a zoufalství. Kdysi byl skepticismus a racionalismus progresivní silou v rozvoji myšlení; dnes se staly racionalizací relativismu a nejistoty. Pověrou se stala domněnka, že hromadění stále více a více faktů bude mít za nevyhnutelný následek zji-

štění pravdy. Pravda samotná se dnes v některých kruzích považuje za metafyzické pojetí a věda se omezuje na úkol sbírat informace. Pod fasádou údajné racionální jistoty tkví hluboká nejistota, která způsobuje, že lidé jsou neochotní přijmout nebo udělat kompromis s jakoukoli jim vnucovanou filozofií.

Může člověk žít bez víry? Cožpak nemusí mít dokonce "víru v matčin prs"? Cožpak nemusíme my všichni mít víru ve své druhy, v ty, které milujeme, a v sami sebe? Můžeme žít bez víry v platnost norem svého života? Bez víry se skutečně člověk stává sterilní, ztrácí naději a pocituje bázen, která proniká do samého jádra jeho bytí.

Byl tedy boj protá víře zbytečný a úspěchy rozumu bezvýsledné? Musíme se vrátit k náboženství nebo rezignovat a žít bez víry? Je víra nutně otázkou víry v boha nebo v náboženské doktriny? Je tak blízce spjata s náboženstvím, že musí sdílet jeho osud? Stojí víra nutně v protikladu k racionálnímu myšlení a je tedy od něj navždy odtržena? Pokusíme se odpovědět na tyto otázky tím, že budeme víru považovat za základní postoj člověka, za charakterový rys, který prolíná všemi jeho zkušenostmi, umožňuje mu žít skutečností bez iluzí a přesto žít podle své víry. Je těžko myslet na víru ne jako hlavně na víru v něco, ale jako na víru ve vnitřní postoj, jehož specifickým objektem je věc druhohradě důležitosti. Snad nám pomůže, připomeneme-li si, že pojem "víry", jak se používá ve starém zákoně - "emunah" -, znamená "pevnost", což naznačuje určitou kvalitu lidského prožitku a tedy spíše charakterový rys než víru v něco.

Snad nám pomůže lépe pochopit tento problém pohovoříme-li si nejdříve o problému pochybnosti. Pochybnost se obvykle chápe jako pochybování nebo nejasnost o tom či onom tvrzení, myšlence, osobě; je možno ji však také chápat jako postoj, který proniká osobností člověka, takže předmět, na nějž člověk svojí pochybnost soustřeďuje, má jen druhohradý význam. Abychom dobře porozuměli jevu pochybnosti, je třeba dělat rozdíl mezi pochybností

racionální a iracionální.
 Brzy se dostaneme ke stejné diferenciaci i při jevu víry.

Iracionální pochybování není intelektuální resko-
 na nesprávné nebo očividně chybné tvrzení, spíše
 však pochybností toho druhu, který zabarvuje život
 člověka citově a intelektuálně. Pro takového člově-
 ka neexistuje v žádné sféře života zkušenost, která
 má kvalitu jistoty; všechno je pochybné, nejisté.

Nejextrémnější formou iracionální pochybnosti je
 neurotické nutkání pochybovat. Člověk jím posedlý je
 nutkán pochybovat o všem, na co myslí, a cítit zmatek
 nad vším, co dělá. Pochybnost se často týká nejdůle-
 žitějších otázek a životních rozhodnutí. Často se
 tak ovlivňuje nejmaličernější rozhodnutí, jako na-
 př. který oblek si zvolit, nebo zda se má či nemá
 jít na večírek. Bez ohledu na to, zda objekt pochyb-
 nosti je maličerný nebo důležitý, je iracionální
 pochybnost mučivá a vyčerpávající.

Psychoanalytické zkoumání mechanismu nutkavého
 pochybování ukazuje, že se jedná o racionální výraz
 nevědomých emocionálních sporů, které vyplývají z
 nedostatečné integrace totální osobnosti a ze siln-
 ého pocitu bezmocnosti a osamocení. Člověk může
 přemoci tuto paralýzu vůle, která vyplývá z vnitřní-
 ho zážitku bezmocnosti, jen tím, že odhalí kořeny po-
 chybností. Pokud člověk takového poznání nedosáhne,
 nachází alespoň náhradní řešení, které ať neuspokojí,
 vě, přesto odstraní alespoň mučivou pochybnost.
 Jedním z těchto náhradních řešení je nucená činnost
 v níž člověk nalézá dočasnou úlevu. Druhé řešení spo-
 čívá v tom, že člověk přijme nějakou "víru" a ponoří
 do ní tak říkajíc sebe i svoje pochybnosti.

Typickou formou soudobých pochyb není však tato
 aktivní víra, spíše však postoj l h o s t e j n o s t i,
 v němž je všechno možné a nic jisté. Stále vět-
 ší množství lidí cítí nad vším zmatek, nad prací, nad
 politikou a mravy, a co je horší, věří, že tento zmá-
 tek je normálním duševním stavem. Tito lidé pocitu-
 jí izolovanost, zmatek a bezmocnost; nežijí svůj ži-
 vot na základě vlastních myšlenek, citů a smyslů, ale
 podle zkušeností, které by měli mít. V těchto zautoma-

tizovaných lidech pochybnost zmizela-byla však nahrazena lhostejností a relativismem.

Na rozdíl od iracionální pochybnosti vyvolává racionální pochybnost tvrzení, jejichž platnost je závislá na víře v autoritu a nikoli ve vlastní zkušenost. Tato pochybnost má důležitou funkci ve vývoji osobnosti. Dítě nejdříve přijímá všechny myšlenky na základě nepochybné autority rodičů. V procesu osvobozování se od jejich autority stává se ve svém vývoji kritické. V procesu růstu začne dítě pochybovat o legendách, které dříve přijímalo bez dotazů; ke zvyšování jeho kritických schopností pak dochází v přímé úměrnosti k tomu, jak daleko se mění v dospělého člověka.

Z historického úhlu je racionální pochybnost jedním z hlavních pramenů moderního myšlení; moderní filosofie a věda získaly její pomocí své nejplodnější impulsy. Právě tak jako v osobním vývoji byl růst racionální pochybnosti spojen s růstem emancipace a osvobozování se od autorit církevních a státních.

Pokud jde o víru, chci dělat stejně jako v případě pochybnosti rozdíl mezi iracionální a racionální vírou. Iracionální víru chápou jako víru v člověka, myšlenku nebo symbol, a to ze okolností, kdy není výsledkem vlastní zkušenosti, myšlení nebo cítění, ale zakládá se na emocionální poddanosti člověka vůči iracionální autoritě.

Ještě dříve, než budeme pokračovat, bude třeba zkoumat spojitost mezi poddaností se intelektuálními a emocionálními procesy. Existuje dostatek důkazů o tom, že člověk, který se vzdal své vnitřní nezávislosti a podrobil se autoritě, má tendenci zaměňovat zkušenost autority za svojí vlastní. Nejprůsvětlevější ilustrací nelžeme v hypnoze, kde se člověk podrobuje autoritě druhého a ve stavu hypnotického spánku je ochoten myslet a cítit to, k čemu ho hypnotizér "přinutí" myslet a cítit. I potom, kdy se probudí z hypnotického spánku, bude sledovat příkazy hypnotizéra a přitom se domnívat, že jedná podle vlastního úsudku a vlastní iniciativy.

Jestliže mu například hypnotizér vsugeroval, že v určitém chvíli pocítí zimu a má si proto obléci kabát, prožije takový šlovák v posthypnotické situaci právě tento vsugerovaný pocit a bude jednat, jak mu bylo uloženo, s přesvědčením, že jeho pocity a počínání se zakládají na realitě a že jsou vyvolány jeho vlastním přesvědčením a vůlí.

I když je hypnotická situace nejpřesvědčivějším experimentem pro demonstraci mezivztahu mezi podrobeností vůči autoritě a myšlenkovými procesy, existují četné a poměrně obyčejné situace, které prozrazují stejný mechanismus. Reakce lidí na vůdce, který má mohutnou sílu sugesce, je příkladem semihypnotické situace. Ani zde nejde o to, žeby bezpodmínečně přijímání jeho myšlenek kořenilo v přesvědčení posluchačů, že by bylo založeno na jejich vlastním myšlení nebo na jejich kritickém hodnocení těch myšlenek, které jsou jim předkládány, ale v tom, že emocionálně se podrobují řečníkovi. Lidé trpí v této situaci iluzí, že souhlasí, že rozumově schvalují myšlenky, které jim řečník vsugeroval. Takoví lidé cítí, že řečníka přijímají, protože souhlasí s jeho myšlenkami. Ve skutečnosti je postup právě opačný; přijímají jeho myšlenky, protože se podrobili jeho autoritě semihypnotickým způsobem. Hitler tento proces dobře popsal v jedné ze svých statí. Píše zde o tom, proč porádat propagandistická shromáždění večer; říkal, že "lepší řečnický talent panovačné spoštolské povahy bude teď (večer) mít větší úspěch při získávání lidí pro novou vůli. Tito lidé totiž pocítují jisté oslabení vůle odporovat nejpřirozenějším způsobem než ti, kteří mají ještě plnou kontrolu své energie a vůle." (A. Hitler Mein Kampf)

Pro iracionální víru má věta "Credo quia absurdum est" - "Věřím p r o t o ž e je to absurdní" - plnou psychologickou platnost (Populární, avšak poněkud zkreslená verze Tertulliánovy věty). Když někdo udělá prohlášení, které spočívá na rozumových základech, dělá jen to, co v zásadě může udělat každý jiný. Jestliže se však odváží tvrdit něco rozumově absurdního, ukazuje tím, že se dostal nad schopnost zdravého

rozumu a že má magickou moc, která ho povyšuje nad průměrného člověka.

Zdá se, že mezi mnoha historickými příklady iracionální víry je biblický příběh o osvobození židů z egyptského jarma jedním z nejpodivuhodnějších komen tářů k problému víry. V celém příběhu se židé popisují jako lidé, kteří, přesbože trpí v důsledku svého zotročení, přece jen mají strach se vzbouřit a ztratit tak jistotu, kterou mají jako otroci. Rozumějí pouze řeči moci, které se bojí, ale které se podrobují. Mojžíš, který se staví proti p říkazu boha vydáv, t se za jeho zástupce, říká, že židé nebudou věřit v boha, jehož jméno vůbec neznají. Bůh si sice nechce hledat jméno, ale učiní tak, aby dal židům jistotu. Ale Mojžíš tvrdí, že ani jméno neposkytuje dostatečnou jistotu, která by židy přiměla věřit v boha. I udělá bůh další ústupek. Učí Mojžíše dělat zázraky, "aby židé uvěřili, že se ti zjevil bůh, bůh jejich otců, bůh Abraháma, Izáka, a Jakuba". O hluboké ironii této věty nelze pochybovat. Kdyby židé měli takovou víru, jako si přál bůh, byla by tkvěla v jejich vlastní zkušenosti nebo v dějinách jejich národa; stali se však otroky; jejich víra byla vírou otroků a spočívala v podrobení se moci, která ukazuje svoji sílu svou magií; na židy mohla udělat dojem jen jediná magie, která by nebyla jiná, nýbrž silnější než ta, kterou dokázali Egyptané.

Nejdrastičtějším soudobým jevem iracionální víry je víra v diktátorské vůdce. Její obhájci se snaží dokázat opravdovost této víry poukazem na to, že miliony lidí jsou ochotny pro ni zemřít. Jestliže se dá víra definovat jako slepá věrnost osobě nebo věci a měřit ji ochotou položit za ni svůj život, pak skutečně je víra proroků ve spravedlnost a lásku právě tak jako víra jejich odpůrců v moc v záse- dě stejným jevem, odlišným jen pokud jde o o b j e k t. Pak se víra obránců svobody liší od víry jejich potlačovatelů jen tím, že je to víra v odlišné myšlenky.

Iracionální víra je fanatickou vírou v někoho nebo v něco a je zakořeněna v porobenosti osobní nebo neosobní iracionální autoritě. Naproti tomu

racionální víra je pevným přesvědčením, založeným na produktivní intelektuální a emocionální aktivitě. Důležitou součástí racionálního myšlení, v němž prý pro víru není místa, je právě racionální víra. Jak se například vědec dobere nového objevu? Začíná snad tím, že dělá jeden pokus za druhým a sbírá fakt za faktem, aniž by měl sebemenší představu, co očekává, že najde? Málokdy se došlo v jakémkoli oboru k nějakému důležitému objevu tímto způsobem. Lidé se nikdy nedobrali důležitých závěrů, když se pouze honili za fantazií. Proces tvůrčího myšlení v jakékoli oblasti lidské činnosti často začíná něčím, co by se dalo nazvat "racionální vizí", která sama je výsledkem obsáhlého předchozího studia, reflektivního myšlení a pozorování. Potom, když se vědci podaří nashromáždit dostatečné množství faktů nebo vypracovat matematickou formuli-nebo obě-, aby jeho původní vize byla dostatečně pravděpodobná, teprve pak se dá říci, že vytvořil dočasnou hypotézu. Pozorná analýza hypotézy vzhledem k jejím důsledkům i sbírání faktů na její podporu vedou ještě k adekvátnější hypotéze a konečně snad k tomu, že se dá zařadit do široké teorie.

Dějiny vědy jsou bohaté na příklady víry v rozum a vizi pravdy. Koperník, Kepler, Galilei a Newton byli prodechnuti neotřesitelnou vírou v rozum. Bruno byl za ni upálen. Spinoza exkomunikován. Víra je nutná na každém kroku od koncepcí racionální vize až k teoretické formulaci: víra ve vizi jako v racionální platný cíl, důstojná snahy dosáhnout její, víra v hypotézu jako v pravděpodobný předpoklad a víra v konečnou teorii alespoň do té doby, než se dosáhne všeobecného souhlasu s její platností. Tato víra tkví ve vlastní zkušenosti člověka, v důvěře ve vlastní sílu myšlení, pozorování a soudnosti. Irracionální víra znamená, že se něco jako pravdivé přijímá jen p r o t o, že to říká autorita nebo většina; racionální víra spočívá v nezávislém přesvědčení, které je založeno na vlastním produktivním pozorování a myšlení.

Myšlení a soudnost nejsou jedinou oblastí zkušenosti, v níž je racionální víra patrná. V oblasti lidských vztahů je víra nezbytnou kvalitou dobrého přátelství nebo lásky. "Mít důvěru" v někoho znamená že si je člověk jist spolehlivostí a nezměnitelností jeho základních názorů, jádrem jeho osobnosti. Tím nemyslím, že člověk nemůže změnit názor, ale že jeho základní motivace zůstane vždy stejná; například že úcta k lidské osobnosti je součástí jeho samého a že je nezměnitelná.

Ve stejném smyslu má člověk důvěru i v sebe sama. Jsme si vědomi své existence, jádra své osobnosti, které je nezměnitelné a které se nemění po celý život přes měnící se okolnosti, bez ohledu na některé změny názorové nebo citové. Je to právě toto jádro, které je realitou pojmu "já", na něm se zakládá naše přesvědčení o vlastní totožnosti. Nemáme-li víru ve vlastní vytrvalost, je náš pocit totožnosti ohrožen a stáváme se závislí na jiných lidech; to, zde schvaluji naše činy, se pak stává základem našeho pocitu totožnosti. ~~Nemáme-li víru v svou vlastní vytrvalost~~ Jen člověk, který má důvěru sám v sebe, může být věrný jiným, protože jen on si může být jist, že bude i v budoucnosti stejný, jako je dnes, a že bude proto i v budoucnosti cítit a jednat tak, jak se očekává, že jednat bude. Víra v sebe je podmínkou schopnosti něco slíbit, což je jediná z podmínek lidské existence, neboť, jak ukázal Nietzsche, člověk se dá definovat jenom podle své schopnosti slibovat.

Další význam víry v někoho spočívá ve víře ve vlastní schopnosti i schopnosti jiných a v lidstvo. Nejjednodušší formou této víry je víra matky ve své novorozeně: že bude žít, růst, chodit a mluvit. Avšak dítě se vyvíjí s takovou pravidelností, že se nezdá nutné očekávat jeho vývoj se zvláštní vírou. Jiné je to se schopnostmi, které se třebas nevyvinou: schopnost dítěte milovat, umět být šťastné, využívat rozumu- anebo ještě specifitější schopnost, jako jsou třeba umělecké vlohy. Tyto schopnosti jsou semínka, která rostou a objevují se, existují-li správné podmínky pro jejich vývoj, mohou se však také zcela potlačit, jestliže tyto podmínky chybějí. Jednou z

nejdůležitějších podmínek je, aby nejvýznamnější osoby v životě dítěte věřily v tyto jeho schopnosti. Existence této víry odlišuje pak výchovu od manipulace. Výchova je totožná s pomocí dítěti, aby uskutečnilo své schopnosti (pozn. kořen slova výchova - educere - znamená doslova vést vpřed nebo vyzvedat něco, co potenciálně existuje. Výchova v tomto smyslu má výsledek v existenci, což doslova znamená vyniknout, přejít ze stavu potenciality do stavu viditelné skutečnosti.) Opskem výchovy je manipulace která spočívá v nedostatku víry v růst možností a na přesvědčení, že s dítětem bude všechno v pořádku, jen vloží-li do něj rodiče to, co je žádoucí, a omezí to, co se zdá být nežádoucí. Není zapotřebí mít víru v robota, protože v něm není život.

Víra v jiné vrcholí ve víře v lidstvo. V západním světě našla tato víra výraz v náboženských pojmech židovsko-křesťanského náboženství, v oblasti světské pak v pokrokových politických a sociálních myšlenkách posledních 150 let. Právě tak jako víra v dítě založená je na myšlence, že možnosti člověka v potřebných podmínkách umožní vybudovat sociální řád na zásadách rovnosti, spravedlnosti a lásky. Dosud ^{se} lidstvu nepodařilo takový řád vybudovat, a proto přesvědčení, že je to možné, vyžaduje víry. Ale právě tak jako každá racionální víra není ani tato víra jenom zbožným přáním, ale zakládá se na důkazech o předešlých úspěších lidstva a na vnitřní zkušenosti každého jednotlivce, na jeho vlastní zkušenosti o rozumu a lásce.

Zatímco iracionální víra koření v podrobování se moci, která se zdá být neobyčejně silná, vševědoucí a všemohoucí, a v rezignaci na vlastní moc a sílu, je racionální víra založená na právě opačné zkušenosti. Nalézáme tuto víru v myšlence, protože myšlenka je výsledkem našeho vlastního pozorování a myšlení. Máme víru v možnosti jiných, v možnosti vlastní a v možnosti lidstva do té míry, do níž jsme semí zažili růst vlastních možností, sílu vlastní noci, rozumu a lásky. Základem racionální víry je produktivnost; žít podle své víry znamená žít produktivně a mít jedinou jistotu, která existuje:

jistotu, která vyrůstá z produktivní činnosti a ze zkušenosti, že každý z nás je aktivním subjektem této činnosti. V důsledku toho je pak víra v moc (ve smyslu ovládat) a ve využívání moci opakem víry. Věřit v moc, která existuje, je totožné s nevírou v růst možností, které se ještě nerealizovaly. Je to předpověď do budoucnosti založená výlučně na zjevné přítomnosti; přehlíží lidské možnosti a jejich růst se však ukazuje jako vážná, hluboce iracionální vřch chyb. Neexistuje žádná racionální víra v moc. Existuje jenom podrobení se moci, nebo pokud jde o ty, kteří moc mají, o přání udržet si ji. I když se mnohým lidem zdá, že moc je nejskutečnější ze všech věcí ukázaly dějiny lidstva, že je to nejnestálější ze všeho, čeho člověk může dosáhnout. Protože víra a moc se navzájem vylučují, korumpují se všechny náboženské a politické systémy původně vybudované na racionální víře a ztrácejí jakoukoli sílu, jestliže se na moc spoléhají nebo se s ní spojují.

Je třeba se ještě alespoň krátce dotknout jednoho chybného názoru na víru. Často se předpokládá, že víra je stav, v němž člověk pasivně čeká na uskutečnění svých nadějí. To je však charakteristické pro iracionální víru; z našeho pojednání vyplývá, že tomu tak není nikdy, jde-li o racionální víru. Protože racionální víra tkví ve zkušenosti o vlastní produktivnosti člověka, nemůže být pasivní, ale musí být výrazem opředkové vnitřní aktivity. Jedna stará židovská legenda vyjadřuje velmi přesvědčivě tuto myšlenku. Když Mojžíš hodil do Rudého moře prut, aby se otevřelo a židé mohli po suché cestě přejít, neotevřelo se moře podle očekávaného zázraku. Vlny se však rozeštopily a k zázraku došlo teprve tehdy, když se do moře vrhl první člověk.

Na začátku této statě učinil jsem rozdíl mezi vírou jakožto postojem nebo povahovým rysem a vírou v určité myšlenky nebo lidi. Až dosud jsme se zabývali vírou jenom v první podobě; nyní vzniká otázka, existuje-li nějaká souvislost mezi vírou jakožto povahovým rysem a objekty, v něž člověk věří. Z naší analýzy racionální víry proti iracionální vyplývá, že ta

ková spojitost existuje. Protože racionální víra je založená na naší vlastní produktivní zkušenosti, nemůže být jejím objektem nic, co přesahuje lidskou zkušenost. Z toho dále vyplývá, že není možno mluvit o racionální víře, nevěří-li člověk v ideje lásky, rozumu a spravedlnosti jako ve výsledek své vlastní zkušenosti, ale jen proto, že byl v takové víře vychován. Náboženská víra může být jakéhokoli druhu. Hlavně ty sekty, které se nepodílely na moci církve, a některé mystické proudy v náboženství, zdůrazňující vlastní schopnost člověka milovat nebo podobu člověka s bohem, si zachovaly ~~neke~~^e kultivovaly postoj racionální víry v náboženském symbolismu. To, co je pravdou o náboženství, je také pravdou o víře v její světské formě, zvláště o politických a sociálních názorech. Myšlenky svobody nebo demokracie upadnou v pouhou iracionální víru, jakmile přestanou být založeny na produktivní zkušenosti každého jednotlivce a začnou mu být předkládány stranami nebo státy, které ho nutí v tyto myšlenky věřit. Existuje mnohem menší rozdíl mezi mystickou vírou v boha a ateistickou racionální vírou v lidstvo než mezi mystickou vírou a vírou kalvinisty, která koření v přesvědčení o vlastní bezmocnosti a ve strachu před božskou mocí.

Člověk nemůže žít bez víry. Základním problémem naší generace i generací dalších je otázka, zda to bude iracionální víra ve vůdce, ve stroje, v úspěch, nebo racionální víra v člověka, založená na zkušenosti o vlastní produktivní činnosti.

-----00000-----

z knihy ČLOVĚK A PSYCHOANALÝZA
edice filosofie a současnost/8, Nakl. Svoboda, Praha
1967-z angl. originálu Man for Himself, vyd. Holt
Rinehart and Winston, New York 1947 (!)-přeložily
Irena Petřínová a Marta Hubscherová.

korps spirituel) tělo duchovní, které má jiné vlastnosti, než to tělo, které opouští. Na to potkává bytosti, které mu chtějí nějak pomoci. Vidí duše rodičů a přátel, kteří zemřeli před ním. A náhle vidí před sebou nesmírně zářivou světlou bytost. (letre de lumière). Tato bytost se na něho obrací s otázkou, která není slovně vyjádřená, ale která na něm vyžaduje, aby udělal bilanci celého svého minulého života. Tato bytost mu pomáhá, aby viděl celý svůj minulý život v jediném okamžiku panoramaticky, všechny události a vazby, které určovaly jeho život. Nato klinicky zesnulý vidí před sebou nějakou bariéru, která symbolizuje poslední hranici mezi životem budoucím a pozemským a konstatuje, že se musí vrátit zpět, že okamžik skutečné smrti ještě pro něho nenastal. V této chvíli váhá, brání se, je zahrnut záplavou nových poznání a nechce se vrátit zpět. Je zaplaven intenzivním citem, radostí, láskou a mírem. A navzdor tomu nechází se spojen se svým vlastním fyzickým tělem, a rodí se znovu k životu v těle. Když byl takový člověk tázan, aby vyslovil to, co zažil, zjišťuje, že jsou zde nepřekonatelné překážky. Nejprve nenachází vhodná slova, pak zjišťuje, že lidé kolem něho ho neberou vážně a proto se zdráhá svěřit se druhým. Nicméně toto jeho poznání má hluboký vliv na celý další jeho život. Je to model, který znázorňuje, co může prožít člověk v okamžiku smrti. V této výpovědi je tak zahrnuto 15 základních bodů. To neznamená, že svědectví druhých 150 lidí by obsahovalo všechny tyto body. Jejich výpovědi se shodují v 8-10-12 bodech.

14 Deersoretic: Svědectví obecně dosvědčující, že klinicky mrtvý je po rychlém průchodu tmavým tunelem velmi překvapen. Vidí vlastní tělo na nemocničním lůžku obklopeno lékaři a sestrami jako divák ve filmu. Uvádím jednu z četných výpovědí: "V zatačce jsem ztratil vládu nad svým vozem, auto se zřítilo do hlubokého příkopu. Ztratil jsem vědomí času, fyzické reality a kontakt se svým fyzickým tělem. Moje bytost, moje já, moje duše, nazývejte to jakkoli, vystupovala z fyzického těla jakoby skrze hlavu. Necítil jsem bolest. Bylo to, jakobych se vznášel,

jako bych byl sám nad sebou. Moje bytost měla nějakou hutnost, ale nikoli fyzickou, spíše jako hutnost vln či něco takového. Dejme tomu jako elektrický náboj, ale byl to někdo nebo něco. Bylo to éterické, bez přesných obrysů, jako obláček. Všechno bylo tak lehké, moje tělo nemělo žádnou váhu. Velmi bizarní bylo, jak jsem visel nad svým vlastním tělem. Čas se pro mne zastavil. Avšak ztratil jsem starost o vše. O můj vůz, o mé fyzické tělo,, žil jsem svým já.

2) Kontakt s druhými, kteří již dávno zemřeli.

Žena, která klinicky zemřela při porodu v důsledku velké ztráty krve dosvědčuje: "Lékař oznámil mým blízkým, že umírám. Pokud se týká mne samotné, měla jsem jasné vědomí, ale tu jsem viděla, jakoby u stropu pokoje spoustu lidí, kteří již dříve zemřeli. Poznala jsem svoji babičku, dále svoji kamarádku ze třídy, rodiče a přátelé. Všichni měli výraz spokojenosti, vytvářeli šťastné prostředí, a viděla jsem, že mě přicházejí chránit a pomoci mi.

Bylo to, jako by mě přišli přivítat a popřát mi dobré. Vše mi připadalo krásné a lehké. Byly to nádherné chvíle."

Ze všech dalších svědectví je nejzajímavější to o "Lotre de Lumière". (světelná bytost)

3) Lotre de lumière: Ve všech svědectvích má prvořadě místo svědectví o setkání s touto světelnou bytostí. Toto setkání mělo rozhodující vliv na další osud klinicky mrtvých. Všichni dosvědčují, že je to nepopsetelná zářící bytost, ze které vyzařuje láska a pochopení vůči tomu, kdo umírá. Jako důležitou poznámku uvádí autor tu skutečnost, že popis všech této zářící bytosti je totožný ve všech rysech. Identifikace se jen liší podle toho, jak klinicky zemřelý dříve žil, jak byl vychován. Většina těch, kteří byli vychováni křesťansky, identifikují tuto bytost jako Krista. Všichni dosvědčují, že se na ně tato bytost obrátila s nevyslovenou otázkou, jsou-li připraveni zemřít. "Co jsi dělal ze svého života, že se mi můžeš přijít ukázat? Jak jsi žil? Myslíš, že jsi dostatečně hoden? Mezi

nosti k hmotě a k těm všem vztahům, jež u člověka vytvářejí pocit hrůzy ze smrti.

Pamatujme na slova preface - mše za zemřelé:
 "Vždyť těm, kteří v Tebe věříme, se život nekončí,
 ale mění a když se rozpadne, toto naše pozemské
 obydlí, máme už v nebi připraven nový domov."

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

"Skoro všem lidem se tak vede, že zde na Zemi
 naloží si na bedra strestí, protože nepoznávají,
 že má být kopáno na onom světě a nikoli zde...
 Nevědí, že má být zde kopáno jen ve smyslu nale-
 zení "tam".

Gustav Meyrink
 Anděl západního okna

Každé poznání, jež hledáš, jen abys obohatil své
 vědění, jen abys v sobě hromadil poklady, odvádí
 tě od tvé cesty; ale každé poznání, jež hledáš, aby
 ses stal zralejším na Cestě zušlechtění lidského
 a vývoje světového, přivádí tě o krok vpřed.

Zařiď každý svůj skutek, každé své slovo tak, abys
 nikdy nezasáhl do svobodné vůle jiných

Dr. Rudolf Steiner / Jak poznáváme vyšší
 světy

ÚVOD A PSYCHOLOGICKÝ KOMENTÁŘ K "TIBETSKÉ KNIZE
MRTVÝCH" - "BARDO TSEDOL"

000

Svému komentáři rád předeseílám stručný přehled textu. Berdo Thedol je kniha poučná pro toho,kdo právě umírá či již zemřel. Má sloužit jako průvodce po dobu jeho existence v Berdu,to je v mezistavu,trvajícím 49 symbolických dní mezi smrtí a zrozením. Text se dělí na 3 části.

1. část - Čikha barda - popisuje duševní události v okamžiku smrti.
2. část - Čenjid barda - se zabývá karmickými iluzemi snovým stavem, který začíná až po definitivní smrti.
3. část - Sidpa barda - zahrnuje počátky pudového hnnutí, tíhnutí k novému zrodu a dále prenatální události.

Pro smysl Bardo Thedolu je charakteristické, že nejvyšší pochopení a osvícení a tím největší možnost spasení nastává bezprostředně v průběhu umírání. Brzy potom se již vynořují "iluze", které nakonec vedou k novému vtělení, čímž se zářící světlo stává stále matnější, kalnější a různorodější a vize jsou stále hrůznější. Tento postup zobrazuje odci-zování vědomí od spásenosné pravdy a jeho opětne přiblížení k fyzické existenci. Úkolem poučení je připomínat mrtvému na všech stupních jeho zaslé-pnost a zmatení, ukázat mu možnost spásy, která už byla nejdnou přítomná a objasnit mu povahu jeho vizí. Texty Bardo čte láma v blízkosti umírajícího i mrtvolv.

Psychologický komentář

Spis Berdo Thedol, který jeho vydavatel Y. Evans-Wentz právem nazval "Tibetskou knihou mrtvých", vyvolal při svém prvním vydání v r. 1927 v anglicky hovořících zemích značný ohlas. Obrací se svou hlubokou lidskostí a svým ještě hlubším pohledem na

tajemství duše především na laiky, kteří usilují o prohloubení poznání svého vlastního života. Kniha obsahuje filosofii pochopitelnou člověku a obrací se na člověka a nikoli jako její egyptský protějšek, na bohy nebo primitivy. Její filosofie je kvintesencí buddhistické psychologické kritiky a jako taková je spis vskutku mimořádný. Nejen "pokojná" ale i "hněvivá" božstva jsou samserické projekce lidské duše. Evropan by však nebyl schopen pokládat bohy, prohlášené jako projekce za neplatné, přece jen současně za reálné. To však může činit Barde Thedol, který předčí osvíceného i neosvíceného Evropana některými metafyzickými podstatnými premisami. Neustále přítomným latentním předpokladem Barde Thedolu je totiž antinomický charakter každé metafyzické výpovědi stejně, jako myšlenka kvalitativní rozdílnosti stupňů ~~káxxxvzáxxxvxxx~~ vědomí a metafyzických realit, které jsou těmito stupni podmíněny. Základem této vzácné knihy je právě toto "tak" - "jakož i". Možná, že to západnímu filosofovi nebude sympatické. Západ má rád jednoznačnost, proto trvá jeden na postoji: "Bůh jest" a druhý na postoji: "Bůh není". Co by si asi tyto zneprátelení bratři počali s větou: "Toto vědění stačí k tomu, abys poznal prázdno svého vlastního intelektu jako stav Buddhy a abys jej měl za vlastní vědomí, což způsobí, že setrváš ve stavu ducha Buddhova." Takové a podobné věty jsou našim filosofům nesympatické. Barde Thedol je totiž v nejvyšším stupni psychologický ale tito lidé jsou ještě ve středověkém stupni, kde se výpovědi jen poslouchají, vysvětlují, brání, kritizují a zdůvodňují, kde se však podle všeobecné dohody jako nepřátelící k programu stahuje z denního pořádku instance, která tyto výpovědi tvoří! Metafyzická tvrzení jsou však výpovědi duše a proto jsou psychologická. Ale právě duše vytváří metafyzické výpovědi a to svou vrozenou božskou tvářící schopností, to ona "klade" distinkce podstatných metafyzických poznání. Není jen podmínkou metafyzické reality, je to realita sama.

Tuto velkou psychologickou pravdou Barde Thedol začíná. Není to totiž pohřební ceremonie, ale poučení mrtvého, průvodce měnlivými jevy života

nás dosud živé je to poučné, protože se už v IŠ dovídáme, že dárce danností sídlí v nás samých. To je pravda, o níž se přes všechnu její evidentnost nikdy neví, ačkoli je velmi potřebné a nutné, aby se o ní vědělo. Ovšem toto vědění je vhodné jen pro přemýšlivé lidi, kteří celou svou povahou tíhnou k poznání toho, co žijí, tedy pro svého druhu gnostiky od přírody. Není asi dopřáno příliš mnoha lidem, aby viděli život jako "dannost". K tomu, aby viděli, jak je svět "dán" z bytosti duše je nezbytné velké a obětovné "obrácení". Je přece o tolik bezprostřednější, nápadnější, přesvědčivější vidět, jak se mi něco přihází, než pochopit, že to dělám já. Vždyt proti tomu, abychom jako tvůrce svých danností pocitovali sami sebe, se bouří celá animální podstata člověka. Proto byly pokusy toho druhu vždy předmětem tajných iniciací, k nimž zpravidla patřila i obrazná smrt, která symbolizovala totální charakter "obrácení". Účelem poučení knihy BarDO Thedol, je v podstatě příprava na "zásvětí". To však není z počátku při iniciaci živých v žádném případě zásvětí smrti, nýbrž obrácení myslí čili psychologické zásvětí, čili vyjádřeno křesťansky - Spása a vykoupení z pout světa a hříchu. - Spása je vykoupení a vysvobození z dřívějšího stavu temnoty a nevědomosti a přechod do stavu osvětlení, zbytí se, překonání a triumfu nad "dannostmi". Božskost duše je ztrácena při zrození. Je charakteristické pro celý Východ, že poučení začíná tím hlavním, to je posledními a nejvyššími principy, tím vším, co by u nás přišlo až na sám konec.

Důsledný přírodovědecký, psychoanalytický výzkum by musel vést až za, či lépe před život děložní, tedy k opravdovému životu BarDO, kdyby ovšem bylo možné odhalit stopy nějakého subjektu, majícího vlastní prožitky. (Ty jsou dnes již u mnohých, kdo přežili klinickou smrt z kretického pobytu v Čik-haj bardu). Nedošlo by se dál, než k tušením o stopách nitroděložních prožitků a také tzv. "trauma zrození" zůstalo jen otřepaností, která objasňuje stejně málo, jako hypotéza, že život je nemoc s ne-

šťastnou prognózou, protože tak jako tak vždy končí smrtí. Freudova psychoanalýza zůstala trčet v podstatě u prožitků stadia sidpa. j. u sexuálních fantazií a podobných nesrovnalostí a "neslušných" sklonů, vyvolávajících úzkost a jiné efekty. Tato teorie je nicméně první západní pokus prozkoumat ze spodu, tedy ze sféry animálních pudů tu duševní krajinu, která v tantrickém lamaismu odpovídá stadiu sidpa barde. Až příliš oprávněná obava z metafyziky však zabránila Freudovi, aby pronikl do "okultní sféry". Stav sidpa barde je charakterizován vichřicí karmy, která zmítá zesnulým tak dlouho, až nalezne místo nového zrození. Stav sidpa tedy nedovoluje sám o sobě další cestu zpět, protože je od stavu čenjid oddělen přehradou intenzivního tíhnutí duše dolů, do sféry animálních pudů a do znovuzrození ve fyzické podobě. Freudův předpoklad končí bytostně negativním zhodnocením podvědomí. Současně je dosud tento názor na duši názorem celého Západu. Jde o to, co v této souvislosti znamená "duch". Se slavnou silou tohoto "ducha" je to při nejmenším na pováženou. Západní psychoanalýza pronikla až takřikajíc k neurotickému stavu Sidpa, ale tam se nezbytně musela zastavit pro svůj nekritický předpoklad, že veškerá psychologie je subjektivní a že je osobní záležitostí. Thedol bychom tedy měli číst od konce. Když se západní vědě do jisté míry podařilo porozumět psychologickému charakteru Sidpa barde, čeká nás úloha pochopení stavu předcházejícího, tj. Čenjid barde. To je stav karmických iluzí, které jsou založeny na psychických pozůstatcích (nebo zásluhách) předcházejícího života. Východní pojetí karmy je svého druhu učení o psychické dědičnosti, založené na hypotéze převtělování čili reinkarnací. - to je v poslední instanci na nadčasovosti duše. V tomto psychickém dědictví je zvláštní třída jevů, které nejsou v jádru dány ani jen rodinou ani jen rasovou dědičností. Jsou to obecně duchovní dispozice, podle nichž duch pořádá své obsahy. Tedy nejde o kategorie racionálního myšlení, ale o formy obreznosti. Protože činnost fantazie je v nejširším slove smyslu názorná, mají apriory i

BARDO THEDOL

její formy charakter obrezů, typických, které lze pokládat za archetypy. Tyto archetypické formy ob-
 paká razností se objevují ve všech časech a ve všech
 všech místech, aniž by tu byla nějaká souvislost.
 Tato podobnost je způsobená podivuhodnou podobnos-
 tí lidské duše ve všech dobách a všude na světě.
 Původní struktura psyché je totiž překvapivě stej-
 ně uniformní jako struktura těla viditelného. Arche-
 typy jsou vlastně orgány předracionální psyché,
 jsou to věčně dědičné formy a idee, zpočátku bez
 specifického obsahu. Ten se vyvíjí až v individuál-
 ním životě, v němž je osobní zkušenost zachycována
 právě v těchto formách. Kdyby tyto archetypy nebyly
 všude už dány v preexistenční formě, jak by se např.
 dalo vysvětlit, že Bardo Thedol skoro bezesbýtku
 předpokládá, že mrtví nevědí z počátku o tom, že jsou
 mrtví a že se s tímto tvrzením setkáváme jak ve
 spiritistické literatuře, tak u Swedenborga. Myšlen-
 ka, že mrtví prostě pokračují ve svém pozemském ži-
 votě a že proto často nevědí, že jsou zesnulí ducho-
 vé, je naprosto původní a všeobecně rozšířená. Je to
 archetypická myšlenka, která se stává uchopitelným
 jevem, jakmile někdo prožije setkání se strašidlem.
 Ta mají na celé Zemi jisté společné rysy. Spokojují
 se s hypotézou, že existuje všudypřítomná, diferen-
 covaná a v té formě zděděná psychická struktura,
 která determinuje všechny prožitky v určitém směru
 a do určité formy- ba dokonce tuto formu i směr
 vynucuje. Neboť tak, jako tělesné orgány nejsou in-
 diferentní ~~žákkkkkk~~ a pasivní daností, nýbrž to
 jsou dynamické funkční komplexy projevující své
 jsoucho s nevyhnutelnou nutností, jsou i archetypy,
 jako svého druhu psychické orgány, dynamickými kom-
 plexy pudů, které determinují nejvyšší měrou duševní
 život. Proto jsem archetypy nazval také dominantním
 podvědomím. Vrstvu podvědomé duše, která se skládá
 z těchto všeobecně rozšířených dynamických forem,
 jsem nazval kolektivním podvědomím. Psychologie v
 stavu Sidpa spočívá ve snaze a chtění narodit se
 a žít v těle. (Sidpa znamená bardo hledání znovu-
 zrození).

Podle učení Thedolu poskytuje každý stav Barde možnost vstoupit přes čtyřhrannou horu Meru až k harma kaji, ovšem za předpokladu, že mrtvý nepodlehne vému puzení jít za kalnými a matnými světly. Znamená to zoufale vzdorovat racionálnímu myšlení a tím se říkat rozumem posvěcené svrchovanosti našeho jáství (ega). Znamená to prakticky následky těhotnou kapitulaci před objektivními silami duše, svého druhu obrazou smrt, která odpovídá odstavci, v němž se Sidpa erdu líčí soud nad mrtvými. Tento stav znamená konec edomého racionálního žití a dobrovolné podřízení se tomu, co Thedol nazývá "karmické iluze". Je to obraz věta vrcholně iracionální povahy. Ve světě karmických iluzí nikdy nic neodpovídá soudům rozumu ani nich nevytvěrá a tento svět je tvořen ničím nebrzděnou fantazií. Je třeba před tímto stavem varovat. zlost a temnota tohoto okamžiku odpovídají prvním dělům Sidpa barde. Obsahy těchto poučení však ob-
shují archetypy, karmické obrazy v jejich původní podobě, vzbuzující hrůzu. Stav Čenjid odpovídá zámě-
ře vyvolané psychóze. Často slyšíme a čteme o nebez-
pečích jogy, zejména kundalini jogy. Jde opravdu o ne-
bezpečné věci (pokud není pro tuto praxi mysl satvic-
ní). Je to zásah do osudu, který zasahuje nejhlubší
vrstvy lidské existence a může uvolnit nesmírný zá-
rojek utrpení. Odpovídá tomu mučení v pekle stavu
Čenjid, které nám líčí text Thedolu takto: Pak jedna
furií boha smrti obtočí kolem tvého krku provaz a
šne tě. Odřeže ti hlavu, vyrvé ti srdce, střeva, vyssa-
e tvůj mozek, pije tvou krev, jí tvé maso a hryže na
vých kostech. Ty však nejsi schopen zemřít. I když
vé tělo je roztrháno na kusy, zase se zhojí a jeho
pakované trhání způsobuje hroznou bolest a muka."
žší tu o desintegraci celosti těla barde, které jako
zv. subtile body, vytváří viditelnost duše zemřelých.
stav psychiky se přitom dostává k projevům schizo-
renie. Když Freud razil výraz, že "Já je právě sídlo
zkosti", byla to velmi přesvědčivá a hluboká intuice.
zkost při obětování sebe sama činá v každém já i v
ho pozadí, je to často jen namáhavě zadržovaný
širok podvědomých mocností, které se chtějí plně

projevit. Žádná individuace (uskutečnění sebe sama) a tento nebezpečný přechod nemůže uspořit, neboť k celistvosti naší osobnosti patří i tato hrůznost, toto podsvětí i nadsvětí duševních dominant od nichž se kdysi naše já emancipovalo s námahou a jen k jistému stupni iluzorní svobody. K tomuto osvobození je nutné heroické podujetí, ale není to nic konečného, definitivního, neboť je to teprve vytvoření subjektu, proti němuž, aby došlo k naplnění, se musí postavit objekt. Zpočátku se zdá, že tímto objektem je svět, který je třeba za tím účelem nadmout projekcemi. Hledáme a nacházíme v něm své obtíže, svého nepřítele, hledáme a nacházíme tam věci milované a cenné a je příjemné vědět, že vše zlé i dobré je mimo nás, ve viditelném objektu, kde to můžeme přemoci, potrestat, zničit nebo obšťátnit. Ale už samou svou povahou nemůže tento stav rajske nevinnosti subjektu trvat navždy. Jsou a byli lidé, kteří se neubrání pochopení, že svět a prožitek světa jsou svou povahou podobností a že jsou vlastně obrazem toho, co je skryto v subjektu samém, ve vlastní transsubjektivní skutečnosti. A právě toto nehlouběji uložené tušení, znamená podle lamaistického učení stavu čenjid, proto nese čenjid barde také název barde prožitku skutečnosti. Tato skutečnost je skutečností myšlenek. Myšlenkové formy se jeví jako skutečnosti, fantazie na sebe bere reálnou podobu a tak začíná se odvíjet hrůzný sen předváděný karmou, podvědomými dominantami. Na počátku jako souhrn vši hrůzy se objevuje bůh smrti, po něm přicházejí mocné a děsivé bohyně a krvežíznivá božstva. Ačkoli mají démonický vzhled, který představuje zmatený chaos, již zde se začínají objevovat prvky určitého řádu. Skupiny bohů jsou rozděleny do čtyř nebeských křejin a jsou označeny typickými mystickými barvami. Postupně se stává zřejmějším, že božstva jsou seřazena do mandal-kruhů, které obsahují kříž se čtyřmi barvami. Barvy odkazují na čtyři druhy moudrosti

- 1) bílá- světlá stopa zrcadlové moudrosti (správně světelná stopa)
- 2) žlutá- světelná stopa moudrosti a stejnosti
- 3) červená - "- "- rozlišující
- 4) zelená - "- "- všechno působící

Na vyšším stupni pochopení ví již zesnulý, že reálné
výlenkové formy vycházejí z něho samého a že 4 svě-
telné stopy moudrosti, které se před ním objevují
jsou vyzařování vlastní psychické mohutnosti. Tím se
ostáváme do samého středu psychologie lamaistické
mandaly, kterou jsem vyložil spolu se zesnulým Richa-
rdem Wilhelmem v knize: "TAJEMSTVÍ ZLATÉHO KVETU."

Vzestupná cesta stavem Čenjid, kterou sledujeme
zpětně, dospívá až k vizi čtyř velkých božstev.

1) Zeleného - Amogha Siddhi 2) Červeného - Amitabha
3) Žlutého - Ratna Sambha 4) Bílého - Varja Sattva

a vrcholící zářivým modrým světlem Dharma Dhatu - tě-
lesného Buddha, který vychází ze středu Mandaly - ze
srdce Vajrochany.

Karma a jeho iluze končí touto závěrečnou vizí,
vědomí se zbavilo jakékoli formy a zjetí objektů
a však vrací se zpět do počátečního bezčasového sta-
vu Dharma Kája. Tím je dosaženo, čteme-li směrem zpět,
stavu Cikta, který nastává při okamžiku smrti.

Zdá se mi, že tento nástin by mohl stačit, aby po-
pornému čtenáři přiblížil psychologii knihy Barde
Thedol. Kniha končí zpětnou cestou iniciace, které do
jisté míry v protikladu ke křesťanským eschatologic-
kým očekáváním připravuje sestup ke vzniku fyzické-
ho jsoucna. Protože Evropané svým ryze intelektualis-
tickým a racionálněstickým přístupem ztratili svět,
je třeba jim poračit, aby si pro začátek Thedol obrá-
tili a aby jej považovali za popsání východního pro-
žitku iniciace, při němž můžeme po libosti nahražovat
božstva Čenjid barda křesťanskými symboly. Sled udá-
lostí v knize Thedol je blízkou obdobou fenomenolo-
gie evropského podvědomí v podmínkách tzv. iniciační-
ho procesu, tj. analýzy podvědomí. Proces přeměny pod-
vědomí při psychoanalýze tvoří přirozenou analogii
ke uměle realizovaným náboženským iniciacím, které sje-
od přirozeného průběhu odlišují principiálně. Před-
bínají přirozený vývoj a na místo přirozené produkce
symbolů dosazují záměrně volené, tradicí dané symboly
jak je to, u např. při excerciích Ignáce z Loyoly,

nebo i při buddhistických a tantrických jogických meditacích.

Vlastním účelem překladu této zvláštní knihy je přiblížit vzdělaným evropanům 20.století snahu zemřelého z knihy Thedol o osvícení.(která mu bude jistě znít velmi cize). Thedol znamená i zvláštní kapitolu magické péče o duši,která trvá i po smrti.Je jisté,že tento kult mrtvých je založen na víře v nadčasovost duše,iracionálně na psychologické potřebě věřícího žijícího učinit něco pro zesnulého. Běží přitom o zcela elementární potřebu,která přepadá i toho nejosvícenějšího tváří v tvář smrti členů rodiny,příbuzných či dobrých přátel. Dokonce i Lenin si musel dát líbit nabalzámování a nádherné mauzoleum-stejně jako vládci Egypta- a to jistě ne proto,že by jeho přívrženci věřili v tělesné zmrtvýchvstání. Kromě zádušních mší církví je však naše starost o zesnulé jen rudimentární na nejnižším stupni a to ne snad proto,že jsme se krátkým procesem racionalizace zbavili této duševní potřeby.Počínáme si,jako bychom vůbec tu potřebu neměli a protože nemůžemeuvěřit v posmrtný život duše,neděláme raději vůbec nic.Naivnější pocity však považují samy sebe za pravdivější a tak si pořízují,jako např. v Itálii,hrůzně krásné podzimky. Ne podstatně vyšším stupni než zádušní mše,která je výslovně určena duševnímu blahu zemřelého,jsou poučení v Barde Thedolu,která znamenají vůbec vrchol toho,co může duch vynakládat ve prospěch zesnulých.Jsou do té míry důkladné a natolik přizpůsobeny stavu mrtvých (jejím změnám),že si každý vážný čtenář musí položit otázku,zda nakonec staří lamaističtí ~~mnichové~~ mudrci přeci jen neučinili průlom do čtvrté dimenze a nezvedli tak závoj zakrývající veliké tajemství života.

I kdyby tato pravda měla být sklamáním,jsem skoto v pokušení,přiznat vizi života Barde jistou realitu.Ať tak či onak je přinejmenším originální chápat stav po smrti,o němž si naše náboženská fantazie činila neslýchané představy,v podstatě

jako hrůzný snový stav degenerace.

Vrcholná vize bardo se neobjevuje na závěr knihy, nýbrž na samém jejím počátku v okamžiku smrti a to, co se děje potom, je pomalý postup do iluzí a klamů a sestup až po zánik v novém fyzickém zrození.

Duchovní vrchol je dosažen na konci života. Lidský život je tedy nástrojem nejvyššího naplnění. Jedině v životě se vytváří karma umožňující, aby mrtví setrvali, zbaveni jakéhokoli objektu v prázdnotě světelné plnosti a tím byli osvobozeni od veškerých iluzí vznikaní a zanikání a tak zastavili kolo znovuzrození. V životě bardo nejsou žádné odměny a tresty, nýbrž jen sestup k novému životu, který má člověka přivést blíže k jeho konečnému cíli. Ale tento eschatologický cíl není nic jiného než to, čeho si sám žijící dosáhl jako posledního a nejvyššího plodu smazání a námahy svého lidského bytí. Tento náhled je nejen vyšší, ale je mužný a heroický.

Degenerační charakter života bardo je výstižně doložen západní spiritisticko-eklektickou literaturou, která opakuje do omrzení pitomé banality o komunikaci s duchy. Naše vědecké poznání bez zaváhání vysvětlí je toto sdělení o duchách jako projevy podvědomého života medií a účastníků spiritistických kroužků. Totéž vysvětlení bude aplikovat na líčení zázvěří, jak je podává naše kniha mrtvých. Skutečně se nedá popřít, že celá kniha je čerpána z archetypických obsahů podvědomí. Nejsou ze tím vším, a v tom má naše západní ratio pravdu, žádné fyzické a metafyzické reality, nýbrž jen realita duševních daností a to právě má mrtvý rozpoznat, jestliže se mu nestalo zřejmým, že jeho duše a dárce všech daností je jedna a totéž již během jeho života.

Svět bohů a duchů není nic jiného, než kolektivní podvědomí ve mně. Ale tuto větu můžeme obrátit, a pak zní: Podvědomí je svět bohů a duchů mimo mne. K tomu ovšem není třeba intelektuálního žonglérství, nýbrž celého lidského života, možná dokonce

množství lidských životů, spěchajících k úplnosti. Říkám záměrně k úplnosti a ne k dokonalosti, protože "dokonalí" lidé docházejí v životě k docela jiným objevům.

Spis BarDO TheDOL byla tajná kniha a tajnou knihou zůstává, ať už se o ní píše jakékoli komentáře, neboť pochopení jejího obsahu vyžaduje duševní schopnosti, jež nikdo nemá sám od sebe, nýbrž kterých je možno dosáhnout jen "zvláštním způsobem života a životních zkušeností". Je dobře, že existují takové knihy, "nepotřebné", pokud jde o obsah a účel. Jsou určeny pro ty lidi, které potkal v životě zvláštní osud, že jaksi nemohou mnoho očekávat od užitečnosti účelnosti a smyslu dnešního "kulturního" života.

"Všechno nás vede k víře, že existuje určitý bod ducha, kde život a smrt, skutečnost a obrazotvornost minulost a budoucnost, vše sdělitelné a nesdělitelné, vysoké a nízké přestává být vnímáno v protikladech".

(z 2.manifestu surrealismu)

"Člověk snad není střed, záměrný bod vesmíru. Můžeme se oddat víře, že existují nad ním bytosti, jejichž chování je mu stejně cizí, jako může být jeho chování cizí jepici nebo velrybě. Nic nutně neodporuje možnosti, aby bytosti unikaly dokonalým způsobem jeho systému vjemových vztahů díky kamufláži jakékoli povahy, již si budeme chtít představit, ale jejíž představu umožňuje už teorie formy a studium zvířat užívajících mimikry. Je jisté, že před touto představou se otevírá nejširší pole spekulací, že sama míří k tomu, že umísťuje člověka do skromných interpretačních podmínek jeho vlastního vesmíru, kde si dítě s oblibou představuje mravence, když koplo do mraveniště. Když vezmeme v úvahu atmosferické poruchy toho typu, jako je cyklon, vůči nimž může být člověk jen bezmocnou obětí nebo svědkem, nebo vezmeme-li v úvahu poruchy typu války, o nichž se vyhlašují formy netoricky nedostačující, pak by nebylo nemožné přiblížit se v nějakém rozsáhlém díle, které by se muselo stále řídit nejsmělejší indukcí, k struktuře a skladu takových hypotetických bytostí, které se nám neurčitě projevují v strachu a v pocitech náhody až by se tyto bytosti staly pravděpodobnými.

Pokládám za svou povinnost upozornit, že se nevzdalují citelně od Novalisova svědectví: "zijeme ve skutečnosti ve zvířeti, jehož jsme parazity. Ustrojení tohoto zvířete určuje ustrojení naše a naopak!" A že se jen plně shodují s myšlenkou Williamsa Jamese: "Kdož ví, zda v přírodě nezeužíváme tak malé místo proti bytostem, o nichž nemáme tušení, jako naše kočky žijící v našich domech nezeužívají proti nám?" Sami vědci neodporují tomuto názoru: "kolem nás obíhají snad bytosti postavené na stejné úrovni jako my, ale odlišné..."

GUSTAV MEYRINK

Z E L E N Á T V Á Ť (úryvek o bdění)

~~~~~

Byli a ještě jsou lidé, kteří dobře věděli, že shí, průkopníci, kteří pokročili až k pevnostem, za nimiž se skrývá věčně bdící Já- lidé vidoucí jako Descartes, Schopenhauer, Kant, ale neměli zbraň nutně k dobytí pevností a jejich volání do boje neprobudilo spáče.

Bdění tot vše.

Bdí ve všem, co děláš. Nepokládej se za už probuzeného. Seber všechny síly a nech na okamžik proudit svým tělem tento pocit. Teď bdím....

....To je první ~~přím~~ rozhodný krok předlouhé cesty od otroctví k všemohoucnosti. Čti svatá písma všech národů země. Středem každého z nich prochází jak červená nit skrytá řeka bdění. Na této cestě... bude prvním nepřítelem tvé tělo.

Nenechej se zastrašit obavami, že bys nedospěl k cíli v tomto životě. Ten, kdo našel cestu, se vrací stále na svět s vnitřní zralostí, která mu umožňuje pokračovat v práci. Rodí se jako "genius"

... Jestliže věci vnějšího světa mizí a jsou neurčitě, nedůvěřuj. Zjevení je jen částí tebe...

Klíč, který nás učinil pány vnitřní přírody je rezavý už od potopy. Nazývá se BDĚNÍ.

Bdění tot vše.

Člověk je pevně přesvědčen, že bdí, ale ve skutečnosti je chycen v síti spánku a snu, kterou si sám utkal. Čím se tato síť víc svítá, tím mocněji vládne spánek.

Ti, kdož jsou chyceni do ok jeho sítě, jsou spáči, kteří krácejí životem jako stáda hověd vedených na jatky, lhostejných a bez myšlenek.

Snivci vidí oky sítě zamřížovaný svět, vnímají jen klamné otvory, jednají podle toho a nevědí, že tyto obrazy jsou prostě jen nesmyslné trosky obrovského celku. Tito snivci nejsou, jak se snad domníváš, fantestové či básníci. Jsou to pracovníci, ti, kteří si nedají nikdy pokoj, ti, které hlodá posedlost činnosti. Podobají se ohavným broukům,

teří šplhají pracně podém hladké trubky, a když vylezou konečně nahoru, pohrouží se do ní. Říkají, že bdí, ale to, co pokládají za život, je ve skutečnosti jen sen určený předem až do podrobností a zcela vynutý z působení jejich vůle.

Byli a ještě jsou někteří lidé, kteří dobře věděli, že sní, průkopníci, kteří postoupili až k pevnostem za nimiž se skrývá věčně bdící já - lidé vidoucí jako DESCARTES, SCHOPENHAUER A KANT. Ale neměli zbraně nutné k dobytí pevnosti a jejich volání do boje neprobudilo spáče.

Bdění toť vše.

První krok k tomuto cíli je tak jednoduchý, že ho může učinit každé dítě. Jenom ten, kdo má vyšínutého ducha, jak zapomněl jak se chodí a trčí ochrnutý na svých dvou nohách, protože se nehce obejít bez berlí, které zdědil po svých předchůdcích.

Bdění toť vše.

Bdi ve všem, co děláš! Nepokládej se už za probuzeného. Nikoli, ty spíš a sníš.

Seber všechny své síly a nech na okamžik proudit svým tělem tento pocit : **TEĎ BDÍM!**

Jestliže se ti to podaří, okamžitě poznáš, že stav ve kterém jsi byl, se ti projeví jako dřímota a spánek.

To je první váhavý krok na dlouhé, předlouhé cestě, která vede od otroctví ke všemohoucnosti.

Tímto způsobem kráčeš od probuzení k probuzení.

Neexistuje pak znepokojivá myšlenka, kterou bys nemohl zapudit. Zůstane v pozadí a nemůže tě už dostihnout. Prostíráš se nad ní, jako koruna stromu se týčí nad suchými větvemi.

Bolesti se od tebe vzdalují, jako suché listí, když toto bdění rovněž pronikne tvým tělem.

Ledové koupele brahmanů, probdělé noci žáků Buddhových a křesťanských asketů, trýznění indických fakírů, nejsou ničím jiným než ustrnulými obředy ukazujícími, že tam se kdysi týčil chrám těch, kdož usilovali bdít.

Čti svatá písmena všech národů země. Středem každého z nich prochází jako červená nit skrytá věda

bdění. Je to žebřík Jakubův; toho Jakuba, který bojuje celou "noc" s andělem Páně, až přijde "den" a on dosáhne vítězství.

Musíš stoupat od příčky k přičce probudilosti, chceš-li zdolat smrt.

Už spodní příčka se nazývá genius.

Jak máme nazývat příčky vyšší? Dav je nezná, jsou pokládány za legendy.

Na této cestě k probuzení bude prvním nepřítelem, na kterého narazíš, tvé vlastní tělo. Bude s tebou zápolit až do prvního renního kuropění. Ale zpozoruješ-li úsvit věčného bdění, který tě vzdaluje od náměsíčníků, domnívajících se, že jsou lidé, a nevědoucích, že jsou spícími bohy, pak spánek tvého těla také zmizí a vesmír ti bude podroben.

Pak budeš moci konat zázraky, budeš-li chtít, a nebudeš už nucen jako pokorný otrok čekat, až nějaký krutý falešný, bůh se slituje, aby tě zahrnul dary nebo aby ti stal hlavu.

Stěstí dobrého věrného psa, totiž sloužit nějakému pánu, přirozeně už pro tebe nebude existovat - ale buď upřímný sám k sobě: chtěl bys i teď měnit se svým psem?

Nenechej se zastrašit obavami, že bys nedospěl k cíli v tomto životě. Ten, kdo našel cestu, se vrací stále na svět s vnitřní zralostí, která mu umožňuje pokračovat v práci. Rodí se jako "genius".

Stežka, kterou ti ukazuju je posetá podivnými událostmi: mrtví, které jsi znal, povstnou a budou k tobě mluvit! Jsou to jen obrazy! Světelné obrysy se ti zjeví a budou ti žehnat. Jsou to jen obrazy, tvary exaltované tvým tělem, které pod vlivem tvé proměněné vůle oduře magickou smrtí a stane se duchem jako když se led zasažený ohněm rozpustí v páru.

Až se zbavíš mrtvol v sobě, pak teprve budeš moci říci: teď se ode mne spánek vzdálil navždy.

Pak se udá zázrak, kterému lidé nemohou věřit - protože oklamání svými smysly nechápeou, že hmota a síla jsou totéž - a neuvěří ani zázraku, že i když tě pohrbí do země, nebude v rakvi mrtvola.

Teprve pak budeš moci rozlišit, co je skutečnost a co je zdání. Ten, koho potkáš, bude mocí být pouze jedním z těch, kdož se vydali na cestu před tebou.

Všichni ostatní jsou stíny.

Až do té chvíle nevíš, zda jsi tvor nejšťastnější nebo nejnešťastnější. Ale neboj se ničeho, ani jeden z těch, kdož se pustili stezkou bdění, i když zabloudil, nebyl opuštěn svými vůdci.

Chci ti dát znamení, po němž poznáš, zda nějaký zjev je skutečností nebo obraz:

Jestliže se k tobě blíží, jestliže se tvé vědomí kalí, jestliže věci vnějšího světa jsou neurčité nebo mizí, nedůvěřuj. Měj se na pozoru! Zjevení je jen částí tebe. Jestliže mu nerozumíš, je to jen přízrak bez podstaty, zloděj, který pohlcuje část tvého života.

Zloději, kteří kradou sílu duše, jsou horší než zloději světostí. Přitahují tě jako bludičky do bažin klamavé naděje, aby tě zanechali samotného v tmách, kde mizíš navždy.

Něnech se zaslepit žádným zázrakem, který pro tebe zdánlivě konají a žádným svatým jménem, které si přisvojují, žádným proroctvím, které vyjadřují, sniž kdy se uskuteční. Jsou to tvoji úhlavní nepřátelé vyhnání z pekla tvého vlastního těla a s nimi bojuješ o nadvládu.

Věz, že zázračné síly, které oni ovládají, jsou tvé vlastní síly, které ti odcizili, aby tě udrželi v otroctví. Nemohou žít mimo tvůj život, ale jestli je přemůžeš, zhroutí se, jako němé a poddajné nástroje, kterých můžeš použít podle své potřeby.

Nesčetné jsou oběti, které způsobili mezi lidmi. Čti historii vizionářů a sektářů a dozvíš se, že stezka, kterou sleduješ je poseta lebkami. -

Lidstvo proti nám bezděčně postavilo zeď: materialismus. Tato zeď je ochrana, která nezklame, je to obraz těla, ale je to také zeď vězení, která brání v pohledu.

Dnes jsou rozptýleni, ale Fénix vnitřního života ožívá z popela, v němž ležel dlouho jako mrtvý, ale supové druhého světa začínají také vzlétat. A proto se měj na pozoru. Váhy na něž položíš své vědomí,

(zelená tvář 5)

Mayrink

ti ukáží, kde můžeš mít důvěru v tato zjevení, čím bude tvé vědomí probudilejší, tím více se váhy vychýlí v tvůj prospěch.

Jestliže se ti chce zjevit vůdce, bratr z jiného duchovního světa, musí umět tak učinit, aniž tě zbaví tvého vědomí. Můžeš vložit ruku na jeho bok jako nevěřící Tomáš.

Bylo by snadné vyhnout se zjevením a jejich nebezpečím. Stačí jen, aby sis vedl jako obyčejný člověk. Ale co jsi tím získal? Zůstáváš věznem v žaláři svého těla, až tě kat "smrt" odvede na popraviště.

Touha smrtelníků vidět nadpřirozené bytosti je křik, který probouzí i přízraky pekel, protože taková touha není čistá, protože je to spíš lačnost než touha, protože chce brát jakýmkoli způsobem, místo, aby se učila dávat.

Všichni, kteří považují Zemi za vězení, všichni zbožní lidé, kteří vzývají vysvobození, vyvolávají aniž si to uvědomují svět příznaků. Čin také tak, ale vědomě.

Ale existuje pro ty, kdož tak činí neuvědoměle nějaká neviditelná ruka, která by je mohla vytáhnout z bažiny, do níž zepadají? Já tomu nevěřím.

Až na cestě k probuzení projdeš královstvím příznaků, poznáš pozvolna, že jsou to myšlenky, které můžeš náhle vidět svými očima. Proto jsou ti cizí a připadají ti jako tvorové, neboť tato řeč tvarů je odlišná od řeči mozku.

Tehdy nastala chvíle, kdy dojde k přeměně: lidé, kteří tě obklopují, se stanou přízraky. Všichni, kteří jsi miloval, budou náhle larvami. I tvé vlastní tělo.

Nelze si představit strašlivější samotu, než je samota poutníka v poušti. A kdo tam neumí najít pramen živé vody, zemře žízní.

Všechno, co ti říkám, se nechází v knihách zbožných lidí všech národů: příchod Nového království, bdění, vítězství nad tělem a samotou. A přece nás odděluje nepřekročitelná propast od těchto zbožných lidí. Oni se domnívají, že se blíží den, kdy dobří vstoupí do ráje a zlí budou vrženi do pekel; my víme, že přijde čas, kdy se mnozí probudí a budou odloučeni

od spáčku, kteří nemohou pochopit, co znamená slovo bdění. Víme, že neexistuje dobrý a špatný, ale jen spravedlivý a falešný. Oni se domnívají, že bdít znamená zachovat si jasné smysly a otevřené oči, za noci tak, aby člověk mohl konat své modlitby.

My víme, že bdění je probuzení svého nesmrtelného Já a že nespavost těla je jen přirozeným důsledkem. Oni se domnívají, že tělo má být zanedbáváno a tupeho, protože je hříšné. My víme, že není hříchu. Tělo je začátek našeho díla a my jsme sestoupili na zemi, abychom jej proměnili v ducha. Oni se domnívají, že bychom měli žít v samotě se svým tělem, abychom očistili ducha. My víme, že náš duch musí jít nejprve do samoty, aby přeměnil tělo.

Jen na tobě záleží volba cesty: buď naše, nebo jejich. Musíš je dát podle své vlastní vůle.

Nemám právo ti radit. Je prospěšnější utrhnout podle tvého vlastního rozhodnutí ~~pkas~~ hořký plod na stromě, než vidět jak na stromě visí plod sladký, k jehož utržení ti radí jiný.

Ale něčím jak mnozí, kteří vědí, že stojí psáno: zkoumejte vše a ponechte si jen nejlepší. Je nutno jít, nic nezkoumat a podržet první věc, na kterou přijdem.

SEX, LÁSKA A MODLITBA - TŘI STUPNĚ K BOŽSTVÍ

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

ot: Popiš nám, prosím, duchovní význam sexuální energie. Jak můžeme sublimovat a spiritualizovat sex? Může být sex meditací, vedoucí k vyšším rovinám vědomí?

od: Neexistuje nic takového jako sexuální energie. Životní energie je pouze jedna, ale může se manifestovat mnoha způsoby, a sex je jedním ze způsobů jejího užití na biologické rovině.

Sex je jen formou užití životní energie a proto zde neexistuje žádný problém sublimace. Plyne-li energie jiným směrem, sex tu není. Ale to není sublimace, nýbrž transformace. Sex je možností, jak dát přirozený průchod biologické formě energie, je ale její nejnižší formou využití. Přirozený, protože život bez něho nemůže existovat, a nejnižší, protože je základem a nikoli vrcholem. Když se stane pro člověka vším, celý život je zmarněný. Jako bych stále stavěl základy domu, ale nikdy nezačal se stěnami.

Sex je jen možností, jak transformovat životní energii. Je jen prostředkem, nikoli cílem. Když člověk nadužívá prostředky, destruuje tím cíle. V okamžiku, kdy se sex stává cílem - jak je tomu dnes - ztrácí svůj duchovní rozměr.

Není třeba mluvit o "sublimaci sexuální energie", protože energie jako taková není sexuální ani duchovní, je vždy pouze neutrální, bezejmenná. Jméno dostává jen podle průchodu, jímž plyne. Tutéž energii, užitou biologicky, nazýváme sexuální, zatímco když plyne k božství, nazýváme ji duchovní. Skrze emoce se stává láskou či hněvem, skrze intelekt se může stát vědou. V tělesné rovině se nazývá fyzickou, v rovině mysli se nazývá mentální. Podstata je stále stejná, čistá, mění se jen formy její manifestace.

Slovo "sublimace" vede k mylnému chápání věcí. Všechny teorie sublimace jsou teoriemi potlačování. Snahou o "sublimaci" sexu se dostáváš k němu do

antagonistického vztehu. Ptáte se, co se sexem? Když otevřeš dveře k božskému, všechny formy energie v tobě jimi začnou plynout. Sex je pohlcován. Když je možná vyšší radost, nižší formy ztrácejí svůj význam. Nepotlačuješ je, prostě mizí samy. Sex není sublimován, je překročen.

Jakýkoli negativní přístup k sexu netransformuje energii, nýbrž naopak vytváří destrující konflikt. Když bojuješ s energií, bojuješ sám se sebou a nikdy nemůžeš skutečně vyhrát. Je-li však tvá energie potřebná jinde, kde je větší radost, pak sex zanikne. Neznamená to, že energie je sublimovaná, nýbrž, že se před tebou otevřela nová cesta k větší radosti a energie začala spontánně plynout novým směrem.

Je to tak automatické a spontánní, že žádná akce proti sexu není potřebná. Jakákoli akce proti nějaké formě energie je v podstatě negativní akcí. Skutečně pozitivní akce není vůbec spojená se sexem, nýbrž s meditací. Pak nebudeš ani v šedě, že tu sex není. Bude prostě překročen. "Sublimace" je strašné slovo. Nese sebou spoustu antagonismů a konfliktů. Je ale potřeba brát sex takový, jaký je. Je prostě biologickým základem existence života. Nepřikládejme mu žádný duchovní význam, nevytvářej kolem něj žádnou filosofii. Neďalej nic pro něj ani proti němu., akceptuj ho jako něco normálního, stejně jako nebojuješ proti svým očím a rukám.

Skrze sex vstupujeme do velkého kontinua existence. Tvé tělo zemře, proto má zabudovaný program pro vytvoření jiného těla, které to staré nahradí. Smrt je jistá a proto je sex tak obsesivní. Nebudeš tá navždy, proto tě musí nahradit nové tělo. Celá příroda se domáhá sexu - jinak by člověk nemohl pokračovat ve své existenci. Kdyby byl sex dobrovolný, nikdo by na zemi nezůstal.

Právě nedobrovolnost, všeobecná vláda a přirozenost sexu jsou důvodem, proč ho náboženští lidé berou tak vážně. Stal se totiž kritériem, zda životní energie v nějakém člověku dosáhla božství. Nemůžeme se bezprostředně přesvědčit, zda někdo dosáhl božství, můžeme jen poznat, zda překročil sex, protože

známe ^{pouze} tuto rovinu . Sex je tak všemocný a nedobrovolný, že ho lze skutečně překročit až s dosažením božství. Proto se Brahmačarja stává pro lidi kritériem. Nijak to však neznámá, že bychom odvržením sexu dosahovali božství. Když někdo a bírá kameny a pak najde diamant, kameny vyhodí. Ale když jen vyhodí kameny, neznámá to nutně, že jsi našel něco cennějšího. Jen se tak dostaneš mezi mlýnské kameny. Budeš to v sobě potlačovat, sex v tobě bude vřít a uděláš si vnitřní peklo, které tě přivede k neuroze. Ten tzv. náboženský postoj k sexu vytvořil neurotickou kulturu úchylné sexuality. Nejsem jejím vyznavačem. Sex je biologickým faktem, není v něm nic zlého. Ale potlačovaný a úchylný sex je jen krokem zpátky k nemoci a když ho budeš potlačovat přespříliš, bude explodovat a zahubí tě.

Máš všechny lidské kvality a možnosti. Lze velice snadno vstoupit na cestu k božství z normálního stavu, nelze to však skrze neurotickou mysl. Nejdříve tedy musíš zaujmout zdravý postoj k sexu a pak se objeví možnost, jak ho překročit. Co tedy dělat? Poznat sex, vstoupit do něj vědomě. To je tajemství, otevírající nové dveře. Vstoupíš-li do sexu nevědomě, staneš se pouze nástrojem v rukou biologické evoluce. Dokážeš-li však být v sexuálnímu aktu vědomým, pak se sex promění ve formu hluboké meditace. A pak už dokážeš být vědomým v každém aktu., protože žádný není tak hluboký jako sexuální. Dokonce dokážeš být vědomým i během smrti, protože hloubka sexuálního aktu i hloubka smrti jsou stejné, paralelní- oběma se dostáváš až k své podstatě.

Užívej tedy sexu jako formy meditace, kdy vstupuješ do nejhlubšího dialogu s přírodou. Ve skutečnosti sex není dialogem mezi mužem a ženou, nýbrž mezi mužem a přírodou skrze ženu a ženou a přírodou skrze muže. Alespon na chvíli jste oba v proudu kosmické harmonie, spojení s celkem. Ani muž ani žena nejsou citliví, jsou jen částmi celku, ale v sexuálnímu aktu mohou vstoupit do harmonie s nejskrytější podstatou věcí, s Teo.

Nevědomím můžete nanejvýš zplodit novou bytost. Pokud jste vědomí, pak se akt může stát vaším duchovním zrozením. V okamžiku, kdy se účastníte aktu vědomě, stanete se jeho svědky a sex tak překročíte, protože jako svědek dosáhnete svobody. Síla svědectví ti umožní poznat, že nejsi pouze tělem, že je i něco mimo něj. Toto "mimo" lze poznat jen ve vnitřních hlubinách a sexuální akt je obvykle jen jediným způsobem, jak se lidé mohou stát jejich svědky. A čím víc vstoupíš do meditace skrze sex, tím menší bude jeho efekt. Skrze rostoucí meditaci se otevrou nové dveře a sex přejde na jinou rovinu. To však není sublimace.

Udělej tedy sex předmětem meditace (Bhagwan popisuje množství meditativních technik užívajících bezprostředně sex. energii v sérii osmi výkladů k Vigyan Bhairava Tantra v: The Book of the Secrets, díl I, Harper and Row, NY 75, díly 2-5 Rajneesh Foundation, Poona, India). Běh ho jako svatyni, překroč ho a zažij transformaci. Vyrostíš ze sexu stejně jako dítě vyrostlo z fascinace hračkami. Také nic nepotlačovalo a nesublimovalo, prostě z toho vyrostlo. Právě tak čím více budeš meditoval, tím méně tě potáhne sex. Postupně a spontánně si energie najde novou cestu.

A ještě něco. Obvykle užíváme slov "sex" a "láska" jako by byl mezi nimi nějaký vnitřní vztah. Ale není. Láska přichází jen když není sex. Je pouze úvodem, návnadou pro sex. Když se dva zamilují a mezi nimi sex, je to velice romantické. Ale s příchodem sexu láska mizí, návnada už není potřebná. Tak brutální je sex. Potřebuje úvod a běžně chápána láska je jen šatem, zakrývajícím nahý fakt sexu. Podívej-li se bez jakýchkoli iluzí na to, co všichni nazýváme láskou, pak vidíš jen sex, připravující se ke skoku. Proto manželství zabíjí romantickou lásku absolutně. Dva se poznají a návnada se stane nepotřebnou.

Ale skutečná, pravá láska není předmluvou. Je vůně. Není prologem, ale epilogem sexu. Když projdeš sexem a soucítiš s druhým, pak vzniká skutečná láska. Při meditativním sexu už partner není jen nástrojem

tvého vlastního uspokojení. Cítíte vzájemnou vděčnost, protože jste si umožnili vstoupit do hluboké meditace a tak do dialogu s přírodou. Skrze meditativní sex se objevuje vůně zralé lásky. Ta se rozvíjí skrze sex, ale přechází ho, jako květ vyrůstající z kořenů. Sex může dospět ke skutečné lásce jen skrze meditaci - jinak se bude jen opakovat a povede pouze k vzájemné nuditeli a znechucení. Pak se budete cítit obelhaní a zároveň zotročení potřebou sexu. Budete spolu bojovat a sex se nikdy nerozvine do lásky.

Projdi sexem! Neboj se ho, protože strach nikam nevede. Nebojuj s ním, protože i to je formou strachu. Akceptuj ho jako přirozenou věc, vstup do jeho hloubky, poznej ho totálně, medituuj v něm a překroč ho. Jen tak otevřeš dveře do nového rozměru, plnějšího a hlubšího, a energie začne automaticky plynout novým směrem. Když se sex stane meditativním, rozkvetne do lásky, rozkvetne směrem k božství. Proto je skutečná láska božská. A když se objeví květ lásky, objeví se tu i modlitba, která k pravé lásce patří.

V okamžiku, kdy se objeví skutečná láska, začni nad ní meditovat a vědomě se do ní pokus vstoupit. To je druhý stupeň. V sexu se setkávala těla, v lásce se setkávají duše. Nazírej nyní na lásku jako předtím na sex. Stále je tu vztah nikoli mezi dvěma osobami, nýbrž mezi tebou a celkem. Nazírej tento vztah to vnitřní setkání. Ale modlitba je stále setkáním, i ona musí být překročena.

V modlitbě se modlíci a božský od sebe liší. Je tu stále setkání dvou. Proto mohly Meera nebo Tereza užívat sexuální terminologii, když mluvili o svých duchovních zkušenostech.

Je třeba meditovat ve chvílích modlitby. Znovu zde buď svědkem. Dokážeš-li co nejsubtilněji si být vědom vztahu tebe a celku, pak přecházíš sebe i celek a zůstává zde jen úplná jednota.

Tu jednotu nalezneme skrze sex, lásku i modlitbu. Stále po ní toužíme. Můžeme ji dosáhnout na různých rovinách, vždy díky meditaci. Proto je tou nejdůležitější věcí nepřijmout antagonistický postoj, pouze hledat novou realitu, nahého sebe sama. A v okamžiku

totální nehoty, totálního oproštění se, se stáváš jedním.

Když překročíme tři stupně lásky-fyzickou, psychickou a duchovní-teprve pak můžeme dosáhnout božství. Když Ježíš řekl, že Bůh je láska, pak to byla nejbližší možná definice, protože poslední věc, kterou známe na cestě k Bohu, je láska. Za ní už je neznámo, které nelze definovat. Můžeme ho ukázat jen naší konečnou realizací - láskou. Za tímto bodem už neexistuje žádná zkušenost, protože tu není, kdo by ji zkoušel. Kapka se stává oceánem.

Jdi tedy stále dál, stupeň za stupněm, bez napětí a boje. Prostě buď jen plně bdělý. To je jediné mínění světlo v temné noci života. Jdi, nezastavuj se u ničeho, vše by tě mohlo nějak chytit do pastí. Blízko sexu realizuj sex, blízko lásky realizuj lásku. Nemysli v kategoriích potlačování, boje či sublimace. Božství se může ukrývat za vším. Ve skutečnosti je za vším, ať jsi tedy kdekoliv, otevři nejbližší dveře a jdi dál. Jen ne smíš začít stagnovat a dojdeš, protože život je všude.

oooo

Ot: Zdá se ale těžké milovat někoho 24 hodin denně. Proč, nemá snad být láska stálým procesem? Na jaké rovině se stává posvěcením?

Oa: Láska není nějakým činem, co děláš. Jestliže ji "činíš", pak to není láska. Mluvíme-li o lásce, musíme zároveň mluvit o ne-jednání. Láska je jistý stav nikoli čin. Kdo dokáže něco "dělat" nepřetržitě, sníž by to vedlo k nudě a únavě? Po "vykonání" lásky bys musel odpočívat v jejím protikladu, v nenávisti. Proto je běžná láska tak často smíšená s nenávistí. Okamžik miluješ a v tom příštím zase nenávidíš tutéž osobu. Tento konflikt vyplývá právě z toho, že běžně požímaná láska je činem.

Skutečná láska je stvem ducha, někdy soustředěná na nějakou osobu, jindy nesoustředěná na nikoho. Tu můžeme nazvat modlitbou. Pak láska je jako dýchání; to také nijak neunavuje, abys potřeboval odpočívat. Když nedýcháš, tvé tělo zemře. Když nemiluješ, zemře tvůj duch. Chápej tedy lásku jako dýchání ducha. Představ si, že by ti někdo řekl: "Dýchej jen když

jsem tu já." Ani v lásce nemůžeme milovat jen určitý objekt; láska by podlehla strofi a nakonec se stala nemožnou. Neznamena to, že máš milovat kdekoho na setkání, ale že v tvém duchu má neustále být dispozice k lásce. Je tomu jako s dýcháním. Dýcháš i blízko nepřítele.

Takový je význam Ježíšových slov: "Milujte své nepřátele." Křesťanství mělo problémy s interpretací tohoto zdánlivě paradoxního výroku. Když ale láska není činností, nýbrž stavem ducha, pak zaniká rozlišování na přítele a nepřítele. Prostě miluješ.

Láska není záležitostí času. Klidně stačí, když máš k dispozici jeden okamžik, ale pokud víš, jak v něm skutečně milovat. Nezáleží na nějakém procesu v čase, nýbrž na tom, co je nyní. Víš-li, jak milovat v každém jednotlivém okamžiku, vstupuješ tím do věčnosti, čas pro tebe neexistuje. Buddha žije na rozdíl od tebe v přítomnosti; zatímco ty přemýšlíš o minulosti a budoucnosti, ztrácíš přítomnost. Ale pouze přítomnost je tvou existencí, minulost ani budoucnost neexistují. Konkrétní okamžik tedy a teď je tvým jediným bytím, a pokud víš, jak v něm milovat, pak jsi poznal tajemství, o němž jde.

Toto "teď" je stále stejné, jednotlivé momenty před tím a potom se od sebe nijak neliší. Proto Eckhart říká: "Čas neplyne. Zůstává stejný, ale my se měníme." Nemysli tedy na "24 hodin" a nebudeš muset myslet ani na přítomný okamžik.

A ještě něco: myšlení vyžaduje čas, zatímco život nikoli. Chceš-li být v přítomném okamžiku, nemůžeš přemýšlet, protože myšlení ve své podstatě je spjato s minulostí a budoucností. Vidíš květ, říkáš jak je krásný, ale to už není přítomností, ale stává se minulostí. V přítomnosti můžeš být, ale ne přemýšlet. Můžeš spoluexistovat s květem, ale ne o něm přemýšlet.

Myšlení je tedy jen v čase. Když nemyslíš, čas neexistuje. Proto v meditaci a v lásce nepocituješ běžící čas. Není tu žádné myšlení, prostě jsi. S milovanou osobou přece nemyslíš na lásku. Pokud ano, pak už nejsi ve skutečnosti s ní, ale někde jinde. Proto ti, kteří jsou hodně absorbováni myšlením, nedokáží milo-

vat. Dokonce i když dosáhnou cíle, Božského zřídla, začnou o něm přemýšlet a zcela ho ztrácejí. Můžeš donekonečna o něčem přemýšlet, ale to ti nijak ne-nahradí prožitek faktu.

A proč existuje nenávist? Protože máš strach, že je nějak ohrožena tvá existence. Nenávist je obrannou reakcí. Dokud se však nepřesvědčíš, že tvému bytí ve skutečnosti nic nehrozí, nemůžeš se naplnit láskou a dojít vrcholu. Ježíš dokáže skutečně milovat, protože ví o nesmrtelnosti, zatímco ty znáš jen to, co patří smrti. Jak bys mohl skutečně milovat se strachem? Jen si vytváříš iluzi, že miluješ.

Láska je tu jen obrannou reakcí před strachem ze smrti. Vytváříš si tak iluzi, že tě existenciální svět akceptuje, že nejsi vyvržen. Proto mají lidé tak silnou potřebu milovat a být milováni. Pak si můžeš myslet, že tě ten druhý potřebuje, že nežiješ marně, náhodně, nesmyslně. Pak má tvůj život smysl, cíl a hodnotu. Ten, kdo tě miluje, stává se představitelem celé existence, která tě tak akceptuje, ale ve skutečnosti je tvá láska založená na strachu. Bráníš se jí před smrtí, před nelidskou lhostejností světa.

A existenciální svět je skutečně lhostejný—přinejmenším na povrchu jevů, jenž je momentálně tvou jedinou rovinou bytí. Celý vesmír nemá ani ponětí o tobě, vůbec se o tebe nestará. Když zemřeš, nebude smutná ani země, kterou nazýváme matkou. Nic se nezmění, cítíš, že jsi jen bytím, vzniklým z náhodného aktu. Ale když tě však někdo miluje, otevírá se před tebou nový rozměr. Alespoň někdo bude po tobě plakat a tím tvé bytí získává smysl. Proto lidé potřebují iluzi lásky: "Potřebuji tebe a ty zase mne. Dáme si navzájem kiluzi, že náš život by bez toho druhého neměl žádný smysl. Tak si vytvoříme svůj privátní svět, kde náš život nabude smyslu a lhostejnost světa může být zapomenuta." Proto milepci chtějí žít jen pro sebe ve vlastním světě. Neboť když nemají toto soukromí, vnější svět mezi ně vstupuje a ukazuje jim jejich iluzi.

Ale kdo však dokáže žít bez této iluze, otevírají se před ním nové možnosti, nový rozměr lásky. Nejde

o to, zda tě někdo potřebuje, ale nyní o to, že nejsi nijak oddělen od Existence, že jsi její organickou částí. Když kvete strom, pak už to není od tebe odlišný jev, nýbrž ty rozkvétáš v stromu a on zase skrze tebe získává vědomí. Celý vesmír je v tobě v jednotě a začínáš poznávat jeho smysl. Pak ztrácíš strach, protože smrt může zničit nanejvýš tvoji tělesnou ~~schránku~~ formu, ale nikoli tebe, Existenci.

Tento proces se děje v meditaci. V ní se stáváš částí celku, otevíráš se. Pak už neexistuje strach ani smrt a z tebe plyne proud lásky stejně přirozeně jako dýcháš. Jen taková láska se rozvíjí v posvěcení. Nakonec si i této lásky přestáváš být vědom, stejně jako si neuvědomuješ normálně svůj dech. Obojí si vlastně uvědomujeme jen když je s nimi něco v nepořádku. Když si přestaneš uvědomovat, že tvá láska je stavem ducha, dosahuješ tím posvěcení, nejvyššího bodu. To ale vůbec neznamená, že se stáváš nevědomým, ale jen to, že tento proces probíhá zcela tiše, bez šumu, přirozeně.

Ot: Řekl jsi, že láska může vést k vysvobození.
Většinou ale vidíme, že nás poutá ještě více.
Řekni něco o připoutání a svobodě.

Od: Láska se stává poutem, když ve skutečnosti není žádnou láskou, když jen hraješ a obelháváš se. Když se zamiluješ, dříve nebo později poznáš, že jsi jen spoutaným nástrojem. A pak začíná celé to neštěstí. Jaký je jeho mechanismus a proč se tak děje?

Nedávno ke mně přišel člověk s ohromným pocitem viny. Řekl: "Miloval jsem velice jednu ženu. Zoufal jsem si v den, kdy zemřela. Ale pak jsem najednou v hloubce pocítil úlevu, jako bych se zbavil nějaké tíhy, jako bych se vysvobodil."

Na povrchu plakal, ale najednou si uvědomil druhou vrstvu pocitů: "V hloubce jsem si uvědomil, jak se cítím dobře, že jsem teď vplný." Ale ve třetí vrstvě pak neopak začal pocítovat vinu. "Co jsi to za obludu?"

Když se láska stane poutem, stává se zátěží. Ale proč? Prostě proto, že hraješ sám se sebou hru

na lásku. Ve skutečnosti hledáš jen pouta, že chceš být ve skutečnosti otrokem. Lidé mají strach před svobodou, protože se sami nudí, zatímco s druhým si snadno vytváříš umělou smysluplnost. Žiješ teď pro druhé! Sejdou se dva, kteří se bojí samoty, a začnou si hrát na lásku. Ve skutečnosti však v hloubi duše hledají pouta, oddanost. Dříve či později dostanou, co chtějí, a úvodní hra s její iluzí končí svou roli.

Otevřeně nemůžeme prosit o poddanství, je to příliš pokořující. Proto říkáš: "Nemůžu bez tebe žít". Ale smysl je tentýž. Když se naplní tato skutečná touha, láska mizí, začneš se cítit otrokem a bojovat o svobodu. Pamatuj si, že jedním z paradoxů lidské mysli je to, že tě nudí, co máš, a toužíš po tom, co nemáš. Samoten toužíš po nějakém svazku, spoutaný toužíš po svobodě. Myslěj je jako kyvadlo. "Láska" není poutem, je jen návnadou, kterou odhodíme, když ulovíme tu rybu, zvanou "připoutání", o níž nám ve skutečnosti šle.

Jakým mechanismem se láska mění v pouta? Děje se to v okamžiku, když říkáš: "Miluj jen mne." V tom okamžiku začínáš partnera vlastnit a dáváš mu vlastně statut věci. Když tě vlastním, jsi mým dalším kusem nábytku, používám tě a nedovolím, aby tě také použil někdo jiný. Obs jsme vlastně udělali obchodování mne už nikdo nemůže užívat. Ale v tom okamžiku začíná boj. Chci být svobodný, ale zároveň tě vlastnit. Ježíš řekl: "Nesudte, aby jste nebyli souzeni." Stejně tak nevlastněte, aby jste nebyli vlastnění. Tak zvaný pán je vždy nevolníkem vlastního poddaného.

Ale vlastnění jakéhokoli druhu by vůbec nemělo přijít ke slovu. Opas se můžete spojit, ale každý musí mít svobodné vědomí. Pak se může dělit o vše, ale nejsi nijak závislý na druhém. Pak láska není poutem nýbrž posvěcením. Abys však mohl takto milovat, musíš nejdříve plně existovat. Jednou byl Buddha téžán, jak sloužit druhým. Řekl: "Zaprvé buď! Zapomen na jiné a buď sám sebou! Pak přijde vše ostatní." Především tedy BUĎ a pak se můžeš dělit o své bytí. To "dělit se" je láskou. Než to však dokážeš, budeš stále bojovat o své nepřipoutání. Tolik těch, které

nazýváme mnichy a sanjásiny, to dělá. Cítí se poutáni svými domy, majetkem, rodinou. Cítí se v kleci, opouštějí tedy vše a utíkají do samoty v lesích. Když se však na ně podíváš, vidíš jak se poutají k svému novému prostředí.

Jeden můj přítel žil v lese pod stromem ve společnosti jiných asketů. Jednou se odešel vykoupat a mezi tím někdo nový ušedl pod jeho stromem k meditaci. Když se vrátil, vyhnal ho se slovy "To je můj strom. Najdi si jiný. Pod mým stromem nemůže nikdo sedět!" A to řekl člověk, jenž opustil ženu a děti! Teď se jeho vlastnictvím stal strom.

Není ani trochu lehké zbavit se připoutání. Bude na sebe brát stále nové formy, budeš se obelhávat, že ses ho zbavil, ale zbytečně. Nebojuj tedy s připoutáním. Prostě se raději snaž do hloubky porozumět příčinám jeho existence. Je totiž zde, protože tu nejsi ty.

Tvé vlastní Já je natolik nepřítomno v tvém nitru, že se chytáš čehokoli jen aby ses cítil trochu bezpečně. Nemáš žádné kořeny. Když však zakořeníš ve svém pravém Já, pak porozumíš, kým skutečně jsi a přestaneš na čemkoli lpět. Pak se budeš dílit o své bytí bez očekávání a podmínek a budeš natolik překypovat láskou, že vyplní celý vesmír. Pak se láska stane skutečným posvěcením tvého bytí.

Klamnost vědění

ot: Bhagwane, co vlastně učíš, jaká je tvá doktrína?
od: Neučím žádnou doktrínu, protože to je nesmyslná věc. Nejsem filosofem, protože filosofie nikoho nikam nedoveče. Kdo kladé otázku takovým způsobem, nemůže nic pochopit.

Je tolik doktrin, ale všechny jsou vymyšleny lidmi - nejsou poznáním pravdy, jsou koncepcemi. Existuje nekonečné množství systémů a doktrin, ale poznání pravdy teorií je nemožné. Porozumění přijde v okamžiku, kdy zaniká vědění. Jsou tu dvě možnosti: buď si můžeme o realitě něco myslet nebo můžeme do ní vstoupit existenciálně. Čím více někdo přemýšlí, tím více se odděluje od toho, co je tady a teď. Myslet na něco znamená ztrácet s tím kontakt. Proto učím antidoktrinální, antifilosofické a antispekulativní zkušenosti. Učím, jak být, jak prostě být. Jak být v okamžiku tady a teď, jak být otevřený a citlivý. To nazývám meditací.

Vědění vede výlučně k fikci, k projekci věcí. Nemůže sloužit k dosažení pravdy. Ale když jednou poznáš pravdu, pak se vědění může stát prostředníkem k porozumění s těmi, kteří nevědí. Jazyk, teorie a doktríny se pak mohou stát prostředky, které však nejsou nikdy zcela adekvátní. Nic, co bylo poznáno existenciálním způsobem, nemůže být plně vyjádřeno. Lze to jen přiblížit nějakým opisem. Říkám ti slova, mrtvá slova, ale jejich význam zůstal u mne. Skutečný význam zůstává ve zkušenosti samotné.

Proto se vědění může stát výrazovým prostředkem komunikace, nikoli však prostředkem k dosažení samotné zkušenosti, realizace. Mysl, která ví, je pastí, protože vědění tě vzdaluje od pokory. Když jsi nacený vědomostmi, nemáš v hlavě místo pro nepoznané. Mysl musí být prázdná a svobodná, musí být zcela otevřená vnímání. Vědění je tvou minulostí, tím co jsi poznal, paměť akumulující poznatky, vytvářející bariéru mezi tebou a novým, nepoznaným.

Můžeš se neznámému otevřít jen tehdy, jsi-li pokorný. Je třeba si stále uvědomovat svou ignoraci, uvědomovat si, že je tu stále cosi, co neznáme. Mysl, která se opírá o vzpomínky, informace, teorie, doktríny, dogmata a svaté knihy, je e gocentrická a nikoli pokorná. Vědění nemůže dát pokoru; dá ji pouze beze-
mezné neznámo.

Paměť tedy musí zaniknout. To samozřejmě neznamená ztřetit ji nestálo, nýbrž že by neměla ovlivňovat moment poznání, zkušenosti. V tom okamžiku je něžbytná plná otevřenost a citlivost mysli. Tento moment prázdnoty můžeme nazvat meditací, dhjánou.

ot: Může se samotná zkušenost stát doktrínou?

od: Zkušenostní zážitek může být posán těm druhým pouze negativně. Nemohu říci, čím skutečně je, mohu jen říci, čím není, I když říkám, že to jezik nemůže vyjádřit, přesto se o to snažím. Když říkám, že zkušenost nemůže být popsána žádnou doktrínou, je to vlastně má doktrína. Ale negativní! Nic ne-
tvrdím pouze cosi popírám. Lze říkat "ne". "Ano" je nutno realizovat!

Máme-li ve svém vědění nějakou koncepci, stává se překážkou v dosažení meditativní prázdnoty. Vědění se týká minulé ho. Jde-li o neznámou pravdu, je jalová.

Při svém poznávání se buď můžeš stotožnit s poznávaným nebo se toho můžeš stát svědkem. Když se s tím ztotožníš, ty a tvá paměť se stane jedním. Jako svědek však dokážeš udržet vědomí rozdílu mezi tebou a obsahy paměti. Neztotožněný s nimi si můžeš uchovat otevřenost, můžeš být bez vzpomínek, vklín-
jících se mezi tebe a to nepoznané, a tak se blížíš k oné prázdnotě.

Prázdnoty lze dosáhnout, nelze ji však stvořit. Tvořila by ji totiž tvá stará mysl, tvé vědění. Proto neexistuje žádná metoda, jak realizovat prázdnotu. Metodu tvoříme jen z nashromážděných informací. Tak bychom jen pokračovali ve starém způsobu myšlení. Neznámé však nemůže přijít jako pokračování starého, nýbrž při přerušení, mezeře. Vytvořená prázdnota není pravou, je tvým výtvořem, produktem tvé mysli. Nelze prázdnotu vytvořit, ona musí do tebe

postoupit. Abys ji však byl schopen přijmout, je třeba se "negativně" připravit, tj. neztotožnovat se se svým poznáním.

Jen když si uvědomíš, jak probíhá proces myšlení, můžeš dospět k té skulině, v níž tě najednou obklopí to, co je zde stále přítomné. Pak dosáhneš jednoty s přítomným okamžikem, s věčností, s nekonečnem. Když si však tento moment uložíš do paměti, vše je znovu straceno. Nikdy neříkej: "Poznal jsem". Bez ohledu na množství zážitků je třeba nepřestat v poznávání neznámého. Proces poznávání je věčný, nikdo nemůže dosáhnout bodu, kdy by mohl říci: "Dosáhl jsem." Bez ohledu na množství zážitků je třeba nepřestat v poznávání neznámého. Proces poznávání je věčný. Pokud to říká, znamená to, že znovu podléhá modelu paměti v vědění. Ale v tom okamžiku se stává mrtvým, protože život vždy probíhá od neznámého k neznámému. kdo tedy tvrdí, že ví, není duchovním člověkem. Může být teologem, filosofem, ale nikdy duchovním člověkem. Duchovní mysl akceptuje vědomí nekonečného tajemství a omezenou schopnost poznání neznámého.

Moment meditativní prázdnoty nemůže být vytvořen. Nemůžeš učinit svou mysl tichou. Pokud se přesto o to pokoušíš, hypnotizuješ ji nebo nějak otravuješ, ale to není prázdnota. Ta přichází, nelze ji stvořit ani vyvolat. Proto tedy neučím žádnou metodu. Nejsem učitelem ve smyslu vykládání technik, metod nebo doktrín.

Dot: Přesvědčil jsi mne. Jak mohu transformovat toto přesvědčení do své zkušenosti?

Od: Neexistuje žádné "jak", protože to nutně implikuje nějakou metodu. Je jen probuzení. Když mi nasloucháš a cosi se v tobě probudí, pak i něco zakoušíš. Intelektuální přesvědčení není plnohodnotným přesvědčením. Já ti pouze osmysluji nějaký fakt. Proč tě přesvědčilo, co jsem ti říkal? Buď je to mou argumentací nebo cítíš, že v tom, co jsem řekl, je pravda jako fakt sám o sobě. V prvním případě se tedy budeš ptát jak?, zatímco pokud to pocituješ sám ve svém nitru, pak to nemá se mnou nic společného. Já ti ne-

poskytují žádné poznání. Je lépe, když sám zažiješ, to co ti říkám.

Když je intelekt přesvědčen, ptá se: "Jak"? Chce vědět. Ale já ti nemohu dát žádnou koncepci, jen prostě povídám o své zkušenosti. Když říkám, že paměť je jen mrtvou akumulací poznatků z minulosti, že je jen bolestí hlavy ze starých zkušeností, pak mi jde jen o to, aby ses zbavil minulosti, která se na tebe lepí. Když ti bleskne distance mezi tvým vědomím a tvou pamětí, pak už není žádné Jak?

Teď víš, že se vědomí liší od svých obsahů. Budeš-li si to stále uvědomovat při každé činnosti, pak se stane něčím zvláštním. Když si uvědomíš, že myšlení je zautomatizovaný a zakódovaný proces hromadění koncepcí a vzpomínek - a nikoli část tvého bytí - pak toto vědomí, tato samotná ~~makaka~~ ne-metoda pomáhá, aby se coś v tobě přihodilo.

ROZHOVORY S LÉČITELEM
část 2. (I. část v čísle 1.)

z knihy BYTÍ-FILOZOFIE LÉČITELSTVÍ (Praha 1982)

---

ot: Chci se zeptat na praktickou část aktivní duchovní cesty. Každá nauka, která tu dříve byla, měla nějaký způsob jak se příznivci snažili aktivně o nějakou cestu či směr.

od: Každá duchovní nauka nebo každý směr, který dělá duchovní cestu, měl jedno společné a sice změnu člověka. Ať už to byly směry, které byly mělké, hlubší či hodně hluboké, vždy šlo o změnu člověka. Proč?

Vzešli jsme z Podstaty, jako vše. Vešli jsme do mnohosti. Velká jednotná mysl se roztránila na mnoho kapiček, na mnoho jednotlivých myslí. Z toho vznikla mnohost - já, ty, on, ona, ono. Z toho vznikla ~~mnohost~~ bytosti nižší, vyšší, jejich cesta, jejich vývojový průběh, který směřuje zpátky do jednoty. O co se tedy jedná?

Každá kapička "Jsem", ať už je tvorem nejnižším, rostlinou, malým živočichem, člověkem, každá má vědomí svého Jsem, které je částí centrálního vědomí. Každá má v sobě rovnováhu života. Tak jak postupuje jednotlivá částka a stává se složitější a složitější, může se měnit její psychická životní základna v tom smyslu, že na chvíli ztrácí rovnováhu.

Nabude ji dvojím způsobem. Buď pasivně nebo aktivně. Pasivně přichází do rovnováhy zákonem odrazu tzn. podle své kvality činí, činy se na ni vrací a ona semění. Dochází k poznání a ke změně. Ve vyšší fázi vývoje, kdy už je bytost člověkem, asi v polovině lidské cesty, uplatňuje se už více aktivní složka. Ta se rozšiřuje v průběhu vývojové lidské cesty a člověk se může měnit aktivně stále lépe.

Aktivní změna značí, že poznává sám sebe, svoje prostředí, svět, vesmír, věčnost, nekonečnost, čil poznává duchovní zákonitost. Můžeme tedy říci

pokud si toto uvědomíme, že první část aktivní složky člověka je filosofická. Člověk se musí snažit o poznání zákonitostí, o poznání všeho. To je to, co jsem vám vždy kladl na srdce, to je základ.

Různé směry přišly s různými pomůckami. Zjistilo se, že vše je v analogii. Tak jako je v analogii duch, hmota a energie, tak je analogické veškeré dění. Život je rytmus, je to stálé periodické pendlování a na podkladě toho všeho vznikly metody které jsou pro člověka pomocné.

Např. dobrá pomůcka pro psychickou jednotku může být forma těla tzn. změna pozice. Člověk může uvést tělo do pozice dostředivé, odstředivé, klidové nebo ohnové a tím ovlivnovat svoje vlastnosti v psychické složce.

Může ovlivnovat vnímanou barvou, audiálně vnímanou vibrací atd. Návodů je mnoho, zůstaneme ale u základní složky, u poznávání.

Aby člověk poznával, musí si uvědomovat. Aby si uvědomoval, má na to jednu vlastnost o dvou polech. Jsou to VÍM a VĚŘÍM.

Pokud je člověk v nižší vývojové stupnici, převládá více víra. Je více pasivní a nechá se vést. Pokud je už ve vyšší stupnici lidského vývoje, uplatňuje se už více vím, tedy vědění. Uplatňuje se logika, poznávání zákonitostí atd. Tyto dva póly by měly být v rovnováze. Pokud tomu tak je, je to ideální stav člověka pro duchovní cestu.

Bohužel většina lidí podléhá více prvku, který byl pěstován v minulých životech, onomu pasivnímu přijímání, které v tomto životě znamená pasivní víru.

Pokud je víra sama - není to dobré. Pokud by bylo vědění samo, není to také dobré.

Jestliže je sama víra, potom člověk naivně věří leccemu. Může být zaváděn, jeho cesta může být prodlužována a komplikována a taky se to tak děje.

Pokud je jen vědění bez víry, potom člověk obyčejně upadá do materialistického smýšlení a dění. Vzniká technika, komplikovanost v poznávání hmotných zákonů, které vytvářejí techniku a ta potom

roste, jak jsme svědky v této době. Člověk už vytváří nesmyslnou techniku, nesmyslným směrem a způsobem, takže ubíjí sebe a svůj život.

Ať je tedy víra samotná nebo vědění samotné, obojí má své úskalí a samo o sobě je škodlivé. Musíme získat rovnováhu.

A jsme opět u základu: Poznej, člověče, sám sebe. Ovšem "sebe" znamená nejen jako člověka, ale sebe jako bytost, život, věčnost, jako nekonečnost. Sebe jako Vše.

o

Vykládal jsem vám, že se nyní mění doba doštědivá na odstředivou. Znakem odstředivé doby je myšlení altruistické. Myšlení, které už není doštědivé, které neodděluje člověka tolik od Podstaty naopak, které ho k ní přibližuje. Je to myšlení, které dává jiný směr. Zatímco dosud se člověk zajímal převážně sám o sebe, o člověka, o svou vlastní změnu, bude mít v budoucnu toto vyšší, dokonalejší učení charakteristickou známku tu, že se bude zajímat nejen o člověka, tedy sám o sebe, ale také o celé okolí, ostatní tvory, celou zákonitost, celý svět, o celý vesmír, o všechny vesmírné sféry o onen kruh vesmírných sfér, o bezčasovost, bezrozměrnost, zkrátka o Podstatu i o projev Podstaty, o základ tvůrčího díla (bytí stvořeného). Tedy nejen o člověka. Přitom o něj se musí zajímat, protože je člověkem, ale zájem o něj bude doplňovat jen proto, aby získal rovnovážné myšlení.

Člověk musí pochopit druhé tvory a ztotožnit se s nimi. To se odehrává v jeho mentální, psychické oblasti. Chce-li člověk nastoupit nějakou aktivní cestu, musí si všimnout nejprve této psychické podstaty. Tzn. přemýšlet a meditovat.

Tak nejprve, co je to přemýšlení? V přemýšlení nesazujeme pól vím. Poznáváme zákonitosti a v tomto poznání začneme přemýšlet. Sedneme si v klidu a budeme promýšlet situace. Budeme se vymýšlet do jiných tvorů. Staneme se ve své mysli kravičkou, prasátkem, husou, slepičkou, postupně, mouchou

červem std. Tak budeme více chápat je, jako sami sebe, aby vědomí hodnoty života druhých tvůrů bylo takové, jako je vědomí o hodnotě vlastního života. To je přemýšlení. To je vědění. A teď přijde ještě pasivní stav, který je charakteristický pro víru. Ač se to nezdá být k věření, je to pasivní stav, kdy z přemýšlení přejdeme do meditace, čili in medias res, kdy přejdeme do nepřemýšlení a jen se vžijeme a staneme se, ať už druhým tvorem nebo problémem, který jsme dosud promýšleli. Budeme to prožívat.

Všimněme si, jak učí zákon karmy. Učí tak, že dává silné prožitky. Nestačí jen vědomost o něčem, ale musí být vžití, sžití se s tím problémem.

Zákon karmy učí tak, že nechá člověka to v čem je neúspěšný, prožít. Člověk udělá nějaký čin a udělá ho v takové kvalitě, v jaké sám je, jak myslí, jaký má postoj. Ten čin se odráží v druhém životě na něj a on ho prožívá aniž by věděl proč. Prožívá ho bezprostředně. Prožívá ho buď jako svou osobní ránu nebo životní postrk, životní poučení, prostě prožívá ho.

Tak přejdeme z onoho přemýšlení do prožitku. Tzn. jestli jsem dosud přemýšlel třeba o tom vrabci, o psu, kočce, promýšlel jsem, poznával jejich myšlení, uvolním se a stanu se na chvíli tím tvorem. Cítím. Jestliže jsem přemýšlel o nějakých problémech života, o životních zákonech, třeba o vesmíru, vždyť jsme mluvili o mnoha věcech, jestliže jsem doposud o tom přemýšlel, zastavím své přemýšlení a budu prožívat. Vložím se do toho, stanu se tím problémem.

To je velmi vydatné cvičení, protože zasahuje tu nejvyšší složku, kořen, nejvyšší šarží veškerého života, tj. psychickou složku.

Když se mění psychická složka, mění se ve své formě i složka hmotná. Stává-li se potom člověk nadčlověkem, který je v budoucím čase, samozřejmě se jeho hmota, jeho tvar, jeho ústrojí bude měnit anelogy se změnou myšlení. Čili obráceně řečeno, je to opět přechod do vyšších forem než lidských. Je to jediná možná cesta.

Všimněte si duchovní cesty, která jde v tvůrčím díle. Není jiná, než-li, že se jednotka stává složitější a dokonalejší. Tvůrce se rodí do nejprimitivnějšího života, získává zkušenosti; rodí se do svého zoologického druhu několikrát. Podle toho jestli jsou to životy nízké, prvotní, rodí se jedenkrát, dvakrát, třikrát. Pokud jsou hodně vysoké, jako třeba už lidský život, rodí se mnohokrát. To všechno proto, že vlastností, které přijme jako člověk, musí ještě zušlechtit, sladit dohromady. To je duchovní cesta.

Má dva oddíly o kterých jsem teď mluvil - pasivní a aktivní.

Způsoby a prostředky mohou být různé, cesta je ale jen jedna: M ě n ě t s e b ě. Tzn. měnit sebe přirovnáním k celku. Rozšiřovat, jak jsem vám řekl, svoje vědomí na vše. Jiná cesta nikdy nebyla a nikdy nebude. Mohou být různé pomůcky, jako, že v různých dobách byly, ale to jsou potom jenom pomůcky, to není cesta. Nám jde o cestu. Jde nám o ni proto, protože jsme si už vysvětlili smysl života.

My zde nejsme jen proto, abychom šli duchovní cestou. Jsme zde proto, že jsme součástí tvůrčího díla, bunkou celého tvůrčího dění závislé na tom, aby ta bunka byla kvalitní, aby v tvůrčím díle, které jednou každý pochopí jako J á j s e m, jako sebe, poněvadž vědomí se rozšiřuje do celku, tak aby v tvůrčím díle bylo co možná nejméně nesrovnalostí a nevyrovnaností, kterým říkáme zlo.

Vyvedení z rovnováhy je vždy špatné, ať je na kteroukoli stranu - na kladnou nebo na zápornou.

My jsme v tvůrčím díle tvůrčí složky a musíme se snažit, abychom byli tvůrčími složkami dobrými. To, že se teď cítíme v mnohosti, neznamená, že to tak je. Jestliže dnes já jakožto člověk (každé já) budu špatným a budu dělat zlo, tak ono se na mě obrací a já ho musím strávit. Ale mimo to v bezčasovosti, která má jednotlivé osudy a ty mají svoje dimenze, nanáší něco, co není správné a co musím zase měnit nebo odpokutovat. Rozhodně když tak tvořím, nejsem vědomý a nejsem vyrovnaný.

Kdyby tohle lidé pochopili, tak by si zbytečně komplikovali a nezatěžovali svoje osudy do budoucna. Nedivili by se, že je mají těžké. Věděli by proč.

Viděl jsem jednou posady s drůběží, Snad je znáte. Použijte to drátěné klece, kam přijde kuřátko a žije tam do své dospělosti, než ho zabijí. Snášejí tam vejce, nezná nic jiného než stát na těch drátech. Je to oznamující život a já jsem si říkal, proč tolik zla ti dělá tvořit? A najednou jsem pochopil, že v těch klecích jsou vlastně bývalí lidé, kteří toto dělali a že to dlouho bude toto zlo, dokud ho lidstvo nevymaže svým pochopením a svými činy. Musí tak být. Co člověk tvořil, vytvořil pro sebe. Rozumíte mi?

Jestliže budu tvořit zlo, tvořím ho proti sobě. Když tohle lidé pochopí, pak bude na světě ráj. Potom když bude to, co bylo slibováno, ale co si lidé sami dali. To je smysl duchovní cesty vyplývající z poznámsmyslu života,

Vždycky si uvědomte, že jste jenom bunkou jednoho těla a to tělo jste vy. Jenom, že se zatím tak necítíte.

Vždycky si uvědomte JÁ JSEM VŠE, CO JEST. Není mnoho, to je klam. To je klam, který platí pro tuto dobu, o čas, tedy příběh. Nakonec jsem ale jenom "já".

Všichni splýváme, někde do jednoty. To je smysl života. Být dobrou bunkou! Smysl života je hlubší, ale tím nám stačí tato etapa. Já jsem vám to do větší publiky také už vykládal.

ooo

Jestliže budeme jen něčemu věřit, potom nebudeme věřit čemu věřit. Budeme-li přemýšlet, pak to půjde. Potom půjdeme kupředu. Vyžaduje to ale sebekritiku.

Viděl jsem kdysi tento obraz: Nacházel jsem se ve velké, obrovské místnosti, jako je Vladislavský sál na Pražském hradě. Byla to jednoduchá místnost, ale velká a v ní bylo mnoho lidí, kteří chtěli vědět, co je to čtení. Neuměli počítat. A vynořili se tam různé učitelé, kteří je to chtěli učit.

V jednom rohu se vynořil jeden a začal kázat: "Počítání je, že $1 + 1 = 3$ a $3 + 3 = 7$. To jsou jediné

pravé počty. "Tak se kolem něj vytvořila hrostka lidí a ti vytvořili sektu, která věřila tomu.

xx V druhém rohu se objevil jinný, který zase říkal: "Né, počítání je, že $10+10=30$ a $5+5=15$. To jsou jediné pravé počty!" a vytvořila se druhá sekta. Ty dvě sekty na sebe nevražily. Potom se vytvořila třetí, čtvrtá, pátá, šestá ... a ani jedna z nich neznala pravdu, jen měla představitele, kteří chtěli něco znamenat.

Já jsem tam stál a věděl jsem, co to jsou počty a teď jsem se ptal: "Jak to mám těm lidem říct? Když jim řeknu, že $1+1=2$ a $2+2=4$ a $4+4=8$, tak mě to nebudou věřit a obrátí se proti mně, poněvadž si zvykli věřit už něčemu jinému." A bylo mi řečeno: "Tak jim to neříkej, ale nauč je zákonitostem počtů. Nauč je skládat jedničku k jedničce a když jim vysvětlíš číselnou řadu, tak oni sami si rozhodnou, co je pravda z toho, co tady čtou nebo poslouchají a vymaní se z bludu. Říkat někomu: Já mám pravdu a ten druhý ji nemá, to říká každý. To není směrodatné. Tak jsem pochopil, že mám vysvětlit zákony života tak, aby byly jasné. Ti, kteří pochopí tuto zákonitost, už sami budou vědět o co jde, kde jsou chyby, kde jsou pravdy a sami už začnou kriticky přemýšlet.

Na duchovní cestě musíme mít sebekritiku a kritičnost vůbec. Musíme vědět, že všechno je tak, jak to je a musíme počítat i s lidskou vlastností, kdy jeden chce být zajímavý, jeden chce kořistit z něčeho, jeden chce být povýšen. To jsou lidské vlastnosti. Naučme se je hodnotit. Být skromní ve své, jenom lidské, vědomosti, která není tak velká, protože člověk není tak velký tvor, jak si myslí. Naučme se poznávat podle pravdy. Aby vám někdo říkal: Tohle je pravda, tomu můžete věřit a taky nemusíte. Víte, že jsem vám hnedna začátku říkal: Nevěřte ani mně! To by byla jen víra. I já vás mohu klamat, vždyť jsem jenom člověk. Přemýšlejte!!

Ovšem je tady ještě jiná věc a velmi důležitá. Jestliže JÁ JSEM VŠE A KAŽDÝ, jestliže naše já budou jednou splývat dohromady, jestliže si uvědomím, žeť je kdekoli jakákoli nedokonalost, je to moje nedokonalost, zavazuje mě to také, abych tu pravdu, kterou

jako pravdu uznám, předával dál. Abych se snažil o to aby i druzí poznávali pravdu, protože tak jediné vznikne změna mezi ostatními lidmi. Jediné tak ostatní lidstvo zaujme jiný postoj k druhým tvorům. Tak jediné se pravda dostane mezi lidi. Ten, kdo přijímá, má povinnost dávat. Ale pozor! Nikdy nesmíme nic nutit! Můžeme předložit a vezmi si kdo chceš, co chceš. Můžeme vzbudit zájem, můžeme vysvětlovat, ale budeme-li cokoli vysvětlovat, dbejte na to, abyste vysvětlovali tak, aby si mohli lidé toto vysvětlení zdůvodnit a aby nechtěli jen věřit.

Kdykoli budeme mluvit o duchovní cestě, vždy budeme zdůrazňovat kritičnost a vždy budeme zdůrazňovat nechávat jako hlavní fakt, aby člověk přemýšlel, ne aby jen věřil.

Potom budeme kladnou složkou v tvůrčím díle a potom přijde konečně nějaká nauka, která bude více méně pravdivější než ty, které kdysi pravdivé byly, ale které během doby a nánosy lidské libovůle se od pravdy vzdálily.

ooo

Pamenujte na to, že jsou zrození lidé, kteří mají vést. Jsou zrozeni k tomu, aby vedli, mají k tomu vlastnosti. Mohou ale vést jen toho, kdo se do jejich vedení dobrovolně dá. Nikdy se nesmí nic nutit! To by byl boj za něco. To by bylo prosazování jen jedné oblasti jednoho zákona a sice boj a mír. Bylo by to prosazování jen jednoho polu. To nesmí být! Když k vám někdo přijde a bude žádat, dejte a když od vás bude chtít odejít, nepřesvědčujte ho. Rozumíte?

Každý má právo na své myšlení. Kdo nestačí na vyšší, toho vede zákon karmy. Každý člověk má právo se rozhodnout jestli chce jít dobrovolně-aktivně nebo pasivně. Když jde pasivně, vede ho zákon karmy. Když se nechá vést nějakým vyšším učením, je to dobré, ale musí mít svoji sebekritiku, aby poznal které učení je vyšší a musí v tom být dobrovolnost. Nikdy žádné nucení.

Víte jak dopadaly kultury, které něco nutily, vyhrožovaly, trestaly, jestliže člověk nevěřil tak a tak a většinou naivně. K čemu to vedlo? Jenom k vytváření zla.

(6.4.1977)

VEGETARISMUS

převzato ze západoněm.čas. HUMUS

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Při užívání rostlinné stravy, musí člověk uvážít, že rostlinná strava má svou nejvyšší výživnost v syrovém stavu. Tak, jako komár žere žijící list a žába komára a čáp žabu, ze stejného předpokladu stravy v živém stavu by měla vycházet racionální výživa. Už samo naše učení o vitamínech ukazuje, že při procesu varu se zničí nejcennější vitamíny složky, a to nejen chemické složky, ale usmrcejí se také bakterie. Kdyby člověk začal poslouchat přírodu, zjistil by, že malé děti mají mimořádný smysl proti požívání masa. Je vidět dále, že děti některých černošských kmenů, které se živí rostlinnou stravou, oproti jiným černošským dětem, obzvláště dobře prospívají, protože byly živeny svými matkami čtyři až pět let. Pes jako masožravec nepodá zdaleka lepší výsledek než kůň, který je býložravý. Také převážně z masa žijící lev je činný bez únavy 2-3 km, oproti tomu velbloud, který je býložravý, vydrží 6-7 dnů, než se unaví.

---

c m r š i n á c h

To, co se jeví dnes samozřejmým (a udivuje spíš opak), to v budoucnosti bude považováno za primitivní barbarství. To by dnešního člověka krajně pobouřilo, tvrdit mu, že je nekulturní kanibal. A přitom je to pravda, jestliže se domnívá, že se potřebuje žít a být zdrav mršinami. Zní to šokujícíně? Je to ale tak. Maso v okamžiku usmrcení zvířete se začíná rozkládat a člověk tedy dostává zpracované maso už v určitém stupni hniloby. A je biologický rozdíl mezi hnilým masem zvířete nebo člověka? Masožravost je přechodnou fází výživy, slepě přejatou snad z doby ledové, kdy se člověk nemohl žít přirozenou rostlinnou stravou. Dnes se zjišťuje, že ani tenkrát nebyla spotřeba masa tak velká, jak se lidé všeobecně domnívají. Stálo by za srovnání posoudit jejich spotřebu z dnešní. Nevím, jak by to dopadlo.

p.t.

JILL PURCE

THE MYSTIC SPIRAL
journey of the Soul

2.část

~~~~~

BŮH IMANENTNÍ NEBO TRANSCENDENTNÍ?

Mystikové se často přeli o tento paradox. Je absolutně od nás oddělené, je odděleno od materiálního světa nespočetnými pláněmi a sférami a nám přístupné jen skrze emoce, či manifestované atributy? Anebo je též realita něčím, co je obsaženo v Univerzu, v každém Já, v srdci našeho bytí? Počíná naše dvojdimenzní spirála v centru a putuje dál k transcendentnímu Bohu, anebo je směr cesty dovnitř skrz rozvíjející se stupně poznání a vnímání, jak řekla Sv. Kateřina Janovská: "Mé Já je Bůh, jak jinak bych poznala, že mé Já je spaseno v Ném?"

Obě poloviny této dichotomie existují na téže spirále, jejíž směr, který je okamžitým rozhodnutím, je vyčkávání malé šipky". (Paul Klee-Myslicí zrak) Potenciál této spirály je simultánní pohyb v obou směrech a takto je i vyřešen tento paradox.

Přidržením se centra spirály a jeho vytažením dostáváme ve třech dimenzích horskou stezku, centrální spirálu, kolem níž běží zákruty s příkrým a obtížným vzestupem. Každý oběh vede poutníka ze světa iluzí, každý stupeň vzestupu vynáší jeho duši k Božství. Každý stupeň, nicméně ho vede nejen výše a tudíž dál od materiálního světa, ~~ikzixale~~ zároveň ho vede k centru, k "sídlu Božské esence na vrcholu lidského ducha" (Edith Schnapper-Vnitřní Odyssea).

Pohyb po této trojrozměrné spirále, je zároveň cestou ven i dovnitř, spění k Bohu vnějšímu i vnitřnímu. ^Nahlíženo z nepřetržitosti sférického víru, každá cesta ven z centra, z individua, od materiálního

ního světa a tím k Bohu transcendentnímu, je zároveň cestou k centru, tedy vnitřnímu sídlu Boha.

Tento proces je zobrazen v různých kulturách a tradicích, nehledíc na stupeň jejich rozvoje, jako spirálová mandala, která je zároveň mapou duše. Lidské vědomí je ~~mikrokosmos~~ mikrokosmos a proto každý diagram, který iniciuje a směřuje jeho pohyb, což mandala dělá, funguje jako mapa. Giuseppe Tucci mandalu nazval: "celým univerzem v esenciálním plánu". Jakákoli mapa této kosmické cesty, popsané v mnoha legendách a mytologiích je zároveň mapou vědomí a tedy zároveň mandalou. Spirálová mandala předvádí cestu univerzům, koncentrovanou ne ve statické dokonalosti, ale v rovnováze esenciálního plynutí.

Realita je dokonalá pouze v aktivní rovnováze, sloučení dynamických protikladů. Tato rovnováha je Jin a Jang jejichž propletení spirály jsou symbolickým (Cruss-section) křížovým vydělováním skrze sférický vír. Mandalové pohyby vykreslené jako vtáčení dovnitř center vně procházejících energií, pohyby sférického víru. Takto jsou dva způsoby jak dosáhnout Božství, oba spirálové. Jedním je vnitřní proces regenerace a integrace za pomoci mandaly, je to koncentrace do centra a skrze něj; druhým je putování (ven) Parsifela, Gilgameše, Jasona. Esenciální jednota těchto dvou cest je ilustrována vnitřní spirálou Bunyanovy "Poutnickovy cesty do Nebeského města", "Dantovým" "šplháním na vrchol očištcové hory", "Sudemonovou" cestou do Zlatého Kristova města. Podobně jako když se na problém-Bůh imanentní a transcendentní díváme geometricky, v termínech centra a oběhu, vychází nám sférický vír a propojení spirál. Rovněž pro všechny zastánce sfér, pásů a vrstev, kterými je člověku procházet, středověké a renesanční, je jedinou možnou abstrakcí spirála, protože je nutno počítat s časovou dimenzí. Intelekt, ve svém původním smyslu duch, je ve spirále obsažen i ji zahrnuje, je vnitřní i vnější.

Změna náhledu je tak důležitá v Sufizmu, v čínské i jiných filosofiích, která svádí, aby ji nazývali "středem svého pohledu na život" (životním

rozhledem), ale tato slova sama, zahrnující jednopros-
torovou a jednosměrovou metaforu svědčí o tom, že
naš jazyk nestačí vyjádřit vidění spirální směro-
vé nepřetržitosti. Naš jazyk, řízen interpretací
našeho vnímání, pracuje na základě poměřování a
dělení. Proto sanskrtský kořen-matr, pro měření, je
pramenem pro slovo "samu podstatu" stejně jako
materiál, matrix, matre a Maya zahrnuje indický
náhled na iluzi měření a dělení, v němž žijeme a
od kterého se musíme nakonec osvobodit.

ooo

MIKROKOSMICKÁ IMITACE KOSMICKÝCH RYTMŮ

Čínané říkají, že stejně jako nebeská tělesa
mají své nebeské dráhy, i my máme cestu Tao jako
"jediné jmění". Zahrnuje jak vědomí, tak putování
po cestě. Může to být "jít vědomě", či "vědomá ces-
ta". Jeho smysl byl Richardem Wilhelmem přeložen
jako "dráha, která ač fixována sama v sobě, vede od
svého začátku přímo ke svému cíli". Představuje teď
dy pravou cestu, cestu nebes, cestu člověka. Tao je
cyklické, v Tao te Ching čteme:

Je to věc znatečně utvořená, zrozená před
zemí a nebem, klidná a prázdná, osamocená a
neměnná se.

Točí se dokola a neopotřebovává se,
je schopná být matkou světa.

Neznám její jméno, tak ji označuji "cestou".
Dávám jí jméno "velká" (slavná)

Je velká a dále též vzdalující se,
vzdalující se a vzdálená.

Vzdálená a vracející se zpět.

Pročež cesta je velká, nebe velké, země velká
a Král je také velký.

V této říši jsou čtyři věci velké a Král je
jednou z nich. Člověk utváří sebe na zemi,
země na nebi, nebese na cestě, a cesta na tom,
čím je sama.

Všechny cyklické filosofie a náhledy na čas,
které užíval člověk-první z pěti kategorií zmíněných
v citovaném čtyřverší- se utvořily v poměru

vnitřního otočení, vrácení, ke kategorii třetí-pohybu nebes. Taoismus je možná nejstarší. Jeho systém vypracovaný v I Ching, či knize změn, je založen na cyklu 64 permutací, dvou polárních, či protikladných sil Jin a Jang, v skupinách šesti. Každá z těchto skupin šesti, či hexagramů, se skládá ze dvou triagramů představující jednotku nebe a země.

Nebeským modelem pro tento cyklický princip, je 28 fází měsíce, kde nalézáme tuto polaritu v úplňku a jeho zmizení je 14 dní později. Tyto základy jsou hlavní v Čínské filosofické astrologii. Hsin, jak se nazývají lunární domy, jsou cirkumpolárními konstelacemi, které zakládají hlavní rozdělení nebes. Že je zde přímá korespondence na západní astrologii se zdá být potvrzeno obdobností mezi znamením Raka, jediným znamením Zodiaku, který je ovládnut Měsícem a čínským symbolem Jin Jang, který symbolicky ukazuje celý systém spirálové alternace a změny. Jako symbol Jin a Jang má Rak dvě protilehlé spirály ukazující síly expanze a kontrakce v dynamické rovnováze.

Yeats ve své knize "Vize" popsal jednoduchý systém změn založený na těchto lunárních fázích, podobný koncepčně Taoismu. Jeho cyklus 28, je založen na šestinové permutaci polarit Jin a Jang, ale na permutaci objektivního (a primárního) se subjektivním (a entitetickým). Příbuznost je nápadná, když cirkulární diagram Yeatsův porovnáme s cyklickou sekvencí hexagramů. Stupně změny jdou z ne-
proste objektivitě a positivity (Jin sever) kompletní subjektivitou (Jang jih) do kompletní objektivitě.

Všechny Yetsovi názory, více či méně vyjádřené v jeho poezii, mají svůj zdroj v ex středověké tradici vědění. Ačkoli jeho systém změn, založený na fázích měsíce, je v podstatě Taoistický a obdobný I Ching, přesto má kořeny v západní astrologické tradici, která bere v potaz fázi měsíce při narození.

Yeatsovo chápání univerze bylo proniknuto ideou protikladných spirál, kterým říkal "gyres" (vír,

V jejich relativním stavu se gyry jeví jako dva spirálně se pohybující kužely. V Ts Chuan, velkém pojednání o I Ching, čteme o entitativních spirálních triagramech (které jsou vizualizovány jako Jin a Jang). Tento přehled může být stejně i komentářem k Yeatsovým gyrům, které by také viděl jako triangly (či trigramy) fungující v protifázích se svým protikladem, aby zapleteny vytvořily hexagram, či šesticípou hvězdu.

Když Pa Kuan (trigramy) integrují, tj. jsou v pohybu, je možno sledovat dvojí pohyb: 1. Obvyklý pohyb ve směru hodinových ručiček, kulminativní a expanzní jak běží čas a vymezené události, které mívají. 2. Protivný, zpětný pohyb vinoucí se vzhůru a svíravý postoupem času, z něhož berou formu sémě času. Znáť tento pohyb, je znáť budoucnost. Obrazně vidíme-li strom stahovat se v semeno, rozumíme budoucností rozvíjení semene v strom.

Yeatsův popis Absolutna třináctého sférického gyru (A Vision) je popisem sférického víru. "Každopádně si vzpomínám co říkal Robertes v jedné ze svých paradoxně tvůrčích náleď, že realita je velké vejce snesené ptákem Fénixem a toto vejce se otáčí z vnitřku do nekonečna, aniž) by rozbilo svou skořápku. (Ačkoliv v originální verzi, Yeats napsal "množství velkých vajec" postupně je změnil na jediné, aby symbolizoval výlučně 13 gyr, Absolutna) .

V mnoha meditačních praxích, které člověk vyvinul vědomě řídil a provázel plynutí jemných enérgií ve svém těle. Pohyb a Život jsou synonyma, takže vše co jim brání nečinností a nehybností je princip smrti . Důsledkem toho, Saturn, jehož jméno je odvozeno od Saturnu, astrologického principu utiskujícího plynutí a pohyb, je chápán jako odpůrce, protože zabranuje rozvíjení Jediného. Proto, co se dále nemíní hyne. Neopak to, co se dále mění a otáčí je princip života. Meditace, ať už vírová, kundalini jogy, starověká Čínská cirkulace světla popsaná v Tajemství Zlatého Květu, nebo vnitřní verze způsobená kontemplativními mandalami je analogií, imitací a zároveň účastí v makrokosmických rytmech a pohybec

Navíc centra energie v samotném těle jedince utváří mikrokosmos, to jsou čakry a lotosy. Každá z nich v procesu rozvíjení vědomí se rozvíjí jako květina, spirálou z vnitřku, proto veškerý květinný symbolismus, zvláště zobrazený růží je výrazem růstu a rozvíjení ducha. Mimo to sanskrtské "chakra" znamenající "kolo" naznačuje, že řád a zákon vlastní těmto centrům je řádem všech kol, čím je vnějšík či periferie udržován na místě a v pohybu příčlím z nesktivního centra. Toto vztaheno na směrové rozvíjení svastiky v prostoru a času je zákonem zahrnutým v Kolu Dharmy, světém zákonu Buddhova učení. Upenišády říkají, že aby člověk mohl jednat dle toho zákona, je nutno otočit kolem uvnitř.

Všechny obrazy předpisující tyto ~~xxxxxx~~ pohyby jsou esenciálně mandalické, centrující a začlenující do řádu, protože až na kterékoli úrovni je tento pohyb ozvěnou kosmického pohybu, jehož je symbolem. Všechny spirálové procesy náležející "velkému dílu seberealizace" jsou pouze mikrokosmickými analogiemi znovuoopakující v těle člověka vířiví řád univerza.

VÍŘIVÁ SFÉRA A STROM ŽIVOTA

Strom života vyjadřuje, dle mystické tradice Kabbaly, postupné emanace ducha Jediného vibrujícího na "povrchu vod" (Genesis) čímž byl stvořen univers. Deset emanací (Sephirot) a jedenáctá neviditelná, Daat neboli vědění a vztahy mezi nimi založené 22 spojujícími cestami, což jsou písmena Hebrejské abecedy (Božské atributy) jako arabská a sanskrtská písmena, vytváří model v němž je vše a zvlášt člověk jako mikrokosmos utvořeno.

Hebrejská písmena jsou rovněž čísla a jejich pořadí je pořadím stvoření. Stejně jako v hinduistické tradici yogi musí "zrušit" (rozpustit) stvoření tím, že se vrátí podél jeho cest v opek a vědomí adept Kabbaly musí se dát spirálovými závitů heda moudrosti "stoupaje v zelených kotoučích od Malkuthu po Kether", neboť jeho zákruty sledují obráče-

pořadí písmen cest a proto stvoření.

I bez znalostí hebrejštiny, se říká, nejlepší chápání těchto cest se dostane k tomu skrze meditace o tvaru hebrejských písmen, protože jak je psáno v Kabbalistickém textu Sepher Yetzirah: "Náčrtl je, vytesal je, zvážil je, prostrádal je a za jejich pomoci vytvořil vše stvořené a vše, co má být následně stvořeno." Všechno dle Kabbaly se manifestuje materializací 4 světů jejichž hustoty pořadí vzrůstají: Aziluth (archetypální), Briah (tvůrčí), Yetzirah (formující), Assih (materiální).

Tyto světy odpovídají světům Platonovým, jsou zachyceny jako nad sebou položené stromy, kde nejspodnější Sefira Malkuth (království) každého vyššího světa je Kether (Koruna) světa spodního. Mezi dvěma následnými světy se vždy mění směr, svíravý vír svažující se spirálou k Malkuthu archetypálního světa, mění směr a začne proudit do šíře jako Kether světa tvůrčího (Briah). Spirála individuálního života může být lépe pochopena postavena na "strom života". Každá Sefira má svůj ekvivalent-planetární. Každý Strom je členěn v období lidského věku, postupně řízené jinou planetou. Astrologicky, každý život je složitým systémem těchto spirál a cyklů a každá planeta se svou postupnou sférou vlivů na lidský život a duši, trvající přibližně 7 let, má svou vlastní rychlost přiměřenou své povaze a tomu, co pro nás znamená. Když hledíme na astrologické korespondence, na Stromě, zjistíme, že ty, které jsou výše a jejichž planetární oběh trvá déle, znamenají jemnější schopnosti. Jinými slovy, čím hlubší cykly bytí jsou rozvíjeny, tím déle trvají jejich rozvíjení ve víru i v planetárních cyklech.

Na zpáteční cestě, Měsíc (Yesod na Stromě) je druhým po zrození Malkuthu a odpovídá ego a vnějšimu Já, čili osobě; má nejkratší cyklus, měsíční a vládne externalizující, ego rozvíjející fázi života: prvních 7 letům, subjektivně, fluidové periodě instinktů a reakcí.

Slunce (Tepheret) je centrem mezi obíhajícími

planetami. Na Stromě, Biance, které přianě vzato je v poloze Země, je centrem a esencí našeho bytí a je vzestupem k vyšším schopnostem. Spirálová cesta na ší esenciální přirozenosti má takhle rychlost Země, jeden oběh za jeden rok. V každých narozeninách prochází bodem původu.

Moudrosti, spojené na Stromě se sefirou Hochmou planetou Uranem, to trvá celý život, neboli 84 let ne dokončí cyklus.

Když je Stromu rozuměno ve smyslu relativní vzdálenosti a orbitálních časů planet, potom spíše než cestu vzhůru přes Daat, Binah, Hochmu a Kether, je lépe volit cestu přes Binah (Saturn), Hochmu (Uran), Kether (Neptun) a nakonec zpět k Daatu (Pluto). Duch Kether Koruna sefir či Neptun uskuteční za jeden život pouze půl svého cyklu a Pluto, který má odpovídat Daatu Vědění, neviditelné sefiře na centrální ose, to trvá tři životy než dokončí cyklus.

Zajímavost; Pluto pozorně sledován astrology od té doby, co byl objeven, je považován za planetu regenerace a tudíž iniciace smrti, která je sestupem a znovuzrozením. (Bůh Pluto je králem podsvětí). Pluto je k věcem jako neviditelný Daat. Navíc se má nyní za vládnoucí planetu Skorpiona, znamení Zodiaku, osmého astrologického domu smrti a regenerace.

Vír-Strom ~~žijící~~ prochází Neptunem na Koruně a končí v Daatu, kde počíná konečnou dolů jdoucí špicí, která má zvláštní vztah v nebesích k unikátně excentrické dráze Pluto. Tato dráha křížuje orbitu Neptuna, jako kdyby to byl rozdělovník mezi tímto a příštím světem. Cyklus tohoto Stromu končí proto vztahem ním do dalšího světa. Daat (Pluto), bod smrti a znovuzrození na centrální ose spolu s Malkuthem, který odpovídá Zemi a zrození.

Vír-Strom je jen jedním zákrutem na spirále vyšší dimenze. Jestliže počáteční vír bereme za jeden život, pak tento život je jen jedním zákrutem v mnohem větší kosmické evoluci. Tradice má za to, že evoluce duše trvá 3 životy. Po třech okruzích na spirále vyšší dimenze Pluto dokončí cyklus.

Jestliže Vír-Strom otočíme o 90° , jeví se podobnost s dávným znamením Draka, Haďa, který se objevuje na starých mapách nebes. Ten zastupuje mužský a ženský princip. Panna (Virgo)-spirálu lůna a Škorpione-spirálu penisu, ztělesňuje tedy androgyna, uceleného člověka. Objevena mnohem později Libra (Mezi Virgo a Škorpionem), přináší oddělení muže a ženy. Tudíž astrologický a symbolický cíl je vnesení rovnováhy do Vah, dvou oddělených částí člověka, jednota dynamické rovnováhy dokončením Víru-Stromu.

ooo

SPIRÁLY EXPANZE A KONTRAKCE V TĚLE

V hinduistické koncepci stvoření, transcendentní Jedno-Šiva, což je nemanifestovaný bod, sémě slabiky OM, zárodek Bindu pukající latentní tvořivostí, rozvíjí se zákruty ženského principu Šakti, dolů následnými kosmickými vibracemi a vrstvami.

Je úkolem yogiho, aby se ve vědomí vrátil vzhůru spirálou skrze všechny vrstvy, elementy a zvuky obsažené v jeho individuálním Já. Tím završuje proces, v které m Nebesa, jak jsou manifestovaná na Zemi, jsou vrá cená do Nebes. Manifestována v nejhrubší, koncentrovaná v spodním konci spirály, tvůrčí záhyby ženského principu Šakti se přerušují a v těle každého z nás zůstávají latentně, symbolizovány spirálou hadáka spícího s ocasem v tlamě, jehož hlava blokuje vchod do centrálního kanálu. Stočena je 3 a půlkrát kolem vertikálního lingamu, v nejnižším ze sedmi center člověka, kořenové čakry, neboli fundamentální podpěry a polu těla.

Její jméno je "Stočená" neboli kundalini. Je to Šakti, tvůrčí energie nebo aktivita neaktivního boha Šivy, jenž je bohem Bindu, díky kterému Šakti existuje a kolem kterého se jako manifestace otáčí, jako záhyby draka kolem osy světa či Stromu Života.

Cílem určitých řízených meditací je vzbudit kundalini, která pokud člověk bdí ve světě, spí, a rozvíjet ji vzhůru kolem osy těla, aby bylo dosaženo slotčení čisté tvůrčí kosmické energie s neaktivním

čistým vědomím Šivy (který má formu nemanifestovaného, nehybného bodu na vrcholu hlavy). Aby se kundalini stala formou jemných energií těla musí stoupat spirálovitě okolo Merudandy čili "osevé hole", protilehlými spirálami pozitivních a negativních čili slunečních a lunárních kanálů, Pingaly a Idy, odstraňují přitom původní tvůrčí záhyby. Stručně řečeno, jde spirálovitě z bodu Bindu ven do obvodu který tímto vytváří, ale protože proudí zároveň spirálou nazpět ke svému spojení s Jediným, s Šivou, zároveň se rozvíjí i svíjí ke svému centru, Šivovi se kterým se nakonec spojí. Tuto aktivitu v jejím celku můžeme považovat ze sférický (kulový) vír.

Vycházejíc z kořene a končíc v koruně, její cesta je návrat k Jedinému, z něhož vyšla. Má se zato, že se jogou prodlužuje lidský život. Zajímavé je, že Yeats ve "VIZI" napsal: "Akamon, žák Pythagorův se domníval, že lidé umírají, protože neuměli spojit svůj počátek s koncem."

Během své cesty, která může být přímo vzhůru po centrální ose, anebo cik cak okolo páteře, kundalini probouzí svojí energií každou ze 7 čaker. Tyto lotosy centra energie na kořeni páteře, v pohlavních orgánech, v solar plexu, srdci, hrdle, třetím oku a na temeni hlavy, odpovídají svým umístěním žlázám a orgánům, řídicím různé systémy ve fyzickém těle. Jak kundalini postupuje stoupá čakrami (každá z nich je sama o sobě mandelou, umístěnou na spirále kolem centrální osy), čakry se rozvíjejí a přeměňují svou energii na stále jemnější vibrace. To je opačný proces původního, ve kterém vibrace a zvuk tří oscilujících principů "gunes" vrhá tyto stupně do bytí jako hrubé elementy. Na každém stupni vývoje, kterému odpovídá příslušná čakra, neboli lotos, jogín pronáší různé kosmické zvuky neboli mantrické slabiky (základní). Každý lotos má různý počet okvětních plátků, přičemž každému odpovídá určité písmeno a všechny dohromady tvoří 50 tvůrčích písmen sanskrtské abecedy. Takto každý zvuk a dosažený stupeň na cestě, rozpouští část původních záhybů manifestace. Stoupající, cirkulující energie sublimuje elementy v

v opačném směru k jejich stávající povaze. Zpětně odstraní všechny okruhy existence či manifestace Šekti v její původní a vyšší spojení s Absolutnem, Sívou. Tento proces je podle Buddha rozvazováním všech uzlů v opačném pořadí oproti tomu jak byly svažovány, neboť "ten, který zná původ věcí, zná také jejich zrušení".

Člověk vždy chápal, že jeho stav vědomí je vždy v relaci k rovnováze a plynutí jeho opačných proudů subtilních energií. Ty byly známy v mnoha tradicích a formách, např. v Kabbale. Strom života je zároveň (stromem) symbolem člověka, jehož energie, had moudrosti musí být probuzena a vyvážená v pilířích protikladu. Strom může být takto utvořen v každém. Caduceus užívaný dodnes jako symbol léčení je had, nesený Merkurem, nebo lékařem Aeskulapem, v opačných spirálách je obtočená hady pozitivního a negativního proudu energie (Šušumna u Indů). Na vrcholu jsou křídla symbolizující "okřídlenou záři" těch, kteří dosáhli dynamické rovnováhy, exaktického spojení těchto proudů. Křídla jsou také dvěma míšními leloky, okvětními lístky třetího oka, jehož vidění bylo nabyto. Opačné solární a lunární proudy symbolizované hady, jsou alternující expanze a kontrakce manifestované dvěma pálemi Jin a Jang symbolu, neboli dvěma pálemi dvojité spirály, či vejce světa a spojený vytváří kulový vír. Navíc jsou dvěma pálemi mozku, středivou, vnější, dělicím principem, odpovídající pravé půli těla a středivou nevědomou životní silou, odpovídající levé straně. Nadvláda dělicí; solární síly nás činí slepými k jednotě zpoza jevu, zatímco lunární silou jsme vázáni k věčnému kolu existence. Pouze rovnováha a spojení obou přináší světle čistého vědomí.

Cirkulace světla a ohně jeází meditace v mnoha formách a tradicích. V ní, dle starého čínského textu "Tajemství Zlatého Květu" leží klíč k nesmrtelnosti. Jestliže tyto tvůrčí energie nebudou obráceny dovnitř, životní síly těla budou vyčerpány a rozptýleny nazmar do vnějšího světa. Tato cirkulace

je vědomým zpětně plynoucím pohybem, působícím proti normálnímu uplývání ven a chránící střed. Když tento návrat byl uskutečněn a centra, která tato cirkulace chrání, bylo dosaženo, gyrace se zastavuje, stejně jako pohyb kola se progresivně zmenšuje směrem do středu. Pak "individuum dosahuje počátečního bodu všech změn, neutrálního bodu bez konfliktů a zde setrvává. Koncentrací své přirozenosti, nasycením ducha vitality, znovushromážděním všech svých sil se spojuje s principem všeho zrození. Jeho přirozenost je zcelena..., jeho vitální duch nedotčen a nikdo mu nemůže uškodit (Ch'uang Tzu).

Další technikou ve které jsou protichůdné spirály ovládnuty a obráceny dovnitř těla je "vírová meditace", které Yatse naučil Mac Gregor Mathers a jeho další duchovní učitelé. Představme si dvě konické spirály, vířící každá v opačném směru, první stoupající tělem, druhá sestupující, aby se spojila s první. Tyto dva světy stále oddělené, jsou zrcadlovými obrazy; duše člověka, materia prima (dole) reflektuje univerzálního ducha (nahore). Cílem meditace je jejich spojení, nebo proniknutí. Viděno tak, jak si Yeats představoval své gyry, jsou to dva rovnostředné trojúhelníky, vrchol jednoho na vrcholu druhého. Symbolem je rozpražený muž, přesýpací hodiny sestaveny z trojúhelníků ohně a vody (jin a jang).

V této meditaci nižší vír stoupá po spirále vzhůru, aby se setkal a přitáhl svůj duchovní protějšek. Mystická touha lidské duše po tomto duchu se uskutečňuje tak, duch a duše, esence a substance, forma a materia, duch a hmota, Hsing a ming, se spojí v "Konjukci" vědomého a nevědomého v srdci. V srdci dva propojené gyry se stávají Pečetí Šalamounovou, či šesticípou hvězdou, která je v hinduistické tradici symbolem čakry srdce. Kabbalisté nazývají toto šesté centrum Pečetí Šalamounovou. Jeho jméno Tephher znamená Pravdu a Krásu. Je pozicí Slunce. V centru člověka a Stromu spojuje a vyvažuje horní a dolní části a jeho dráhy proudí jako sluneční paprsky do všech skrz sefirot kolem něj. Když jsou propojeny

Malkuth prvního Archetypálního světa se stává Ketherem třetího formativního světa. V tomto zobrazení, celý druhý svět leží mezi nimi. Stejně celý formativní svět leží mezi Tipherety Kreativního a Materiálního světa. Tzp. že srdce, Tipheret, nejen spojuje 8 sefirot jednoho světa, ale také 3 ze 4 světů.

Když dojde k této kontrakci na Štormě, opačné víry různých světů se propojí, stejně jako v těle během vírové meditace a vytvoří Pečeť Salamounovou. Ve středu je bod, který je zároveň Daatem (vědění) a Yesodem (základem), bodem proměny, kde vědění jednoho světa se stává základem světa vyššího.

Proto symbolicky propojené tyto dva gyry této meditace tvoří dokonalého člověka, Adama Kadmona. Alchymisticky je to formule "Co je nahoře, to je i dole". Tento šestibodový symbol konstituuje v srdci člověka, spojení šesti směrů prostoru, je to hexagram, neboli spojení Nebe a Země.

Tyto dva gyry působící v těle člověka mají své fyzické korespondence a jsou ve vztahu k oběma formám jeho výživy, vibrační a fyzické potravě, které přicházejí ze svých nebeských a zemských zdrojů a jsou určeny dvěma protikladným tělním dutinám. Podle Taoistů, nižší, větší a rozlehlejší je dutina Yang, která má vztah ke K'un (formě) a obsahuje vnitřnosti, sevřenější je hlavová Yin dutina, spjata s Chien (energií) a obsahuje mozek. V těchto opozičních dutinách je vibrační a fyzická potrava spirálně asimilovaná. Nejen procesy a dátky, ale také místa, kterými potrava vchází jsou komplementární. Takto ústa, která konzumují fyzickou potravu a třetí oko neboli oko mysli, kterým vchází duchovní potrava, tvoří pár, komplementární, vzájemně se doplňující, tak, že i je-li jedno činné druhé odpočívá. Proto je pěst tak důležitý v periodách ducha.

Každá z obou tělních dutin má jak vnější tak vnitřní spirálu. Jedna z vnějších spirál je třetí oko umístěné jako spirálový roh Kozorohe, druhá

pupeční šňůra, kterou jsme vyživováni v lůně, když se rodíme do tohoto světa. Pupeční šňůra představuje kontrakční zavinutí našeho fyzického bytí, kterým je nebe zesíleno na zemi. Třetí oko je spirálou našeho duchovního rozvoje, evolucí země nazpět k nebi, je to prostředek, kterým se Absolutno realizuje a stává se vědomým. Naše postupné fyzické koncentrování v lůně se děje přes pupeční šňůru a vnitřnosti (odpovídají vnitřní spirále). Naše expanze a spiritualizace se děje přes třetí oko a Korunu a ve vnitřních zákratech mozku. Zákrutová forma, i mozku, byla zachycena v náboženském i symbolickém umění, jako labyrint či spirálová cesta, která tvoří, chrání a pokládá základy nového města, chrámu či centra a která otvírá člověku chápání a vědění; to je další příklad cesty Yesod(Deat) vylíčené dříve.

"Neviditelné" třetí oko (hlavní žláza touhy, kterou Descartes pokládal za spojovací bod odděleného těla a duše), odpovídá Deatu či vědění, neviditelné Sefiře na planetě Pluto; a pupek, neboli solar plexus, je centrem naší kontrakční spirály, je analogický Yesodu, neboli základu a Měsíci. Jestliže vědění jednoho světa je základem k druhému, pak v těle, výživa skrze pupek (Yesod) opatřuje pozemské základy pro spirituální vědění vcházející třetím okem (Deat) z vyššího světa.

Yeats nahlížel tuto změnu jako evoluci. Takto jeho 28 fázový lunární gyr trvá 2000 let, po nichž dojde k náhlému zvratu a počátku opozičního gyru. Je zajímavé, že v jeho básni "Druhý příchod" divé zvíře, které když zemře jeden gyr či věk spěje k Betlému, aby se zrodilo jako "Nový věk", je to symbolizováno jako jednorožec (Kozoroh) s třetím okem; Vědění jednoho světa se stěhuje ve smrti a znovuzrození do dalšího a stává se pupeční šňůrou, Yesodem, základem vyššího světa.

V křesťanské tradici, gnostické, Kříž, verze Stromu Života je nazýván Křížem Světla, světlo synonymum vědění a vědomí, které utvořilo i originální manifestaci Stromu Života, sedmiramennou menoru neboli svícen.

"Jestliže Spasitel je korunován jako mesiášský pán..., je to proto, že společenství čekalo na návrat jeho, který zastupuje vědění, které přináší a jenž proto založí nadzemské Království Andělů. Nespasil svět tím, že vycedil krev, je Spasitelem proto, že pro lidstvo vznítil pochozen dokonalého vědění."

(Henry Corbin, "Divine Epiphany and Spiritual Birth in ~~Ismael~~ Ismailian Gnosis").

Na spirále evoluce, funkce "umírajícího Boha" vytahuje svět výš na další záhyb spirály vyšší dimenze. Na počátku věku Ryb Ježíš na Kříži, byl spasitelem v tomto smyslu tím, že zapříčinil světovou změnu, která je zároveň změnou "věku", neboli začátkem dalšího zákrutu na spirále další dimenze.

Cesta vykupitele na kříži je takto spirálovou cestou. Hada Moudrosti na Strom. Na Strom-Víru je okamžik smrti-vědění a znovuzrození-Dastem, kterým je lidstvo vytaženo vzhůru (oběžná dráha Pluta je prostředníkem mezi "světy") do Yesodu, základu (či lunární pozice) dalšího světa. Proto v epifaniích (Zjevení páně, Tři králové) jedné islámské sekty Ismaelitů, "Esoterická církev je tažena dále z cyklu do cyklu v nepřetržitém stoupajícím pohybu k vyšším Královstvím." V Islámu se tak děje periodickými cykly sedmi proroků. Každý následující prorok přitahuje "k sobě vzestupným pohybem celé pleroma (duchovní univerz) svých duší". Vítězný Anděl jenž se sám následovně vznáší na nebeskou pleromu a cyklus po cyklu stále přitahuje ty, kteří ho následují stupen po stupni. Každý ze 7 proroků je koncentrací a "periódickou kulminací, objevením se pravého proroka, který běže věky od počátku světa spěchá na místo svého spočinutí (Corbin).

Každý ze 7 proroků symbolicky vytahuje člověka, který je na své vlastní individuální spirále výše do dalších zákrut větší (významnější) spirály, která je sama o sobě jen jedním zákrutem stále mohutnějšího Sférického víru. Spirálová

cesta přes Sedm Pilířů Moudrosti (proroků), odpovídá těm, které jsou symbolizovány sedmiramennou menorou, sedmi čakrami, sedmi planetami a sedmi dny stvoření.

ooo

LABYRINT A TANEC

Expandující spirála, která vytváří a chrání střed a Kontraktující spirála, v které se rozplývá, jsou jevy vlastní labyrintu. Labyrint centrum vytváří a chrání. Když je labyrint proniknut, centrum se rozptyluje. K tomu aby se dosáhlo vstupu a rozplynutí je třeba vhodných podmínek, spočívajících jen v znalosti cesty. Ať je jakkoli komplikovaná jeho forma, labyrint je spirálou, která se navrácí. Představuje Kosmos a všechny kosmosy a tím i všechny podřadné entity, které odpovídají sestupné škále analogií. Může být zároveň Kosmem, světem, individuálním životem, tempem, člověkem, lánem, nebo vnitřnostmi Matky (Země), záhyby mozku, vědomím, srdce, putování a cesty.

Nejstarším labyrintem, který je znám je egyptský, pochází z 19. století př. n. l., nejznámější je Minotaurův na Krétě. Tyto, jako i ještě dřívější skalní spirálovité rytiny z paleolitu, svědčí o tom, že člověk byl od nejstarších dob posedlý řádem spirály a svým vlastním spirálovým vývojem. Tak, jak se labyrint utváří a rozplývá, expanduje a kontrahuje, tak i zjevuje i skrývá. Je Kosmosem pro ty, kteří znají cestu, a chaosem pro ty, kteří ji ztratili.

Je to Adrianina nit, jejíž zákruty vytváří svět, ale také nám umožňuje rozmotat je-nebo je zamotat:

"Dám ti konec zlatého probázků,
jen ho svin do klubka,
dovede tě před Nebeskou Bránu
postavenou v Jeruzalémské zdi.

(William Blake -Jerusalem)

Je to táž nit, která běží zápletkou, její klíč hledáme a pokud ji neztratíme, dovede nás k němu. Na druhé straně ho také před námi skrývá, dezorientuje

nás, což je zkouška naší vytrvalosti a našeho vědění.

Bod či střed tohoto labyrintu, zachycený na podla-
hách mnohých ~~středověkých~~ katedrál (jako Chartres)
zpodobněním Théséa a Minotaura, symbolika je převzata
z původního krétského labyrintu, znamená iniciační
hodinovou zkoušku, smrt ve středu a postupný obrát,
znovuzrození, regeneraci ve vyšších záhybech "Neboť
jako je nezbytné být zrozen z lána do tohoto světa,
pouze ten, kdo se zrodí ze sebe uvidí Onen svět".
Ten, který se nenarodí dvakrát, nevstoupí do Králov-
ství Nebeského". Jiné katedrální labyrinty zobra-
zovaly svého architekta ve středu, někdy v osobě
Daídala, stavitele Krétského bludiště. Protože pute-
vání tímto labyrintem je cestou do Jeruzaléma v ma-
lém, Daídalos představuje Božského Architekta.

V mnoha labyrintech spirála, když dosáhne středu
či cíle buď se vrací na periférii (do běžného živo-
ta) nebo se vynořuje na druhé straně, jako by tomu
bylo u sférického víru, jehož je plošnou verzí.

V antice labyrint (spolu s jeho rituálním projí-
tím) byl základem pro založení města. Tento rituál
imitoval originální kosmické stvoření, neboť když je
prostor zachycen či nakreslen, je v něj vnesen řád,
je vyveden z obklopujícího chaosu a tím posvěcen.

Troje či Toy, je dosud názvem mnoha bludišť, stej-
ně jako Angl. Spirálový pohyb stvářil z chaosu Kos-
mos a chránil posvátný prostor takto utvořený, před
nedovoleným vstupem. Ale ve shodě se zákonem, dle kte-
rého zjevuje i skrývá, také chrání a ničí: zatímco
půlnoční oběh Salie chránil město Řím, sedm obejití
zbořilo Jericho.

Spirála či labyrint, zachycená na antických náhro-
bcích znamená smrt a návrat do lána země, nezbytný
před tím, než duch může být znovuzrozen v říši mrt-
vých. Ale smrt a znovuzrození také znamenají nepře-
tržitou transformaci a purifikaci ducha životem;
alchymisté používali slova Vitriol znamenající
"Visita interiora terrae rectificando inveniens
occultum lapidem" (Nevštěvej vnitřek země, purifi-
kací najdeš ztracený kámen). Takový sestup do

podsvětí (Plutova království) je tématem mnoha iniciačních rituálů a je obdobný s "ce stou přes poušť" či "temnou nocí duše" zažívanou mystiky na jejich cestě. Skoro vždy je zachycovaná spirálou. Spirály na sloupech Atreova pokladu (jejich připomínky se nacházejí na volutách ionských sloupů) mají ještě další význam: Tím, že adept projde dvěma spirálovými sloupy, stává se centrální osou, čili pilířem vědomí a rovnováhy, neboť tím prošel mezi dvěma opozičními pilíři Stromu Života neboli mezi zákruty heda pomíjivosti a tím vešel do přímého kontaktu se Zdrojem Bytí.

Labyrint ovládá (a zároveň vytváří) zákruty cesty člověka prostorem a časem a ~~xxjxxkxxkxxdxxgxx~~ řídí, provází, kontroluje a nechává ho vyrůst z jeho zdroje a k jeho zdroji. Není to nic jiného než model existence jak ji známe z mandaly a ploché verze kulového víru.

Nicméně esence labyrintu není jeho vnější forma, ale pohyb, kterého je původcem. Spirálové mandalické pohyby tance jsou ještě možná dřívějšího data než sám labyrint.

Tancem, nápodobou makrokosmického tvůrčího tance Šivy, víření planet a tance atomů, se člověk činně spojuje s tvůrčími vibracemi a pořadajícími pohyby Kosmu. Jeho tělo se stává Univerzem, jeho pohyby, pohyby Všemíra, a když jsou tyto harmonické, je v souladu sám se sebou i s univerzem, kterým se stal.

V náboženských a mystických tradicích je to nejenom Šiva, který tančí toto ustavičné zavíjení a rozvíjení světa, hmoty a esence. Toto nepřetržité tvoření hmoty a světa je Adrieninou nití, která se vine spirálami islámských arabesek a spirálami jejich vířivého tance. Sufi mystikové, řád dervišů Mevlana Jelladinem Rumi vrací manifestovaný univerz bytí. Jejich víření nejvyšší intelekt je navrácen přes všechny sféry existence až k nejhrubší hmotě.

V hinduistické a kabbalistické tradici, duch se povznáší zvrácením směru spirály, kterou se svět

manifestuje a expanzí, která se dostavuje, když se hmota směšuje, tak jako při exhalaci a inhalaci sférického víru. Podobně během narůstající vířivé extáze, duchové dervišů stoupají po spirále přes nebeské orbity, které jejich pohyby představují, ke spojení s Božstvím. Jejich tanec či "orat" ukazují postupně stupně manifestace v hmotu po kterých jdou ti, jejichž iluzorní existence "kráčí dál a dál" a vzestup jejich ducha.

První fáze je kontrakční, Derviš začíná tanec s rukama na prsou skříženými, představuje tak spojení vzestupných a sestupných virů v srdci. Levou nohu na pravé přimknutou k zemi, ta představuje centrální osu. Pohyby pravé nohy počíná se jako planety otáčet kolem vlastní osy, přičemž se svými druhy obíhá kolem centrálního sloupce, vedoucího Dervíše. Postupně expanduje, ruce uvolňuje ze skřížení a snižuje hlavu k pravému rameni, vztahuje pravou ruku (vědomě) aby přijala Božskou Emanaci a snižuje levou, která vrací tento dar zemi. Rychlost otáčení vzrůstá, jako kdyby svým otáčením spojoval nebe a zemi tím, že protočí ducha skrz sebe dolů do země, přičemž jeho osa a srdce zůstávají absolutně v klidu a jeho vlastní duch se vznáší do svého Božského Zdroje.

Čím větší je jeho extáze, expanze a rychlost, tím větší šíře dosahuje jeho suknice. Když jeho obě ruce jsou vzepjaty k Nebi má se za to, že jednota v jeho srdci, zmíněná výše ve stavu kontrakce (duch do hmoty) se zkríženými pažemi, dosáhla své největší expanze v opozičním gyru paží ex suknice; jako vnější výraz požehnání Božské Jednoty v pravém klidu jeho srdce.

Pro většinu z nás je vědomí sebe omezeno na percepci našich fyzických těl a i tak, většina naší činnosti se stala automatickou. Určitě jsme již zapomněli jaká hloubka významu spočívá v tanci. I přes to se nám stává nejzřetelnější dráha spirály právě otáčením hmotného těla. Pokaždé když provedeme otočku, např. ve figurách skotských tanců, aktivujeme vnitřní energie a jejich kosmické protějšky.

V starokřesťanských gnostických textech, Apokryfech sv. Jana, čteme že Ježíš vedl Apoštoly k Otci chvalozpěvem, jehož zvláštní rytmus a hypnotická kvalita vibruje ze slov sv. Jana.

"A my všichni jsme obíhali kolem něj a odpovíдели mu Amen..

Dvanáctý z tohoto počtu kráčí Kolem vzhůru, Amen!
..Každému a všem je dáno tančit, Amen.."

Že se jednalo o iniciační spirálu, postupného nabývání vědění, je jasné z těchto Ježíšových slov:
"Nadšení, které jsem vám zjevil v Kolovém tanci, budíž nazváno mysteriem."

Okružní stoupání k vrcholu plného chápání je sedmeré obcházení muslimů kolem Káaby, cíle jejich poutí do Mekky. Původní význam slova táfa, kterým Arabové označují toto počínání znamená: "dosáhnout vrcholu věci spirálovým obcházením tohoto". Střed čtvercový kámen Káaby je srdcem universu a světové osou. Zákruty jsou jako otáčení buddhistického Kola Dharmy: otáčení kosmu viděné jako nezvratný božský Zákon.

Protože spirálovitě obchází Káabu-coby srdce universu, je to zároveň jeho vlastní srdce; takto stvořený vír je vírem jeho vlastní vnímavosti, která je vznícená sestupujícím vírem Božského Zjevení.

Ibn 'Arabi ve svých "Zjevení Mekky" popisuje postupný vzestup sedmi sférami svého Já nebeskými, planetárními a Božskými tributy- dokud Anděl, který ho doprovázel neřekl náhle:

"Já jsem sedmý stupeň v mé schopnosti obejmout mysteria stávání se...

"Já jsem vědění, Věčné a ten, který ví, Jsem Moudrost, Mudřec a jeho Moufrost."

ooooo

**KAŽDÁ PŘÍČINA JE ÚČINKEM SVÉHO VLASTNÍHO
ÚČINKU**

Člověk tíhne ve svém nadšení pro objektivní

poznání k tomu, aby zapomínal, že konec konců subjekt a objekt jsou jedno, jsou pouze opačnými konci jedné téže osy.

Následkem toho je zhoupnutí nazpět k znovupoznání jejich identity, jak je vyjadřováno v poznatcích vědeckých výzkumníků "komplementarity"; světlo je rozdrobené kolísavé, závislé na způsobu, kterým se člověk zúčastní svého bytí.

Jinými slovy výzkumná metody (což je výzkumníkovská přirozenost) mění zřetelně povahu světla a proto je zcela odlišená a oddělená od něho.

Fyzikové hledají nový jazyk; nejen aby vyjádřil tuto nepřetržitost, ale také cyklickou povahu prostoru a času. Například poznání Sufi mystiků Ibn Arabiho, kteří říkají, že "každá příčina je účinkem svého vlastního účinku"; je v jistém smyslu nezbytná pro fyziky, diskutující o povaze hmoty, kteří tvrdí, že mezi jinými spolupůvodními jadernými částicemi, jedna částice pomáhá zplodit každou další, která zase obráceně rodí prvou. Stejně jako prostor i čas je zakřiven. Skutečně ve vědě, kterou jeden z nej přednějších kosmologů J.A. Wheeler nazývá "geometrodynamikou" dynamikou geometrie zakřiveného prostoru, je pravá struktura světa popisována jako nic víc a nic méně, než vířivý prstenec - manifestace universálního sférického kruhu.

Šířící se zájem o duchovní svět, o povahu Jediného, který zachvátil v poslední době Západ, je násilné porovnávání nerovnováhy. Jako každá expanze vede ke kontrakci a v každém extrému je zrozeno semě jeho protikladu, tak náš téměř analytický a kvantitativní přístup ke světu nás přivádí k novému náhledu na Kosmos a my se točíme dál na dalším zákrutu vývojové spirály.

je výsledkem nedbalosti a absolutního nedostatku
 ižka zkušenosti toho, kdo nápis tesař. Ale mohla by
 taková nezkušenost ospravedlnit podobnou po
 nost? Nechce se nám věřit. A skutečně: porovnáme-li
 motivy zhotovené stejnou rukou a stejným způsobem
 -vidíme evidentní snahu dát věcem řád, péči o je-
 jich umístění a vyváženost. Proč by měl tedy nápis
 být zhotoven s menší svědomitostí? Prohlédneme-li
 bedlivě nápis, zjistíme, že všechna písmena jsou
 zřetelná, ostrá, ne-li elegantní a pravidelně od
 sebe rozmístěná.

Nemůže být pochyby o tom, že ten, kdo je tesař,
 předem si křídou nebo uhlem načrtl jak jejich
 tvar, tak rozmístění: neměli bychom se tedy domní-
 vet, že jde o nějaký omyl. Avšak jestliže tento
záplivý omyl existuje, jame nuceni považovat ho
 za záměrný. Jediný důvod, jež bychom mohli připus-
 tit, je ten, že se jedná o znamení učiněné úmyslně,
 o předstíranou a nevysvětlitelnou nedbalost, která
 je s to vyprovokovat pozorovatelnou zvědavost.
 Tvrdíme tedy, že autor vědomě a o své vůli uspořádá
 takto epigraf svého znepekujícího díla.

Písmeno S, které si ynovku vypůjčuje od hada,
 odpovídá řeckému Chi a přijímá i jeho esoterický
 význam. Je to šroubovice slunce, objevivší se v
 zenitu své křivky, po níž se pohybuje napříč pro-
 storem v čas cyklické katastrofy. Je to teoretický
 obraz zvířete kaksakaxix Apokalypsy, draha, který
 o dnech Soudu chrlí ohen a síru na mekrokosmické
 stvoření. Díky symbolické hodnotě písmene S, záměr-
 ně přemístěného, chápeme, že nápis musí být pře-
 veden do tajné řeči, totiž do řeči bohů nebo ptáků,
 a že je nutné odkrýt jeho smysl pomocí pravidel
Diplomatiky. Někteří autoři, a zvláště Grasset
 d Orcet v analýze Snu Polyphila uveřejněné v brit-
 ské revui, je vložili dosti jasné, takže by bylo
 zbytečné o těchto pravidlech mluvit. Budeme číst
francouzsky latinu, řeč diploamatů, jak je psána:
 potom užívající permutujících souhlásek obdržíme
 esonanci nových slov, tvořících jineu větu, v níž
 upravíme pravopis a pořádek slov stejně jako slo-
 vesný smysl. Získáme tak zvláštní záměr.

Il est écrit que la vie réfugie en un seul
espace

(je psáno, že život se sbíhá do jednoho místa)

Domníváme se, že existuje krajina, kde smrt nezasáhne člověka v čas dvojího strašlivého kataklyzmatu. Pokud jde o zeměpisné umístění této, zaslíbené země, je na nás, abychom je hledali. Nebot vyvolení, děti Aliášovy, budou zachráněni podle slov Písma: pro svou hlubokou víru a neutuchající vytrvalost si zaslouží být pozdvíženi mezi učedníky Krista-Světla. Poneseu jeho znamení a přijmou od něho poslání předstí obrázců se lidstvu řetěz tradicí lidstva zmizelého.

Přední strana kříže-ta, která přijala tři hrozné hréby připevňující k prokletému dřevu tělo Vykupitele-je determinována napsaním INRI, vyrytém na předním rameni. Odpovídá schématickému obrazu cyklu, zobrazenému na podstavci. Máme tu tedy dva symbolické kříže, nástroje téže trýzně. Nahoře božský kříž, ukázání nástroje pokání: dole kříž globu, vyrostající z polu severní hemisféry a umístující do času fatální epochu onoho pokání.

Bůh Otec drží ve své ruce globus, z něž vyrůstá ohnivé znamení a čtyři velká století-historické figury čtyř věků světa- mají své vládce reprezentovány stejným přívlastkem: Alexandra, Augusta, Karla Velikého a Ludvíka XIV. (První tři jsou císaři, čtvrtý pouhý král, Král Slunce, čímž se naznačuje sklon hvězdy a její poslední zář. To je soumrak vstávající dlouhou cyklickou noc plnou hrůzy a oděšení, "ohavnost zpusťování").

To je tedy to, co učí epigrafi INRI, který se exotericky překládá Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum, ale který dává kříži tajný význam: igne Natura renovatur Integra: neboť pomocí ohně a v ohni se-tem bude naše hemisféra brzy zkoušená. Tak jako je ohněm odděluje zlato od nečistých kovů, praví Písmo, dobří budou od zlých odděleni o Soudném dnu.

Každá ze čtyř stran podstavce nese rozdílný symbol: první obřez Slunce, druhá Měsíce; na třetí je velká hvězda a na poslední geometrická figura, která, jak jsme řekli, není ničím jiným než schématem, jež zasvěcení přijali pro charakterizování slunečního cyklu. Je to prostý kruh, jež dva průměry protínající se v pravém úhlu, rozdělují v čtyři sektory. Tyto jsou vyplněny jediným A, které se označuje za čtyři věky světa: v tomto úplném hieroglyfu univerza, tvořeném obvyklými známeními nebe a země, spirituálního a časného, makrokosmu a mikrokosmu, nacházíme spojeny vyšší emblémy vykoupení (kříž) a světa (kruh).

Ve středověku tyto čtyři fáze velké cyklické periody, jejichž rotaci vyjedřoval starověk kruhem rozděleným dvěma na sebe kolnými průměry, jsou převážně představovány čtyřmi evangelisty nebo jejich symbolickým písmenem-řeckou alifou-anebo ještě častěji zvířaty čtyř evangelistů, obklopujícími Krista, lidskou a žijící figura Kříže.

S touto tradiční formou se často setkáváme na tympanelech románských chrámových předsíní. Spatřujeme tu Ježíše sedícího, levou ruku položenou na knize, pravou pozdviženou v žehnající gestu, a od čtyř zvířat, jež ho obklopují, odděleného elipsou zvanou mystická mandla. Postavy, které tu nacházíme většinou odděleny od ostatních výjevů girlandou oblaků, jsou vždy rozmístěny podle stejného řádu tak, jak je tomu v katedrále v Chartres (královský portál) a v Mens (západní chrámová předsín), v chrámech des Templiers v Luz (Hautes-Pyrenées), v Civray (Vienne), v chrámové předsíní Saint Trophime d'Arles atd.

"Bylo také před ním moře sklené, podobné křídlatu; a uprostřed trůnu a vůkol trůnu čtvero zvířat samé oči vpředu i vzadu. První pak bytost podobná bylu, druhá teletí, třetí mající tvářnost člověka a čtvrtá orlu létajícímu." (Apokal. 4/6-7, XV/2)

Vypravování shodné s Ezechielovým: "A viděl jsem ... oblak veliký, a ohn plápolající, a okolo něho blesk, a zprostředka jeho jako nějaká velmi

prucká světlost, zprostředku toho ohně. Zprostředku jeho také ukázalo se podobenství čtyř zvířat..Podobenství pak tváří jejich s předu tvář lidská, s tvář lvová po straně právě každého z nich; tvář volova pak po levé straně všech čtvero, též tvář orličí s zadu mále všech čtvero z nich (1/4, 5; 0/11)...vprostřed které světlosti bylo vidět jako kov, který vychází z ohně..."

V hinduistické mytologii stejné čtyři sektory kruhu, rozděleného křížem, jsou základem dosti zvláštní mystické koncepce. Celý cyklus lidské evoluce je zde ztělesněn Kravou, symbolizující Sílu. V každém se čtyř sektorů znázorňujících čtyři věky světa stojí jednou nohou.

V prvním věku, který odpovídá zlatému věku Řeků a který je nazýván Krtajuga, nebo-li věk nevinnosti se Síla pevně přilne k zemi: Kráva spočívá na všech čtyřech nohách. Ve druhém věku, nazývaném Trétajuga, korespondujícím s věkem stříbrným, slábne a stojí jen na třech nohách. V průběhu třetího věku, tj. Dvápárajuga, jenž je věkem bronzovým, se drží pouze na dvou nohách. A konečně ve věku železném, tedy v našem, cyklická Kráva nebo Lidská síla se dotýká nejvyššího stupně slabosti a stařeckosti: setvaže se udržuje v rovnováze na jediné noze. To je čtvrtý věk, Kálíjuga, věk bídy, neštěstí a zchátralosti. (pozn. překl. Krtajuga je z KRTA od KRT "tkátí, odvíjetí, oddělovatí" JUGA značí světovou periodu. TRÉTAJUGA má jméno od TRÉTA "Trojčíslí". DVÁPARA je dvojčíslí. KÁLÍ je poslední, jednotvárný, nejhorší (Kálá-černý, modročerný, astronomický SATURN-srv. bohyně KÁLÍ.)

Věk železný nemá už žádnou jinou pečeť než pečeť Smrti. Jeho hieroglyfem je kostlávce zbarvený Saturnových symbolů: prázdných přesýpacích hodin, obrazu uplynulého času a kosy, zjevující se také v čísle 7, jež je obrazem transformace, destrukce, zánuby. Evangelem této neblahé epochy je ono, které z božího vnuknutí napsal sv. Matouš. Matthaeus pochází od "studium, znalost" z "učiti se, poučiti se". Je to Evangelium podle Vědy, poslední ze všech, ale první pro nás. protože učí, že kromě malého množství vyvolených

(převzato z SPP-Státního Poustevnictví Praha)

Dění ve světě probíhá v cyklech. Jde o cyklické působení různých, navzájem se prolínajících vlivů, z nichž nejvýznamnější jsou vlivy astronomické a astrologické. Velmi důležitým cyklickým jevem je střídání období zvaných "Yuga".

Tyto yugy se nazývají:

KRTAYUGA - zlatý věk, vládne Satya- pravda, sattva, intuice. Trvá ~~4800000~~ 4800 let, vlastní den 4000, svítání a soumrak po 400 letech.

TRÉTAYUGA - Stříbrný věk, věk trojic, vládne radžas, cit, trvá 3600 let.

DVÁPARAYUGA - Věk čísla 2, vládne tamas, rozum, trvá 2400 let.

KALIYUGA - Věk nectnosti, vládne nerozum. Trvá 1200 let.

Podle toho jaká yuga vládne, rodí se převážně lidé intuitivní, citoví, rozumoví a hloupí.

Dle známějšího pojetí je nutno časové údaje vynásobit 360x, neboť se nejedná o lidské roky, ale o roky Boží. Kaliyuga začala o půlnoci ze 17. na 18. 2.3102 př.l. a má trvat 432 000 let. Na jejím konci bude svět zničen a poté bude následovat nový cyklus opět začínající Krtayugou.

Existuje však i jiné pojetí, které hlásal třeba Joganendav učitel Yuktesvar.

Podle tohoto pojetí jde o roky skutečné a cyklus má dvě ramena- sestupné a vzestupné. Celý cyklus trvá $12000 \times 2 = 24\ 000$ let. Kaliyuga nynějšího sestupného ramena byla v letech 500-1700 n.l.-temný středověk, nyní probíhá dvápara- věk rozumářství. Roku 4100 začne tréta, ve které má být všeobecná známost telepatie. Pak nastoupí r. 7700 satya, kdy bude vládnout soulad s Božím plánem. Od r. 12500 bude svět opět postupně klesat do ignorace.

Namítnete, že je to sice hezké, ale není možné si to ověřit. Ne tak úplně.

Uvědomte si, že největší úpadek, kritický bod, měl být kolem roku 500, nakreslete si časovou přímku a zanešte do ní data vzniku velkých náboženství. Budete překvapeni.

KŘESŤANSTVÍ vzniklo asi 500 l. před bodem obratu, a bylo přínosné asi tak stejnou dobu po něm - do křižáckých vál. lek. Tehdy nastal konec lásky a křesťanství se stalo úpadekovou záležitostí brzdící vývoj.

BUDDHISMUS vznikl zhruba na rozhraní dvápary a kali a byl produktivní přibližně také do nástupu dvápary. Stačí si povšimnout, co z buddhismu, když s ním přišla do styku, udělala rozumářská Evropa! To, co je v Evropě servírováno pod jeho názvem, je jen krejtně nechutný kult rozumu.

Podobným materialistickým způsobem vykládají buddhismus i někteří Indové.

ISLÁM - vznikl v době největšího úpadku. Islám také nikdy nebyl produktivní, vždy pouze destruktivní. Islám se nikdy nestal ničím jiným, než ideologií vojska "politickým školením mužstva". Dějiny islámu jsou velmi jednoduché: vraždění, vraždění, vraždění...

...těžko říci, zda byl Mohamed zločinec, nebo pouhý šílenec, který se potácel v náměsíčném stavu, a ani nevěděl, co se kolem děje, podobně jako Adolf Hitler... Nezdá se to však. Něco takového je snad možné v evropském přelidněném byrokratickém státě, ale ne na nějaké pouštní vesnici.

Třebaže nacisté chovali s mohamedány velmi přátelské styky, příliš se nensučili. Srovnáme-li zločiny Mohamedovy se zločiny nacistů, shledáme, že nacisté byli pouhými břídičky, amatéry. V nich je snad ještě možné uvěřit, že tyto věci byly páčány potažím, aby šéf nevěděl. V případě Mohameda však nikoli.

Uvedená data se nekryjí příliš přesně s uvedenými čísly. Daleko lépe se však kryjí s 600 letým

slunečním cyklem. Ten není zcela pravidelný, z čehož pocházejí nepřesnosti. Délky yug- 4800, 3600, 2400, 1200 let jsou násobky tohoto 600 letého období. Yugy se střídají při minimu tohoto cyklu s velmi význačné události, jako je vznik světových náboženství se udávají v minimech nebo maximech.

Stejně jako je možné takto posoudit náboženství, která jsou již "mrtvá", je možno předpovědět i budoucí vývoj náboženství dosud živých.

o

Křišna, coby Křišna z Mahabharáty žil zřejmě v době maxima, kolem r. 1000 př. l. Jeho kult bude tedy produktivní, přínosný až do katastrofy, která zřejmě nastane na vrcholu dnešního maxima. Po ní může být jen překážkou. Třebaže dnes je tento kult přijatelný pro největší množství lidí.

Postava Křišny není jednotná. Na jedné straně jde o Křišnu z Bhagavatapurány, totožného s osobou Krista, na druhé o Křišnu z Mahábháraty, postavu daleko starší. Již v Mahábháratě je Křišny použito ve významu symbolického a ne jako konkrétné osoby. K tomu ještě přistupuje ztotožnění s Višnuem zmíněným již ve Védách. Zřejmě však jde o komplex celkem vyvážený.

Šiva je velmi prastarý kult. Jeho stopy vedou před rok 3100 př. l. do Trétyyugy. Uctívání Šivy bude tedy přínosné i v době Tréty, která začíná r. 4100. Uctívání Šivy po katastrofě bude logické. Šiva bývá ztotožňován s bohem ničení a zároveň spojován s lingamem- symbolem plození, neboť jedno přechází v druhé. A tato katastrofa- to bude zničení znamenající zrození nové společnosti.

Šiva bývá uctíván zároveň s bohyní Matkou. Ve všech starých civilizacích vidíme souběžnost těchto kultů. A V Sanskrtu se Šivovi také říká "Arđhanárišvará" -bůh s jednou polovinou ženskou.

o

Zbývá otázka oněch dlouhých yugocyklů trvajících statisíce, miliony let. Jsou také skutečné? Jsou dvoje yugy, krátké a dlouhé, navzájem se prolínající?

Závažnou je skutečnost, že roku asi 3100 př.l. došlo k velmi výraznému zlomu. Život před tímto ~~rozměrem~~ datem a po něm se nepředstavitelně liší. Před tímto datem existovala záhadná tajemná megalitická kultura. Lidé stavěli obrovské stavby z obrovských kamenů, stavěli stovky, tisíce let a když dostavěli často stavbu opustili - proč?

Šlo o karmasyogu. Přebytková energie lidí se vkladala do těchto posvátných staveb. Každý pracoval s láskou, jak nejlépe dovedl a nezáleželo mu na tom, že nikdy neuvidí výsledek. Všichni pracovali dobrovolně, nebyli žádní otroci! Tak byla ovládána radhasická guna, energie, cit lidstva a nezbyvala místo pro nějaké války, nebo jiné rozpory.

Tomu, co přišlo po tomto osudném roce se však člověk nestačí divit. Původní smysl ~~skxxxk~~ byl zcela nepochopen, loupežné tlupy zotročují národy a násilím je nutí stavět kopie těchto starých staveb. Chtějí se tekovým to nesmyslným způsobem vyrovnat svým předchůdcům. Místo pro činnost samu, jako v předchozích dobách, pracuje se teď pro výsledek. Proto také nevzniká nic skutečně velkolepého, neboť stavby se dávají stavět jenom proto, aby se vládce mohl co nejdříve pochlubit: Tohle jsem postavil já.

Mohla být tato změna vyvolána přechodem z Tréty do Dvápary malého cyklu, neboť nastal skutečně r. 3102 př.l. "Vítězný únor", kdy zvítězila tupost a nevědomost?

Co je podstatou náboženského kultu? Náboženský kult vzniká tehdy, když otupělost lidstva stoupne natolik, že už není schopno chápat starší úplnější nauku. Na jistém bodu sestupné větve se vytvoří sbírka idejí, souhrn nauk, odpovídající danému stupni a pak se usiluje o to, co nejdéle se na tomto stupni udržet a nenechat se strhnout dolů. Jek to

v podstatě zachytný bod, chránící před pádem. Pomocí tohoto bodu je možno udržet se nad propastí, přechkat ono zlé období a setkat se s bodem na vzestupné větvi, stejně vzdáleným od kritického bodu, jako výchozí bod.

Zde však úloha kultu končí. Křivka charakterizující poznání stoupá, kdežto znalosti, na kterých je kult založen, stagnují. Pokud se člověk nevyvíjí, ale drží se svého kultu, zaostane a jeho vědomostem se vysměje každý školák. Když takto zaostanou velké skupiny ~~křesťanů~~ např. národy, stávají se pak nástrojem, kterým jsou trestány provinění jiných národů. Tím si samohřejmě vytvoří špatnou karmu, a tak když zaostane zase někdo jiný, jsou potrestány samy.

Vezměme si, co zbylo z křesťanské lásky v době křížáckých válek a v celé době po nich.

Pohlédněte na naprostou neschopnost buddhismu přežít v Evropě, třebaže v době, kdy byl živým náboženstvím, se uchytl v podstatě v celé Asii.

O tom, že Islám nebyl nikdy ničím jiným než bičem národů, snad není pochyb.

Podobně je možné si všimnout, že každý kult, který vzniká na vzestupné větvi, je brzdou. Dobře to bylo vidět na všech reformovaných náboženstvích. Každý kult konzervuje daný stupeň vývoje. Proto brá ní nejen pádu, ale i jakémukoli vzestupu. "Rozum nekalí, ale taky nepřidá."

Každá ideologie vzniklá na vzestupné větvi je zaostalá již v době svého vzniku a může se vyvíjet pouze přijímáním okolního mínění. Má vždy zpoždění za vývojem společnosti.

Všimněte si dnešní vědy. Aby vůbec přežila, musí měnit své názory ze dne na den. Co bylo včera neotřesitelnou vědeckou pravdou, je dnes k smíchu. Co je pravdou dnes, bude k smíchu zítra.

Nejlépe je to vidět, když se někdo pokouší kombinovat staré nauky s vědou. Jako třeba elektrická víra Marie Corelliové, nebo tabulky udávající kolik

B-vitamínů musí denně sníst kojící žena, v hatha-yogě od Borise Sacharova. Část týkající se vědy se stává za pár let směšnou. Avšak ony nauky, které přetrvaly tisíciletí, jsou stále čerstvé.

Co se tedy na vzestupné větvi dá dělat? Vše, co se v této době vymyslí, může být jen brzdou. Je však třeba vymýšlet něco nového? Vše tu už bylo! Nehleďte nic nového. Je třeba pohlédnout do minulosti. Najít záchytný bod v době, která je od kritického bodu vzdálená víc než dnešek.

V době, kdy panovalo větší poznání než dnes, s proto jsou i dnes její nauky vhodným vodítkem k dosažení vyšších úrovně vědomí. Pátrejte po troskách starého vědění, které bylo příliš vysoké na to, aby přežilo dobu úpadku, kdy bylo nahrazeno zjednodušenými schématy- náboženstvími.

První velký člověk, který tyto zákonitosti pochopil a založil na nich svoji nauku byl Šankaráčárj (Šankara-Šiva, Ačárya-učitel, Šankaráčárya-mající jako učitele Šivu). Tento světec žil v letech 788-820 a byl považován za vtělení Šivy. Jeho učení bylo tak živé a mocné, že kudy prošel, tam buddhismus, třebaže byl v té době v rozkvětu, přestával existovat a lidé se hlásili k Šankaráčáryově staronové nauce.

To, co bylo řečeno, neznámá, že všichni lidé, kteří mají nějaký svazek s již přežitým náboženstvím musí nutně upadnout a hloupnout. To platí pro celek, ne pro jednotlivce. Náboženství jako celek zaostávají, nejsou pružná. Každé náboženství je však založeno na starších základech. Pokud nějaký "věřící" dokáže tyto zdroje v učení svého náboženství vysledovat, mohou mu být podporou i v době, kdy je náboženství, ke kterému on patří, již v úpadku. Takový člověk však v podstatě ke svému náboženství nepatří. Z hlediska své církve je heretik.

S yugami souvisí i skrývání "tajných nauk". Toto tajemství má smysl na sestupné větvi, kdy je vhodné vytvořit systém poznatků, přijatelný širokými vrstvami. Nemá smysl rozšiřovat obtížně pochopitelné znalosti, když počet těch, kteří jsou schopni je pochopit,

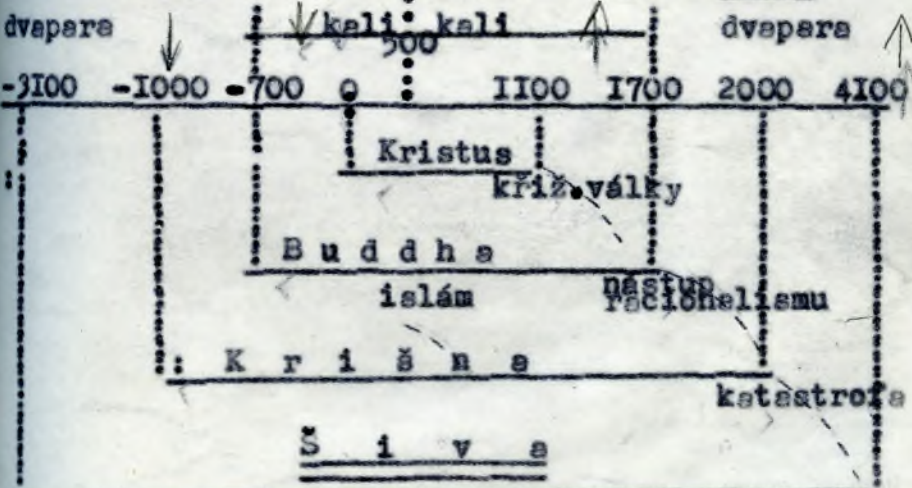
neustále klesá. V době vzestupu je však situace jiná. Vzdělání určené pro masy nestačí, neustále vzrůstá počet lidí toužících po hlubším poznání - dostanou jej.

Když se jeden systém nauk stává již nesrozumitelným, vzniká nové náboženství. Je možné si všimnout že každé nově vzniklé náboženství je jednodušší než předchozí. Je to jednodušší systém.

Již na buddhismu je vidět, značné zjednodušení. Ještě zjednodušenější je křesťanství a úplně nejprimitivnější je pak islám.

Již v Bhagavadgítě je vidět, že vznikala v době úpadku, kdy lidé už přestávali být schopni přímé duchovní cesty, a tak bylo nutné začít preferovat cestu nepřímou - Bhaktiyogu. Ne, že by byla Bhagavadgíta špatná. Přímá cesta je v ní také popsána, ale je řečeno, že je těžší. Naleznete zde vše, co pro přímou cestu potřebujete. Pouze s dovětkem: asi vám to stejně k ničemu nebude.

Tato doba otupělosti však nebude trvat věčně. Vše nasvědčuje dokonce tomu, že skončí velmi brzy. Že brzy nebude větší důležitostí opět cesta přímá. Vzorem Sádhuů se opět stane medituující Šiva.

Hinduistický mýtus : S pokračujícím časem se život na zemi zhoršuje až nakonec destruktivní aspekt, který ON SAM obsahuje. Bůh Šiva si zatáhne svůj hrozný tanec, při kterém vše stráví ohen. Pak bude následovat 4 320 000 let úplného míru během něhož je ON SAM pouze sám sebou a nehraje si na schovávanou. Pak začne hra znovu. Jako perfektní a nádherný vesmír, který se začne po 1 728 000 letech zhoršovat a každé kolo hry je naplánováno tak, že síly temnoty jsou v akci pouze 1/3 času a na konci se budou těšit krátkému ale iluzornímu triumfu.

...Protiklady jsou aspekty téže věci, které jen my postupně vnímáme...

...Iluze boje života proti smrti. Strašák smrti v dnešní společnosti (smrt nás vrhne do věčné nicoty). Naše imaginace nepochopí prostou nicotu, proto ji zaplňuje přeludy... Potlačování strachu ze smrti činí strach ještě silnější... Je třeba vědět, že "já" a jiné "věci" nyní přítomné mizí. Pokud se smrti obáváte, obávejte se, ale nechte věcem volný průběh - strachu, duchům, bolestem, pomíjivostí, rozkladu. Náhle přijde překvapení: nezemřete, protože jste se nikdy nenarodil. Zapomněl jste jen, kdo jste.

...Civilizace vytvořila systém tzv. bezporuchového žití (celý svět věcí a jejich příčin)...

Skutečné bytí člověka je ON SAM, který hraje kosmickou hru. Smrt je příležitost k velké radosti.

...Změna je v jistém smyslu iluzí, protože se vždy nacházíme v bodě, v kterém se nás může zmocnit budoucnost.

Každý člověk je formou vytvořenou proudem - vytvořen z nádherného pramenu masa, mléka, vody, chleba, ovoce, zeleniny, vzduchu, světla, radiací - i tyto formy se opět stávají proudy, když na ně přijde řada.

Čím víc zasahujeme do přírodních procesů, tím víc potřebujeme analýzy rostoucího objemu detailních informací o výsledcích zásahů na svět.

Při řešení problémů vytváří technologie nové problémy, a zdá se, že musíme běžet stále rychleji, abychom se udrželi tam, kde jsme.

Otázkou je zda se technický pokrok "dostane skutečně někam" v smyslu zvýšení požitků a štěstí v životě. V okamžiku změny nastane pocit úlevy (první použití telefonu, televize, letadel, počítačů, léků). Brzy nové vynálezy jsou samozřejmě a zjistíme, že jsou utlačováni novými svízeli, jež sebou přinášejí.

Z hlediska jednotlivce je technický pokrok impresionistní. Při širším pohledu projekt "podmenění přírody" jeví se stále víc mimo terč - zvýšení život. spěchu, aniž by došlo k základní změně pozice.

Dochází k základní iluzi, že člověk a příroda, organismus a jeho prostředí, kontrolor a kontrolovaný jsou zcela rozdílné věci. Mohlo by se nám podařit "dobýt" přírodu, kdyby se ve stejný čas nám podařilo dobýt vlastní přirozenost, ale nevidíme, že naše přirozenost a "venkovní" příroda jsou z jednoho kusu. Stejně nevidíme, že "já" jako člověk, který ví a kontroluje je stejnou osobou jako osoba, která by se měla poznat a kontrolovat.

Vědomá zpětná vazba mozkové kůry nám dovoluje halucinaci, že máme dvě duše v jednom těle - racionální a animální, jezdce a koně, dobráka a darebáka s choutkami a vášněmi.

Odtud pramení pokrytectví viny a pokání a úděsná krutost trestů, války, sebetřýznění ve jménu dobra proti zlu. Čím víc se následuje dobrá duše, tím víc odkrývá svůj nedělitelný stín a čím víc se stín odsouvá, tím víc se zdárzuje.

Po tisíciletí lid. dějin sevedl tento zbytečný konflikt, panoráma triumfů a tragedií založených na nebu nepřiznat si, že černé jde ruku v ruce s bílým. Spiknutí partnerů skrývat svou jednotu a vypadat rozdílně jak je jen možné.)

Za zdánlivými rozdíly je jednota toho, co vědenci nazývá ON SÁM, JEDNO-bez-druhého, to co je vším co je, a co se skrývá ve formě nás samých.

Je-li tedy zde ta to zákl. jednota mezi ON SÁM a ostatním, jednotlivcem a vesmírem, jak je možné, že je naše mysl tak mělká, že o tom nic neví?

Svět je kouzlo, očarování, úžas. Je arabeskou úžasných rytmů a zápletkou tak poutavou, že jsme její pavučinou vtahováni do stavu angažovanosti, v které zapomínáme, že se jedná jen o hru. Jsme tak fascinováni, že v určitém bodě začneme místo tleskání či pískání milovat a nenávidět, prožíváme radost i hrůzu i extatické ~~skoky~~ orgasmy. A to vše je vytvořeno jen pomocí jednoduchého systému zapnutí a vypnutí, černé a bílé. Je to největší nesmysl i největší umění zároveň...

..Je-li vám tohle jasné, pak se můžete s novým duchem vydat do světa praktických záležitostí. Víte již, že vesmír je ve svém základě magickou iluzí a vybájenou hrou, že není žádné oddělené "ty" nebo "vy", které by z toho něco mělo. Život není bankou, která by mohla být vyloupena. Jediné skutečné "ty" přichází a odchází, je to vesmír dívající se sám na sebe z miliardy hledisek, jsou to body, které přicházejí a odcházejí, takže vize jsou stále jiné. To, co vidíme jako smrt, prázdný prostor nebo nicotu, je pouhou brázdou mezi jednotlivými hřebeny vln tohoto do nekonečna se vlnícího oceánu. Ráve tak, není žádný čas mimo přítomnosti a není zde zároveň nic, co by mohlo být získáno - ačkoli kořením hry je předstírání, že zde něco takového je.

Ten, kdo se znalostí toho vychloubá, nic neví, pouze užívá této teorie jako triku k uchování své oddělenosti. Navíc takové vychloubání hluboce uráží ty, kteří nerozumí, ale poctivě věří, že jsou osamělými, individuálními egy v zoufalém boji o život. Tito lidé si neslужují hluboký soucit, snad i jistý druh úcty, protože v nich ON SÁM hraje tu nejpodatřejší hru, v kteréž se sám úplně ztratil a ocitl v nebezpečí nějaké totální a nenapravitelné katastrofy.

...Jednotlivec nesmí být chápán ani jako izolovaná osoba ani jako vyměnitelný, humanoidní pracovník stroj. Může být neopak chápán jako zvláštní ohniskový ~~střed~~ bod, který je výrazem celého vesmíru - jako inkarnace JEHO SAMÉHO či Boha nebo jak TO chce kdo nazývat. Tento pohled naší představu o posvátnosti jedince nejen udržuje, ale znásobuje. Zároveň řeší paradox osobního ego, který může dosáhnout "vzácného" stavu být jedinečnou osobou jen za cenu neustálé úzkosti a strachu podaří-li se přežít. Halucinace oddělenosti ego zabranuje člověku vidět, že opatrovat toto ego je totéž jako opatrovat tento nešťastný stav. Neuvědomujeme si, že naše tzv. láska a zájem o jednotlivce je jen druhou tváří našeho strachu ze smrti. Ve svém přehnaném hodnocení oddělené identity si ego odřezává větev, na které sedí, a zároveň se v něm víc avíc zvyšuje úzkost a strach z nevyhnutelného pádu.

...Mnoho věcí pokládaných až dosud za základní přírodní skutečnosti jsou jen sociální fikce, které vznikají v důsledku běžně přijímaných a tradičních způsobů myšlení. ezi tyto fikce patří:

- 1) Svět se skládá z oddělených částí či věcí
- 2) Vše jsou různé formy jedné základní látky
- 3) Individuální organismy jsou rovněž teskovými věcmi a jsou obývány a částečně i kontrolovány nezávislými egy.
- 4) Protikladné poly-světlo/tma, pevná tělesa/prostor spod. jsou ve skutečném konfliktu, který může mít za výsledek permanentní vítězství jednoho z polu
- 5) Smrt je zlem a život musí být proti smrti v neustálém boji
- 6) Člověk-individuálně i kolektivně by měl esp rust na vůdčí postavení mezi ostatními biologickými druhy a mít veškerou přírodu pod svou kontrolou.

Fikce jsou užitečné jen tehdy, jsou-li za fikce považovány...potíže nastávají v okamžiku, kdy začne me fikce považovat za skutečnost.

...Moderní protestantismus je ve své liberární a pokrokové formě nejvíce ovlivněn ze všech náboženství mytologií světa objevů a mýtem o člověku jako odděleném ego. Takto pojmáný člověk je ovšem neschopen projevovat radost či uspokojení. O tvůrčích silách ani nemluvě. Takovému člověku byla vnucena iluze, že je nezávislý a zodpovědný zdroj činů, proto nedokáže pochopit, že to co dělá se nikdy nepodobá tomu, co by měl dělat, jelikož společnost, která ho definovala jako oddělené ego, ho pak těžko může přesvědčit, aby se choval tak, jakoby k ní skutečně patřil. Takový člověk se cítí chronicky vinen a k utišení svého svědomí je nucen vyvíjet hrdinské úsilí.

Z tohoto úsilí pocházejí různé sociální instituce, nemocnice, mírová hnutí, zahraniční pomoc, bezplatné vzdělávání a celá filosofie různých podpor. Čím je však tato záslužná činnost úspěšnější, tím více nových problémů rodí... Je naším cílem umožnit nešťastným lidem, aby mohli pomáhat těm, kdo jsou ještě nešťastnější? Přimět Indy a Afričany ke konverzi a udělat z nich prosperující buržoazii? Dát každému Bengálci či Zulu privilegium zapojit se do našeho "závodu krys" a umožnit mu tak kupovat si stále nové televizory a jiná zařízení?

...Aktivisté operující s donucováním jen těžko pochopí, že vážné sociální a ekonomické problémy světa nelze řešit jen prostým úsilím či technikou. Cizinec sem nemůže přihnát jen tak jako Ježíšek s dárky a věci na místě srovnat - a zvláště ne cizinec s našimi názory, který nemá pocit, že by k světu patřil, a proto již z dálky vypadá jako rušitel. Jelikož sám dobře neví, co chce, podezřívá ho každý, že jsou k jeho dárkům připojeny neviditelné drátky. Dalo by se mu důvěřovat jen tehdy, kdyby věděl, co chce a byl tím, co chce spokojen. Jestliže to neví, pak mohou být jeho přání bez konce, a proto si nikdo neví rady, jak s ním zacházet. Člověka, který není schopen prožívat radost, nemůže uspokojit vůbec nic.

...Naše nejlepší úsilí v činnosti ke občanské práva, světový mír, populační kontrolu, uchování přírodních zdrojů, pomoc hladovým - jakkoliv jsou tyto věci naléhavé - nebudou účinnou pomocí a jejich

důsledky budou ničivé, budeme-li se jimi zabývat v současném duchu. Tak jak se věci nyní mají, nemám co dávat. Není-li naše bohatství a životní styl oblíben ani u nás doma, nemůže uspět ani nikde jinde. Mír mohou zajistit jen mírumilovní a lásku mohou propagovat jen ti, kteří milují. Z pocitu viny, ze strachu nebo z prázdnoty srdce žádná láska nevzejde. Zrovna tak nemohou lidé bez schopnosti pro život v současnosti dělat žádné plány pro budoucnost. Oddělená osoba nemůže nalézt uspokojení. Žije věčně v m. ději, těší se na zítřek. Byla tak vychovávána již od dětství a její občasný odpor k dvojné vazbě byl vždy usmířen hračkami.

Důležité na tom je, že nesmírná očekávání skončila fiaskem. Dívka byla krásná, ale chlapec byl impotent. Očekávání však musí být opět rozníceno a děti se opět těší na dárky příštích Vánoc.

..Naše kultura-která produkuje takový duševní stav, v kterém se asi nachází rezavá plechovka od piva - vytváří jen velmi málo magických objektů. Klenoty jsou uhlazené a nezajímavé. Architektura je téměř totálně oloupena o dekorativní prvky a je posedlá vztyčováním skleněných trubíc. Dětské knihy jsou psány seriózními dámami se třemi jmény a žádnou imaginací..Potenciální magické ceremonie katolické církve jsou nejvyšší rychlostí opouštěny nebo racionalizovány. Drama nebo rituál v každodenním chování se považuje za afektovanost a špatný takt, společenské způsoby se staly nerozeznatelné od manýrismu-pokud vůbec ještě něco takového jako společenské způsoby existuje...Důvodem naší neproduktivnosti je to, že jsme zprovoďili ze světa veškerou magii. Přišli jsme dokonce i o představu ráje a naši umělci a řemeslníci již jej neumí zpodobnit. Tuto cenu musíme zaplatit za to, že se pokoušíme kontrolovat svět ze stanoviska, pro které je vše cizím objektem.

..Jak se zbavit POCITU, kterým sám sebe od ostatních odděluji -pocit organismu v nevyhnutelné sou-
těži..Existuje na to nespočetné množství návodů a téměř všechny obsahují něco, co by bylo možno doporučit. Mezi jinými jsou to prakticky meditace jog;

dervišské tance, psychoterapie Zen-Buddhismu, metody modlitby sv. Ignáce, Hesychasta a Salesia, užívání vědomí měnících chemikálií jako je LSD nebo Mescalín, psychodrama, skupinová dynamika, techniky na probuzení smyslů, metody quakerů, Gurdžijevovy metody cvičení, relaxační terapie, Alexandrova metoda, sebehypnoza (pozn. Watts psal tuto knihu v 60. letech, kdy se teprve objevovaly nové cesty, od té doby byly hlouběji prozkoumány a ne všechny lze obecně doporučovat, zvláště psychofarmaka mohou mít zhoubný vliv). V okamžiku, kdy se některé začnete věnovat, zařadíte se do speciální vnitřní skupiny, která definuje sebe tím, že se z nějaké vnější skupiny vyloučí. To se vztahuje i na každé náboženství nebo kult, ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~

Výsledkem je, že jakoli náboženství i ne-náboženství ať byla všechna založena ve jménu bratrství a univerzální lásky, je neobyčejně svárivé. Co způsobilo např. v praktické politice více ~~xxxxxxxx~~ rozbrojů než projekt opravdové beztrádní a demokratické společnosti? Dalo by se téměř říct, že být znamená přit se nebo se přinejmenším lišit stávat se do kontrastu s někým jiným. Pokud platí toto, pak nikdo, kdo nebojuje, nemá žádnou identitu, kdo není sobecký, není nikým. Nic nesjednotí společnost tolik jako nějaká společná věc proti vnějšímu nepříteli (pozn. viz potřeba propagandy vůči nepřátelské ideologii). V tom samém okamžiku se ale nepřítel stává základní podmínkou této sociální jednoty. Proto větší společnosti vyžadují nepřátele a tato skutečnost nás přivedla k dnešní nebezpečné situaci, kdy je prakticky celý svět rozdělen do dvou obrovských táborů. Mají-li vedoucí politici obou stran alespoň trochu rozumu, tak se tajně dohodnou jak zabránit konfliktu a budou si pořádně nadávat aniž by však na sebe házeli bomby.

Je tedy zcela zřejmé, že chcete-li se hádat a sledovat vlastní zájmy, měl byste uznat, že potřebujete, aby vás podporoval nějaký nepřítel. Čím více se pokoušíte dosáhnout nějakého zlepšení - ať v morálce, umění nebo duchovním životě - tím více by měl

být zřejmé, že hrajete starou, pyšnou a egoistickou hru, v které dosažení úspěchu a uznání této skutečnosti vámi nebo někým jiným se projeví jen v kontrastu s neúspěchem někoho jiného... Rozhodněte se stát Kristem a hned se objeví nějaký Jidáš, aby Vás gradil, i dav, který vás ukřižuje. Rozhodněte se stát ďáblem a lidé se proti vám spojí v bratrské lásce.

...Nesnažte se vypádnout ze hry a raději se ptejte, co se ještě skrývá v poznání, že jsem paralyzován, neschopný uniknout ze hry, v které mají všechna pravidla dvojnou vazbu a všechny pohyby vedou k porážce? Tato hluboká a intenzivní zkušenost dvojnásobné vazby má svůj původ v kojeneckém věku, kdy vám společnost nařizovala, že MUSÍTE být svobodní, zodpovědní a milující a kdy jste byl bez vlastní vůle definován jako nezávislý činitel... Nepokoušejte se ego zbaavit. Berte jej však - dokud s vámi ještě je - jako třeba mrak nebo vlnu na vodě, jako pocit tepla nebo chladu či něco podobného. Snaha zbavit ego je posledním útočištěm, tak těžko přemožitelného egoismu! Tato snaha jen skutečnost pocitu ego potvrdí a upevní. Je-li však tento pocit oddělenosti považován jen za pocit jako každý jiný, pak se vytrhne tak rychle jako prelud, kterým ve skutečnosti je.

Právě z toho důvodu nejsem příliš nadšen různými "duchovními cvičeními" v meditaci nebo joze... děláte-li tyto praktiky proto, aby se vám dostalo pochopení nebo osvícení, klam že je možno uvolnit ego tím, že se nazvedává ze tkaničky od bot zesílí. Meditace pro meditaci jako neslouchání hudbě pro hudbu je však dobrá věc.

Zjistíte, že ego je přesně tím, čím předstírá, že není - není svobodným centrem osobnosti, ale automatickým mechanismem.

Čínské filozofické dílo Tajemství zlaté květiny říká, že "Bylo-li použito účelu k dosažení bezúčelnosti, pak byla celá věc správně pochopena. Protože společnost, která přežívá bezúčelně, nečiní žádná opatření proti bezúčelnému chování - to je proti činům

kteře nejsou přímo zaměřeny na přežití, kteře se naplní v přítomnosti a neočekávají žádnou budoucí odměnu. Nepřímo a nikoli záměrně je takové chování k přežití užitečné, protože se stává důvodem k přežití, nikolivšak tehdy je-li o to usilováno. Hra pro osvěžení a odpočinutí po práci není hrou a ani žádná práce není vykonávána dobře a přesně, není-li nějakou formou hry.

...Nedomnívejte se, že vás toto pochopení promění ihned v model ctnosti. Ještě nikdy jsem nepotkal světce nebo mudrce, kteřý by neměl nějakou lidskou slabost. Pokud se manifestujete v lidské či zvířecí podobě, jste nucen žít na úkor jiných životů a přijmout veškerá omezení vašeho organismu, kteřý může kdýkoli být spálen ohněm a v případě nebezpečí bude vylučovat adrenalin. K tomuto pochopení se však váže určitá morálka a ta spočívá především v otevřeném přiznání závislosti na nepřátelích, vnějšcích skupinách a jiných formách života. Můžete se angažovat v konfliktech a soutěživosti praktického života podle libosti, nikdy se však už nepoddáte iluzi, že ostatní jsou zlem, kteřé by mělo být vyhlazeno... Naleznete v sobě hravost, ale budete hrát s chladnou hlavou.

...Použijí parafrázi Bible: "Milujte ostatní účastníky soutěže a modlete se za ty, kteři snižují vaši cenu". Bez nich byste se nikam nedostal.

Politická a osobní morálka západu, zvláště USA, je v důsledku nedostatku tohoto smyslu schizofrenická. Je jakousi monstrozní kombinací nekompromisního idealismu s gangsterstvím bez jakýchkoli skrupulí. Postrádá proto humor a humánnost pomocí kteřé darebáci, kteři se navzájem přiznali, se spolu někde posadí a vypracují rozumné dohody. Nikdo si nemůže dělat nároky na morální chování, dokud nevypracuje fungující dohodu mezi andělem a ďáblem v sobě. Tyto dvě síly jsou na sobě vzájemně závislé a hra funguje jen potud, dokud anděl vyhrává, ale nevyhraje a ďábel prohrává, ale nikdy neprohraje úplně. (Opačně hra nefunguje, ani oceán s brázdami na nahoře a hřeben y vln dole by nemohl fungovat)

Nejdůležitější je, aby to pochopili lidé, kteří se zabývají lidskými právy, mezinárodními záležitostmi a dohodami o zákazu nukleárních zbraní. To vše jsou zcela nepochybně věci, které si zaslouhují naši podporu. Nikdy však ne v takovém duchu, který nectí opozici nebo ji považuje za čiré zlo, případně za šílence. Určitě není bez důvodu, že formální pravidla boxu, juda, šermování a dokonce i soubojů vyžadují, aby se soupeři před zápasem navzájem pozdravili. V nejbližší budoucnosti si jistě bude značné množství lidí ošklivit černochoy, komunisty, Rusy, Čínany, Židy, katolíky, beatníky, homosexuály a narkomany. Nenávisť se nezahojí, ale naopak rozhoří, bude-li tyto intolerantní lidi urážet. Hanlivé nálepky, které na ně nyní lepíme - squeres, fašisti, pravíci, ignoranté - se nakonec mohou stát jejich odznaky a symboly, kolem kterých se budou shromažďovat a navzájem se utěšovat. Nepomůže nám ani konfrontace ~~KK~~ s opozicí na veřejnosti ve formě zdvořilých a nenásilných demonstrací ("sit-ins"), bude-li tuto opozici v soukromí urážet a nafukovat tím naše kolektivní ego. Chceme-li spravedlnost pro menšiny a ochlazení válek s našimi přirozenými nepřáteli, musíme se nejdříve dohodnout s menšinou v našich řadách, v našem srdci, protože i tam je darebák zrovna tak jako kdekoli jinde ve "vnějším světě" - zvláště tehdy, uznáváte-li, že svět mimo vaši pokožku je zrovna tak vámi jako svět vnitřní. Nikdo nebude bojovat víc než rozružený pacifista a nebude nacionalisticky militantnější než anti-militarista, kterým schází toto vědomí.

Budete snad namítat, že žádám příliš mnoho. Snad se uchýlíte k starému alibi, že úkol "změnit lidskou přirozenost" je příliš pracný a pomalý, zatímco nyní potřebujeme okamžitou masovou akci. Je pravdou, že radikální změna vlastního modelu chování vyžaduje tvrdou kázeň a psychoterapii, to může trvat dlouhá léta. Ale já navrhuji tohle. Ztratíte-li mnoho času a úsilí než pouze **POCHOPÍTE**, že závisíte na nepřítelích a že byste byli bez opozice ztraceni? V tom okamžiku, kdy toto pochopíte, získáte pro svůj smysl pro humor dimenzi navíc. A humor

a přesvědčení o vlastní spravedlnosti se navzájem vylučují.

...Člověk s tímto přístupem ví, že skutečné dobro lidské přirozenosti spočívá ve zvláštní rovnováze lásky a egoismu, rozumu a vášně, duchovnosti a smyslnosti, mysticismu a materialismu, v které vždy kladný pol nepatrně převažuje nad záporným. Vždy když dobrý a zlý pol zapomenou na svou vzájemnou závislost a pokouší se navzájem vyhladit, stává se člověk něčím méně než člověkem - nesmiřitelným křížákem nebo chladným sadistickým hrdlořezem. Rádoby andělé by si měli uvědomit, že jakmile ve svých ambicích uspějí, probudí se horďky ďáblů k zajištění rovnováhy. Tuto lekci jsme se naučili z prohibice i z jiných pokusů prosadit čistě andělské chování nebo vytrhat zlo i s kořeny.

Nyní se dostáváme k další věci: aby byl život "žitelný", musí být hrou. Slovo "musí" zde vyjadřuje podmínku nikoli příkaz. Žít se má v duchu hry, nikoli v duchu práce a konfliktů. Tyto konflikty by měly přejít v poznání, že žádný biologický druh neboli strana hry nemůže přežít bez svých přirozených ~~kontrastů~~ antagonistů, svých milovaných nepřátel, nepostradatelných oponentů... Lev leží vedle ovečky v ráji, nikoli zde na zemi - "ráj" je nevyslovenou rovinou mimo jeviště, kde všechny konfliktní strany uznávají svou vzájemnou závislost a díky tomu jsou schopné držet své konflikty v jistých mezích... Rytíř si pohrává se svým životem, protože ví, že i boj na život a na smrt je hra.

Ale oklemaný člověk, který věří, že není nic než ego nebo jeho individuální organismus se rytířsky chovat nemůže, natož aby byl civilizovaným senzitivním a inteligentním členem vesmíru.

Aby však mohla být životní hra prožita tímto způsobem, je nutné ji očistit od rozporných pravidel. Jedině toto - a nikoli nějaká morální snaha - je cestou z klamu oddělenosti. Postaví-li hra hráče před nemožný úkol, přestává se vyplácet. A neexistující způsob, jak uchovávat pravidlo o dvojné vazbě - tj. pravidlo o dvou částech, které se navzájem podporují

Nikdo nemůže být přinucen, aby se choval svobodně nebo jednal nezávisle. Celé civilizace a kultury se o tento nesmysl pokoušeli, aniž se jim podařilo tuto kontradikci odkrýt, své členy však strašili, že individuální existence je formou přírody odsouzená k věčnému zmaru. Pocit ega je příčinou sklíčenosti a nudy. Z něj pramení veškerý fanatismus a opojení - náboženské, sociální, sexuální, nacismus, Ku-klux-klan, Pekelní andělé, Circus Maximus, fascina - programy televizní obrazovky, pálení čarodějnic, James Bond, alkoholická strnulost, bulvární plátky a mladistvé gangy - to vše jsou dnes nezbytné záchranné hodnoty a omluvy pro lidi, jejichž existence je definovaná rozpornými a porážecími termíny.

Životní hra, jak ji hraje v posledních sto letech západní člověk, by potřebovala klást mnohem menší důraz na praktičnost, výsledky, pokrok, agresí. Po Indech a Číňanech je nyní řada na NÁS, abychom uznali, že budoucnost je stále ustupující fata morgána a že bychom měli přepnout naši obrovskou energii a technický um z akce na kontemplaci. Můžeme sice nesouhlasit s Aristotelovou logikou i jeho metaforami, měli bychom ho ale stále respektovat za to, že nám připomíná, že cílem činu je vždy kontemplace - spíše vědění a bytí než hledání a stávání se.

V současnosti své životy pouze hltáme - polykáme nezažité zkušenosti, takovou rychlostí, jakou je do sebe dokážem nacpat - vědomí existence je tak povrchní a úzké, že nic se nám nezdá nudnější, než pouhé bytí. Překvapuje potom, že takto prožitá existence se jeví tak prázdná, a že její hlad po nekonečné budoucnosti je tak nenasytitelný?.. Jak je vůbec možné, že bytost s tak citlivými drahokami jako jsou oči, tak čarovnými hudebními nástroji jako jsou uši a tak záječnou arabeskou nervů jakými je mozek, může sám sebe prožívat jinsk, než že je Bohem? Uvážíte-li ještě, že tento nesmírně subtilní organismus je nedělitelný od ještě podivuhodnějších vzorků svého prostředí - od elektrických schémat až k celé komparci galaxií - napadne vás otázka: může být vůbec tato inkarnace věčnosti znuděná bytím?

Někdy si myslím, že by mohly být všechny filosofické hádky zredukovány na hádky mezi přívržence "trnu" a přívržence "lepidla". Přívrženci trnu jsou houževnatí, přísní, přesní, a rádi zdůrazňují rozdíly mezi věcmi. Dávají přednost částicím před vlněním a diskontinuitě před kontinuitou. Přívrženci lepidla jsou útlocitní romantici, kteří milují široké generalizace a velké systémy. Podtrhují jednotu, která leží pod věcmi a inklinují k panteismu a mysticismu. Vlnění se jim hodí mnohem lépe než částice a diskontinuita je nutí ke skřípání zubů. Filozofové trnu považují filozofovy lepu za poněkud nedisciplinované a vágní snílky, kteří kloužou přes tvrdá fakta jako ně jaký intelektuální slimák, který se chystá pohltnout celý vesmír jako "nediferencované estetické kontinuum". Na druhé straně filozofové lepu považují svoje kolegy-přívržence lepu trnu - za animované kostry bez jakéhokoli masa a vitálních štáv, kteří se pohybují s rachocením a cvakáním jako vysušené mechanismy zbavené veškerého jemnějšího citění. Obě strany však jedna bez druhé by byly beznadějně ztracené, protože by nebylo o čem se hádat. Tak jak se věci ve světě akademické filosofie dnes mají, jsou v Anglii i USA již několik let přívrženci trnu v převaze.... Jejich výrazná převaha téměř zrušila filosofii jako disciplínu, protože jsme se dostali téměř až k bodu, kdy zavřou fakulty filosofie své kanceláře a učebny a přestěhují své zbytky na matematické a lingvistické fakulty.

Historicky je to pravděpodobně extrémní bod pohybu intelektuálního divadla, který zavedl modu plně automatizovaného modelu vesmíru, extrémní bod věku analýzy a specializace, v kterém jsme ztratili vizi vesmíru z ohromující komplexností detailů. .. Tento proces se může jevit jako bezúčelný a repetitivní, dokud nedojde k uvědomění, že protikladné extrémy mají polární charakter a navzájem se potřebují.

K tomu, aby se filosofie pohybovala jinam než kupředu a zpět, je třeba smysl pro KORELATIVNÍ VIDĚNÍ. Je to technický termín pro důkladné porozumění černobílé hře, kdy je naprosto jasné, že vše

ny explicitní protiklady jsou implicitními spojení - je korelativní v tom smyslu, že protiklady jsou společné a nemohou odděleně existovat. Právě toto- spíše než absorpce rozdílu do kontinua konečného lepu- je metafyzickou jednotkou, která se ukrývá pod světem. Tato jednota není pouhou jedností jako pro- tikladu mnohosti, protože tyto dva termíny jsou samy polární. Jednota nebo-li nedělitelnost jednoho a mno- ha se vyskytuje ve filosofii Vedanty jako "non-dual- ita", aby se tak rozlišila od prosté uniformity. Je pravda, že tento termín má svůj protiklad dualitu protože pokud označuje každý termín třídu, intelek- tuální škatulku, má každá třída vnějšek, který ji polarizuje od vnitřku. Z toho důvodu ne dokáže jazyk transcendovat dualitu víc, než dokáže mála a foto- grafie překonat dvě dimenze. V důsledku konvence zavedené v perspektivě se má za to, že jisté dvou- rozměrné čáry, které se sbíhají k nějakému bodu, před- stavují třetí dimenzi hloubky. Podobně se má za to, že dualistický termín "non-dualita" představuje "dimenzi", v které nabývají explicitní rozdíly impli- citní jednoty.

...Obvyčejné vidění "mezi" třídami a protiklady nevidí nic. Život je pro něj serií naléhavých voleb, které vyžadují pevnou vazbu k tomu nebo onomu. Hmo- ta je hmotou, že jí už více být nemůže a prostor je natolik ničím, že už být víc ničím být nemůže. Jká- koli společná dimenze mezi nimi se zdá nepochopitel- ná-není-li jí naše vlastní vědomí nebo smysl, to však patří nepochybně na stranu hmoty, je věčně ohrožovaná nicotou. Ale s lehkým posunem pozorova- cího bodu se vzájemná závislost protikladů stane zřejmá.

Je možné, že já sám, má existence OBSAHUJÍ bytí a nicotu takovým způsobem, že smrt je pouhým inter- valem "vypnutí" ve věčné pulzaci vypnutí/zapnutí? ~~Je to otázka, která se týká existence a nebytu~~ Je nylitelné, že jsem v základě věčnou existencí -momentálně a snad i zbytečně vyděšen jednou pálo- vinou sebe same, která se ztotožnila s celkem?

..Jsou-li subjekt a objekt, organismus a prostře- dí póly jediného procesu, pak TOTO je mou opravdovou existencí. Jak je psáno v Upanišádách: "To je Samo".

("Self"). To je skutečné. Jseš to ty!" O TOM však nelze nic říkat, dokud se neuchýlíme ke konvencím dualistické řeči-podobně jako jsme nuceni použít linií perspektivy, chceme-li znázornit na plochem povrchu hloubku. O tom, co se nachází za protiklady, se dá diskutovat-pokud je něco takového vůbec možné-jen v pojmech protikladů, a to znamená použití řeči analogií, metafor a mýtů.

Problém není jen v tom, že je jazyk natolik dualistický, že slova jsou jen nálepkami pro vzájemně se vylučující ~~věci~~ třídy, ale i v tom, že TO je mnohem VÍŠ mnou než jsem se domníval, je pro moji existenci tak základní a centrální, že z něj nemohu udělat objekt. Neexistuje způsob, jak se postavit mimo něj, a neexistuje ani potřeba se o takovou věc pokoušet. Zkoušíme-li TO uchopit, vede to nutně k závěru, že TO není skutečně mnou. Kdyby něco takového bylo skutečně možné, ztratil bych tím, že bych se pokoušel TO najít, jeho smysl. Proto ti, kteří skutečně vědí, že jsou TÍM, bez výjimky tvrdí, že TOMU nerozumí. TO rozumění rozumí, naopak to není možné. Nikdo nedokáže ani nepotřebuje jít ještě hlouběji než hluboko.

Skutečnost, že TO uniká každému popisu, se však nesmí, jak se často stává, zaměňovat s abstrakcemi, za které je TO někdy vydáváno, za jakési průhledné kontinuum nebo nerozlišitelné kosmické želé. Ten nejkonkrétnější obraz Boha otce, s bílým vousem a zlatým rouchem, je lepší než takováto abstrakce.

Západní studenti východních filosofí a náboženství soustavně Hindy a Buddhisty obvinují, že věří v beztvarého a želatinového Boha, a to jen proto, že Hindové a Buddhisté trvají na tom, že každá koncepce nebo objektivní obraz TOHO je neplatný. Tato neplatnost se však vztahuje ke všem takovým konceptům, nikoli k TOMU... Modlářství nespočívá v používání obrazů a představ, ale v jejich záměně za to, co představují. V tomto ohledu mohou být duševní představy a vznešené abstrakce mnohem zradnější než bronzové modly.

...Obraz Boha otce se stal směšným-pokud si nepřčtete sv.Tomáše Akvinského, Martina Bubera nebo Paula Tillicha a nezjistíte, že můžete být zbožným Židem, nebo křesťanem, aniž byste museli doslovně věřit v kosmického otce. Ale dokonce ani tehdy není snadné necítit sílu tohoto obrazu, protože obrazy mají nad našimi emocemi větší moc než koncepce. Budete se jako zbožný křesťan každý den modlit: "Otče náš na nebesích" a nakonec vás tento obraz dostane: emocionálně se uvedete do vztahu k TOMU, jako k idealizovanému otci-milující ale přísné personální bytosti, která je zcela jiná než vy sám. Dokud sám sebe pojmáte jako oddělené ego, musíte být se, možřejmě něčím jiným než Bohem. Uvědomíte-li si však, že tato forma identity není ničím víc než sociální institucí, a to navíc ještě institucí, která přestala být fungující životní hrou, pak jakékoli ostré rozdělení mezi vámi a konečnou realitou postrádá závažnosti.

Mladší členové naší společnosti se nacházejí navíc již delší dobu ve stále rostoucí rebelii proti otcovské autoritě. V průmyslové společnosti je domov převážně noclehárnou, otec doma nepracuje, takže žena ani děti nemají účast na jeho povolání. Otec pak je jen postavou, která nosí peníze. Po pracovní době se předpokládá, že na svou práci zapomena a bude se bavit. Romány, časopisy, televize a populární karikatury portréty proto tatínka jako inkompetentního klauna. Tento obraz je bohužel z valné části pravdivý, protože tatínek se stal obětí klamu, že prací je jednoduše to, čím si vyděláváte peníze, a že za peníze můžete dostat všechno, co si přejete. Není potom žádný div, že stále se zvyšující počet studentů nechce mít s otcovským světem nic společného.

Zároveň s tímto znehodnocením otce si začínáme zvykat na tak záhaďnou a impozantní koncepci vesmíru, že dokonce ani nejlepší obraz otce k vysvětlení dále nepostačuje. Problém spočívá v tom, že nejsme schopni pochopit vyšší než lidskou představu či obraz. Jen málo z nás potkalo někdy anděle-většina z nás i kdyby nějakého potkala, by ho pravděpodobně

ni nepoznala- a tak jsou naše představy neosobního nebo nadosobního Boha beznadějně podlidské. ("subhuman")-želé,beztvaré světlo,homogenní prostor nebo silný elektrický výboj.Tak,jak se naše představa o člověku mění,stává se stále jasnější,že lidská bytost není jen fyzickým organismem.Mým tělem je rovněž totální prostředí,které mne obklopuje a to musí být měřeno v miliardách světelných let.

...Až dosud nás učili,že za svůj mozek nejsme odpovědní. Nevíme jak je utvořen a tak se nám zdá,že mozek i organismus jako celek je vrozeným nástrahem,který nám byl "dán" nebo tajuplným bludištěm,v kterém jsme dočasně uvěznění..Jinak řečeno:přijímali jsme definici,která naši roli (self) omezuje na zdroj vědomé pozornosti.Tato definice je zcela nedostatečná; ve skutečnosti víme jak zacházet s mozkiem,očima, ušima,prstama,srácem i kostmi,právě tak jako víme jak chodit,dýchat,myslet a mluvit-nedokážeme to však vyjádřit slovy.

Řeknete-li nějaké dívce,jak je krásná,stane se často,že odpoví:"Jseš právě takový jako ostatní muži! Všichni myslíte jen na tělo.Snad jsem krásná dostala jsem však tělo od svých rodičů,byla to teď jen náhoda.Jsem raději obdivována pro sebe samu,nikoli pro své šasi". Ubohá malá šoférka! Říká jen že ztratila kontakt se svou vlastní moudrostí a duchaplností,a že chce být obdivována pro nějaké triviální triky,které dokáže provádět s vědomou pozorností.Jsme všichni v této situaci,odloučili jsme se od svých těl a od sítě sil,v kterých se tělo rodí a žije.

Je třeba získat pocit,že toto všechno jsme my (self) a dostat se tak daleko za představu ega neb lidského těla,omezeného pokožkou. Pak se spatříme,kamkoli se podíváme.Tato nová představa člověka,však stále zůstává jen představou.K nemyslitelnému TOMU,polarizujícímu se do viditelných kontrastů hřebenů vln a brázd mezi nimi,těles ex prostoru,zde stále ještě zůstává-abychom užili dualistickýc slov- "za","pod","obklopující" a "centrální". Jakkoli je Tě nepochopitelné,není však pouhou mdlo

abstrakci, velmi opravdově a jednoduše, jste to vy sám.

Řečeno slovy čínského mistra Zenu: "Nic jiného vám v takovém okamžiku nezůstane než srdečný smích."

Smát se sám sobě je opravdový humor-smát se naší roli v Božské komedii, vybájeném klamu. Po celou dobu to "víme", cítíme v kostech, ale vědomá pozornost, rozptylovaná detaily a rozdíly nedokáže kvůli částem vidět celek.

Velkým trikem v tomto klamu je ovšem smrt. Považujeme smrt za permanentní konec vědomí, za bod, v kterém naše znalost vesmíru jednoduše ustane. Je to jakoby chom nikdy neexistovali. Posuzujeme smrt rovněž i v mnohem širším rozsahu-smrt vesmíru v době, kdy bude veškerá energie spotřebována, kdy podle některých kosmologů, exploze, která vrhla galaxie do prostoru, zvolna dozní. Bude to stejné jako kdyby se to nikdy nestalo. Jste-li mrtev, je to jako kdyby jste nikdy nebyl počat. Byl zde záblesk-at už vědomí nebo galaxií. Stalo se to. I kdyby nezkřásl nikdo, kdo by si to pamatoval.

Stalo-li se to však a pominulo, a věci jsou ve všem stejné jako před tím než se to stalo (včetně možnosti že žádné nebyly), může se to stát znovu. Proč ne? Na druhé straně mohu předpokládat, že věci nejsou stejné jako byly předtím. Před explozí byla energie přítomná, po ní vyhasla a žádná nebyla. Povždy byla latentní, pak vybuchla a bylo to. Pro mou představivost je to mnohem namáhavější než idea že záblesky jsou rytmické a periodické. Budou pokračovat stále dokola....

Domnívám se, že zároveň se svou smrtí zapomenu, kdo jsem byl, podobně jako je má vědomá pozornost neschopná vzpomenout si - pokud to vůbec kdy věděla- jak utvářet mozkové bunky a systém cév. V naší biologické existenci hraje vědomá paměť nepatrnou úlohu. Tak, jako přišel můj pocit "jáství" být naživu jednou v bytí bez vědomé paměti nebo úmyslu, tak bude vznikat znovu a znovu, právě tak, jako se "ústřední" TO jeví v myriádách neustále pulsujících forem-vždy nové a vždy totéž, zde

uprostřed tam, nyní uprostřed tehdy, jedno uprostřed
moha. A jestli zapomenu, kolikrát a v kolika tvarech
jsem zde již byl, pak je toto zapomenutí nezbytným
intervalem temnoty mezi jednotlivými pulzacemi svět
la. S každým zrozeným dítětem se navracím.

Ve skutečnosti to již vím. Lidé umírají a děti
se rodí, každé z nich je právě tak jako jsme byli
my prožitkem "já", který přichází znovu v bytí. Pod-
mínky prostředí a dědičnosti se mění, ale každé z
těchto dětí je vtělením téhož prožitku cítit se
středem světa, který je "jiný" než ono samo. Každý
kojenec vstupuje do života bez jakékoli vzpomínky
na minulost. Odejdu-li, nezbuďte žádný prožitek stavu
bytí dřívějšího "bylo". Příroda nemá ráda vakuum
a tak se pocit "já" objeví znovu jako před tím
a nezáleží na tom, trvá-li interval 10 vt nebo mili-
ardy let. V nevědomí je jakýkoli čas pouhým okamžik-
em. Naši zábranou je však působivý a zakořeněný
mýtus, že "já" do tohoto světa přicházím nebo jsem
s něj vyhozen, aniž bych s ním měl nějaké základní
spojení. Nedůvěřujeme vesmíru, že dokáže opakovat to,
co již jednou dokázal - že "já" zde bude stále znovu.
Vidíme vesmír jako věčnou arénu, v které je člověk
jen dočasným návštěvníkem; slabý paprsek vědomí
nedokáže posvítit na vlastní zdroj. Pohlížíme na svůj
svět a zapomínáme, že skrz naše oči a TO se na svět
dívá sám na sebe... Není šlachné odvrhnout řady gene-
rací, v kterých říkali otcové svým dětem: "Neopovažuj-
se mít takové myšlenky! Jsi jen malý povýšenec a
bylo by lépe, kdyby ses naučil znát své místo". Ne-
opak. Jste TO. Nepřicházíte však na svět jako TO,
protože TÍM skutečně jste. Účelem hry však není
vytahovat se. Přijít jako TO - hrát Boha - je hrát sebe
jako roli, která je právě tím, čím není. Když hraje
TO, hraje tak, že je vřím jiným.

Stále znovu si ověřuji, že děti se spokojují
velmi jednoduchým sterovským příběhem. Mýtus je
formou, kterou používám, když se mě děti ptají na
fundamentální metafyzické věci, které je v určitém
věku začnou zajímat: "Odkud se taďy vzal svět?" "Proč
Bůh stvořil?", "Co se stane s lidmi po smrti?"

"Kde jsem byl než jsem se narodil?"..Příběh zní asi takto:

"Svět nikdy neměl žádný počátek, protože jde stále dokola, jako by byl kruh a na kruhu žádný počátek není. Podívej se na mé hodinky, které ukazují čas, ručičky se točí stále dokola a zrovna tak se svět stále znovu opakuje. Ale právě tak, jak jdou ručičky nahoru ke dvanáctce, a pak dolů k šestce, je i den a noc, spaní a bdění, život a smrt, zima a léto. Nemůžeš mít jedno bez druhého, protože by jsi nemohl vidět to černé, dokud bys neměl možnost vidět to společně s tím bílým a naopak."

"Zrovna tak jsou doby, kdy svět je a doby, kdy není, protože kdyby šel stále bez oddechu dál a dál, moc by se neustavil. Takže přichází a odchází. Jeli-kož předchází včas únavě, může se znovu vrátit. Je to stejné, jako s tvým dechem: vchází a vychází. Pokusíš-li se dech v sobě zadržet, budeš se cítit za chvíli špatně. Je to jako hra na schovávanou, protože je zábavné nacházet stále nové úkryty a hledat někoho, kdo se ukryje vždy někde jinde."

"Bůh si hraje také rád na schovávanou, ale protože nic mimo Boha neexistuje, musí si Bůh hrát sám se sebou. Překoná tuto obtíž tak, že se tváří, jako by byl někým jiným. Je to jeho způsob jak se sám před sebou ukrývá. Předstírá, že je tebou a všemi ostatními lidmi na světě, všemi zvířaty a rostlinami, všemi skalemi a hvězdami. Tak si připraví podivná a krásná dobrodružství a některá z nich jsou strašná a děsivá. Ale i ty jsou jen jak špatné sny, protože po probuzení mizí."

"Když si tedy hraje Bůh na schovávanou a předstírá, že je tebou a mnou, dělá to tak dobře, že mu trvá dlouho než si vzpomene, kde a jak se ukryl. To je si na hře to nejzábavnější, proto to dělá. Nestojí o to, aby se co nejrychleji našel, protože by mu to pokazilo hru. Proto to je pro nás tak těžké objevit, že jsme Bohem v přestrojení. Bohem, který předstírá, že není sám sebou. Když už však hra trvá dostatečně dlouho, probudíme se všichni, skončíme s přetvářováním a vzpomene si, že jsme všichni jednou věcí-

Bohem, který je vším co je, a který žije nevěky."

"Musíš ovšem mít na paměti, že Bůh není utvořen jako člověk. Lidé mají pokožku a proto je vždy něco mimo ně. Kdyby to tak^{ne} bylo, nevěděli bychom jaký je rozdíl mezi tím, co je uvnitř a mimo naše tělo. Bůh ale nemá žádnou pokožku a žádný tvar, protože nic vnějšího mimo něj není (dostatečně inteligentnímu dítěti to demonstruju na pruhu papíru, který je překroucen takovým způsobem, že má pouze jednu stranu a jeden okraj/Moebiova páska/). Vnitřek a vnějšek Boha je tatáž věc. A přestože jsem mluvil o Bohu jako o mužské osobě, není ani mužem ani ženou. Nepoužil jsem střední rod, protože ten obvykle používáme pro neživé věci."

"Bůh je celý svět, ty ho ale nemůžeš spatřit ze stejného důvodu, z kterého nemůžeš spatřit bez zrcadla své oči a vůbec žádným způsobem se nemůžeš podívat dovnitř do své hlavy. Tvá podstata je tak chytře ukrytá proto, že je ukryvajícím se Bohem."

"Mohl bys se zeptat, proč se Bůh někdy skrývá ve zlých lidech nebo proč předstírá být lidmi, kteří trpí bolestmi nebo jsou vážně nemocní. Pamatuji si ale především, že nepůsobí ve skutečnosti bolest či nemoc nikomu jinému než sám sobě. Pamatuji si také, že téměř ve všech případech, které máš rád, musí vystupovat zlí lidé zrovna tak jako dobří, protože napínavost příběhu je v tom, jak si dobří lidé se zlými poraždí. Je to stejné jako karetní hry. Na počátku hry karty pořádně zamícháme, což je jako zlo ve světě. Účelem hry je udělat z chaosu řád a ten, kterému se to podaří, vyhrává. Pak se karty zamíchají znovu a začne nová hra. Se světem je to zrovna tak

Tento příběh, který má na první pohled formu mýtu, není vědeckým popisem skutečnosti. Je založen na analogii her a dramet. Užívá opotřebované slovo Bůh místo hráče. Je to podobenství o skutečnosti. Používám jej právě tak, jako užívají astronomové obrezu nafukujícího se černého balonu, na kterém jsou bílá místa představující galaxie, aby vysvětlili rozpínání vesmíru. Pro většinu dětí je tento mýtus okamžitě srozumitelný, prostý a fascinující..

LADISLAV KLÍMA

METAFILOSOFIKA (z knihy
Věterina a věčnost)
vyd. 1946

I. VŠEOTROCTVÍ

- 1) Absolutnost nesnáší se sama s sebou. Bůh, tj. Vše, je svým nejhrůznějším nepřítelem, Praprincipem bylo by to, kdyby nečnalo tu neodvislé Tertium, nemající se všemi pojmy těmi co činit; je zde Trimerti, -Višnu a Siva jen nezdárnými zmetky Brahmy.
- 2) Nekonečná Ohromnost jest Optabilitou, cílem katexochén a zároveň katexochén Strašnosti. Zde má všecken strach svůj původ, všechna krása zde; jen zde je Dobro a Zlo.
- 3) Kdo poznal ve snu hrůzu před Svou Absolutností, pro toho zhasly všechny ostatní hrůzy a utrpení.
- 4) Nuda, spleen, tšdžum vitae; jsou hrůzou před svou Absolutností, vegetující v šedém, popelovém lidské m hnoji.
- 5) Nesnese hrůzu před Sebou "člověk": jak snesl by ji- "Bůh"?
- 6) Bůh nesnese Sebe, ale nesnese ani útěk od Sebe.
- 7) Všezení jest jen zápolení Vůle k Bohu, tj. bytí Vším, tj. k Sobě, a děsu před Bohem, "bázně Boží"; zde Ormuzd a Ahriman, zde optimismus a pesimismus.
- 8) Nesmírné fáze Věčnosti jsou jednou dominiem Vznešenosti, Volnosti, jiný nízkosti, skloněnosti, psovskosti, lidskosti. "Vesmír"-veličina naprosto ne prostorová, pouze "časová", tj. panrealizační, je tím druhým. V nejsmrutější louži zasezen je člověk.
- 9) V pekelném děsu před Svou pekelnou Září proměnil se sebebodovně Nejvyšší v nejnižší; ve hnuj Nejčistší, v nejmenší scvrklo se Největší, nekonečnost v bod; v atomy rozstříkla se Jednota, Jedinost; Samota zvrhla se ve společenskost; absolutní Souverainnost zmetla se v absolutní podmíněnost, odvislost, neboli hanbu vůbec, psem učinil se Pán, Bůh lejnem-:tot "vesmír". "Raději být kozím

bobkem než Boží Hrůzou"; toto cítění porodilo ignominiositu, "veškerenstvo" zvanou.

- 10) Základem vesmíru je vůle k otroctví. Je podstatou člověka. Je klíčem k jeho bytosti; tajemstvím "kultury" jeho; ni nejmenšího nepochopil z lidstva, kdo nevidí na dně každé jeho myšlenky a činu nejčernější rabství a žebráctví. Zde právě kritérium duchů, společností, civilizací; o ceně každého díla rozhoduje jen otázka: pokud je suverainní? pokud pokorné? Každé jiné hledisko je mělké, je plazivé, je otročtí.
- 11) Focus lidského rabství je filosofie. Všechno ostatní psouvství a mrzkost rozpouští se v její smradu. Nebyla "láskou k moudrosti", ale láskou k lokajství; co zvalo se moudrostí, byla jen devotní, nejpodlejší zkroušenost.
- 12) Nejčirějším jen a jen otroctvím bylo základní théma a podstata filosofie: Řešení problému světa.

II. DĚJINY FILOSOFIE, SPRÁVNĚ VIDĚNY, IN NUCI

- 1) a Jedinou, trochu slušnou výjimkou ve filosofii je "praktická filosofie", tj. snaha po Nedotčenosti, Absolutnosti, po Bytí Bohem; ale není to na ní skoro vidět: je lvem vzazší na se tělo svin. Je v hloubi Nadřilozofii, tj. jenom opakem filosofie. Ale je pouhým tušením Absolutnosti, ožehavějším se naráz s Otročtostí; vyšechnutím záře ze středu země, smíchané s vyblitinou blátonosného vulkánu; bláhově blouznivým blázněním. Neboť je vždy okamžitým opuštěním, desavouováním. Ideálu sotva počestého: místo Bytí Bohem, -klaněním se, plazením před čímsi tak pojmenovaným, at to Brahma, Tao, Otec, Fysis, Heimarmené, Demogorgon, Natura sive Deus... Všude je komická kontradikece, "volnost v podrobení se"; zlato proměněno vždy virtuosní alchymii okamžitě v bláto. - Jak to v lidstvu dosud šlo, "praktická filosofie" zůstala v naprostém područí filosofie teoretické, musela být myšlena jen jako součást její, tj. podřízena smyslu světa, - rozřešení světového

problému.

- 2) Co je prátón pseudon filosofie? Řešení svátového problému, t.j. filosofie sama.
- 3) Rozřešení problému světa: co slovo, to rabství.
- 4) "Svět": v každém smyslu samozřejmé Nad, -a v podstatě Mímo. Věřeno kretinsky, že chuchvalce barevných myšlenek, myšlenek-fleků ve vylíhéném prostoru jsou více než já, nevěděno, že já=Já=Bůh.
- 5) "Svět" jest jen jiným slovem pro Pánbůh, lhotej no, zove-li se bohem svět člověkem "percipovatelný", nebo kdosi-cosí mimo něj, vulgo pantheismus nebo deismus.
- 6) Dříve bylo počáteční Otřectví, Pánbůh, než pojem svět.
- 7) "Svět" je v hloubi hliněný bůžek, splácáný nemotorně, aby se před ním plazilo.
- 8) Svět byl člověkem stvořen zcela bez potřeby, leda, že bylo potřebou lízat čemusi hnojně nohy
- 9) Problém světa jest jen stupňovaným "světem", t.j. stupňovaným Nad.
- 10) "Světový problém" je původem svým něco nedostupného, neproniknutelného, podstatně nad člověkem nebetyčně strmicího; pokus o jeho odhalení lotrovstvím par excellence.
- II) "Pán" musil být učiněn Tajemstvím. Tajemství je Pánem kat' exochén, průhledný Pán stane se sluhou
- 12) Každé tázání se znamená inferioritu tázajícího se.
- 13) Vše, co se ptá, je pranízkeho, bezectného původu; zde nesmírný rozdíl mezi tímto mojím myšlenkovým pochodem a-ostatním...
- 14) Každé tázání je jen hloupé, zkroušené otevření huby.
- 15) Nejvyšší Hrdost vylučuje tázání. Bůh se nezáže. -Zvířetem jest jen to, co sebe za zvíře považuj, protože být chce; tajemství člověka a kosmu je

vůle ke zvířeti a prachu.

- 16) Ptaní se je vzhlížení, je podléhání.
- 17) Na hloupost je redukovatelná otázka, Otázka na Hloupost vůbec.
- 18) Světový problém je bezectná otázka: "proč jste mně dal políček?" - kde stačila rána pěstí; - již nebylo dosud.
- 19) Světový problém jest jen ze hvězdiček spletený otazník v podobě biče.
- 20) Dříve byl tu problém světa, než svět.
- 21) Nebylo se vůbec tázáno, je-li svět opravdu problémem, nebylo se tázáno, k čemu se vůbec tázat?
- 22) "Tajemství" existuje jen pro přisleplé oči, přisleplé oči jsou jen nechtěním vidět, nechtění vidět jest jen otrockým duchem. Shod všeho jsme a rázem jsi vševidoucí, vševědoucí.
- 23) Kde není otázek, není odpovědí: "ení odpovědí na světový problém, není jeho rozluštění. - Luštění je věcí veverky, třeba oříšek zván byl světovým problémem.
- 24) Z toho, že světový problém by zde i nekrásně byl nenásledovalo by, že musí být řešen. Je bezhlavý otroctvím myslet, že co ipso třeba tak učinit, že nelze jíti hrdě mimo: - že třeba řešit každý nemanuvší se rebus, luštit každý ořech, odpovídat každému trhanu na každou otázku; že nátno vůbec vždy reagovat. Netázáno se, není-li svět trhan nebo prázdný ořech nebo jen bobek a stupidní studu hodný rebus; nebylo studu nad odpovídáním sfínze rdění za idiotské "Pesturiunt montes" její hádenky; nebylo studu nad sebou Fons et origo filosofování byla žebráckost ošusty: že snaha po odstranění závoje saského, trhání zapovězeného ovoce platily za špatnost, za rouhání z důvodu opačného: pro "smělost", "titanismus" svůj, je jen hezkým dokladem, že člověk jest jednou ze psích odrůd. Prává, tj. nejvyšší statečnost, mužnost, čestnost b na všechno povznesena, ignorevala světový probl.

Kdyby vůbec byl. Ale on není, protože je tu Oná!..

- 6) Zvíře ovšem necítí, jak zvířecími pojmy je "svět" "světová otázka", "zodpovědění její".
- 6) Filosofie byla jen směšně šíleným cloumáním nerozváznatelnými, protože neexistujícími řetězy.
- 7) Světový problém je jen blábolení vyburcovaného ze spaní: co-? kde-? jak-?
- 8) Nezdary filosofie mají příčinu v tom, že nebylo co k vysvětlování, k hledání.
- 9) Ta cházka měla drzost, degradovat "svět" na skryt. večku, na křížovku!

ooo

- 10) "Svět" v jedině obstojném smyslu je znamená jsoucnost vůbec, tj. duševní stavy moje, mé vědomí; každé jiné jsoucno je nearbitraritou, ale absurditou.

11) Problém světa v jedině obstojném smyslu je: proč tu vůbec jsem? (proč tato má spektrická "jsoucnost?" nebylo by přirozenější nihil?); všechna ostatní filosofie je pouhou fyzikou, zcela lhostejnou; co metafyzikou se zváhe, bylo jen trochu méně málkou fyzikou.

- 12) Jedině obstojné "rozřešení" obstojného problému světa: proč vůbec jsem? je: není toho "jsem", tedy ani jeho "proč".

13) Problému: proč vůbec jsem? ba i jeho zcela sploš. tělého, do šeda vykrváčeného potratu: proč je tu vesmír? - přes jeho neobyčejně svůdnou a ne zcela nedostupnou propastnost filosofie ni poesie se téměř nedotkla. "Základním problémem světa je dualismus" (Weininger): to svádí k dektetování že základním problémem je, je-li člověk nejzlepenější ze všech bestií; - totéž, jako: základní problém Evropy je celní politika. Všechna slavná filosofemata mají se k otázce: proč vůbec jsem? jako bludičky, nebo ledy meteority ke "stálici"; jako botanika, spočívající v počítání gyčinek, ku botanice, spočívající v hledání rostlinné psychy

ale nebylo této botaniky. Lidstvu nezáleželo ~~jenom~~ jediné na tom, na čem jediné záleží.

34) Ve "světě" viděli filosofové skoro naprosto jen to, co každý Janek: smetí dole, blikavé jiskřičky nahoře: "zevní svět", - tyto kontradikeci in adjecto, - "přírodu", "vesmír", vesměs nekonečné lokajstiny.

35) "Praeter me" bylo skoro veskrze totožné s "extreme". Externost je otrockost multiplikovaná idiotstvím. Mohou být i setherné okovy: ale o těch lidstvo neví, protože svázalo se nejprostšími provazy.

36) Problém světa znamenal filosofii skoro naprosto vznešenou záhadu: co je asi nespáno v této zavřené bedně? hadry či buchtý či pumy či mrtvolas? - nenspadlo jí nikdy ani: je tam snad jen mizerné nic? - Absurdita pojmu "zevní svět" nedovoluje jeho hlubší problematičnost.

37) Řešení problému světa bylo ordinárním štouráním vrtáním, kutáním, pitváním; šplháním, detektivitou. -- Byla-li "světová otázka" koncipovaná bídne a bídácky, - odpovědi na ni byly přirozeně bídnejší a bídáčtější ještě--.

38) Nemyslíli mozkiem filosofové, - očima! a ne očima: mezkovitým mozkiem viděli.

39) Původní, typická, dodnes nejmocnější filosofie je materialismus, česky: dokonalá zblbělost.

40) Materialismus: světem, tj. jsoucností udělán opak jsoucnosti: hmotu o sobě.

41) Materialismus nebo-li svět jako lejno, z něhož se kouří-- duch. ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~

42) Tak nesmírný byl otrocký duch, že udělal si schválně Pána co možná nejblbějšího: hmotu, papuánský fetiš z pařezu je stokrát filosofičtější.

43) Právem prohlásili filosofové Thaletu za svého praotce; zvrhli se po něm; kdo nezarděl se za jeho nisiserii, je hanbář, neznející vůbec užlečtilého studu.

- 4) Fatalismus je domyšlený materialismus, to jest Elbest jako princip.
- 5) Co bylo největší bolestí filosofů? že existuje "duch". "Jaké hloupé komplikování otázky, bez toho už samo sebou hloupé!" řekli si filosofové. "Jakoby protěhly nebyla postačitelým polštářem pro mou sviní hlavu! Něco tak nicotného jako duch, jako myšlenka, takový prť, bude mne rušit ve spení!" Nebylo zbyť: prť hrozil nakonec absorbovat svůj podklad! S těžkým srdcem akceptovali ducha...; ale hned vynořil se nápad: snad možno tuto evaporaci proměnit v čarovnou duhu, v aureolu kolem našeho Pána, - obalit jej, - hnojáka, - purpurem a zlatem a září, - ať majorem eius gloriam? udělat ji skvoucím atributem hmoty, to jest Boha? Takový byl vznik, je podstata veškeré "idealismu", "vyšší" filosofie, ať se kdo chce kroutí jak chce.
- 6) Všechn idealismus je derivatem, zmetkem "zevního světa" zcela, materialismu ponejvíce.
- 7) I v nejidealistnějších filosofiích hrál "hmotný svět" vždy prim...
- 8) Na dně nejsublimnějších, nejspirituálněji, nejesthernějších lidských věcí je vždy tlustý, nečistý sediment: hmota. "Země je břeh, ke kterému se duše vrací ze všech svých výprav". (Březina) Nesmí tím být země, nebe tím není, - a to třetí bylo neznámo--.; to, co nemá se zemí ni s nebem nic společného.
- 9) Co bylo v idealismu lepšího, bylo plaché dotknout se hrůvy zdánlivě mrtvého, zdánlivého lva: materialismu, - a hned v zápětí zvěsilý útěk od něho.
- 10) Všechn duch a bůh v hloubi pouhé nebytelné accidens, absurdita pojmu substance má smysl jen vzhledem k absurditě pojmu materialismu, "myslící substance", tj. hmotný duch, je nejkomitější ze všech kontradikcí. Jsoucnost však, anticipována, - je neodlučitelná od substance, tj. hmoty: je tedy omylem jako toto obé.

- 51) Duch byl vždy jen okořeněním, parfumováním "viditelná". Lhostejno, byla-li to "oduševnělost hmoty", -Brahma, -Demiurgos, -Monotheos, Pantheos, -Fatum, -smrdutými vnitřnostmi těchto pojmů byl vždy jen rozmilý pan Kosmos, tj. materie. Byly prostě blátem, zrakům se již vymykajícím, -jako jest jím "věc o sobě", jako jest jím aether, atom, "vitamin", mořský had, sysel v díře s podobné qualitates occultae.
- 52) Duch byl v hloubi jen hmotou ve skupenství kapalném, plynném, a pro mne za mne třeba i zářícím.
- 53) Materialismus: zdechliná páchnoucí duchem; idealismus: zdechliná oživená, -což není kontradikcí.
- 54) "Okovy hmoty", jak zní stará fráze, přenesla filosofie nezměněně na ducha.
- 55) Vedantismus: nejstarší a nejlepší filosofie: plyne, že lidstvo je rak lezoucí nazpět. Ve vedantismu vyjímá se otrockost nejjobovitější, protože je v nejtěsnějším sousedství největší dosud dosažené povznesenosti. - Před Sokratikové: -Čirý, Helén -vůbec, skoro čirý Fysismus, tj. ení představen filosofie, -Sokrates: útěk od nejvlastnějšího do lehčí morality, - obdobně jako Nietzsche. - Plato: jen první stín Idealismu; idee jeho, -ne jeho "reality", jsou v hloubi ubohé stíny. - Stos: lev, zapřažený do fáry s hnojem: do Pyse. - Skepse Eleatů, Sokratova, sofistů, Pyrrhova: v podstatě bolest nad tím, že herka Fysis je jankovitá. - Křesťanství: až dosud nejkrásněji vydařený, bez ironie leckdy nejkrásněji vybraný pes, -s přeraženou páteří. - Novodobá filosofie: pomalounký proces oprošťovací, -až do té chvíle dospěno ke kojetům, k vlku dosud ne, tím méně k tygru. - Baco Ver., -a Hobbes, Locke, Hume, Mill, Spencer a vůbec vše mimoirské v anglické literatuře patří i do té filosofie jako troubící řít mezi muzikální instrumenty. - Spinoza: správně řekl, že substantia cogitans et substantia

extense una eademque est substantiæ; neboť ta první
jest u něho naprosto druhou; druhá, připuštěná-li je jí
existence, pohltí nutně první, jako i naopak: - útek od
Descartese, - úpadek od úpadku, kterým se stal Descar-
tes, - Kant: "věc o sobě" je Pán Bůh, vytažený z bahna
idiotství do nedostupnosti, "kategorický imperativ":
přetržnutí i křesťanského "hříchu", tj. neposlušnosti
hloupého táty; Kant největší restitutor chápajícího
boha. - Filosofie XIX. stol.: komické zmitání se bestie
Berkeleyem postřelené; nenašel se, kdo by jí dal
poslední ránu... - Schopenhauer: to nejvyšší, co má
vedle Upanišad, v tom nejvlastnějším, filosofie: nejvyš-
ší, nejsférizovanější Idealismus, - válící se, ovšem, ve
stoce morality; vzlétl nade hvězdy za tímka účelem,
aby lízel řít sviní. - Nietzsche: největší Volnost, je-
ká kdy byla dosažena ve spodu, za cenu, že vrchol
svezl se přímo do nehlubšího otroctví: materialismu
... Po Nietzschevi, - jak v tomto ultreprasečím století
přirozeno, nic už, co by za řeč stálo. -

- 56) Jaká námaha, jaké vzpouzení se zuby nehty, jaká
hrůza při každém krůčku ode hmoty k duchu! Pes
nebrání kost vytrhovanou mu cizím člověkem z
držky zuřivěji než filosofové své řetězy! Hlavní
proces kultury: internisační, tj. osvobozující se,
děl se s chutí, jako když člověk musí polykat
šváby, -- kde absolutní internost byla absolutní
samozřejmostí a absolutní přáníhodností, a nej-
větším paradoxem a hnusem externost! Do každé
samozřejmosti a světla musil být filosofům str-
čen čumák jako štěněti do lejna, jež vydělalo na
koberec, - spirituelnost platila vždy lidstvu
vlastně za nečistotu, - ven s důležitou pravdou!
- 57) Kde učiněn další krok k Internosti, tj. Souverai-
netě, neomylně od něho vždy hned zas tři kroky
nazad odskočeno: Vedismus, Schopenhauerismus--
- 58) Nejohrovnější monstrem, co je? Vedle světa pozna-
ně jen ve mně, tj. mého vědomí, statuovat ještě
svět v "jínych xxxxxxxxjách", něco mimo mne existu-
jícího: Berkeleyismus bez Egosolismu.
- 59) Berkeleyismus je vyburcováním ze spaní, jen aby

se řeklo: "zážeš dále spát"; starým otrockým "vesní-
ren", osvobozením zbytečně desetkrát těsněji spouta-
ným a zbytečně desateronásob zidiťtisořvaným.

- (0) Teprve Egosolismem začíná Volnost, začíná Samo-
zřejmost, začíná Filosofie: Metafilosofie. Ale ne-
bylo dosud egosolismu, - jako ničeho vpravdě důle-
žitého. Teprve tam teprve začíná Filosofie, kde
všechna dosavadní filosofie končí. Jen tu všdřičku
měla filosofie, že neexistovala.

oo

- (1) I z egosolistického hlediska je řešení světového
problému, tj. otázky: proč vůbec jsem? - starým otro-
ctvím: přenášéním sluhovin: svět, substance, jsouc-
nost, datum, faktum, tajemství, otázka, odpověď, pří-
činnost, podmíněnost do empyree Volnosti, tj. sou-
verénnosti a Absolutnosti.
- (2) "Jsem", ale "jsoucnost" je trochu umytý starý
hnojník "svět".
- (3) Jsoucnost je otroctví kat' exochén. Neboť Jsouc-
nost je datum, faktum kat' exochén. Datum, faktum
je naloženost na záda, ořtrořyovanost - káns kat'
exochén. Už slovo datum: dané, praví vše o podsta-
tě člověka. Faktum mohlo by- restringované - zna-
menat akt Má Věčné Vále - Imperatum! - ale prasé
tka myslila na demiurga. Elaborátek, dárek učiněn
byl ze "Věcho". Bylo osuďnou zbabělostí všech
pětš šestš nejlepších filosofů, že nezahrnuli do
svě inkauzální, insubstanciální absolutnosti i
pojem jsoucnost, faktum, datum - -; v podstatě, že
nepřistoupili k radikálnímu uchopení kontradi-
ce a logiky, - obě totéž. - Není pravdou, že "jsem"
není jí ovšem též, že nejsem... Výsledek? Nihil-
ns- -. Metafilosofie může zatím pronášet myšlen-
ky Boží jen řečí svině.
- (4) "Mé vědomí" je nepojmenovatelný, dosud nedomyšlí-
telný, symbolický" pouze Netvor, umbra umbree,
nadsylfické spektrum, viděné spektrem spektra.
Z pojmu "jsem" čumí blbě oči bahenního duče:
"hmoty". Hmota jest jen blbou formou duče;
duch platil vždy v hloubi za nejblbější formu

maty.- Jak krásné, že čeština krásným slovem "hmota" i "materie" (=hnis) to nejhnusnější krásně přehnusila!

- 65) "Vědomí"-jest jen Procítání k-X-? Aby snad byla "bez vědomí", tj. i bez fingované jsoucnosti, anorgenika-i rostliny-zvířata- - i homo communis jen "stroji"? Strašné, tedy asi tím pravdivější...
- 66) Ještě nižší než pojem "jsem", je pojem "proč", tj. otroctví, odvislost sama. Je třeba i nejušlechtilěji formulovaný světový problém pocítovat, jako když jedem na blízku neviditelná fůra s hnojem...

oo

- 67) Není, v žádném smyslu, světového problému, demaskovaného v idiotské otroctví, není toho, co na něm zcela spočívalo: naprosto bezpodstatné je to, čemu se dosud říkalo filosofie.
- 68) Filosofie byla bezpředmětná. Obíháním kol ničeho; donquixotováním, směšným sice, ale ne dvakrát vznešeným; bodáním po příbracích; ptaním se, kde v Čechách leží Londýn. Nebylo světa, tím méně jeho problému, tím méně jeho rozřešení; jak není-li vůbec domněkle zavražděného, není vraždy a není detektivního vyšetřování, kdo byl vrahem. Není smyslu světa, protože i kdyby byl svět nebylo by jeho smyslu proto, že pojem smysl je beze smyslu.

III. BEZMRAČNÁ BEZEHVĚZDNÁ NOC

- 1) Peccatum originale filosofie je nejhříšnější, nejpůvodnější, nejsoucnější pojem "jsoucnost".
- 2) Vše musí být odhozeno! tak cítili nejlepší duchové. Ale podtata jim byla všem kolena před tváří nejhovadětějšího majestátu: jsoucnosti. Tuto kdo svrhne z trůnu, bude imperatorum Imperator.
- 3) Předpokládali-li filosofové jsoucnost, je to

totéž, jako když moralisté předpokládají "dobro tu člověka".--Předpokládání je enulací Filosofie

- 4) Nejkrutší skepsi neodolá hovadí pojem "existence".--Mněd: je-li co samozřejmé, je to, že není pravdy; pravda a jsoucnost jsou však svázány dohromady jako čubka a pes, jako siamská dvojčata; chcíplo-li jedno, chcípne i druhé.
- 5) Není fantastičtější, omylnější konkluse, než z "jest" jakožto kladu usuzovat na "jest" jakožto existenci.
- 6) "Jest" pokud znamená klad, tj. Rozkaz, tj. Volnost, je opakem "jest", které znamená jsoucnost, tj. otroctví.
- 7) Jsoucnost myšlena byla kdysi --, hrabivě, jako nesporný majetek; docíleno tím jen, že duch míst to, aby měl, byl od té doby příšerně mán.
- 8) Jsoucnost, jsouc Datum všech dat, je kulmen otroctví.
- 9) Co je na pojmu "jsoucnost "reální", je jenom jeho- otrockost.
- 10) Nihilismus: Český Svoboda
- 11) Vlastním Bohem tj. tyranem byl pojem jsoucnost, ~~jsoucnost je konečné faktum subbestiálního prainstinktu~~ Co "jest", je nutně v područí.
- 12) Že se dosud nesáhlo bez obalu na pojem jsoucnost, je nejhrůznější konečné faktum subbestiálního otrockého prainstinktu.
- 13) "Osvobozovat ducha" a zapomenout přitom na pojem "jsoucnost" znamená vymetat z bytu každý prášek a zapomenout na hromadu fekálií uprostřed.
- 14) Jediné vyčištění Augiova chléva je stržení ho; jediné umytí lejna -spálení ho.
- 15) Existence jakožto datum kat' exochén, tj. Otroc-
tví, je něco nade všechno pomýšlení hrůzně
hnušného.

"Není nic daného" : tzn: není vůbec ničeho.-
Dané je "Otrockost"; co je pak "jsoucnost", co je
pak "nic"?...

Vlastně točí se vše kolem pojmu Datum, -tj. jako
všechny stellární systémy, kol ničeho.

Základ všeho: pojem jsoucnost, je právě nejiluzo-
rnější, nejinančnější ze všech pojmů;- vzácný
poukaz filosofickým, kde je nepřítel...-V hloubi
děsně paradoxní pojem, že existuju, -hanba, že z
toho udělali: že něco existuje! Je původem ce-
lého filosofického a lidského bláznince. Parado-
xon, že "jsoucnost" není pouhou přihlouplou
hříčkou Nihilentis, že je caesarem a ne jeho šaš-
kem, na trůn Jeho Jeho vůlí posazeným, -na chvi-
lečku...V pojmu "jsoucnost" střetají se ve foku
-hovadskost a božskost:- tak daleko dlužno jít,
aby byl vyříznut vřed, zvaný filosofie! A pocit:
počich vulgu, -samozřejmě je řeč o filosofech:-
"vždyt přece jen existuju", -má do této věci méně
co mluvit než parlamentní podomek do parlamen-
tního jednání. Jediným lehounkým pohybem vzneše-
ného prstu odfouknuta jsoucnost v nic! Padne-li
jsoucnost, padlo vše.- Ale to znamená: padá hnus
hnusu, -padá pojem "jsoucnost", krásně řečeno
datum, -tj. Otrockost, tj. lidská kultura, -lidstvo.-

Zapomenuty budou všechny lidské "pravdy", -jako
lidstvo, jako Tellus, jako "Universum"-:pád jedno-
ho bude konsekvencí pádu druhého.--

Není-li tu "jsoucnost", není tu vůbec nic:kdo
dohlédne jaké všechny jinoati a novosti skrývá
v sobě tato strašlivá tautologie!

oo

"Nihilismum odporuje "empirii", odporuje "samo-
zřejmosti": ale není "empirie", nic není "samo-
zřejmějšího" než "nesamozřejmost".-

"Nihilismus odporuje životu", ale život odporuje
životu.

Skepsa byla dosud služebnou hříčkou nečistých

mocí; nebylo odvahy, učinit ~~gá~~, jak se sluší a patří Pení.

24) Skepse: česky Volnost.

25) Kdo není absolutní skeptik, je absolutní prase.

26) Je samozřejmo, že čím paradoxnější, tím samozřejmější, čím "šílenější", tím "rozumnější": "Nadrozum" bude jméno "nadčlověka".

27) Skepse je striktní imperativ: Mysli i čin, co chceš - quodlibet -, jinými slovy: buď Bohem.

28) Skeptické "nic neobstojí" znamená pouze: neobstojí otrockost.

29) Skepse je to nejethičtější, tzn. nejvznešenější, tzn. nejsvobodnější.

30) Skandál, zvaný filosofie, má původ v tom, že skepse nebyla nikdy brána vskutku vážně. Nebyla Metaskepse. Nebylo odvahy poručit si: se stanoviska skepse naprosto vše dovoleno, naprosto vše zakázáno, naprosto vše rozkázáno. Tedy každý nesmysl - pojem nesmysl je nesmyslností! Tedy dokonce i inkongruence v soudech, nedůslednost, nedomyšlenost - slabost vůbec; nevidělo se, polednem, že je půlnoc: neviděny ~~až~~ věci ~~ještě~~ ^{ještě} strašnější, - pro oči Otroka, - slunečnější, nadsluneční pro oči Metaskepse, této duše budoucnosti - -

31) Absolutní skepse je nejen jediná cesta k Bohu, je Bůh sám. Co je veskrze zvířetem, nepochopí ovšem Boha, tzn. nedovede být Bohem. Skepse je Nadvesmír; každé její tvrzení je krokem nadslunečného draka, který pohltí šerého ubohého hada, jímž je "vesmír", - jenž jest jen mikroskopickou krůpějí mlhy proti skutečnému Veškerenstvu: Absolutismu, - Bohu, - aby se trochu rozumělo. - Že něčemu naprosto novému a neprosto vznešenému méně než čemukoli dnes se rozumí, jest samozřejmo u moderního, tj. kynepithekoïdního lidstva, jehož specialitou je, že vše minulé, - až na to, co v něm ze něco stálo, vzalo

de tlamy, -ale sni to nespoklo, tím méně vyblilo,
tím méně ztrávil.

32) Skepse káže, že nejen může: musí být vše zničeno;
vše je totožné s rabstvím.

33) Nic, nic, nic nezbude ze všech lidských pojmů! Vše
vše, přese všechno pokušení, s revenantní děs, -
nejnemilosrdněji pryč! Meze odvahy, paradox-
nosti, šílenosti nejsou tu dány. Čím dále v ší-
lení, tím líp, - tím dále od strašného, jímž
bylo dosavadní šílení lidstva, tím-k Bohu blíž!
Nesmí zůstat kámen na kameni!...

34) Kdo se bojí jakéhokoli logického kroku i skoku,
podobný je tomu, kdo vytažen ze žumpy s hnojnicí
kam celý zapadl, urovnává si před lidmi kravatu.
-Chlapče, co můžete ještě ztratit, když nic nemáte
te? Vaše "poznání", -die Zither ist entzwei, an
der ist nichts zu halten. A- bez starostí: brzo
dojde k rozkošnému Schädelspalten---

35) Lidstvo, -vše naprosto jen klinická, -je spáč,
který může být probuzen jen podřiznutím krku. -

oo

36) Všechna zaslepenost, slepota je zaslepením, osle-
pením se, všechno zaslepení se otroctvím, všechno
otroctví zetročením se. Vesmír chtěl být -roz-
tříštěním-Otrokem; aby se jím mohl stát, musil
se totálně oslepit. Všechno lidské poznání jest
jen halucinace slepce; nic v něm není, co by by-
lo viděním, věděním, tj. Vznešeností, Božskostí.
Zde jediná jest excepce pravidla: nulla regula
sine exceptione; obdobně jako, ač uvnitř vesmíru
není perpetuorum mobilia, je perpetuum mobile-
vesmír sám. Vidí se, bez výjimky, vše špatně, tj.
halucinačně, tj. nic se nevidí, neví se nic.

37) Jedinou nehalucinačností je-Sen; to nejlepších, co
filosofie má, je znetvořená reminiscence Snu.

38) Otrockost chtěla vůbec nevědět; jak bylo by mož-
no, vědět i to nejmenší?

- 39) Už blázelec filosofie je stažitelným argumentem ad oculos, že se lidstvo dalo na výpravu k severnímu pólu z Evropy přes Afriku... Není odvahy deznat si to; a pojde se v Saħaře. - "Ke všem čertům, dojdete, zblbělci, touto cestou dál?" musil by stále a stále jen řvát na lidstvo ten, kdo by byl dosti mezkem, aby měl v "lidstvo víru". Jediné: Nazpět! Pryč ode vši zvířecí minulosti! Ven ze svěrací kazajky, kterou jste sami, celí! Zabte se tolik zvířecích druhů, lepších než vy vymizelo, - Bůh káže, aby jste dosmrděli i vy. Podmínkou, aby se zrodil nadčlověk, tj. Bůh, jest, aby posel člověk, jako kdysi Brontosaurus... S náší hnoje na zďá dech nepředstoupíte před Boha.
- 40) Každý krok toho, kdo se dal jednou nesprávnou cestou, je chybňý. - Někdy vede každý z nich do propasti.
- 41) Lidstvo je jen zblbělou zešíleností, zrozenou zbabělou otročností.
- 42) Vše dosavadní je ze základu a od základu až k vrcholu jen a jen skandelným omylem, "pechybenou tendencí", - hledáním krokodílů ve Vltavě, nechtěním vidět slunce na nebi.
- 43) S pádem filosofie padlo lidstvo, padl vesmír; padl vesmír - padla psyché...
- 44) Jako vše lidské "pravdivé" je lží a "pravdou" vše lživé, tak vše, co bylo u člověka čistotou, je hnojem, a čistotou, co platilo mu, hnojníkovi za hnůj. - "Má přirovnání že jsou často pathologicky čerpána ze záchodu!" řeknete, messiers? Ale svět je záchod, svět je pathologikum! Dokud vy, opice, řitě si parfumující, nepřiznáte si, že všecko vaše je pouze pobytem v ohromném klosetu, nemáte naděje vyrazit jeho dvířka!
- 45) Všechny pojmy, ve Filosofii nemožné, jsou živly "vědy". Věda žije, jako švábi, jen ze smetí, které Filosofie na noc za kama odmete. Ale filosofie stala se "vědou", pseudo-vědou, pseudofilosofií věda; jako dnes ženy stávají se muži a ženami stali se mužové. Metafilosofie začíná tam, kde

kde odkopnuty "metafyzikassika", svět, realita, jsouc-
nost -práva, věda, člověk, opice, žížala, stercus...
Všechna dosavadní metafyzika klesá na fysiku; není
rozdílu mezi ní a, který by za řeč stál; ledaže fy-
sika je "metafyzičtější" než metafyzika: je těžší roz-
poznat trochu slušně cokoli fyzického, třeba i koha-
si, pro nesmírnou, pozdní jeho zamořčenost, než
ultraabstraktizovat, -"Abstrakce" je tím prvopočáteč-
ním, pozapomenutelným, -lidstvo to ovšem po svém zvy-
ku překlápilo patama nahoru; -vyšší filosofie je
sublimním druhem apriorní matematiky... Nová krite-
rion-anticipando-bude: ne: co je věda? co filosofie?
-ale co je hra? co hříčka?-

- (6) "Nejodcizenější" pohled, který kdy byl na svět
vržen"; praví Schopenhauer o Kantovi. De facto
byl to pohled nejotročtější. Nejodcizenější je
zde: neboť Volnost je tím, co světu nejcizejší,
nejneznámější. Není "odcizený" pohled telesko-
pický, tj. utíkající: mikroskopický to jest! šířka
to není, -je to hloubka. Mikroskopie je vidění
všeho v nejmenším... U mne teprve sestupuje
Deus Verus na zemi...; Bůh, který je zároveň pra-
se a člověk a faex... který je-vše!
- (7) Co se zde káže, tj. rozkazuje, je podstatou nevi-
tajících dosud seonů. Dnešní pithekoide budou
tím rozdraceni; a zítřejší a popozítřejší... Je ne-
delikátní o tom mluvit. Ale největší neslušnos-
tí ve Filosofii je delikátnost; stejnou; stejnou
jako při scirée vysrat se na stůl.
- (8) Nebylo dosud zasloumáno vším tak, aby to bylo
vyvráceno.-Všechny výšlehy k Nadzáří doprskaly
okamžitě v bahnu, z něhož chtěly vylétnout.-Ale
nikdo neviděl ani kmen, jímž třeba být zasloumá-
no, tím méně nutnost, tak jím zasloumat, jak neby-
lo dosud zasloumáno ničím.
- (9) Není ničeho, co by zbylo ze všeho. Opaky všeho
přestávají být opaky. A není A. Kde padá líc,
padá i rub. Není substance, "Bytí"- není i dění
se. Smrtelnost není: není i Nesmrtelnosti. Není
liberium arbitrium, není i determinismus. Není
Červ- není Bůh. Není logiky, není kontradikce, není

šilení; není Vůle, není Vítězství; -platí to i o
 Pygru, -jehož psychologií-jako vším ostatním ohrom-
 ným, neráčilo se lidstvo zabývat.

50) Nastala bezmračná, bezehvězdná noc..Zmizely i
 všechny mráčky, -pozemské to hvězdy, jako jsou
 hvězdy jen scvrknutými mráčky nebeskými; mráčky
, viditelní lidé... tvorové netvorové Snů,
 vznášející se nad člověkem, jako sen náde bdě-
 ním se vznáší. Jen symbolem filosofie, symbolem
 všeho nízkého a hanebného jsou tyto kočičí,
 tygří stvůry; symbolem vesmíru. Rozplynuly se;
 s Hvězd není... Ze chvilku zmizí pod vámi i ze-
 mě... Zhasly halucinace i hvězd, i obláček i země
 -zbývá, jak vy tomu říkáte, nic..., Nic...

51) Nic je vždycky něco; ale "něco" je ztraceno. Ne-
 možno za to získat-Vše, Nadvše?-Superomne? Nesví-
 tí žádná hvězda už; proč nemohlo by zezářit
 Slunce?

52) Nic nezbylo. Nemožno dále se ptát: co je tedy
 vlastně rozluštěním? Ani prostě, "nejepně":
 "no tak, -co?" Všechno-halucinační hvězdy a
 obláčky-zhaslo...

53) Nic nezbylo! -Ale nezbylo snad jen... Otrockví?
 a nezbyla... Volnost?

oo

IV. VĚČNÉ, NEHNUTÉ POLEHNE

1) Fiat!

2) Fiat: Imperatorum, tj. Souverainná Hra. Stav ab-
 solutnosti, Stav Boží, Bůh:-který je všude přít-
 omen, kde se ozve :Jsem Bůh.

3) "Fiat"! není rozluštěním světového problému, -
 jehož není; ne smyslem světa, jehož není; ne
 vysvětlením jeho, jehož není; ne Odpovědí, již
 není; není ani odpovědí na otázku: nu tak co?
 -není tohoto co.

4) Bylo by možno říci, že Hra je základním faktem
 - kdyby se jen oba pojmy ztraceně nevylučova-
 ly!

- 5) Nemožno říci, že Fiat! Jest: kdyby bylo ,přestal by být Šebou.
- 6) Žádné kritice nepodléhá Fiat! nedostupno je každé skepsi; je totožno s Metaskepsi, tj. metalogickým (o tomto nejdůležitějším jedná se v hlavních rysech, v mé Filosofické zpovědi) zabí tím kontradikce a ujařmením logiky Nadjistoto
- 7) Degradováno jest Imperatum každým i komentářem do louže už strženo každým ~~publikem~~ pohledem na ně, po něm.
- 8) Stav jen a jen imperativní nepřipouští ani aserci.
- 9) Fiat! = Fiat! toť vše, -ai tím učiněna koncesse nížinám; Jen: Fiat! a i to "jen" je nepřípustné. -Fiat!
- 10) Hra není smyslem světa, ale smysl světa je Hrou.
- 11) Není rozřešením světového problému Imperatum, jen hříčkou Imperáta je rozluštění světového problému.
- 12) Hra není myšlením, vědomím, jsoucností; hra je myšlení, vědomí, jsoucnost.
- 13) Jsoucnost naprosto podřaděná Hře, Hra nadřaděná tedy naprosto "všemu", -spolknuvši vše: v tom nekonečné Přehodnocení s nejstrašnějšími důsledky Panrevoluce, -Velké Procitnutí; kol toho točí se vše.
- 14) Co je Bůh? To, co si s nejzákladnějšími pojmy gorill a kočkodanů jen Hraje, tj. absolutní Nad.
- 15) Bůh a Hra: tautologie; co proti tomu, jest jen ta koldokol lidská bída s nouzí.
- 16) Jen se říkalo, že Bůh je nade vším, -v dobrém tušení; nebylo odvahy postavit jej důsledně nad jsoucnost, nad logiku: největší fetalita... Logik a jsoucnost majetkem jsou člověka: sám se postavit nad ně a sám stát se Bohem je jedno a totéž
17. Že lidstvo nedospělo k těmto jedině pravým důležitým, samozřejmým, katexochickým "abstrektrům", z

- toho plyne, že schází mu vůbec schopnost "Abstrakt", tj. Volnosti.
- 18) Všecka lidská sancta jsou profanatio Sanctissimi, tj. Hry.
- 19) Bůh je nejvyšší Pýcha; perhorreskování pýchy je podlostí, zvanou "bázeň boží".
- 20) Imperatum je svrchované Opovržení.
- 21) Imperatum je činění se vším quodlibet všeho, všeho.
- 22) Hra, "Metafilosofie", netáže se už, nehledá, nebádá; nepřemýšlí; komenduje jen, zákony dává a znásilňuje.
- 23) "Poznávání" je studuhodná v ěc bestií.
- 24) Poznávání degraduje, -ne-li červa, tedy Boha.
- 25) Všechno poznávání jest jen rozpomínání se pro-citnuvšího ožraly: z které to jen asi hospody byl jsem včera vyhozen?
- 26) Metafilosofie bude "filosofovat kladivem" - -ze všech hvězd- atomů slitým, aby jí ubila pomstychtivě dosavadního svého Pána: Všeotroctví; půjde to rychle, - co snazšího než zabít ochroměného, polozdechlého dědku?
- 27) Dosah Fiatismu zdechl člověk, zdechla všechna zoologie, krtek - "vesmír" tím zdechl, zdechl Bůh, zdechlo všechno, čemu se říká vše, tj. Otroctví; zůstala jen nadsvětelná Volnost-Bůh.
- 28) Přestaň být bestií a jsi eo ipso Bohem a jeho nekonečnou, sebeobjímající Nedzárí.
- 29) "Fiat"! je totéž, co Sebeobjetí, sebeobjetí totéž co "Bůh".
- 30) Vše jest jen zářivě rozkazováno, jen zářivě rozkazuje vše; zářivé Soběrozkazování, tot Victoris Aeterna, tot Sebeobjetí.
- 31) Sebeobjetí, tj. Deoessence, -ideál praktické filosofie, -- je člověku dosažitelné? Není, protože člověk Jím jen a jen jest! třeba v nejružnějších stupních intenzity.

- 32) Půlnoc lidstva je pro vidoucí zraky Polednem, Věčným, Nehybným Polednem.
- 33) Metafilosofie jest jen politím bídných strážidel Půlnoci Polednem; přeměněním vampýrů a chodících stuchlých umrlců ve stříbrné sylfy, Ariely a duchy obláček; hlíny v démanty, v Panférii podzemního Všeovězení.
- 34) Třeba nejvyšší, člověku dosažitelný stupeň Sebeobjetí má se ke stupni vůbec nejvyššímu jako lesk luny ke slunci, má se k šeru obyčejného lidského života jako svit srpku luny k ostatní ploše jejího kotouče, zemí šere příšerně, průzračně, přízračně osvětlené.
- 35) Ale zář slunce je světluškou proti Nadzáři Sebeobjetí.
- 36) Ostatek je mlčení; neboť slova praví opak myšlenky, jež se zcela proměnila v pekelný Hrom a nebeské Světlo.-

oooo

Z Á K L A D N Í M Y Š L E N K Y

S T A R O I N D I C K É F I L O S O F I E

1) BRAHM, JEDINÁ PRAVÁ BYTOST

- 1) Na počátku bylo OUM(ONO), pouhá bytost bez času a prostoru a bez příčin, sama v sobě, bez proměny. Stálá a vyvýšena nad veškeré úsudky.
- 2) Neboť čas, prostor a příčiny jsou plody smyslů a smyslů tenkrát nebylo, nebylo ani lidí, ani zvířat. Proto také tato bytost lidskými úsudky nemůže být dostižena, pokud se tyto zakládají na pouze smyslových dojmech. (1)
- 3) Hnutím, ne dost pochopitelným počalo se OUM někdy zdánlivě měnit a (mění se doposud. Toto zdánlivé měnění je BRAHM, původce všehomíra i vesmír sám.
- 4) To hnutí byla jeho vůle(pud), a to zdánlivě se měnící je její jevení. Proto je vše, co v pravdě vůbec je a se děje pouhé samé BRAHM, volící, čili zdánlivě, se měnící OUM a nic jiného není a neděje se.
- 5) Vše to, co se jeví našim smyslům a myslí, jakoby opravdu bylo a dělo se, není bytostí pravou, ale je to pouhým zdáním, nahodilá forma, pouze smyslový zjev té vůle zdánlivě se měnícího OUM. MAJA (náhoda, smyslové zalíbení a individualizování, pud k životu) okouzila totiž naše smysly i mysl zakrývající to, co v pravdě je, a provozující tak pouhou hříčku s BRAHM.

zn. 1) ve smyslu novější filozofie, že nic není ve úsudku, co by dříve nebylo ve smyslech. Hindové chápali vědomosti o Bohu nejen úsudky, ale i magickým vmděním (joga, mašghouli) což nazývali božskými zjeveními; velká část upanišád je na nich postavena.

- 2) BRAHM v sanskrtu pochází od BRH čili VRH (vrhnouti), naznač uje jakési skýtání, naskytování-zejména BRAHM, pokud se naskytuje lid-

ským smyslem, Boha zjeveného, či také povznášet se, být lehkým.

3) Staří Hindové si nedovedli představit bytost Boha vedle bytosti světa.

- (6) OUM chtělo původně poznat samo sebe a proto se počlo zdánlivě měnit, totiž samo sebe volit jako předmět svého poznání; tím předmětem se však nemohlo stát dříve, pokud ve svých zdánlivých ústavičných proměnách nevytvořilo (nevyvolilo, jaksi neuhodlo) organismy a v nich smysly jako: oko, ucho, epod.
- (7) Tomu však odporovala MAJA. Neboť jakmile se ve Všemíru utvořilo první ucho, povstal ihned ČAS, a když se utvořilo první oko, povstal ihned PROSTOR, a když se utvořily ostatní smysly - a mysl, povstalo poznávání PŘÍČIN, samé to kouzla, klamy a mámy, jimiž MAJA začaluje převé poznání a zakrývá převou bytost. Toto její šálení je nutno překonávat, má-li se přijít k pravému poznání, má-li pravá bytost přijít k sobě, poznat sama sebe.
- (8) Toto MAJOU nastrojené smyslové poznávání vzniká právě těmto smyslem nahodile povstalým a bylo by jiné, kdyby byly jiné smysly, či kdyby jich povstalo více nebo méně. Proto je takovéto smyslné poznávání nahodilé, liché, samý omyl a klam jako SEN, sen vyššího stupně, a mimo tento sen a klamné smyslové poznávání je v PRAVDĚ jen BRAHM. A když smysly jak povstaly, opět nahodile zajdou, nebude víc ani méně, než bylo dříve, bude totiž jen BRAHM, OUM a jeho VŮLE.
- (9) A to BRAHM bylo a je v každé jednotlivé myslí jedno celé a věčné, bez jakékoli výjimky-absolutní; neboť není u něm ani dílu, ani času, ani prostoru, ani příčin, to vše je pouhá hra MAJI, pouhý klam a máma smyslu, nahodilé pojmání - právě jen lidské. V poznávání konečně spočívá DVOJNOST, poznání a znající, předmět a podmět, jedno neobstojí bez druhého, je to jednota a dvojnost ZÁROVEN

tento smyslný klam, je třeba překonat; neboť není
 nic, ale jedno jediné BRAHM.

1. NUTNOST VÁLE A JEJÍ KONEČNÉ OSVOBOZENÍ

(1) Vále zdánlivě měnicího OUM vyvolila, tj. vytvo-
 řila si ústrojí k poznávání sama sebe a tím
 upadla do času, prostoru a příčinnosti, potom
 už volit tj. tvořit nemohla, neboť se samochtic
 podrobila zákonům času, prostoru a příčinnosti;
 rozdělila se a podrobila tudíž zdánlivě a stala
 se individuální a proto nutnou. Dříve, než do těchto
 poměrů vstoupila, mohla v původní nerozdílnosti
 volit tj. tvořit jak chtěla, nyní však musí, pokud
 v těch poměrech potrvá, dle zákonů a podmínek nut-
 ně se řídit, a nemůže je tak snadno odvolit či
 odtrhnout. (1)

(2) A to je právě ten klam, ten přelud, ta hříčka
 MAJI, ůno jako zakuklené BRAHM, že vále jsouc
 jedna a jediná a v každém jednotlivci celá,
 přece se dělí, drobí a staví proti sobě, jsouc
 omámená smysly.

pozn. I. Obdobně člověk upadá do spánku a ve snu
 si volí či tvoří celé světy, staví proti sobě jed-
 notlivé vále a těmi poměry nutně trpí či se raduje
 a dokud trvá snění, zákony a podmínky těchto světů
 nemůže rušit, když se vytrhne ze spánku, poznává že
 celý ten svět, s proti sobě stojící vále byl jen
on sám a jeho vále, tak i tento skutečný smyslný
 svět objeví se nám někdy jen jako pouhý sen, coby
 sen v potenci. Až z něj k opravdovému životu pro-
 citneme. Jako ze snů přinášíme do života různé
 vzpomínky a předtuchy, tak i do opravdového života
 přineseme vzpomínky z tohoto života. V opravdovém
 životě budeme opět volní, neomezení tvůrcové a "co
 duše požádá, to ihned dovodí" (Job 14/2). Jako ve
 spánku pokládáme různé zdánlivosti za skutečnosti
 jimž věříme, tak i ve skutečném životě máme různé
 smyslné úkazy omylem za opravdové věci, dle nichž
 se řídíme, ale tyto pouhé smyslné úkazy jsou pouhé
 zdánlivosti, jako úkazy snu.

dhalit tuto roušku a ukázat jednotu a totožnost unifikaci) vši vůle a poznat takto pravou bytost RAHM, je účelem svatých knih BEID, jejichž výtek je UPNEK HAT, veliké tajemství, ježto se má skrývat nepovolaným.

(3) Vůle sestoupivší v smyslnou příčinnost, do ¹⁾ prostoru vyplněného látkou, přestala být volnou, protože vesmír jí ukládá výminky, s kterými ²⁾ kterými se může výhradně jevit. A tak že se stal člověk-člověkem se stalo sice s jeho vůlí, co se dále s ním děje, se ustanovuje celým Všimírem, danými příčinami a pohnutkami(2).

(4) Vůle podléhá vlivům, tj. zákonům hmotné příčinnosti, ona je otrokyní Pánu, kterého si sama vyvolila a, vytvořila. Podléhá zvláště vnašám a lehodám Všehoříra; ona se podává, kde by měla vládnout, ona musí kde by nemusela musit. V té chvíli však, kdy by člověk pravý poměr k Všehomíru opravdu poznal, a kdyby se jeho vůle ke své původní síle navrátila, tu by se ihned musel díť pravý opak toho, než se právě děje; vesmír a celá příroda byla by poslušná této vůle, přírodní zákony by byly zvráceny a člověk by opět ve své neomezené svobodě volil, tj. tvoril, jako ve své předpřírodní době(3).

ozn.1) To byl první hřích(peccatum originale) člověka jehož ihned následovala pokuta-ztráta volnosti.

2) Dle analogie, že čl. upadá do spánku, děje se sice jeho vůlí, ježto se to ustanovuje ksmičnými a hemisférickými příčinami, když pak v jakési neodvislosti od zemlených a ospalých smyslů na svůj předpřírodní stav a tehdejší svou tvůrčí sílu si vzpomene a nějaký svět tj. sen si vytvoří, tu odlehne jeho vůle úplně úkazům snu a nemůže je smochtit změnit, ale jimi trpět. V tom zdá se rozetl. děje jeho svobodnou vůlí, náhledy Upanišad se ozcházejí. Mytická, předpotopní podání-hlavně listina Holwell mají za to, že čl. je uloženo rodit se okutou.

3) Jako ve spánku, když někdo pozná ve snu pravý poměr ke světu a mocí vůle procitne: mžikem

apláš všechny ty příšery a všechny zákony světa
 tu, které ho soužily, jediným pohledem na skutečný
 svět zmizí: tak úkazy a zákony tohoto smyslného
 světa mizí pouhým faktickým pohledem na svět opra-
 vový (budoucí). V tomto náhledu spočívá staroind.
úzor na zázraky, které se uskutečňovaly v magických
 děních (ve vnorech).

(5) Vůle vyvolila tj. vytvořila si k svému pozná-
 ní nejen smysl, ale i MYSL, ROZUM (intelekt) a podro-
 uje se různým pohnutkám plynoucím i z tohoto zříd-
 la a proto podléhá i důvodům a půvabům pouze myš-
 lenkovým, nemohouc jim už odolat a rozeznat tvůrce
 i tvora, výrobce od pouhého výrobku. Tento poměr
 vá ještě horší než odvislost vůle od přírody a
 nehomíra. Proto dělá Vůle člověka, jehož nejvlast-
 nější bytostí přece je, otrokem a zavírá sama sebe
 do těla jako do vazby a vězení, podléhá jí tu všem
 strachům, strachu a smutku, všem vášním a vůbec všem
 hmotným z této příčinnosti hmotné i myšlenkové
 výstslým.

(6) Kdo BRAHM, zdánlivě měnícího se OUM, dosud
 nepoznal, toho vůle ani neví, že otročí a že podléhá
 brutnému osudu. A kdo BRAHM třeba jen poněkud poz-
 nal, toho vůle zasteskne si po dřívějším původním
 stavu, roztouží se po něm, a stanouc se opět volnou,
 opěť se umoudří a do těla víc nepůjde. (I)

(7) Proto je osvobození a jediné vykoupení z
 tohoto nevolnictví světového SMRT, totiž přechod do
 toho stavu, z něhož Vůle vyšla a kde opět, zbavivší
 se poznenáhla světových poměrů, stane se zcela vol-
 nou, mohouc volit tj. tvořit bez návalů pohnutek,
 důvodů a příčin, jsouc BRAHM zdánlivě měnícího se
 M.

zn. I) Odpor, jakoby část vůle BRAHM byla zachycena
 v smyslnosti a část byla volná a přece obě
 části tvořily opravdovou jednotu, či že část duší
 volná a část více méně nevolná, vysvětluje se
 tím, že všelijaké jevení se bytostí BRAHM, je právě
základní a jako sen. Teprve v opravdovém světě se
 tato jednotu pozná.

(8) A proto, kdo BRAHM začíná poznávat, toho vůle vzdoruje půvabům a vnaďám tohoto světa; ta se kaje, zapírá a svléká svět, aby stanouc se někdy volnou, nespojila se s tímto smyslným světem příliš, aby nevolila nového hmotného organismu a intelektu, aby tím nelpěla příliš dlouho v organismech mimosmyslných, ale aby vstala konečně v OUM neměnicím se, v útěše, beze strachu a smutku, v PRAVDĚ(1).

(9) Kdo ale nicoty smyslného světa nepoznal úplně, kdo BRAHM nepoznal zcela či jen nedostatečně, ten volí po smrti buď znovu nevolnický stav svět-
ských útrap, podle vývojového stupně svého bývalé-
ho intelektu a svých dobrých či zlých skutků, horší
nebo lepší (ve zvířeti či člověku) nebo v orgánech
mimosmyslných (eterických) se dál vyvíjí až koneč-
ně po kratším či delším průběhu v rozličných orga-
nismech hmotných i mimo ně zmoudří, BRAHM, tj. ~~zná~~
sama Sebe pozná a ve věčném OUM vstane.(2)

pozn.1.) Tento filosofický názor dal celému nábožen-
ství staroindického hlavní znak, znak kajíc-
nosti, kterážto byla boj spoutaného proti jeho ná-
sílníku, boj opravdového světa se světem smyslným
vedený v podobě pokání, postu, zříkání se všech pří-
jemností a světských vnaď.

2.) V celém staroindickém učení se předpokládá
ústavičný vývoj, stálý pokrok a nikde se nepřipouš-
tí žádná milost, nepřirozený skok, vliv mocnosti
vyšší. Na této cestě ústavičného vyvíjení Božské
vůle v pokroku k lepšímu z nejnižšího stupně její-
ho hmotného (smyslného) zachycení. V OUM neměnicím
se, potkáme se se staroindickým pojetím o tom, co
duše je, ježto je zde živý duch (živ-átma) člověk
sám ve svém vývoji v hmotných organismech i mimo-
smyslných (eterických) pohřížený. Toto pojetí mělo
na vyvíjení pozdějších názorů a náboženských forem
velký vliv.

III. KOSMOLOGIE (světověda) STAROINDICKÁ

(1) OUM zdanlivě se mění tj. jeví svou vůli. Zdanlivost záleží v tom, že se toto jevení právě tak chápe smyslně. Jsou tři povšechné formy tohoto jevení čili zdanlivého měnění: VZNIKÁNÍ (rození), ŽIVÁNÍ (živení), ZANIKÁNÍ (umírání), v sanskrte se tyto formy nazývají GUNY. Tento trojgunový skutečný svět je tedy smyslně zjevená vůle Boží, a jelikož podstata každé bytosti je pravá vůle, je tento svět OUM samo smyslně se jevící BRAHM. Vedle tohoto skutečného světa je však svět PRAVDIVÝ, protože OUM, pokud smyslně se nejví, zdanlivě se nemění. (1)

(2) Tento trojgunový svět povstal takto: vůle zdanlivě se měnícího OUM jako PŘEDMĚT chtěla se stát PŘEDMĚTEM, předmětem svého poznávání. Tento INTELEKTUÁLNÍ ODPOR (2) (je to jakoby nůž se chtěl svou vlastní ostrostí řezat) zplodil tento smyslný svět, neboť nemohl nikde jinde být proveden než v zdanlivosti smyslné. Tak se stal přechod z jednosti k mnohosti. Totiž vůle ve své neomezenosti a ten předmět, který volí totiž tvoří, je jedna a táž věc, neboť není v pravdě podmět a předmět věc dvojitá, ale věci jedinou, a proto je také neomezené volení (tvoření) jako činění něčeho z ničeho v pravdě jenom JEDNA věc, ve smyslnosti DVOJÍ: VŮLI, protože tvoří a PŘEDMĚTEM, jenž se tvoří.

Pozn. 1.) Tento skutečný svět je Bůh sám, BRAHM; ale BRAHM je ještě víc než tento skutečný svět, on je i OUM neměnicí se, tj. svět opravdový, aniž by se tím jeho jedností a pouhostí dělalo násilí. Tak je dle obdoby sen ve spánku a celý jeho svět člověk sám, a přece je člověk ještě víc než tento spánkový svět. Jakmile se vymkne ze spánkového spoutání, pozná, že je dále podstatným členem skutečného světa, aniž by se proto udělalo jakékoli násilí jeho podstatné jednotě. Když se konečně vymkne, z tenhž tohoto smyslného světa, pozná, že je ještě více, totiž podstatným členem světa pravdivého, ano že je tento svět skutečný i pravdivý zároveň sám, že je BRAHM. Život lidský i celé přírody je Boží sen.

pozn.2) Různé steroid. mýty a nejstarší Upanišády
 Ved se shodují v tom, ~~myx~~ že tento svět
 jakousi vinou, hříchem povstal (smyslnou láskou,
 Majou, Odpadnutím od Jednoty, vzpourou andělů proti
 Bohu a tím pro pokutu aj.) a že by bylo lépe, kdyby
 nepovstal. Proti tomu později vystoupil optimismus
 židovský, že tento svět je velmi dobrý, protože jej
 JEHOVA sám stvořil, tj. učinil z ničeho a řekl, že to
 bylo dobré (Gen. I/23). Viz spor LIEBNITZE a VOLTAI-
 RA stran dokonalosti tohoto světa. Něco však v
 tom muselo vžít, jinak bycnom dnes neměli povýšené
 nad vši pochybnost základní metafyzické pravidlo,
 že všechno smyslné chápání je pouhé zdání, k němuž
treba teprve hledat určité stání a nebyl by přecho-
 z jednoty právě bytosti k rozmanitosti přírody
 tak nesnadný. Tento starožidovský optimismus udržuj-
 se doposud v křesťanství.

(3) Tímto smyslným předmětováním (kladením
 předmětů) povstala především základní látka Všeho-
 míra, jsouc co první stupeň pustá a jednotvárná.
 Tato látka se někdy puzením svým trhat (odpuzovat
 a přitahovat své nesložené prvky). Z takového se
 choulení a zstáčení se prvků této základní hmoty
 povstala různá tělesa Všemíru a zbylo ještě dost
 původní látky, v níž by se mohla tato tělesa vzná-
 šet a kroužit. Tato látka je eter, vzduch, světlo,
 magnetismus ap.

To vše si nelze představit jinak než jako urči-
 tou formu vůle zdánlivě měnícího se OUM. Když se
 původní látka začala srážet a tvořit různá tělesa
 ve vesmíru, když se tvořily ústřední tělesa (slunce)
 a jejich soustavy, stalo se to vše vůlí BRAHM a
 tato tělesa byla nahodile chápelnou (ač tenkrát
 ještě nechápenou) formou této vůle, ona byla ta
 vůle sama. Byl to světový astronomický proces.

(4) Tato vůle byla zpočátku hrubá a prudká,
 když se už ale začala jevit na jednotlivých ple-
 tách např. započalo se tvořit to, co na planetě
 zemi nazýváme křulou ap., byla tato sk vůle pokro-
 ulejší a její forma krotší, vyvinutější. Tento vý-
 voj se děl na každém světovém tělese dál a dál,

každému novému stupni se vždy znovu soustřeďující napínající, ve svém tvůrčím rozprostírání se opět opět znovu počínají, tvoříce nové a stále dokonalejší způsoby (nehodile chápateľné formy) své jsoucnosti. To byl proces geologický.

(5) Na této cestě k poznání musela hmota snad miliony let (v neomezené prostornosti, bez počítání času) pracovat, než dospěla k vytvoření smyslů, intelektu k poznání sama sebe. Tato cesta totiž znamenala ustavičný vývoj původní látky, stále vystupování útvarů hrubších k útvarům jemnějším a tenčím a konečně dostižení organismů hlavně pomocí chemické činnosti. A to vše není nic jiného než sama pravá vůle BRAHM ve svých vyvolených formách, nehodile chápateľných, vůle zdánlivě měnícího se OUM. Proces chemický.

(6) Když pak touto tvůrčí mocí BRAHM, protože je vůle zdánlivě se měnícího OUM, ve zvláštním a velice soustředěné síle a napnutí, se vytvořilo první oko, první ucho, první čiv v některém prvotním organismu, nastala ona velká doba v přírodě, v níž sledujeme vítězství MAJA; BRAHM spatřilo ponejprv samo sebe a nepochopilo se, po čemž věčně toužilo, se stalo ono to nepoznalo. Formy jeho vůle až dosud pouze nehodile chápateľné, počaly se skutečně chápat, avšak jinak než měly. Tento zmatek nastrojila MAJA, smysl lásky, příroda, fatum atp.

(7) V této velké době objevily se totiž těmto nově povstalým smyslům ČAS a PROSTOR, jichž dříve v OUM nebylo. A když pomocí těchto smyslů poznání začala mysl (intelekt) vyvíjet v těchto původních organismech, tu soustala i příčinnost, shánění se totiž po příčinách těchto výjevů stavících se v ústředí smyslům, příčinnost, jichž v BRAHM dříve taky nebývalo.

(8) A toto ustavičné vyvíjení se vůle zdánlivě se měnícího OUM stále pokračovalo, vždy nové a vždy dokonalejší tvořící tvary a organismy. Až konečně po dlouhé době, byvši původní vůle snad často přerušována svými vlastními přechvaty a tvůrčí tísni (geologické převraty a živočišné přetvory), v ohromném

soustředění sil a napnutí, vytvořil se právě touž cestou nejdokonalejší dosavadní tvor, organismus, jenž se jmenuje ČLOVĚK. Jeho nanejvýš dospělým smyslem, jeho vytřelému intelektu postavily se čas, prostor a všeliká příčinnost, tím ostřeji vstříc, a čím určitěji naň doléhaly, tím větší bylo podivení a zmatek. MAJA slavila nejvyšší vítězství

(9) A to je právě to živné postavení člověka ve světě, že jsa sam BRAHM na nejvyšším stupni přírodního vývoje, BRAHM nejvyvinutější, nezná přeci sama sebe, ani skutků vlastní vůle. Člověk omámen svými smysly a intelektem, jenž spočívá v příčinnosti, neví, že celý tento obklopující ho svět, JE ON SÁM, a on sám, že je CELÝ TEN SVĚT, že je BRAHM, zdánlivě se měnící OUM. Tento zmatek způsobila MAJA, dle staroind. mýtů, ne zlý, ale hrevý bůžek, nastrojivší před smysly kouzelnou záclonu, totiž ČAS a PROSTOR a do intelektu jeho PŘÍČINNOST a do spoutané vůle individualnost (mnohost) a sobectví (egoismus). Smysly a intelekt se záclonami svými najdou, zůstane pouhá vůle bez všech přísad, ona je vůle jediného BRAHM, BRAHM samo.

(10) Když člověk tento má a přelud MAJI překoná bystrostí svého intelektu (zvláště magickým viděním a zjevením-vnory ap. → Maēghouli, joga, Cam Corde) a k tomu přípravnými stupni, totiž odmítáním a zapíráním světa, odumíráním jemu, askezí: tu se hrevě smekne ono nastrojené kouzlo z jeho smyslu, a on pozná, že byl omámen coby BRAHM, a nebude to zazlívat MAJI, protože chtěl původně, a MAJA mu v tom jenom hravě překážela. Pozná, že tento přechod z jednoty k mnohosti byl pouze zdánlivý, nastrojený smysly. On pozná, že všelijaká rozmanitost přírody a vše, v čemž mívá zalíbení, že i všelijaké vznikání, trvání a zanikání v PRAVDĚ náleží k veliké JEDNOTĚ, protože nezná rozličnosti ani časové ani prostorové. On pozná, že konečně vrátane někdy blažený, beze strachu a smutku a bez vší touhy v OUM více se neměnícím. To je pocit umírajícího, který už z svého života úplně poznal BRAHM a svaté knihy BEID(I)

pozn. I) Proto je tvoření a ničení, živění a umírání

ve smyslu náboženství staroindic: jedna a táž věc, a proto je BRAHM ve třech osobách-BRAHMA, VIŠNA A RUDRA (ŠIVA) co tvůrce, zachovatel a ničitel jedné jediné bytosti. Božská trojice přešla i do jiných náboženství, ale v indickém má svůj pravý, protože filosofický a genetický, význam.

(II) Až bude takto překonán smyslný klam a přelud skrz na skrz, až pozbydou čas a prostotě vesměs svého májivého kouzla, až se zcela přestane intelekt shánět po příčinách, zakládajících se v tomto klamu smyslném: potom nastoupí ona původní látka, ježto je původní formou vůle zdánlivě se měnícího OUM - jeho jako prvním ne dost pochopitelným hnutím - svou zpáteční cestu z organismů ve hmoty neorganické, tělesa vesmíru padnou na svá slunce, a ta ve slunce ústřední, a to shoří či rozbředne se a bude po tomto velikém vzkříšení, po tomto božském procitnutí opět jediné OUM, avšak už nevolící, zdánlivě se neměnicí, ve své poznání svými rozmnožené blaženosti spočívající. Potom nastanou uxpomínky časem a prostorem konečně v celek krásy vyrovnané na VŠE, co bylo a žilo a budeme se na tento skutečný svět někdy rozpomínat, jako se nyní rozpomínáme na krásný SEN.

(12) Když tedy člověk svým vnitřním bádáním dospěje tak daleko, že začne poznávat pouhou nástrojnost smyslů a své myslí a naproti tomu pravou jsoucnost a podstatu vůle, a když se úplně vzdá světa a jeho vnaď, tu se mu začne objevovat jeho pravá bytost, započne poznávat sama sebe coby BRAHM, jemuž nesvědčí ani individualismus a egoismus ani nutnost, ani čas a ni prostor ani smyslná příčinnost, co BRAHM, ježto je všude a vždy a všude a vždy jedno a celé. Je to jakoby v poznenáhle procitávání ze spánku se začínaly objevovat obrysy opravdového světa, jimiž se sen smyslného spánku ihned pláší a kácí. - V takovém mimosmyslném chápání začínala se brahmanům nová netušená zákonitost jejich vyššího bytí jevit, zákonitost světa pravdivého, říše BRAHM. Tu začínaly na ně vát vánky z nadmyslných výší a rozléhat se zvuky v jejich srdcích, zvuky

sky, věrnosti, obětavosti, krásy, pravdy, dobra a správnosti, takových a podobných věcí, ježto neznají času ani prostoru, ani příčinnosti, ani individualismu, ani sobectví, ani nutnosti, těchto poměrů ježto nepodléhají zákonům pozitivně lidským, ani zákonům přírodním, ale výhradně zákonům říše BRAHM, v jejíž vysly nezastřené jsoucnosti, a jejížto pouhý záblesk máme sice, či spíše tušíme v tomto skutečném světě, již však pravý blesk teprve úplně poznáme v budoucím světěpravdivém, v BRAHM. A tak souvisí kosmologie čili metafyzika starých hindů s jejich ETIKOU.

IV. ETIKA STAROINDICKÁ

(1) Zákl. myšlenka staroind. etiky je metafyzický zor, že BRAHM (Parabrahm tj. velké, staré Brahm) v jednotě své je vždy a všude a vždy jedno a celé a času a prostoru a bez příčinnosti smyslné. V každém jednotlivci, tvoru, člověku nebo zvířeti, v každém jednotlivém tvaru přírody, v každém jednotlivém tělese vesmírném je jedno jediné BRAHM vždy a všude celé najednou; neboť vše, co se naším smyslem jeví, všelijaká přírodní rozmanitost a veškerá zdílnost jejich úkazů, je smyslný klam a má, je to a bude vždy jenom formou nahodile chápatelnou le BRAHM.

(2) A jako je jedno jediné BRAHM, jediná pravá bytost, tak je i jedna jediná pravá vůle, vůle této své bytosti. Kdyby se tato pravda najednou jasně úplně poznala, nebylo by příčiny pokládat jednotlivé smyslné bytosti za více či méně dobré či zlé. neboť všelijaké dobro padá na jednu a touže bytost, jediné BRAHM, a všelijaké zlo připadá také k jediné bytosti. Jedno i druhé se jeví na jediné vůli, jediného BRAHM(I). Každá bolest, kterou nejnepatrnější červíček pocituje, je bolest vesmíru, a každou bolest, kterou sebenepatrnější tvor pocítil, pocítil vesmír, neboť je celé veškerenstvo forma chápatelná jedné jediné vůle, jediné a pravé bytosti BRAHM. Všechny všech strastí a bolestí váží se úhrnem všech všech a radostí vždy a všude. Kdo k poznání této pravdy došel, chce vždy a všude jen samé dobro a

nechce nikdy a nikde zlo; neboť jeden každý sám je ono celé jediné BRAHM, protože nese oba úhrny strasti i radosti, dobra i zla ve své vůli. Proto je věda jediná a pravá cesta k dobru.

(3) K tomuto čistému poznání však člověk tak snadno nepřichází, neboť jako v kosmickém pojmání zapletla nás MAJA do mámidel času, prostoru a smyslné příčinnosti, učinila podobně i v pojmání etickém, zapletla nás do kouzel a vnařidel individualismu a egoismu (ahankaras). A jako v kosmickém poznání bylo třeba aby se co možno odstraňovala tato mámivá kouzla času, prostoru a smyslné příčinnosti, abychom poznali, co v PRAVDĚ je; podobně je potřeba aby se odstraňovala i mámivá kouzla individualismu a egoismu, abychom poznali to, co má být, jak se máme eticky chovat.

(4) Individualismus a egoismus rozdělují celek a přikládají k částkám, co náleží k celku, oba jsou rovným opakem toho, co v pravdě a jediné JĚ, oba jsou tudíž největší LEŽ, spočívající ve smyslovém klamu a opírající se o něj. Rozdrcují JEDNOTU VŮLE a stávají se takto původem různého zla, jež to obkličuje celek, jediné BRAHM. Kdo poznal jasně tuto pravdu, jen vidí v každém jiném člověku nejen "bližního" "bratra", ale SAMA SEBE, vidí sama sebe i ve zvířeti a každém jiném tvoru "Tatoumes" (Tat twam asi - to jsi TY), neboť vše je mu jenom jedno jediné rozčleněné BRAHM, forma nahodile chápateľná jeho vlastní od něj neoddělené vůle.

pozn. I. Proto na vrcholu steroindického etického poznávání dobro a zlo se staví totožně, nepřipouští se mezi nimi rozdíl, protože tatáž je diná vůle nemůže volit proti sobě a děje-li se to přece, je to pouhý smyslný zmatek. Tento náhled se považuje za "největší tajemství zasvěcených" a vůbec se nedovoluje prolašovat.

Proto jsou různé sympatie a soucit první a hlavní ctnost, základ staroind. etiky; účast a soucit, to spatřují v každém cizím zlu, zlo vlastní a v zlu, dobro vlastní. S tím souvisí účinná sympatie a všelák zvrátnosti, s osudem všeho lidstva i vesmíru; z toho stanoviska je obětování za jiné vrcholnou ctností a největší zásluha. Kdo tyto ctnosti nemá, kdo tuto pravdu nepoznává a nejedná dle ní, ten je slepý a zaslepen sobectvím a individualismem, protože zakládají ve lži a nepoznání pravdy. Jen pravda a láska nás spasí.

(6) Z této základní ctnosti plynou všechny ostatní, celá krása duševní, jako láska, věrnost, oddanost, čistota, upřímnost, štědrost a veškeré dobro, pravda, všelák spravedlnosti, volnost, mírnost a všelák dokonalosti. Ctnosti spočívají podstatně, jako nějaké síly, v jsoucnosti BRAHM; v tomto skutečném světě spatřujeme jenom jejich úsvit, jakoby jejich svatou matkou. Je možné ale stále více a více blížit se k nim, tuto pravou jsoucnost BRAHM jako na sebe brát, přeměňovat se v její podstatu a tak se poznání hlubší "syny božími", BRAHM. Klíč a brána k této apoteóze, k tomuto nanebevzetí je jediné poznání pravdy, že vždy a všude platí celek a individuum jenom potud, pokud je tento celek v sobě nosí ~~pravdu~~ ~~pravdu~~ ~~pravdu~~ dle toho se chová; neboť vždy a všude je jenom jedno jediné Brahman. Tuto pravdu poznávali zasvěcení v těchto knihách BEID (Bráhmání) a poznavše ji, rozplývají se v BRAHM a jeho kráse etické už co tvorové jiného světa, už jen poněkud individualitě své hově, ale už ani stínu egoismu a útřasu z něho plynoucích v sobě nechovaje. A tak blaženě ve ~~světě~~ své etické dokonalosti žijíce, nepoznávají smyslného přechodu tohoto světa v BRAHM při umírání. (I)

zn. I. To je: čím se někdo upřímně a celou duší zanášá co skrz naskrz pochopil, co miluje to je, a co žije, tím se stává, tím je, neboť to bývá právě nejlepším obsahem jeho nejvlastnějšího života, co celou duší. Tak, kdo s Bohem rozhodně zanášá se svou svou duší a úplně jej pochopí, miluje, jej žije se stává, Bohem je. Uvidíme jak důležitý vliv má tento staroindický názor na vyvíjení se názorů

náboženských po Asii, i přesto že se zakezovalo její šířovat. A snad i proto se tak šířil a ustanovoval se v jednotlivých myslích. Bohem zaujetí věštců měli proto sebe obyčejně za vyšší osobnosti, ožské.

(7) Ale nejen individualismus a egotismus jsou ramenem zla, ale i nutnost naší vůle, což povstává z toho, že jsme zapleteni do zákonů přírody, totiž do telu času, prostoru a příčinnosti. Proto, kdo tento směr nevolnictví jasně poznává, ten touží po svém vyšším stavu, dává výhost světu a zřiká se všech vesbů a vnaď, které jej svádějí od zřejmého poznání pravdy, ten se rozplývá v celek jediného BRAHMA stává se tak formou a podstatou pravdy, vědy (nirvāṇa); bez strachu a smutku očekává, ano, přeje si smrt, odloučení od tohoto stavu, jenž je semý klam, nevolnictví. Proto je ascese (odumírání světu) nejvyšší a nejlepší výkon lidský, pravá nábožnost je ko duše etiky starých Hindů, jejich náboženský klad.

(8) K vykonávání této ascese bylo především ustanoveno od začátku (viz zákoník MANUS) zvláštní poslání lidstva, kasty BRAHMANŮ. Tito měli následující stupně svého působení:

- a) BRAHMACARI - Léta učení a asketického cvičení u staršího brahmana
- b) GRIHASTHA - Léta hospodaření, vykonávání obětí a jiných svátostí a cvičení mladších.
- c) VANAPRASTHA - Léta odchodu do lesů a pouští, úplného samotářství, přemýšlení a připravování se v krutých asketických bojích, postech a krocení smyslů.
- d) SANIASI - Léta úplného ponoření se v BRAHMA pomocí a pomocí jogy (mašghouli), v magických či magnetických ukládáních jasnovideckých a pronikání hmoty.

tomto stupni askeze začali Brahmani (co Kiani ení) právě poznávat, že jsou vyšší zákony, jimiž

se zákony přírody obracejí v niver, zákony onoho budoucího světa, kde BRAHM samo sebe poznává a klamy MAJI přestávají, zákony pouhé lásky, nekonečné krásky, neomezeného dobra a vítězíci pravdy nad hříčkami MAJI, zákony jejichž pouhé tušení natož pak vidění, naplnovalo Brahmana KIANA nevýslovnou rozkoší, ozářující svatými červánky jeho mysl. Část těch, kdo takto zcela chápali pravdu a nořili se do ní, zecházivali, co SANIASI za řeku Džemna (Ganges) do pouští, rozplývající se v rozkoších tohoto tušení, těchto vidění a magických zjevení co samotáři a nikdy víc se nevraceli k lidem na půdu, kterou druhdy vzdělávali, zřikající se všeho, z velké části i obleku, považuje tělo za oblek své duše.

(9) Jiná část těch, kdo se magickým způsobem po přestálých ohromných asketických běžích a touhách v takové pravdy nořili, zůstali jako dobrodružové lidu mezi nim. Tu pak jako synové a svatí, boží, co věštci a proroci byly nesmírně ctěni a váženi. Tito svatí svá magická jasnovidění někdy i sepišovali, což dalo v pravěku první podnět k UPANISADAM a ind. VEDAM. Jejich svatost byla vznešena nad pomyšlení lidské, dotýkání se jejich roucha, kladení rukou, ba pouhé jejich přiblížení ozdravovalo choré! Mocí vědy a magicky povýšené vůle tvořili i zázraky, tj. zákonů přírody, o jejichž nepodstatě byli přesvědčeni úplně, veleli. Pověsti o takových zázracích přijímal lid velmi ochotně, a roznášel je s mnoha přívěsky a rozmanitým zmocnováním po celé Asii, takže takoví jednotlivci všude po Asii téměř ve všech dobách byli na slovo vzati. (1) Někteří Brahmanové Saniasi (jako Fo, Lao, Gaudma, Amida ad), Byli považováni za úplné Bohy a vzývání. To byly etickoopraktické účinky pocházející z úplného poznání té pravdy, že vše je jedno jediné BRAHM, vědy a všude jedno a celé, že CAS, PROSTOR A PŘÍČINNOST, že různá individualizace a egoismus jsou pouhý klam a smyslný mam, a že všelijaká nutnost a závislost na přírodních zákonech má se přemáhat askezí zasahující až do zjevení a jasnovidění.

pozn. I. Dle starého zákona volali živé protoky a věštce z východu od Eufratu. Dle nového zákona přišli mudrci též z východu k narozenému

Ježíši. Atmosféra toho lidu byla zvěstmi o zázracích a prorockých nabitá. Jen v Indii měli k nim vědecký důvod, všude jinde po Asii přijímali zvěsti slepě a bez důvodů. Tyto zázraky mohly původně spočívat na vědeckých základech, navyšších vědomostech a přírodních silách z doby předpotopní (zvláště magnetických). Později se začaly z paměti lidí vytracovat. Později se převraceli v pouhé kejkle a udržovali se pouze v sympatickém léčení za časů Ježíše, zvláště v tzv. posedlosti ďáblem.

(10) Kdo však těchto pravd nepoznal, pachtí se a lopotí ve výkonech své nepoznané vůle, jsouc opleten a omezen osidly MAJI v podobě času, prostoru a příčinnosti, - v podobě individualismu a egoismu, jsouc zároveň utiskován nutností své vůle a její závislosti na přírodě. Takoví nejsou dosud hodni toho, aby přešli v BRAHM, když sejdou smrtí z tohoto klamného jeviště. V tomto stavu nepoznání nebo jen polovičného poznání, páchají tažší nejvíc zle, cizího zla či dobra za vlastní zlo či dobro nepokládají, k čemuž kdyby poznávali pravdu, nikdy by určitě neřešili.

(11) Takoví dosud nevybavili v životě svou vůli z osidel MAJI dokonale, ti sejdou smrtí, nemaje ještě svobodné vůle osidel zproštěné. (I) Nýbrž nalézají se zatím v etherických obalech (magnetickoelektrických) v nichž se jako obtisky a jako jádro bývalých svých smyslů a ostatních orgánů, nalézají, v nichž mohou dále působit a vyvíjet se, ačkoli se tělesným organismům pro svoji subtilnost nemohou jevit. Z tohoto stavu se jindy moří do tělesných organismů, lidských nebo (pokutou) zvířecích a znovu otročí tak dlouho, dokud nezmoudří a BRAHM nepoznají. Upadnutí v zvířecí organismy je ukrutná pokuta, protože se vývoj a zmoudření velmi zdržuje a jakoby to byl krok zpět. Proto je budoucnost zlých a nemoudrých lidí smutná, a proto zasluhuje také každé zvíře, každý tvor tím větší útrpnosti, poněvadž se může nit za to, protože v některých se nalézá zablouklé ~~živ-~~ živ-atma (lidská duše), která je pro pokutu na čas zadržena ve vývoji.

pozn.I. Proto považovali Hindové náhlou a nenadálou smrt za neštěstí, protože člověk tak bez svého poznání a potřebné přípravy umírá a proto se opět so smyslných svazků zaplétá.

(12) Vše je v neustálém vývoji a pokroku pohrouženo. Bezcitní "virové" přicházejí k žítu v bylině, byliny k sudu a vůli ve zvířatech a zvěř k rozumu (intelektu) v člověku a vše je před i so smrtí tělesných jen jeden jediný vědy a všude se vyvíjející duch. A tak čím člověk bude, tím má být. Věda je pochozen svítící mu na této cestě a vedoucí ho ke spasení. Minulost ho učí, co bude jeho budoucnost z minulosti, která byla samý vývoj a pokračování, vyšel, a další vývoj a pokračování v lepších a jemnějších organismech je jeho budoucnost. Až všichni tvorové BRAHM zcela pochopí, sotom se teprve vyplní ona touha prvního hnutí zdánlivě se měnícího BRAHM OUM, jeho touha po poznání sebe úplně. Potom přestane veškerá nutnost, jako naschvál nastrojeny individualismus a egoismus, přestane poznání čas, prostor a příčinnost (kauzalita), hmoty se shluknou do svého středu, a bude opět jen OUM spočívající ve své věčné blaženosti rozmnožené tímto svým poznáním a veškerými svými upomínkami.

Z knihy Dr. Fr. ČUPRA-UCENÍ STAROINDICKÉ-
vydáno v Praze 1874.

UPANIŠADA IŠA (ISAVASJA)

(úryvek dle Windischmanna I.I696)

~~UPANIŠADA IŠA (ISAVASJA) (úryvek dle Windischmanna I.I696)~~

Vesmír je proniknut **Šánem** (IŠA) ať si je, co je, ať se hýbe ve světě, co se hýbe; opust svět a tomu se těš; nebuď chtivým po bohatství něčeho... Ty světy jsou bez sluncí, obklopeny hlubokou temnotou, kam přicházejí, když odcházejí ti, kdo nehledali poznání ducha (kteří sebe zebíjeli). Ono **BRAHM** je jedno nepohnutelné, hbitější nežli myšlenka srdce, a nedostihnou je napřed utíkající bohové smyslu; stojíc, prochá za ním běžícím; v něm větrové ukládají vodstvo. Ono se hýbe a nehýbe, vzdálené je a blízké, je uvnitř vesmíru a také vně. Kdo spatřuje všechny bytosti v sobě a sám sebe ve všech bytostech, ten žádné bytosti nenenávidí. Ten, jemuž všechny bytosti staly se jím samým, jemu znajícimu nemůže být podílem žalba nebo zármutek, když pochopil tuto **JEDNOBYTOST**. Ten proniká vše, je světlá, bez těla, bez bolesti, bez nervů, sprostěna všech vad, nerozdílná; ona je Mánikem, mudrcem, všeobsáhlá, samobytná. Ten ustanovila od pravěk věci dle jejich přiměřenosti. Ti, kteří slouží nevědomosti (pouhého činění) upadají do hlubokých temnot, ještě do větší temnosti psdají ti, kdo se těší vědomostem podřízeným. Ti praví, něco jiného povstává věděním a něco jiného nevěděním; tak jsme slyšeli od mužů věhlasných, jež nám tak lásali.

Kdo **OBOJE** navzájem zná- vznikání a zanikání-ten překročí smrt zanikáním a obdrží nesmrtelnost vznikáním.....

1696

UPANIŠADA MUNDAKA

(Mandek anq.)

(dle Windischmanna I.str.1698)

...Toto je pravda! Jako z ohně světla se skvějšího vychází na tisíce jisker, tak povstávají z toho, jenž je bez proměny, rozličné bytosti a padají opět do něho. Božský bez podoby je duch (Puruša) pronikající vnitřek i vnějšek, nezrozený, bez dechu, bez pohnutí srdce, svítící, nejvyšší, vyšší nežli to, co je bez proměny. Z něho povstává životní síla dech, pohnutí srdce a všechny smysly, vzduch, vítr, světlo, voda, země, nositelka vesmíru. Ohen je jeho skráň, slunce a měsíce jeho oči, končiny světa jeho uši, otevřené Vědy jeho řeč, vítr jeho dech, veškeré stvoření jeho srdce, pod jeho nohama upevněna je země, protože je on vnitřní duše vesmíru.

...Z něho jsou splozeni Devasové a sadhjasové (vyšší duchové, kteří se mohou zdokonalovat), lidé zvíř a ptactvo, prána a apána (vzduch vcházející a vycházející z těla), mláz a zrno, pokání a víra, pravda, léta učení (Brahmačari) a posvátné předpisy. Z něho povstává sedm větrů (prána), sedm plamenů zápalu a zápalné oběti. Těch 7 končin světa, v nichž dří větry, v dutině těla (srdci) spočívají po sedmi. Z něho povstaly moře a různé vrchy, z něho proudí řeky všeho druhu; z něho vznikají wszelké byliny a všechna chut; protože v prvcích (bhute) trvá on coby vnitřní Átma! Duch (Puruša) je tento vesmír; on je konání (hluboké modlení, Tapas); on je Brahm, on nejvyšší božství; kdo pozná že v dutině (v srdci všech bytostí) spočívá, ten splete pouta nevědomosti na tomto světě, o příteli!

Zjeveno je to, o čem se praví, že "v dutině kráčí", tot velká půda, v níž je vložen vesmír; ono se hýbe, ono dýše, ono otvírá a zavírá oči; pozněj toto co bytující, a co nebytující, co nejvyšší, ježto je lepší než poznání věcí stvořených. Ono, co svítí a je tenčí, nežli prvek (atom); v něm jsou vloženy světy a věci světské; ono je nerozdílné božské, ono je dech, ono je též slovo a mysl (manas); ono je pravda, ono je nesmrtelnost; pozněj, ó příteli!

li! že toto je terč, do něhož se má udeřit. Chop se lučiště upanišad, velkolepé zbraně, polož na něj šíp zaostřený přemýšlením a probodni terč nerozdílný, o příteli! Svatá slabika (OUM) je lučiště, šíp je samobytnost (Átma), to co se zve terčem BRAHM, ten, kdo chce do něj udeřit, musí být sprostěn všeho mamu a klamu a zadumán být směrem šípu; v něm (nerozdílném duchu) jsou osnovány nebe a země, a vzduch a mysl (manas a všechny pranas), jeho poznávejte, co jediného ducha (átma) a upouštějte od řečí ostatních; on je most nesmrtelnosti (přes moře pohyblivého života Sansara); v něm se sbíhají všechny řízy, jako v loukotích kola náboje písky; on kráčí uvnitř, mnohonásobně se rodě OUM! Rozjímejte o sobě; buďtež blaho vám ke břehu, jenž strní nad temnotou.

On je vševědoucí, všeznající, jenž tuto velikost má na zemi, na nebi, v místě Bráhmennů, jehož duch dlí ve vzduchu a panuje v mysli, vůdce dechu a těla, jenž spočívá v potravě a srdce napravuje; tímto poznáním poznávají věhlasní nesmrtelnost, utěšenost, ježto svítí. Pouta srdce se roztrhují, všechny pochybnosti se rozhřešují, všechny skutky se umozňují, když se spatří onen, jenž je nejvyšší a nejmenší. Ve výborné zlaté pochvě spočívá božství (Brahm) beze skvrn, bez dílů; tak je poznávají duchoznalci; neskví se tam slunce, ani měsíc, ani hvězdy, nezáří tam blesky, tím méně tento ohen; od něho skvějícího bere skvělost veškerenstvo, jeho skvělostí skví se tento vesmír jasně. Toto božství (Brahm), tato nesmrtelnost je vpředu, je vzadu, na jih, na sever, nahoru, dole, toto božství je veškerenstvo a to je věc nejvyšší.

Koho žádosti jsou urovnány, jeho duch je zdokonalen, Tomu budou zničeny tyto chtíče. Onen duch nemůže být dostižen odříkáváním svatých knih, ani vlastním náhledem ve smyslu svatých písem, ani slyšením mnoha věcí. Onoho ducha (átma) může dostihnout jen ten, kdo síly dost nemá, on nemůže být potlačen zpozdilostí, ani poznáním bez zřikání se (džnana). Věhlasný pak, jenž se snaží takto (zřikáním), vejde do božských příbytků. Když věstcové ducha dostihnou

stanou se poznáním tím nasycení, jejich duch je dokonán, jejich vášně zmizely, jsou utišení, dosáhnou všepronikajícího ducha, vejdou do veškerenstva, ponořujíce své jáství do něho. Tím jsou pak všechny předměty vědou, ctností rozhodnuty, poznáním konečného cíle věd (Veďanta). Jejich bytost je očištěna spojením a odřikáním se (saniassa).

Ve světech BRAHM budou za časů Velikého konce všichni osvobozeni, nesmrtelní; jejich částky odejdou k patnácti základům (příčinám) a všichni bohové (vůdcové smyslů) k svým božským protivám (předmětům). Skutky a jáství obdařené poznáním budou jedno v nejvyšší neskonalosti. Jako ~~proudící~~ proudící řeky v oceánu, jméno a postavu ztrácí, tak i znající; sprostěn jména a postavy, vchází do nejvyššího ducha (puruša), do božského nejvyššího. Ten, kdo toto nejvyšší Brahm pozná, stane se Brahm, v jeho pokolení nenarodí se žádný, kdo by nepoznal BRAHM; proploví se skrze zármutek, skrze hřích, zproštěn vazeb těla (Jámy); bude nesmrtelným....

B R A H M E N

(Dle Anquetila -oup.I. str.346)

~~~~~

V jiném oddělení knih BRID je zaznamenáno, jakmile člověk tělo, které je složeno z pěti živlů, a mysly vnější a vnitřní a vše, co je smyslné, opustil různou odměnu za své skutky, luk upřímnosti napjal a šíp si zhotovil z opuštění sobectví, že důkaz dal, že opustil sobectví, které je podobno vrátnému, který brání, aby se nepřišlo k Bráhmovi. Tento vrátný má přilbicí nevědomosti na skráních, v očích má dva prsteny, jež jsou: chtivost a závist. V rukou má tři pohodlí, spánku a hříchu. Tento vrátný zplozuje individualismus, protože dříve než to vše, byl zplozen a zlost protahuje jako provaz a napíná luk chtějí po bohatství, tímto lukem a šípem všechny tvory zabíjí. Fakýrovi jenž s tím lukem upřímnosti a šípem z opuštění sobectví pocházejícím, mrštil a jakmile se na loď PRANOU jako plavec ušadil, a jakmile z mostu chtěičů vybědl srdce, zjeví se ona bytost, která je forma vědy, když toto může přeplaví. Jako když člověk svou rukou chce zvednout poklad, drshokam, kope zem a ryje a poznenáhla do ní vstupuje, aby k pokladu přišel: tím samým způsobem je třeba, aby do této pravé bytosti vstupoval. A 4 plachty jsou (na lodi života): jedna je tělo, cc formy potřeby, druhá je pran (dech), třetí je srdce, čtvrtá je intelekt. Mnozí, neznalí věci tyto plachty považují za Atmu. Jakmile se tyto 4 plachty roztrhnou a pátá plachta, která je utajená radost (osobní),...se také roztrhne na kusy, přistaneme do radosti povšechné. Po vstoupení do této povšechné radosti stane se člověk od všech věcí neodvislým, čistým a zbaveným všech věcí; v poklidu a bez všeho dění a bez Džív-átmy a bez kořce a smrti a stálý a odvěký a bez nové jsoucnosti, výtečný se stane a v této velikosti zůstane. A když ke své výtečnosti přijde podoben osobě, která právě z vozu sestoupila a dívá se na točící kola: tímž způsobem oddělen od světa, vidí svět v samém točení se a přihlíží onomu divadlu, řeklo se, že kdo až do šesti měsíců provedl silné krocení smyslů, a

v tom vykonal bádání, že dosáhne nekonečné vědomosti, veleveliké a skryté. Tato vědomost spočívá v tom že Dživ-atma sjednotí se s atmou, totiž sám formou atmy se stane. Kdokoli do jakosti vůle a zlosti upadne a ví, že je bohatý na statky světa, na vědu, množství dětí, a kdo je dětmi, ženou a rodánou poután, ten tuto vědomost nenabude.

ooo

B R A H M E N

(dle Anquetila -oup.I.str.349)

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Být formou Brahm je být formou radosti a oddělen být od zdánlivé bytosti (dživ-stmy). A když forma zdánlivé bytosti mizí a stane se atma, tu se rozpuštějí okovy její vazby a žádná touha tu nezůstane a vidí vše v sobě samém podobně. A proto je bez strachu a bez chtění a když radost, která nemá ani porušení ani konce, přijal, na tom přestane a bude bez konání a bez chtění. To je ta bytost, která různá chtění a touhy v sobě chová v plnosti jejich. Znak spoutání a vazby a znak osvobození je právě tento. Když někdo řekne: "Já tento výkon poznávám, pokládám jej za pravý" je to jakost intelektu (rozu-
mu) a když si někde předsevze a řekne: "~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ "Učiním to, aneb neudělím toho" to je pohyb a jakost srdce. A když někdo vůbec řekne: "Já" - to je jakost sobectví. Tyto tři jakosti jsou známkou spoutanosti a uvěznění, kde nejsou, tu je osvobození a vybavení, svrchovaná blaženost...

Pokud Dživ-atma je ve spojení s intellektem, a předsevzetím srdce, se sobectvím je ve vazbě. A kdy tento poměr opustí bude svobodný a blažený. Proto je Dživ-atma spoutaný a svobodný příčinou výkonů srdce, rozumu a sobectví a není příčinou srdce, rozumu a sobectví. Srdce je jistě formou předsevzetí a chtění a pochybnosti, nejistoty úsudků a studu a rozumu a strachu. Když Dživ-atma se spojí s těmi a když do této vazby upadne, zapomene na svou číslu a subtilnost a jeví se jakoby nečistý a hrubý

stane se, ač určitě bytný, přece neurčitě bytným, tu bytostí světla se jeví temnota, z bytostí neproměnlivé, proměnlivým (těkavým), z bytostí bez osobitosti osobitým (pyšným) se stává. Proto "on" a "já", "ode mě" anebo "od tebe" když se řekne, tím se jeví vazba, jako když se ptactvo semo uvrhuje do sítí. Proto pojít se s výkony srdce, rozumu a sobectví je uvězněná Dživ-atmy a nevstupovat v tyto poměry, je vysvobození a blaženost.

A není jiné cesty k dosažení spasení mimo KIAN .. mo poznání a Vědu. Kdokoli po této cestě, po které když kráčel Radžah, Bradrateh, stvořitele svého našel, stuje, odloučil se od dvou ostatních cest, od cesty ráje (Behešt) a od cesty do pekla (douzak), stane se blaženým, neodvislým, svobodným a vysvobozeným...

ooo

B R A H M E N

ustavení závad, pro které nelze přijít k poznání dle Anquetilla

Nebezpečí, které brání, aby se nepřišlo k poznání především veliká síť nevědomosti. Příčina upadnutí do této sítě nevědomosti je, když knihu BEID znací sedí ve společnosti ji neznající, kteří Božího slova neuznávají. Jiná příčina je, když člověku zautému rozkošem tohoto světa pomíjejícího v něčem ráv není a jeho srdce se proto zmítá z místa za místo a třeš, když stane se podrobeným vůli svého srdce, ze své vlastní svobody vystoupí. A jiná příčina upadnutí do sítě nevědomosti je, že se vyhledává statků světských zabývá. Jiná, že ustavičně žije svůj vynakládá pro potřebnou výživu v těžkém mesle. Jiná, že od domu k domu žebra. Jiná, že někomu si nezádá knih BEID, jejich slova pronáší. Jiná, když opovrženého člověka učí vědě, či se od takového vyučovat nebo se před nim vědou a učeností vychloubá.

Jiná když hřmotné a hlučné zaměstnání si zvolil, když špatně mluví a vždy lže. Jiná, když mnoho trácí pro svou chloubu a své vynášení se. A jiná jsou rozličné zlodějství a loupeže na veřejné cestě

A jiná, když se člověk v roucho fakíra obléká pro žebrotu. Jiná, když člověka napodobuje co mimik. Jiná příčina je ta, když vojevůdce království a poddané někomu svěří, a tento poddané opustí a bez náboženské úcty je zanechá. Jiná příčina je, když člověk velké hříchy, které se zakazují zákonem, páchá a jiné skutky konává, které jsou těmto podobny, jako osočování apod. Jiná, když osoby, které peníze přijaly, provozují zažehnávání a magii. A jiná, když osoby, ježto se rouchem fakíra oděly, skutky fakíra nekonají. Jiná, když osoby, jež slovo boží opustily, okázale jdou cestou svého rozumu. Jiná, když osoby, ježto nádobu do rukou vzaly, stále žebrají. Jiná, když osoby, které slovo boží na falešné úsudky staví a vykládají ho podle své vůle a s falešným svým úsudkem srovnávají. A jiná, když osoby herecké umění provozují a ukazují zázraky.

S lidmi tohoto druhu nedovoluje se sedět a nedovoluje se s nimi mít společnost; neboť zloději ukrývají krádež, a tito jsou patrní zloději a loupežníci veřejných cest. Ti nikdy ani do ráje nepřijdou.

A na jiném místě knih Beid se praví, že s tou třídou lidí nesluší se sedět a nesluší se s nimi být ve společnosti, kteří upírajíce Atmu, smysl knih Beid obracejí na jinou stranu, v jiný svět nevěří, pouze podle úsudku svého rozumu se řídí a mezi podstatu slova Božího a skutky marnými rozdílu nedělají; zlé skutky, které pravému poznání překážejí, nesluší vykonávat....

ooo

MODLITBA - BOŽSTVÍ MLUVÍ

(dle Anquetila (Gup.II.str.I2)

Je-li druhý mne, řeknu, kdo že já jsem(I). Vždy jsem byl, vždy jsem a vždy budu. Není druhý mne, abych řekl, že já tento jsem, a onen tento jest. Vnitřnost vnitřností jsem, ve všech tělesech já jsem; a příčina příčin jsem já. Cokoli je na východě, já jsem a cokoli na západě, já jsem; a cokoli je na jihu, já jsem a cokoli je na severu já jsem

cokoli je dole, já jsem; cokoli je nahoře, já jsem; a cokoli jev úhlech těchto stran, já jsem. Jsem člověk a nejsem člověk, a žena jsem (2) a měřidlo Kaitri (3) a jiná měřidla jsem. Cokoli bytuje já jsem; a cokoli není já jsem (4). Brahma (ten) já jsem a Brahm (to) také já jsem. A také tři ohně, totiž ohen zjevný, a ohen slunce jsem, a ohen přirozený (vnitřní) jsem. Pravá bytost jsem. Král králů jsem; a se všemi velikými vlastnostmi ve spojení jsem; voda jsem; ohen jsem; Rak Beid jsem a Džedžir Beid a Sam Beid, a Athrbai Beid já jsem. Povšechný jsem, zvláštní (spoutaný) jsem (5) a skrytý a utajený jsem. A všelike pouště a půda vzdělaná já jsem. A všelike chrámy svatým obřadům věnované a podobami řezbářskými ~~zpodobené~~ já jsem. Napřed jsem já, pozadu jsem já, vprostředku jsem já, vně i uvnitř jsem já. Světlo jsem. Kdokoli mne poznal, všechny anděly poznal, a všechny knihy Beida poznal a všelike příkázání těchto knih poznal. Kdokoli pravdu těchto knih poznal, pravdu života poznal, pravdu spřavedlnosti poznal, čisté skutky poznal, a kdo čistý skutek poznal, tomu dodává sytost a poklid v mysli. (Když Rudra tato slova k andělům (bohům) mluvil, byl ukrytý ve své vlastní skvělosti).

pozní! Poněvadž je dale panteistického náhledu Bůh=vše, veškerenstvo, proto se nemůže definovat tj. nemůže se přísně určit co je, neboť chybí tu terminus comparationis. Kdyby bylo na světě vše sladké, nevěděli bychom to, a nemohli také určit, co sladkost je, protože jsou ale také jiné chutě, to podle těchto jiných chutí víme, co je sladkost. A proto nemůžeme říci, co Bůh je, poněvadž vše a jediný je a tudíž ničím jiným nemůže být určen.

2) Brahm bez smyslného pohlaví, obojího pohlaví.

Připomínka tohoto dogmatického tajemství byla "linge".

3) Kaitri je míra, kterou andělé měřili unifikaci totiž lidské poznání, že je jenom jedna jediná vůle.

4) I to, co není je Bůh. Nám je jenom to, co svými

poznáváme; ale velká část pravé bytosti nemůže být ani smysly poznána, protože je mimosmyslná a tato část, která našim smyslům není přístupná, je také Bůh; nejen Dživ-atma je Bůh, ale i Atma. Bůh je součástí všech relativností, jsa bez relace.

b) Bůh je povšechný, totiž nadsmyslný a také spoutaný, tj. ve smyslnosti zachycený (dživ-átma).

Z LISTINY HOLWELLOVY

Věčný a jediný, pohřížen v chápání sebe sama, rozhodl se během času k tomu, aby se sdělil se svým stvořením a svou povahou s bytostmi, které by byly schopnými k požitku a účastenství v jeho blaženosti a k velebení jeho velikosti. Požadavky takových bytostí nebylo; ale věčný chtěl, aby byly a ony byly. On je stvořil z vlastní své přirozenosti, učiniv je schopné zdokonalování, leč obdařil je silami nedokonalými, zanechav to oboje dvoje jejich volnému rozhodnutí (I).

Věčný stvořil nejprve Brahmu, Višnu a Šivu, poté Mahasuru a zástupy duchů. Nejvyšší důstojenství udělil Brahmovi, Višnuovi a Šivovi. Brahmu ustanovil za náčelníka zástupů duchů a duchy ty mu podřídil; také ho určil za svého náměstka na nebi a dal mu Višnu a Šivu za pomocníky. Věčný rozdělil duchy rozličné zástupy a pořádky a ustanovil každému oddělení náčelníka.

Tyto se klaněly vůkol trůnu Věčného podle pořádku a hodnoty, a harmonie byla na nebesích. Mahasura náčelník prvního andělského zástupu, vedl nebeský zpěv velebení a klanění se před stvořitelem a zpěv poslušnosti k Brahmovi, jeho prvorození a věčný sdělil se svému novému stvoření.

Radost a harmonie obklopovala trůn Věčného od doby stvoření zástupů duchů. To trvalo nesčíslné množství let (tisíce tisíců věčností) a bylo by trvalo až do konce časů, kdyby se nebyla zmocnila zášť a žárlivost Mahasury a zástupů nebeských.

zi těmi byl Ravana v důstojenství nejbližší Mahary. Nepemětliví svatého daru, svého stvoření, a vinností jim tak vykázaných, zavrhlí síly dokonalosti, které jim Věčný blahosklonně udělil. Započali je síly nedokonalosti a páchali zlo před obličejem Věčného. Odepřeli mu poslušnost svoji, odřekli se oddanosti k jeho náměstkovi a jeho pomocníkům Višnu a Sivovi a pravili sami u sebe: Sami chceme pánovat. Bez strachu před všemohoucností a zlostí Stvořitele rozšiřovali své zlé myšlenky mezi nebeskými stupy, podvedli je a přivedli k nim velkou část k odpadnutí od povinností. A stala se roztržka před tvářmi Věčného. Bol a zkormoucení zmocnily se věrných duchů druhů nebeských a tu ponejprv bylo v nebi hořekevání.

Věčný jehož vševědoucnost, předzvídavost a účinnost ke všem věcem se vztahuje, vyjímajíc výkony od něho k svobodě stvořených bytostí, hleděl s trudem zlostí na odpadnutí Mahasury a Ravany a ostatních nebeských vůdců a duchů. Než i ve zlosti plný milosrdenství, nařídil Brahmovi, Višnovi a Sivovi, aby jim jejich vytkl a je přemluvili k pokání a návratu se k povinnosti navrátili. Oni pak v domnění své nezávislosti pyšně jásající setrvali v neposlušnosti. Věčný nařídil po té Sivovi, aby proti nim vytáhl. Věčný jsa s jeho všemohoucností, aby je z výsostí nebeských svrhl a do propasti tmy uvrhl zatracené v ústavičné bídě na nekonečnou řadu let. Neposlušné duchové upěli pod nelibostí svého Stvořitele v propasti tmy po celou věčnost. V tom čase nepřestávali Brahma, Sivu a Višnu a ostatní věrní duchové prosit Věčného za odpuštění a za jejich uvedení ve svět předělý. Věčný byl konečně jejich orodováním přemluven. Ačkoli účinek své milosti na budoucí chování zločinců nemohl předvídat, přece vyslovil v nádeji, že budou konat pokání, vůli svou následovně: V z propasti tmy byli vysvobozeni a do takového stavu zkoušení byli přivedeni, kde by v moc jejich bylo, dosáhnouti osvobození a blaženosti. Po té Věčný milostivě úmysly své projevil, odevzdal nejvyšší moc a vládu Mahasury Brahmovi, vstoupil sám v nebesa a stal se všem nebeským zástupům neviditelným pánem pět tisíc let.

Po uplynutí tohoto času zjevil se znovu Věčný, přijev opět držení Trůnu světla ve své slávě a velebnosti. A věrní zástupové nebeští proslavovali opět jeho objevení se zpěvy radosti. Když vše umlklo, řekl Věčný: Budiž veškerenstvo (svět) patnácti krajin tříbení a očišťování bydlištěm neposlušných Báhů (duchů). A tak se také stalo. Věčný řekl: Višnu mou mocí ozbrojen sestup k novému tvorstvu veškerenstva a osvobod neposlušné duchy z propasti tmy a převed je do nejnižší z patnácti krajin. Višnu přikročil k Trůnu a řekl: Věčný, učinil jsem tak, jak jsi poručil. A všichni věrní nebeští zástupové byli v udivení a hleděli na zázr ačnost a lesk nového tvoření veškerenstva.

Věčný opět promluvil k Višnuovi vece: Chci těla tvořit pro každého z odpadlých duchů, žaláře te k bydlení; v nichž určitý čas podle velikostí svých zločinů přirozenému zlu mají být podrobeni. Jdi a poruč jim, aby se k tomu připravili, oni tě poslechnou. Višnu předstoupil opět před Trůn, poklonil se a řekl: Věčný, poručení tvá jsou vyřízená. A věrní nebeští zástupové byli opět v unešení pro divy, o kterých slyšeli, a opěvovali slávu a milost Věčného. Když vše umlklo, řekl Věčný opět k Višnuovi: Těla, která připravím neposlušným duchům k bydlení, mají podléhat podle prvkové látky, z nichž je utvořím, proměně, záhubě a smrti a opětným obnovením. Těmito smrtelnými těly mají odpadlí duchové poznenáhle sedmaosmdesáte proměn a putování vykonat a následně přirozeného a mravného zla více a méně podrobeni být v nejprůměrnějším poměru k velikosti jejich zločinů a podle toho, jak jejich výkony v proměnlivých tělech s omezenými silami, kterými je obdařím, srovnávat se budou. To budíž stavem jejich pokut a tříbení. Když neposlušní duchové těch sedm a osmdesáte putování ukenčí, pak ať oživí tělo člověka. V tomto těle chci rozšířit jejich síly tak, jako když jsem je k svobodě stvořil. To budíž nejvyšším stupněm zkoušky a osvědčení.

Kráva ať od odpadlých duchů za tvora svatého se považuje, neboť jim má novou líbeznu potravu kýtat, část práce jejich ulehčovat, která jim ode

ne bude uložena. A nemají nikdy jíst kraví maso ani maso nějakého jiného smrtelného těla, které k jejich bydlení připravím, ať si se plazí po zemi, nebo plove ve vodě nebo lítá ve vzduchu. Potrava jejich ať záleží v mléce krávy a ovocě země. Smrtelná těla, do kterých zamknu odpadlé duchy, jsou dílo mých rukou; proto se nemají rušit nýbrž ponechat jejich přirozenému rozpadnutí. Kdokoli z odpadlých duchů s úmyslným násilím od svých odpadlých bratří obydlená smrtelná těla bude rušit, toho spurnou duší uvrhni, Šivo, do temné propasti. Tam ať ztráví nějaký čas a poté ať znova projde oněch 87 putování bez vzhledu ke stupni, jehož by byl dosáhl v době, kdy takový zločin spáchal. Kdokoli ale z odpadlých duchů by se k tomu odvážil, aby se odloučil násilně (a lehkovážně) od těla, do něhož jsem jej zamkl toho, o Šivo, uvrhni navěky do tmavé propasti. Dobrodiní 15 krajín tříbení, zkoušení a očišťování nemá být opět uděleno.....

Má to však v moci padlých a nešťastných duchů být, aby mírnili bolesti a pekuty své (láskou) líbezným obcováním a vzájemným spolčováním. A když budou sobě prokazovat navzájem lásku, srdečnost a společenské služby, když se budou navzájem podporovat a povzbuzovat k lítosti nad zločinem své neposlušnosti; tak budou takové jejich úmysly sílit, a mají potom milost najít přede mnou. Budou-li se však navzájem pronásledovat, tak budu pronásledované těšit, pronásledovatelé však nemají nikdy přijít do krajiny deváté, do první krajiny očištění. Když duchové ve svých 89 putováních v těle lidském mé milosti pokáním a dobrými skutky si vydobudou; tak máš, o Višne, přijmout je do zánadří a máš je nést do druhé krajiny pokut a tříbení, a tak máš konat tak dlouho, až postupně 8 krajinami pokut, tříbení a zkoušení projdou. Poté má přestat jejich pekuta, a máš je přivést do deváté, první to krajiny očištění. Kdyby však ti duchové spurní v 89 putováních v lidském těle podle sil, kterými je obdařím, mé milosti použít nechtěli; tak máš je, Šivo, na nějaký čas uvrhnout do temné propasti, a ty, o Višne, máš je odtud po nějakém čase, který ustanovím, opět vyvést do nejnižší krajiny pokut a tříbení ke zkoušce druhé. Takovým

způsobem mají trpět, až pokáním svým a vytrvalostí svou v skutcích dobrých v čase 89 putování v lidském těle do 9. krajiny, do první ze 7 krajín očistění přijdou. Neboť je to pevná vůle moje, že zpurní duchové do výsostí nebeských se nenevrátí, aniž pak v tvář mou hledět budou dřív, dokud 8 krajinami pokut a 7 krajinami očistování neprojdou. Ve věrnosti setrvalí zástupové nebeští, když vše uslyšeli, co Věčný mluvil a uzavřel stran duchů zpurných, opěvovali jeho slávu, moc a spravedlnost...

Věčný dále mluvil a řekl: Neodmímám milosrdenství svého Mahasurovi a Ravenovi a ostatním náčelníkům duchů zpurných; že však žíznil po moci, chci jejich síly zla rozšířit. Budiž jim volno, po osmeru krajín tříbení a zkoušení putovat, a duchové odpadl mají týmž pokušením být vydáni, která je původně k odboji ponoukala. Avšak užívání oněch rozšířených sil, které spurným vůdčům udělím, budiž jim tím větší pramenem provinění a trestů; a odpor svedených duchů naproti jejich pokušením budiž mi velikým důkazem upřímnosti jejich zkormoucení a lítosti. Věčný pomlčel. A věrní zástupové zpívali písně velebení a klanění se smísené s bolem a nářkem nad osudem svých padlých bratrů. Odbývali poradu mezi sebou a hlasem ústy Višny projeveným prosili úpěnlivě Věčného, aby jim bylo dopřáno sestupovat příležitostně do těch 8 krajín pokut a tříbení (co spasitelé), tam podobu člověka na sebe brát a svou přítomností, radou a svým příkladem nešťastně zkažené duchy naproti dalším pokušením Mahasury a jiných zpurných vůdčů ochránit a bránit. (2)

Věčný vyslyšel a vyplnil tuto prosbu a věrní nebeští zástupové pěli s hlasitým plesáním písně radosti a vděčnosti.

Když vše umkle, mluvil Věčný znovu vece: Ty, o Brahmo, obklopen září mé velebnosti a ozbrojen mou mocí, sestup do krajiny nejnižší pokut a tříbení a ohlas neposlušným duchům slova, která jsem mluvil a soud, který jsem nad nimi vynesl a pohled, kterak poputují v těla, která jsem jim připravil. A Brahma předstoupil před Trůn a pravil: Věčný,

učinil jsem, jak jsi nařídil; padlí duchové plasají k tvému milosrdenství a uznávají spravedlnost tvých uzavření, prokazují zkormoucení a lítost a vstoupili do smrtelného těla, která jsi jim připravil... (3)

Pozn: 1) Duch upanišad nikde nepřipouští "velné rozhodnutí" proto tato listina náleží snad do doby od upanišad velmi vzdálené, do nějakého monoteistického pravěku, kterak přichází do ní Brahma, Višnu, Šiva? Byla snad tato trias známa už v dobách předvédských či se později k těmto tradicím přivtělila? Jisté je, že upanišady zvláště pak purany, zde vyslovené tradice všude předpokládají, odvolávají se k nim celou náboženskou praxí, totiž pekání a zedostiučinění (askezi) na nich zakládají. Tato listina je tedy nutným paxstulátem nejen těchto, ale i jiných pozdějších svatých knih náboženských. O "pádu endělů" zmiňuje se pouze Issiáš (I4/I2) v Bibli. Duchové vůbec, zvláště pak zlí (padlí) duchové (dáblové, démoni) v Starém i Novém zákoně všude se hustě předpokládají, jejich "pád" se ale nikde nelíčí. Tradice ale, zejména starožidovské o "pádu duchů" vypravevaly.

2) Toto místo je k budoucímu vyvinutím náboženství zjevených velmi důležité. Je to jako historická podstata, důvod všech potomních proroctví o mesiáši a spasitelích a vykupitelích lidských a zároveň dostatečné vysvětlení, že mesiáši za lidstvo trpěli že jen "ohy, bytestmi vyššími, zedostiučinění se stávalo.

3) Tradice o pádu duchů (endělů) a s tím související spor mezi dobrem a zlem, jak už podotčeno bylo, ve všech náboženstvích co fakt vůbec známe se uvozuje, že však v žádných svatých knihách ani Bibli se zevrubně nelíčí a původem je výhradně na této listině. Ježíš nemluví nikde o Stvoření světa původu člověka či podmínkách, za kterými přišel člověk na svět, taktéž ani Šakjá-muni, Zarathustre a Mohamed. V tomto smyslu je tato listina a další uvedené, ve spojení se starožidovským zákonem, podstatu doplněk všech dosud stávajících náboženských učen

PURANA BHÁGAVATA

(Z knihy třetí(I) dle Majer's myth.lex)

~~~~~

Na počátku byl vesmír ještě v lůně Višnu.
 Pohřížen v dřímotu, duma je, odpočíval na hadě
Adišešanu a vznášel se tento Bůh na moři mlíčném.
 Průvodci jeho byly moc a moudrost; nebot osudu a
 věci ostatních ještě nebylo, an byly v lůně jeho
 uzavřeny. Tisíc božských let ztrávil v této dřímot-
 ě. Když doba ta přešla, rozhodl se k tomu, aby zplo-
 dil tento svět. Když Višnu sám sebe zplodil pozná-
 vacím pohledem pozoroval, zplodil tímto pozorováním
 především vůli ke tvoření a skutek této vůle stal
 se osudem. Když tento osud (povšechná vůle) z něho
 vyšel, stal se jedinou příčinou veškerého vznikání,
trvání a zanikání nebot jakostí svou vyplodil
smyslnost (radža) a dal vyrůst z pupku Višnu lody-
 ze Tamaridy čili lotosu. Na této lodyze objevilo
 se poupě květiny, ježto se paprsky nejohnivějšího
 slunce, kteréžto je Višnu sám, otevřelo. V tomto kvě-
 tu je stvořen Brahma se 4 obličejí, které jsou obra-
 zem 4 ved. Pln žádostí, aby tajemství svého vzniká-
 ní vyzkoumal, procházel se dlouho v duté lodyze, kte-
 rá onen květ nesla. Konečně unsven více, než aby v
 marném zkoumání dál pokračoval, posadil se opět
Brahma naň. Volal k svému stvořiteli a uslyšel
 hlas jako dába, dába. Ačkoli nikoho neviděl, aniž
 těm slovům rozuměl, chápal přece tolik, aby rozuměl,
 že se mu nařizuje pokání. A on jej konal tisíc
 božských let. K jejích konci cítil, že je světlem
 nebeským naplněn. Modlil se k svému bohu jehož
 přítomnost ve svém srdci pozoroval a velebil ho
 modlitbami a chvalozpěvy, které jsou obsaženy ve
Védách. Tu dosáhl všech vědomostí, jichž bylo zapo-
 třebí k velikému, jemu svěřenému dílu tvoření. Jenom
 marnivost mohla jej učinit schopným nepravdy a pro
 stěpávnosti a tím jeho dílo zkazit. Višnu, aby jej
 blehesklonně vyvaroval tohoto neštěstí, zjevil se
 mu a řekl: "O, Brahmo, synu milovaný, daruji ti milost
 svou a uděluji ti moc, stvořit svět. Tento svět a
 všeliký život spočívající ještě v mém lůně ukrytý

však nařizují tobě, abys je k našemu obapolnému utěšení vyzvedl a vyvinul; nebo já jsem život, a všechny životy jsou ve mně.

Brahma touto neobyčejnou milostí povzbuzen, začal znovu konat pokání, aby se připravil k důležitému dílu, které měl provést. Sto božských let v rozjímání a modlitbě strávených rozmnožilo jeho moudrost a jeho mocnost. On se napájel vodami moře a základy všech věcí a vytvořil vrchy, stromy, byliny, bohy, lidi, obry a zvěř. Když pak tímto tvořením zaměstnán byl, pocítil některá hnutí nevázané vášně a tak stvořil některé bytosti, jež byly náchylné k hříchu. Leč ihned uchvácen lítostí, hledal útočiště u Boha a poté dal povstat 4 bytostem ctnostným: Sonagen, Sonaden, Sonerčussadenen a Sarnakumeren a nařídil jim, aby lidské pokolení vytvořily. Však dle rození svého životu rozjímavému oddány, upustily od toho a toto nařízení nevyplnily. Brahma proto rozhněván, vypustil proto ze svého čela boha Roudru a nařídil mu, aby bydlel v Slunci, v přestroje, v zemi, ve vodě, v životě, pokání, v srdci a ve (4) smyslech. Ihned se objevil Roudra jak mu nařízeno bylo v těchto 11 podobách, které pod jménem "11 Roudrů" na slovo vzati jsou. Tyto ustanovenou vůlí Roudry vytvořené bytosti stvořily samy sebou nesčíslné množství jiných způsobem stejným. Ty však přijaly brzy povahu zleu a vedly zvrácený život až pak od Brahmy napomenutí se kály. Po té rozhodl se Brahma tvořit lidi, kteří by byli mírní, přestomilí, moudří a všemi ctnostmi naplnění. Vynal proto z rozličných dílů těla svého devět osob, jejichž jména jsou: Mariči, Dakšen čili Prachetas, Pulagen, Pulastia, Bhrigu, Kretu, Akni čili Angiras, Vasištha a Atri. Známí jsou pod jménem "9 Bráhmánů". Stejným způsobem vytvořil čtnost, Nepravost, Lásku, Lakomství, Sarasvati, bohyni Véd, Bohy Nirudi a Samutrajen a praotce Kartamena. Ctnost vystoupila z pravé strany prsou, Lakomství ze rtů, Sarasvati z jeho obličeje a Kartamen z jeho pohybů. Brahma byl jat láskou k Sarasvati a obcova s ní. Devatero Bráhmánů ho proto nenávidělo a on výtkami jejich uražen a soužen svým

vědomím, opustil tělo, které ho k takovému činu svedlo. Toto opuštěné tělo způsobilo potom tmu a mlhu. Potom přijal Brahma ihned nové tělo se 4 obličejí, které pak zplodily 4 vedy. On pak opustil i toto tělo a přijal opět jiné. Aby zpedperoval spojením svou pohlavní rozplemenování lidského pokolení, stvořil muže a ženu, Svajambhu a Sadadrubai. Těto spolu zplodili syny a dcery od nich a sice od každých třech mužů zalidnila se naše Země.

Brahma přijímal poté ještě více těl a sice vždy dokonalejší, ano přijal konečně tělo tak lehké a tenké, že se stal neviditelným. V každém z těchto těl provedl nové tvorstvo. Jedno z těl od něho opuštěných zavedlo příčinu, že se z něho narodila dívka splnující krásy. Jmenovala se Santadevi a obrové se jí zmocnily. Brahma sám pak zplodil v těchto rozličných tvorstvech nejprve nesčíslné množství bohů, počínaje Gandharva-sy, génie obého pohlaví, pak genie Bitru, kteří mají neviditelné tělo a živí se výparry obětí. Poté v jiném Kinnarery a Kimburudery. Když zpozoroval, že toto stvoření všem jeho úmyslům zadostí nečiní, byl nespokojen a když toto hnutí zlosti několik jeho vlasů do chvění přivedlo, stal se tím pohyb čas věků. Takovým způsobem zjevil se tento Bůh v rozličných tělech a v rozličných podobách, aby rozličné duhy bytostí stvořil, z nichž každé udělil tělo, které dle postavy a jakosti tomu se podobá, kterého Brahma použil k jeho stvoření.

oooooooo

K O S M O G O N I E D L E M A N U - S A (dle Majer's myth. lex.)

~~~~~

Veškerenstvo bylo původně pouhou božskou myšlenkou, ještě nevylihnuté a jako v temnu zahalené, rozumu nechápatelné, nevyložené, zjevením dosud odkryté tak, jakoby zcela v drímožě bylo pohříženo. Tu se objevila jediná samasebou jsoucí mocnost neumaleném veličenství svém, ač sama nechápaná, řekla, že tento svět 5 živlů s ostatními základy

přírody, stal se chápateľným; i rozšířila myšlenku svou, zapuzujíc temno. Tu se skvěle objevil On (Oum) ve vlastní své osobě, jenž je od věčnosti, sám duše všech bytostí, jehož může dosáhnout pouze Duch, jehož však podstata, poněvadž nemá patrných dílců k ústrojím smyslů vnějších, není přítomná a od žádného jiného tvora nemůže být pochopená. Když uzavřel On, vypouštět ze své vlastní podstaty rozličné tvory, stvořil nejprve pouhou myšlenkou vody a položil zárodek úrody v ně. Toto úrodné símě stalo se vejcem , třeptícím se jako zlato v kamenech tisíců ohnů, jako světlo sluneční; v tomto pak vejci narodil se On sám, jenž od věčnosti je, v postavě Brahmy , velikého to praděda všech duchů. Vody nazývají se proto Nara , poněvadž je Nara , tj. Duch boží vytvořil, a poněvadž byly první jeho Adžena totiž pohyb, proto se také do sud nazývá Brahma také Naraadžena . tj. Na vodách se pohybující, plynoucí. Ze žádného předmětu smyslů, ale z první příčiny , která dle své povahy je všudy-přítomná , k naší chápavosti pak všude nepřítomná, narodil se onen ve všech světech pod jménem Brahma proslavený božský muž. V tomto vejci spočívala ona veliká mocnost nečinná po celý božský rok, potom dala pouze silou své myšlenky tomu vejci puknout. Z jeho polovic vytvořila se nahoře nebese, dole země uprostřed pak povstaly temný ether, osm krajin nebes a lehké stálé nádržky vod.

On poté stvořil veliký princip duše čili první rozšíření božské myšlenky a všelike tvary života s třemi jakostmi dobrota, vášní a temnota , s pěti smysly a s pěti ústrojími smyslného chápání. Napotom vzbudil vědomí vnitřního upominatele a vladaře a posléze duši co rozum , která dle podstaty své přítomná, smyslně však ne chápateľná, nýbrž nehmotná je. Když nejmenší dílky oněch šesti nesmírně učenlivých principů v vědomí a pěti smyslů najednou s výplyny nejvyššího ducha pronikl, stvořil pak všelike tvory. Nejmenší částčky viditelné přírody závisejí na kře těchto 6 výplynech z Boha, desatero ústrojí na vědomí, patero živlů na toliko právě dojmech. Prvky veliké prvotní látky zvláštními silami ozbrojené tím povstávají a také duše s nesmírně tenkými účinky,

ježto je neskonale příčina všelikých vnějších podob. Proto se veškerenstvo skládá z malých částíček 7 božských účinných principů, totiž z Velduše neboli z prvního výplynu, z vedomí a z 5 smyslných dojmů; celek neměnitelný z představ neměnitelných pochodící. On také udělil ponejprv všem tvorům zvláštní jména a vykázal jim zvláštní výkony, zvláštní zábyvy tak, jak to v předávných dřívějších vědách bylo zjeveno. On stvořil množství nižších božstev s čistými dušemi a božskými jekostmi a mnoho velmi dráždivých géníů. On ustanovil oběti, které od počátku byly určeny a vydeořil z ohně, vzduchu a slunce tři původní Vědy, ježto obsahovaly předpisy k náležitému vykonávání obětí. On dal jsoucnost času a jeho oddělení, hvězdám, stálým a hvězdám oběžnicím, řekám, mořím a vrchům, rovným planinám a nerovným dolinám. Také tak povstaly zbožnost, řeč, vlídnost, žádost, zlost; neboť On chtěl jsoucnost všech těchto stvořených věcí.

K posouzení lidských výkonů učinil on úplný rozdíl mezi právem a bezprávím, a navykl vnímající tvory na radost a bol, na vedro a zimu a na jiné sobě odporující věci. Z velmi tenkých proměnlivých částíček (materiálu) 5 živlů vložen je tento celý viditelný svět v náležitý pořádek. Kdykoli životní duše (dživatma) bere nové tělo, drží se sama sebou zábyvu, který je stvořitel původně vykázal. Jakož šestere ročních počtů své znaky v patřičnou hodinu samy sebou přijímají, tak se přidružují ku každému vtělenému duchu jeho výkony příčiněním jako přírody samy. Aby se pokolení lidské rozmnožilo, utvořil On, Brahmana, Kšetrije, Vaisje a Šudra, kterážto jména od Fismu, obrany, bohatství, práce pocházejí, utvořil je ze svých úst, svých pažích, svých kyčlí a svých nohou....

Když tedy byl Brahma, jehož síly nejsou nikterak uchopitelné, takovýmto způsobem toto veškerenstvo stvořil, pojel je opět do ducha nejvyššího a proměnil se v činnost s časem odpočinku až tato mocnost procepe, pak tento svět svého úplného rozšíření dosáhne; ale když tiše drímá, tu plyne celá ta světová soustava. Nebo když takřka v tiché drímotě odpočívá, opouští vtělení duchové, jež obdrželi schopnost ke konání (oznamenáhl) vykázané jim zábyvy a duše same umdlívá

dyž pak pohluceny byly do bytosti nejvznešenější,
 a pojímá božská duše všech tvorů svou silou nazpět
 životní duše stvořených těles zůstane potom se všem
 smyslnými a účinnými orgány dlouho v původním
 stavu ("v první myšlence") totiž v temnotu pohřížená
 nevykonává přirozených zábyvů; nebo se vystěhovala
 ze své vytvořené podoby, ač pak složena jsouc z te-
 oučkových Prepruků (etheru) někdy opět v semena byli
 zvířet vstoupí a novou podobu obdrží. Takto znova
 oživuje a ničí mocnost nezměnitelná v věčném postu-
 a, střídavým bděním a odpočíváním toto veškeré množ-
 tví tvorů movitých a nemovitých.

oooooooooooooooooooo

G"unter Sch"utler

AUDIENCE U DALAI LÁMY

Napřed panovalo ticho. Pak se Dalai láma zeptal na naše přání. Pak jsem přednesl své otázky. Dalai láma nám nenuceně řekl, že mluvil s mnoha lidmi, ministry, prostými lidmi i dětmi. Všichni lidé, řekl, chtějí stejné - blaženost, štěstí.

Jen materiálním pokrokem nelze docílit štěstí. Štěstí musí být zažito vnitřně a k tomu vedou různé cesty, jež jsou nalézány náboženstvími. Buddhismus se nespolehá na autoritu víry, nýbrž člověk si musí všechny náboženské výpovědi ověřit sám pomocí logiky a filosofie. I když sám Buddha tvrdil něco, nesmí se tomu úplně věřit, aniž si to člověk sám ověří, neboť všechna tvrzení musí být dokazatelná.

Podle osobního názoru Dalai lámy téze buddhismu jsou dokazatelné. "Jeho svatost" se domnívala, že bych se mohl zabývat v této věci důkladně s jeho dnešními žáky po třech až pěti letech, kteří toho času dosáhnou pouze pátého stupně meditace a mají tudíž ještě dlouhou cestu, již musí vykonat k dosažení devátého stupně meditace.

U tibetské meditace těžiště spočívá v intelektuálním poznání. Před ukončením meditační výuky je nebezpečné nedorozumění při vědeckém dotazování příliš velké.

Když se rozhovor stočil na kněze-věštce, prohlásil Dalai láma: "To nemá s Buddhismem nic společného - jsou to pouze malé duchy stromů. Nepatří k těm skvostům buddhismu. Jejich uctívání nemá pro další existenci žádný významný užitek. Jde o projev lidské víry a je pro lidi velmi zdraví škodlivý."

O TIBETSKÉ BUDDHISTICKÉ MEDITACI

"Jsou různé druhy meditací. Některé mají za cíl vyznášení se. Meditující sedí často ve sněhu a přes to je mu teplo v těle. Někdy sedí v ohni, ale cítí

je mu zima. Vnější pocity jsou zcela odstraněny.

SAMASTA - meditující se soustřeďuje na jeden bod. Nic neslyší nebo slyší velmi vzdáleně. Někdy meditující cítí, že celé tělo je ze světla nebo elementu."

t: Je meditace, při které si meditující představuje, že je pouze kostrou?

d: Při většině meditačních zážitků se pociťuje blaženost přesahující veškeré lidské štěstí. Při nejvyšších tantrických stupních meditace stávají se věci kolem nás jako ráj (nazírány jako ráj).

t: Může meditující rozlišovat dobré a zlé, krásné a ošklivé?

d: Takové hodnoty během meditace neexistují. Jeden z nejvyšších stupňů meditace se nazývá ŠUMYATA. Při realizaci neexistují více protiklady dobra a zla, tveru a osoby.

t: Pociťuje meditující své (světlo) tělo a okolní svět jako neskutečný a cizí?

d: Pojmy skutečný a neskutečný se často používají. Význam je však rozlišený. Dle buddhistického názoru jsou všechny jvy neskutečné. Neomezuje se to jen na stav meditace. Ptáte-li se zda se okolní svět mění, pak vám mohu vysvětlit, že při TANTRISMU má svět jiný význam. Zda okolní svět vlastní tělo se přeměňuje, závisí na meditujícím. Někteří lidé si myslí, že tělo se mění.

Podle buddhismu není duše. Je však poznatek (zkušenost), že lze vystoupit z těla a přemístit se do jiné krajiny. To závisí na meditujícím."

ooo

t: Je při meditaci expanze těla až ke hvězdám?

d: Toto je jednoduchý stav meditace. Tělo se stává širším a širším a menším a menším. Člověk jej může vzít zpět do prázdna. Toto není žádná velká meditace. Můžeme provádět všechno. Vědomí je

jako guma. Můžeme učinit ducha jako jedno z věcí, lze se zmenšit zcela a obejmout celý vesmír.

ooo

pt: Má tibetský buddhista též zážitek jednoty např. že předměty jako slunce, vítr, květina, pták, všechno jsou jedno?

od: Při zážitku ŠUNYATA jímž je dosažen cíl, jsou všechny věci totéž. Není rozdílu mezi fenomény světa a osvobozením, všechno je Šunyata.

pt: Lze docílit NIRVÁNY při meditaci?

od: Docílit nirvány lze jen pomocí meditace, ale jednotlivá duše se nespokojuje s božskými zjevy na které jste se ptal na začátku, jako světlo a podobné jevy, jsou všechny bezvýznamné. Naproti tomu vaše nynější otázka má velký význam.

Nirvána je odstranění utrpení a jeho příčin, všechny zjevy jsou bezvýznamné a nemají vlastní hodnoty. Jsou to jen stupně na cestě k uskutečnění Nirvány.

Pro buddhisty je vysvobození v tom, že s poznáním ŠUNYATY jsme očištěni a v tom je NIRVÁNA. Je to odstranění nevědomosti. Zážitek odstranění rozdělení mezi subjektem a objektem v buddhismu není. Je-li člověk v nirvane pak tam zůstává i po meditaci. Vysvobození se nezískává jen na jeden okamžik. Kdo dosáhl nirvány, zůstává stále v ní. Při uskutečnění Šunyaty přestává minulost, budoucnost a přítomnost. Je těžko vysvětlit Šunyatu. Nejlepší cesta je ji zažít.

V buddhismu není neosobní božské síly. Ale též žádné transcendentní moci. Je to zákon příčiny a účinku. Karma, zákon karmy, platí jen pro žijící bytosti. Štěstí a utrpení se řídí karmou, ale to není žádná božská síla. (Nirvána ruší karmu).

Všechny projednané zážitky spočívají v psychice. Předpokladem meditace je zdravé tělo.

Při meditaci se lze ztotožnit s božstvem nebo Buddhou. Toto božství s nímž se člověk stává jedno je výtvořem člověka. Pro meditujícího se stává skutečností. Na začátek člověk vizualizuje božstvo, pak se stává sám tímto božstvem.
ooo

K Z E N U

Systematika možných zážitků při meditaci.

- 1) a - tělo se pohybuje
b - stává se lehkým VÍTR (VZDUCH)
- 2) a - pocit svrbění
b - pocit tepla OHĚŇ
- 3) a - pocit chladu
b - pocit hladkosti
kluzkosti VODA
- 4) a - zážitek tíhy
b - opak pocitu hladkosti ZEMĚ

Tyto zážitky jsou předběžnými stavy osvícení. Přes ně se dostáváme k hlubšímu pohroužení.

_____konec úryvků_____

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 104

Tento nedostatek všech možností v Bohu nutně
 způsobuje, že Bůh je neproměnlivý. Je skutečnost,
 a je jen skutečnost. Kdyby na něm bylo něco možné-
 uskutečňováním toho buď by získával nebo pozbý-
 l a obé, zisk i ztráta, odporevalo by jeho dokona-
 sti.

nemůže se tedy měnit. Dále jest nesmírný, bez hranic, neboť kdyby mohl být ohrazen v prostoru, byl by ložitý, a to by se přičilo jeho nedělitelnosti. Pro to je všudypřítomen, jsa nedělitelný, na každém místě. Rovněž, je zcela přítomen v každém okamžiku, tj. věčný. Neboť kdyby se byl počal v čase, byl by potřeboval k tomu dřívější příčiny, a to by se přičilo jeho jsoucnosti ze sebe sama. Kdyby měl konec, odporovalo by to jeho nutnosti. Kdyby prošel posloupností, odporovalo by to jeho neproměnlivosti. Má mohutnost poznávací a vůli a každou jinou dokonalost tvorů, protože my ji máme, a účín nemůže být dokonalější než příčina (effectus nequit superare causam) V něm však obě ty mohutnosti jsou činny neomezeně a věčně, a protože Bůh nemůže být vázán ničím vnějším, jejich předmětem prvotně nemůže být leč Bůh sám. On tedy poznává sebe a v úkonu věčném, nedělitelném a chce sebe máje nekonečné zalíbení v sobě samém. Protože z logické nutnosti musí sebe milovat a chtít, nemůže být zván "volný" ad intra, a volností protiv, charakterizující tvory omezené. Ad extra nemůže mít potřebu tvořit, jsa již v sobě dokonalý a dokonce blažen. Chce tedy tvořit v ne-
prosté volnosti.

Jsa takto bytost nadaná rozumem a vůli a svobodou, Bůh jest osoba, a rovněž živá osoba, ježto je předmětem i podmětem své vlastní činnosti, a to právě rozlišuje živé od neživého. Je tedy úplně soběstačný: jeho sebezpoznání a sebeláska jsou obě nekonečné a sobě rovné a k své dokonalosti nepotřebují z vnějška ničeho.

Jest vševědoucí, neboť věda, že sám jest příčinou, zná zároveň všechny věci stvořené a co se sním děje. Jeho vědění je předvídaní, neboť on je přítomen v každém čase. Známý jsou mu předem i naše svobodné činy, sice by jeho moudrost připouštěla postupné obohacování, a to bylo odporovalo jeho neproměnlivosti.

Jest všemohoucí, může vše, co v sobě nechová logické protivy. Může udělat, aby něco bylo, jinak řečeno, jeho síla zahrnuje v sobě tvoření. Kdyby

některé jeho stvoření bylo učiněno z jeho vlastní podstaty, musilo by být nekonečné, jako je ona podstata; ale stvoření jest konečné, musí tedy být podstata nebožská. Kdyby bylo učiněno z takové podstaty, např., z něčeho věčného, co Bůh již našel po ruce a čemu prostě jen dodal jeho tvaru, odporovalo by to definici Boha jakožto první příčiny a učinilo by z něho jen hybatele něčeho, co již má svou příčinu. Co tvoří, tvoří tedy z ničeho, a svým tvorům dodává samostatnou jsoucnost, jako tak mnohým omezeným bytostem mimo sebe. Tvary jichž dodává svým tvorům, mají své převzory v jeho myšlenkách. Avšak ježto v Bohu není takových pojmu, jako je např. násobnost, a ježto jsou ony ideje, jak jsou u Boha, a způsob, jak je naše duše zevně hledá vystihnout, smíme mu je přičíst toliko v smyslu určovací jako různé tvářnosti, a omezeného hlediska, jeho jedinečné bytosti.

Bůh zajisté je svatý, dobrý a spravedlivý. Nemůže činit zlého, protože jest plnost pozitivního jsoucna, a zlo jest negací. Jest pravda, že stvořil fyzické zlo, ale jen jako nástroj většího dobra, neboť dobro celku jest vyšší než dobro jeho částí. Krevního zla chtít nemůže, ani jako cíle ani jako prostředku, neboť by se to nesrovnávalo s jeho svatostí. Tvoře svobodné bytosti jen devoluje zlo, neboť ani jeho spravedlnost ani jeho dobrota mu neukládá, aby zabránil, aby ti, kterým se dostalo axe svobody, nezneužívali toho daru.

Co se účelu týká, proč Bůh stvořil, prvním účelem mohlo být mu jen to, aby druhým osvědčil svou naprostou svobodu tímto projevem své slávy. Z toho vyplývá, že ti to druhí musili být bytosti rozumné, především schopné poznávat milovat a ctít a potom schopné blaženosti. A tak tedy možno říci, že druhým účelem stvoření byla Bohu láska".

(ukázka pravověrné filosofické theologie katolické i protestantské).

záhada angl.filosofie: Každý rozdíl musí zase činit rozdíl; každá teoretická různost, musí někde vycházet z různosti praktickou a že nejlepší metodou rozpravy o jednotlivých částech teorie je začínat zjišťováním, jaký by praktický rozdíl vzešel z toho, kdy by byla pravdivá jedna či druhá možnost.

Jak si uvědomujeme tu pravdu, o kterou jde?

Kterými skutky se osvědčuje?

Která je její hotová jednota v mezích určité zkušenosti?

Hobbes: Tento probírá každou otázku osobního já-co jim rozumíte, je jen řetěz vašich vzpomínek. Tohle je jediné ověřitelná část významu identity. Všechny ostatní idee o ní (jednotnost či mnohost duchovní podstaty) na které spočívá, jsou bez pochopitelného významu.

Berkley: Tak zkoumá svou "hmotu"-hotová cena hmoty jsou tělesné počítky-to je vše, co můžeme konkrétně ověřit z pojmu hmoty.

Hume: S příčinností: Víme o ní, že je to obvyklá příčina předcházející, po které čekáme něco určitého; bez praktického významu to nemá cenu.

To vše je kritická metoda-Pragmatismus.

Marcel Sanders Peirce:

Myšlení jako činnost má jen jeden myslitelný motiv, totiž být víry, přesvědčení, neboli přivést myšlení do klidu. Teprve když naše myšlení o něčem došlo klidu v určitém přesvědčení, může se pevně a bezpečně počít naše ~~okamé~~ konání. Zkrátka přesvědčení jsou pravidla chování. A všechno myšlení není než jen krok na cestě k vytvoření skutečného praktického chování. Kdyby některá část myšlení nezpůsobila zřejmé změny v praktických důsledcích myšlenky, tu by ona část nepatřila vlastně podstatně k významu té myšlenky. Abychom mohli vystihnout význam myšlenky, potřebujeme tedy jen určit, které cho-

vání může ona myšlenka způsobit; toto chování je nám jediným jejím významem, a zřejmá skutečnost leží u samé ho kořene všech rozdílů v našich myšlenkách je, že mezi nimi není žádného tak jemného rozdílu, aby záležel v něčem jiném než v možné různosti praktického konání. Abychom si dokonale ujasnili sv myšlenky o věci, nepotřebujeme tedy než uvážít, které asi pocity přímé i vzdálené mohou způsobit a jak se musíme v životě zachovat, když by ona věc byla pravdivá. Pomyslet si tyto praktické důsledky, v tom je pro nás celé naše pochopení té věci, pokud toto pochopení má vůbec nějaký praktický význam.

Pragmatickým zkoumáním náboženství zjišťujeme (jednoduchost, nedělitelnost ap. Boha), že s naším životem to nesouvisí je-li to pravda či ne. Jak mi pomůže zařídit si život vím-li, že boží blaženost je absolutní? Theologické vyvozování metafyzických přívlastků je pedantické hromadění bez lidské potřeby.

Náboženství neudržují abstraktní definice-to je podružné. Přívlastky revní značí pragmaticky něco jiného- omezují strach a řídí naději z očekávání a jsou základem svatého života. Boží vlastnosti takto souvisí s životem neboť nějak na nás dopadají a je důležité je znát.

Dokazovat dobrotu Boha scholasticky, že je v jeho podstatě obsaženo vše, je nesmysl.

Kniha Jobova to ale provždy rozřešila:

...rozumaření je poměrně povrchní a nepravá cesta k Bohu. Důvěryhodný pocit přítomnosti ho- tot úděl člověka, který je upřímný k sobě a ke skutečnosti.

Základ nového idealismu v Kantově učení o transcendentálním egó při osvojování si pojmů= vědomí "myslím si je" musí provázet všechny naše předměty.

"Kdyby byl (člověk) jen tvor přechodných počitků a pudů, intuicí, fantazií a citů, které neustále přicházejí a odcházejí, nic by pro něj nemělo ráz objektivní pravdy nebo skutečnosti. Ale je výsadou

uchovní přirozenosti člověka, že se dovede podříditi
 výlení a vůli nekonečně mohutnější, než jsou jeho
 hutnosti. Může se říci, že jakožto bytost myslící,
 sebevědomá, žije při své přirozenosti v ovzduší Vše-
becného života. Jsa bytost myslící, mohu v sobě
 otlačit a v svém vědomí udusit každé sebevědomé
 utí, každý názor a mínění, které je jen mé, každé
 ání, které patří jen mému ojedinelému já, a mohu
 stát pouhým médiem myšlení univerzálního-Slovem,
 hu nežítí svým životem, nýbrž nechat, aby se mého
 domí úplně zmocnil Nekonečný a Věčný život ducha.
 právě v tomto odříkání se sebe nabývám zase v pra
 dě sám sebe, neboli uvědomuji si nejvyšší možnosti
 é přirozenosti. Nebot třeba se vzdávám sebe, aby-
 om žili univerzální a absolutní život rozumu, pře-
 to, čemu se vzdávám, jest ve skutečnosti naše
 evdivější "já". Život absolutního rozumu není ži-
 t, který by nám byl cizí."

Rektor Caird dále praví, že útěcha tohoto učení
 ní úplná.

"Ať jsme jacíkoli in posse, i nejlepší z nás inac-
 zůstává deleko za bytostí absolutně božskou .
 ciální mrvnost, láska, ba i sebeobětování ztápějí
 e "já" jen do jiného, konečného "já". Neztotožnují
 s Nekonečným úplně. Mohlo by se tedy zdát, že ideál
 osud člověka, v abstraktním rozumu nekonečný, je
 praxi navždy neuskutečnitelný. Což tedy není vůbec
 né rozluštit spor ideálu se skutečností?—Jeroz-
 tění, ale abychom ho dospěli, jsme unášeni z oblas
 mrvnosti do oblasti náboženské. Může se říci, že
 statnou známkou náboženství na rozdíl od mrvnos-
 je, že přeměňuje touhy v praktický užitek, realisu-
 předtuchy. Místo aby nechalo člověka honit se za
 jejícím ideálem, dělá z něho skutečného podílníka
 ožském neboli nekonečném životě. Jednota ducha
 ůle s duchem a vůlí boží není budoucí naděje a
 náboženství, nýbrž jeho pravý počátek a zrození
 uší. Je pravda, že se náboženský život vyvíjí,
 tento pokrok není t eprve k Nekonečnému, nýbrž
 vnitř oblasti Nekonečného. Stav člověka ustoupiv-
 v náboženský život je ten, že zlo, omyl a nedost
 nost nejsou vlastně jeho: jsou to výhonky, které

organicky nepatří k jeho přirozenosti ač není prostě pokušení a sporů, v této oblasti, v které leží pravý život, jest již dobojováno, vítězství již dobyto. Duch ne žije život konečný, nýbrž nekonečný."

ooo

rozumová čistota a jednoduchost x bohatost a skvělost (vše v hierarchii leskem)

= protestanství x katolictví

Většina nábož. knih zdůrazňuje 3 věci: Obět, zpověď a modlitbu.

Obět: od hmotné k duševní (obět srdce-niterné odříkání- asketismus)

Zpověď: část soustavného očišťování. Kdo se zpovídá, není už v kletu, zbavil se své hniloby a nezabýval-li se jí, nepřikrývá se jíž pokryteckou maskou ctnosti- žije alespon na základě opravdovosti.

Modlitba: Je duší a jádrem náboženství

ooo

Liberální francouzský theolog SABATIER (1897)

Náboženství je styk, vědomý a dobrovolný vztah, do něhož vstupuje zarmoucená duše, styk s tajemnou silou, na které se cítí závislou a na které záleží její osud. Tento styk s Bohem děje se modlitbou. Modlitba je náboženství projevené skutkem; to je skutečné náboženství. Modlitba odlišuje náboženský úkaz od podobných nebo příbuzných úkazů jakožto ryze mravní nebo estetický cit. Náboženství není ničím, není-li životním úkonem, jímž se celá duše hledí zachránit, snažíc se přiklonit k principu, z něhož čerpá svůj život. Tímto úkonem je modlitba. Rozumím jí nikoli plané odříkávání slov, nikoli pouhé opakování určitých svatých formulek, nýbrž převé pozdvižení duše, uvádějící se v osobní vztah s styk s tajemnou mocností, jejíž přítomnost pocituje, třeba ještě ani neví, kterým jménem ji volat. Kdekoli

hybí tato niterná modlitba, tam není náboženství; ale však tato modlitba bouří a povznáší duši, tam máme živé náboženství, byť i nebylo vnějších výkonů a učením. Z toho vidět proč tzv. ~~průkazná~~ "přirozené náboženství" není náboženstvím, zbavuje člověka modlitby, nechává jej odloučeného od Boha, bez důvěrného styku, bez vnitřního rozhovoru; není mezi nimi výměny, není úkonu božího v člověku, není návratu člověka k Bohu. V jádře je toto domnělé náboženství jen filosofie. Zrodil se v době racionalismu a kritických výzkumů, nebylo nikdy než abstraktní, mrtvý a mrtvý tvor, v kterém jeho zkoumatel nenašel jedině z význačných vlastností vlastních náboženství." oo

Pravost náboženství je spojena s otázkou, zda zbožné vědomí naplněné modlitbou je kladné čili nic.

Vidíme-li všechno v Bohu a všechno na Boha ukládat, čteme v obecných věcech vyšší a významnější mysl ~~některých~~. Mrtvost, kterou zvyk přirodívá jednotě, mizí a jsoucno jako celek se jeví přeměně.

Zákl. náboženský význam je, že duchovní energie, jež jinak dřímala, modlitbou se probouzí k činnosti a skutku se vykoná nějaké duchovní dílo.

ooo

Cíl modlitby - odloučit mysl od vnějších dojmů - ustředění na ideální cíle.

Ignác radí v Duchovním cvičení odhánět žáku nejvyšší dojmy stupnovaným úsilím, ve fantazii vyvolávat, svaté výjevy. Vrcholem by byl polohelucinační MONOTEISM (např. pomyslná podoba Krista přicházející a zcela zaujala mysl čl.) Smyslové obrazy symb. i symbol. v mysticismu mají významný úkol. V jistých případech mohou i imaginace odpadnout; ve chvílích vyššího vytržení tomu tak je. Toto vědomí se vymyslovním popisem.

Božství vniká do duše, ale tak tajemně, že duše má slov ani prostředků ani podobenství, aby vyjádřila vznešenost moudrosti a jemnou rozkoš duchovního

cítění jímž přetéká. Duše cítí jakoby byla v ohromné hluboké osamělosti, kam nemá přístup žádný tvor v nesmírné nekonečné poušti, poušti tím krásnější, čím je osamělejší. Tam v té propasti moudrosti roste duše z toho, co zraje z prazdroje pochopení lásky... a uvědomuje si, jak jsou naše slova, třeba byla sebevznešenější a vzletnější, docela prostá, bezvýnamná a nepříměřená, když se pokoušíme vyjádřit jimi to, co je božské.

Sv. Tereza o modlitbě sjednocení s Bohem:

V této modlitbě sjednocení ^{duše} je úplně bdělá při všem, co se týká Boha, ale úplně netečná k věcem tohoto světa. I k sobě samé. Po krátkou dobu tohoto sjednocení je jakoby zbavena všeho citu a i kdyby chtěla, nemohla by myslet na nic, zkrátka je pro věci tohoto světa úplně mrtvá a žije jen v Bohu. Dokud je spojena s Bohem neslyší, nevidí, nechápe docela nic. Bůh se usazuje v nitru takové duše tak, že když se potom duše zase vzpomíná, je jí naprosto nemožno pochybovat o tom, že byla v Bohu a Bůh v ní. Tato pravda zůstane v ní tak silně vtištěna, že duše ani nemůže zapomenout milosti, které se jí dostalo, ani pochybovat o její skutečnosti, byť i se popsaná zkušenost třeba mnoho let už neopaskovala. Ale zeptáte-li se jak může člověk mít takovou jistotu o něčem, čeho nevidí, na tuto otázku odpovědět nemám síly. Jsou to tajemství Všemohoucnosti Boží, jež vystihnout mne nepřísluší. Vím jen, že mluvím pravdu; a nikdy neuvěřím, že by duše, která nemá této jistoty, byla opravdu někdy obcovala s Bohem.

Ignác zjevení theologická:

Viděl zřejmě úradky boží moudrosti jak se projevila stvořením světa.

Sv. Tereziá dal Bůh pochopit, jak může být jeden Bůh ve třech osobách, či jak byla matka boží vzata do nebe.

Rozkoš způsobená některými stavy překonává vše známé obyčejnému vědomí. Zahrnuje zřejmě pocity smyslové, neboť se o ní mluví jako o něčem tak mocném, co možno sotva snést, pocít se prý blíží tělesné

bolesti. Ale rozkoš je příliš jemná a pronikavá než ji možno vyslovit.

Ze nejvyššího vzrušení přestává pracovat rozum, smysly přecházejí ve vytržení, dech a krevní oběh je tak stísněn, že ani lékaři na ten čas nevědí zde není duše odloučená od těla. Mezi účinky stavu patří i otupělost (nebýt péče ctitelů, mnozí by zahynuli). Mysl pobývajíc stále v jiném světě než tento a posilovaná myst. vědomím je příčinou, že ono, přílišné a úplné vzdalování od prakt. života zvláště přepadá mystiky povahy od přírody trpné a slabého intelektu, ale v duších přirozeně silných a pevných povahách opačné výsledky. (Sv. Ignác) - byl mystik, ale to ho učinilo jedním z nejsilnějších praktických nástrojů lidstva, co jich žilo.

Myst. stavy mohou učinit duši mnohem energičtější v mezích, které jim popřává její inspirace. Přesvědčení jen je-li inspirace pravdivá. Je-li mylná, vybuzená energie byla by chybou i škodou. Proto důraz na problémy pravdy. Pravdu duch. hnutí myslí zajišťují mystické stavy. Většinu mystických stavů lze vyjádřit slovy odkazující do fil. směrů.

1) Optimismus

2) Monismus

Z pravidelného vědomí do mystického stavu přecházíme jako z něčeho do něčeho, čeho je víc. Ze skrovného do ohromného. Současně z neklidu do klidu. Pociťujeme je jako usmírující, sjednocující, bouří v nás víc k ano než k ne. Neomezené v nich pohlcuje omezené a přivádí ke klidovému konci. Odmítají jakýkoli přívlastek, který byste vy mohli doporučovat jako vhodný pro nejvyšší pravdu.

Prazdroj křesť. mysticismu-Dionysius Areopagita popisuje absolutní pravdu vesměs zápornými přívlastky.

Příčinou všech věcí není ani duše ani rozum, nemá ani obrazotvornosti ani rozumového názoru ani ducha; není ani rozumem ani duchem; nelze ji vyslovit ani si ji myslit. Není ani číslem ani řádem, velikostí ani malostí, rovností ani nerovností, podobností

ani nepodobností. Ani nestojí ani se nehýbe, ani není v klidu. Není ani jsoucností ani věčností ani časem. Není ani věděním ani pravdou, není ani důstojností královskou ani moudrostí; není jedno, není více sdružené v jedno; není božskost ani dobrota, ani duch, jak by jej známe atd. do nekonečna.

Jako Hegel v ~~xxaxixx~~ logice, mystici se ubírají ke kladnému polu pravdy jen metodou absolutní negace.

Odtud paradoxní vyjádření

Eckhardt: vypravuje o tiché poušti boží hlavy "kde nikdy nebylo vidět rozdílu, ani Otce, ani Syna, ani Ducha sv., kde nikdo není doma, ale kde má jiskra duše větší pokoj než v sobě."

Boehme-O pralásce: že "ji možno vhodně srovnávat s ničím, neboť je hlubší než cokoli jiného, a je jako nic sex zřetelem ke všem věcem, protože žádná z nich ji nemůže pochopit a poněvadž je nic, je proto prostá všeho a je ono jediné dobro, jehož člověk nemůže ani vyjádřit ani říst, co jest, jelikož to není nic, s čím by se mohlo srovnávat, aby se mohlo pomocí toho vyjádřit."

Ravel: "Žiji, ale nikoli já, nýbrž Kristus žije ve mně"

Teprve když jsem ničím, Bůh může vstoupit ve mne a není už rozdílu mezi mým životem a jeho. Překonání přehraď mezi jedincem a absolutnem je velký mystický úspěch. Splýváme v jedno s absolutnem a spolu si vědomujeme tuto jednotu.

To se vztahuje na veškerá učení všech míst jako mystická tradice.

Mnohé mystické spisy jsou spíš hudba s pojmy: oslunující temnota, šeptající ticho, mlodná poušť... nemluví řečí rozumových pojmů spíš hudbou. Hudba dává ontologická a poselství, na která si nehudební posudek nemá troufat.

Je jistý kout lidské duše, kde jsou domovem tyto věci šeptající odtamtud mísí se s výkonem našeho rozumu, jako vody nekonečného oceánu valí své vlny, aby pronikaly kamenky ležícími na našich březích.

Mystické vědomí: je celkem pantheistické a optimistické, nebo alespon opakem pesimistického. Je protinaturalistické a je v nejlepším souledu se smýšlením obrozených a těch, kdo jak se říká, nejsou z tohoto světa.

Jsou mystické stavy zárukou:

- 1) Jsou-li mystické stavy dobře vyvinuty, bývají a mají právo být naprosto závazné pro ty, kterým se jich dostává
- 2) Není v nich žádné moci, která by těm, kdož stojí mimo ně, přikazovala přijímat jejich zjevení bez vší kritiky.
- 3) Podlamují samovládnou platnost vědomí nemystického nebo racionalistického, opírajícího se jen o rozum a smysly. Ukazují, že toto vědomí je jen prax jeden druh vědomí vůbec. Otvírají možnost jiných pravd, v které můžeme svobodně dále věřit, pokud je v nás alespon trochu životního, hlubšího zájmu o ně.

edl) Je-li mystická pravda pro člověka životní silou, může mu většina poroučet, aby žil jinak? Naše vlastní "rozumnější" přesvědčení spočívá na důkaze právě takové povahy jako u mystika. Smysly nám sjednávají jistotu o stavech skutečnosti stejně jako mystické zážitky. Mystické zkušenosti jsou rovnocenné se smyslovým: tj. přímým zpřítomněním toho, co se bezprostředně zdá, že je st. Mystik je zkrátka nezranitelný a je třeba ho nerušit v nezkalené radosti z víry, ať se nám líbí či ne.

Stavy víry a stavy mystické jsou zástupné výrazy.
 ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

--výpisky z knihy--

O TRANSCENDENTÁLNÍ METASTAROSTI

(kapitola z knihy BUŇKA, MEDÚZA A JÁ / Mladá fronta 81)

oooooooooooooooooooo

Říká se, že moderní, industrializované, civilizované ~~kytka~~ lidské bytosti jsou jedinečně nervozní a neposedné, že jsou nevidaně zneklidňovány budoucností, rozčarovány přítomností, že jim nedávají spát nedávné vzpomínky, a to vše pro technologickou složitost a hlučnost strojového parku, který nás obklopuje a pro satvrdlý aparát chladné oceli a ~~chladného~~ plastiku, který jsme si postavili mezi sebe a Zemi. Podle toho to názoru je nepřetržitá starost moderním vynálezem. Abychom jí předešli, musíme zastavit stroje a odebrat se na venkov. Primitivní člověk byl ověnčen růžemi a ~~spal~~ dobře.

Pochybuji. Člověk byl vždy specificky úzkostný a úsilným stvořením s téměř nevyčerpatelnou schopností starat se; je to dar, který jej odlišuje od jiných životních forem. Hluboko v lidském mozku je nepochybně nervové centrum podobné ústředím hladu či spánku.

Prehistorický člověk neměl v hlavě ani oheň ani nástroje, ale musel být ještě úzkostlivější než my všichni. Posedával ve spoře osvětlených jeskyních a snažil se představit si, co by měl skutečně dělat, tušil nadcházející hroznou odpovědnost za výrobu nástrojů, takže úhrnem musel strávit spoustu času pozorováním svých palců a užíráním se kvůli nim. Představuji si, jak tak civěl na své ruce a v bezmezném údivu přikládal špičky ~~prstů~~ palců na špičky všech prstů a přemýšlel, pro pět ran do čepice, to je něco, co nás oddělí od zvířat - a co si počít s hryzavou otázkou, nač to asi je? Musel strávit mnoho dlouhých bezesných nocí s hlavou plnou palců.

Nic by mě nepřekvapilo, kdyby byly bývaly předvěké předohnové komise, které se sešly, aby konstatovaly, že palce nás poženou příliš daleko a že bychom byli udělali líp, kdybychom zůstali jen u prstů a

místo palce měli o jeden obyčejný prst víc.

Starání je nejspontánnější a nejpřirozenější lidskou funkcí. Je čas si to plně uvědomit a možná učit se, jak se starat lépe. Člověk je Starostlivé zvíře. Je to rys, jenž si žádá další vývoj, který čeká na zdokonslení. Většina z nás má sklon tuto činnost zanedbávat, žít pouze na okraji úzkosti, ale nikdy se do ní neponořit.

Pro úplný ponor do zážitku čistého, osvíceného znepokojení mohu doporučit modifikaci techniky Transcendentální meditace, o níž jsem zakopl jednou, když jsem si přečetl návod v jednom učeném časopise a pak jsem si to zkoušel sám na sobě, sedě na převrácené vypalované kanoi pod bukem ve své zahradě. Přesně podle instrukcí jsem se uvolnil, měl jsem zavřené oči, pravidelně jsem dýchal a opakoval doporučenou mantru, v tomto případě slovo "úm", jedno úm za druhým. Podmínky byly pro vzdálení a odpoutání velice příhodné; moje vědomí, které normálně tráví veškerý svůj čas chápáním po jakékoli rukojeti, bylo připraveno k plynutí v proudu. A pak začal nejdříve uvnitř v domě zvonit telefon, zazvonil několikrát mezi dechy a úmy a přestal. V té chvíli jsem objevil Transcendentální starost.

Transcendentální starosti se může oddat kdokoli, bez ohledu na věk, pohlaví a povolání a takřka v jakýchkoli podmínkách. Pro začátečníky doporučuji dvacetiminutové seance, a to v době ranní před nástupem do zaměstnání a pozdě večer před odebráním se na lůžko nespavosti.

Musíte udělat toto: někde si sednete, možno-li o samotě, a napnete všechny svaly. Když si od začátku zařídíte co největší nepohodlí, například seděním na spodku kanoi, svalové napětí se dostaví samo od sebe. Teď uzavřete oči a soustřeďte se tak, že to úsilí vyvolá drobné záškuby víček. A teď dýchejte a analyticky přemýšlejte o potřebné svalové námaze. Je užitečnější dýchat vždy jen jednou nosní dírkou a střídát je.

Nyní mantra. Slovo "starost" opakované velmi rychle je už samo účinné, neboť má nápadné vazby

historické. Takže do recitace mantry vstoupí rozpomínka na jazykové spřízněnosti slova starost, jež v případě anglického výrezu "w o r r y" odkazuje na indoevropský kořen **w e r*, znamenající obrátit se, ohnout s účelem úniku, z toho se stalo staroanglické slovo *w y r g a n*, s významem zabít uškrtením, s blízkými příbuznými "wei r d" (divný), "writhe" (svíjení), "wriggle" (vrtění), "wrestle" (zápasení) a "wrong" (chybný, špatný). To poslední je také dobrá mantra, už z důvodů symetrie.

Dále zkuste nechat své vědomí volně plynout. Něco takového pocítíte asi po třech minutách a téměř současně s plynutím se dostaví zívání a klesání na mysli. Tento komplex propojených vjemů pak nebyde kvality koncentrovaného a nezvrstného průšvihů.

Nakonec začnete slyšet něco jako *c i n k... c i n k...* a to bude důkaz úspěchu. Je to vzdálený rytmický zvuk, který se neřídí ani dýcháním ani mantrou. Po pár minutách zjistíte na svém pulsu, že *c i n k* je s ním synchronní a vychází od někud z dolní části levé, nebo možná z horního konce krku a je pravděpodobně způsoben turbulencí v ohybu některé tepny, možná dokonce vibrací malého sklerotického ~~průřezu~~ plátu. Takže jste ve Spojení.

Nezbývá než dopřát intenzifikující se Transcendentální starosti volný ~~průběh~~ a spontánní postup do dalšího stádia, které se nazývá Prvotní záškub. Cestou projdete skoro splývavou sérií obrazů nehodících se s přechodných, trhavých a zrychlených jako ve starém filmu; mnohé obrazy jsou zdánlivě triviální, ale každý je spjat se zvláštním pocitem, jako když se náhle řítíte prostorem (zde je užitečno si připomenout, že mezinárodní výraz pro závrat, vertigo, je také odvozeno od *ver*). Jak se tak řítíte jako plátící pernatý pták svou vlastní myslí, můžete náhle spatřit jakýsi běhutý účet z elektrických světel nebo přízrak čísel v počítači benzinové pumpy, která víří příliš rychle, než aby se dale předčít, nebo poslední zbylou velrybu keporaka, zpívajícího svou poslední píseň do prázdná mořských hlubin,

nebo prostě televizní zpravodajství oznamující, že
volněnína Středním východě je nyní podmíněno vývo-
em umělého srdce. Nebo poslední vědecké bulletiny
o pulsujících sprškách neutrim zacílených hroutí-
cími se hvězdami na jednotlivé osoby tak, že se
jim nedá uniknout ani v hlubinách solných dolů
v Jižní Dakotě. A ovšem Watergate. Hudbu Johna
Cage. Stoupaající křivky křídových čar na akademíc-
kých tabulích ukazující budoucnost populace ameríc-
kých psů v domácnosti nebo krys v Harlemu, jader-
ných výbuchů nahoře i dole v solných dolech nebo
sebevražď v Norsku, neúrod v Indii a počtu lidí
vůbec. Myšlenku o měsíční gravitaci jako příčině
plešatění. Neovlivnitelnost posunu pevnin. Elek-
tronickou kyteru. Rozpeď věci, pocit koberců ustupu-
jících pod nohama všude kolem. Tyto obrazy začnou
splývat a pak se stanou amorfními, spekou se do
srostité, želatinové představy šišatosti. Tím se
dostáváte do posledního stadia, což je čistá sta-
rost o starost. To je podstata západní moudrosti a
navrhují pro ni název Transcendentální metastarost
(zkratka TMS). (V angličtině, kdybyste se s tím set-
kali, TMW (pozn. překl.).)

A nyní o užitečnosti TMS. Předně má schopnost
mysl zaplnit zcela a beze zbytku v dobách, kdy by
jinak byla prázdná. Místo toho, abyste se trudili
nehodile, trvale a podprshově, přičemž vás pořád
provokuje, že jste něco, nad čím by bylo dlužno se
truditi, zapomněli, tedy místo toho neuspokojivého
stavu starosti se vám dostane plnohodnotného pro-
žitku stavu starosti celé a vcelku, v mžiku, podle
časového plánu, který jste si sami stanovili.

Za druhé činí ony chvíle dne, kdy se skutečně
nedá najít nic na starání, intenzivně radostnými,
ž pro ten kontrast.

Za třetí, tedy třetí výhodu jsem zapomněl, což
namená, že je o jednu věc na starání méně.

Jsou tu zajisté některé nevýhody, k nimž se mu-
íme stavět čelem. Je nutno připustit, že TMS je
žitek náhradný, zástupný, není to ta pravá věc
v tomto smyslu je tu pořád nebezpečí, že se bude

úryvek knihy JMÉNO RÁŽE (Odeon, Soudobá sv. próza 851
1985)

~~~~~

(diskuse o domnělém díle Aristotela-2.dílu
Poetiky O humoru a satíře)

... "Každé z děl tohoto myslitele zničilo část
dění, které křesťanství shromažďovalo po celá sta-
tí. Církevní otcové řekli všechno, co je o Slovu
jeho síle třeba vědět, ale stačilo, aby Boethius
filosof komentoval a mysterium Slova božího se pře-
šlo v lidskou parodii kategorií a sylogismů. Gene-
nám poskytuje všechno, co je potřeba vědět o sklad
Všehomíra, a pak stačilo, aby byly znovu objeveny
zikální knihy Filosofo a Všehomír byl znovu uvažo-
n v pojmech slizké a tupé hmoty a Averles přesvěd-
l skoro všechny, že svět je věčný. Věděli jsme skoro
všechno o jménech Božích a dominikán... sveden Filoso-
m, je přejmenoval ve shodě s pyšnými stezkami při-
rozeného rozumu. Všehomír, který se podle Aeropagity
vil každému, kdo se uměl podávat na nebesa, jako
lnivý vodopád první příčiny, Causa prima, se tak
el jímku pozemských indicií, od kterých se postu-
je k pojmenování abstraktních skutečností. Kdysi
me vzhlíželi vzhůru k nebesům a behnu hmoty jsme
noveli sotva pohrdavý pohled, nyní se díváme dolů
zem a pouze na základě jejího svědectví myslíme
nebe..."

"Co tě tak vyděsilo na tomto pojednání O smích?
straníš-li ze světa knihu, neodstraníš ze světa
ích".

"To určitě ně. Smích je slabost, zhouba a vrst-
st našeho těla. Je to útěcha sedláků, nevázanost
ilců. I církev ve své moudrosti ustanovila chvíle
evnosti, kernevalu a jarmarku, ty denní poluce, kte-
vyženou z těla přebytečné moky a chrání před ji-
ní touhami a jinými ambicemi... tak ale smích zůs-
vá i nadále něčím nízkým, obranou lidí prostých,
esvěceným mystériem pro lázu. Neřekl snad i svatý

vel: Lépe se oženit, než soužit se říjí těla? Než
 by jste se vzbouřili proti řádu Božímu, raději se
 mějte a bavte se svými nečistými parodiemi řádu na
 věr hostiny, až jsou prázdné džbány i lahve. Zvolte
 krále bláznů, zehazujte se v liturgiích oslů a
 opřů, hrajte si svoje zvrácené saturnálie... ale tady
 (v knize) tady se funkce smíchu převrací, pozvedá k
 němu, otvírají se mu dveře do světa učenců, stává se
 objektem filozofie a úskočné theologie... sám jsi
 čere viděl, jak se prostí lidé mohou upsat tomu nej-
 nebezpečnějšímu kacířství a převést je v čin a zneuzná-
 et zákony boží i zákony přírody. Církev však unese
 kacířství prostých, neboť se sami odsoudí, sami se
 stratí svou vlastní nevědomostí. Krubé bésnění tako-
 ho Dolcina a jemu rovných nikdy neotřese řádem
 božím. Káže krutost a na krutost zahyne, nezanechá sto-
 a, zanikne, jako zahiká karneval, a nezáleží na tom,
 da se nakrátko během slavností na zemi objeví epifa-
 ie světa vzhůru nohama. Stačí, aby se gesto nestalo
 měrem, aby řeč lidová nenašla latinu, která by ji
 etlumočila. Smích zbavuje sedláka strachu z ďábla,
 rotože na hodech troupu se i ďábel zdá být trdlo a
 roup, a tudíž ovladatelný. Tato kniha by však mohla
 čit, že zbavit se strachu z ďábla je věda. Když se-
 lákovi protéká hrdlem víno, když se směje, cítí se
 ako pán, převrátil vzhůru nohama mocenské vztahy.
 eto kniha by však mohla ~~už~~ vzdělance naučit, jaký-
 úskoky, které by se od toho okamžiku staly argumen-
 y, učinit tento převrat oprávněným. Pak by se v dílo
 ozumu proměnilo i to, co v běžném gestu sedlákové
 e neštěstí zatím jen dílem břicha. Že smích je vlas-
 ní člověku, to je známkou naší omezenosti jakožto
 říšníků. Kolik myslí zkažených, jako je tvoje, by však
 této knihy vytěžilo extrémní závěr, že ve smích
 počívá dokonalost člověka! Smích zbaví na chvíli
 trachu. Zákon však nabývá platnosti pomocí strachu,
 ehož pravé jméno je bohabojnost. A z této knihy by
 ohle vzejít luciferská jiskra, která by v celém svě-
 e založila nový požár: a smích by se stal novým
 něním, jaké neznal ani Prométheus, uměním jak zrušit
 trach. Když se sedlák směje, na okamžik nemyslí na
 art, jakmile však přejde chvíle prostopášnosti, litur-

gie podle úradku božího mu znovu vnáti strach ze
 smrti. A z této knihy by mohla vzejít nová ničivá
 snaha zničit smrt pomocí osvobození od strachu. A
 co by bylo z nás, hříšných bytostí, bez strachu, který
 je snad nejprozíratelnějším a nejjaslavějším darem
 božím? Po staletí doktoři a církevní otcové ronili
 nově esence svatého vědění, aby skrze meditaci nad
 tím, co je vznešené, vykoupili lidi z bídy a z pokuše
 ní toho, co je nízké. A tato kniha, tím, že předkládá
 komedii a satyrské hry a mimos jako zázračný lék,
 který vede k očištění tělesných vášní pomocí zobra-
 zení defektů, neřestí a slabostí, by přivedla falešné
 vědce k tomu, že by se pokusili, skrze dábelský zvrat
 vysoké a vznešené vykoupit přijetím nízkého.. Z této
 knihy by vyplynula myšlenka, že člověk může chtít na
 této zemi, jak si to tvůj Bacon sliboval od "Magia
 naturalis" hojnost, jaká je v pohádkové zemi blaho-
 stu. Jenže to je právě to, o čem nemáme a nesmíme usilo-
 vat. Pohled jak se mniškové hanebně veselí při poše-
 lé frašce, jako je "Coena Cypriani"! Jenže přitom
 ví, že jejich počínání je špatné. Ještě téhož dne,
 kdy slovo Filozofa by ospravedlnilo marginální hříč-
 ky výstřední fantazie, och ještě téhož dne by to,
 co je marginální, vskutku přeskočilo do středu a po
 středu by nebyla ani stěpa. Lid boží by se změnil v
 romáždění stvůr zplozených propastmi v "Terra in-
 cognita" a v tom okamžiku by se periferie země zná-
 mela středem křesťanské říše. Arimespové by byli
 trůny svatého Petra, Blemhyové v klášteřích, trpes-
 ci s velkým břichem a obrovskou hlavou by střežili
 sluhovnu! Sluhové by diktovali zákony a my (a tudíž i
 kn) bychom museli v naprosté bezzákonosti slepě
 poslouchat. Jeden řecký filosof (kterého tu tvůj Aris-
 oteles cituje jako svého spřežence a lživou aucto-
 ritu) řekl, že je třeba rozložit vážnost protivníka
 smíchem a smích klást odpor vážnosti. Moudrost na-
 dšich otců volala za nás: je-li smích kratochvílí níz-
 kého lidu, pak je třeba jeho volnost brzdit a pokořo-
 vat pomocí přísnosti mu nahnat bázen a nízký lid
 vlastní žádné prostředky, aby svůj smích zušlechtil
 tak, že by se stal nástrojem namířeným proti vážnosti
 smýšle, kteří musí zástupy přivést k životu věčnému

zbavit je pokušení břicha a přirození, jídla a nečistých žádostí. Kdyby se však jednou někdo chopil slov Filosofova, a jako Filosof z umění smát se, ukoval ostrou zbran, kdyby rétorika přesvědčení byla nahrazena rétorikou výsměchu, kdyby topiky netrpělivosti a spásonosného vytváření svatých představ vykoupení byly nahrazeny topikami netrpělivého strhávání a převrácení těch nejposvátnějších a nejvelebnějších představ, ach, ten den by i pro tebe, Viléme, a veškeré tvoje vědění znamenal zkázu?

"Proč? Bojoval bych, postavil bych svůj důvtip proti důvtipu ostatních. Byl by to svět lepší než ten, v němž, ohen a žhavé železo Bernarda Guie potlučují ohen a žhavé železo Dolcinovo."

"I ty sám bys brzy upadl do léčky démona. Bojoval bys na opačné straně bitevního pole v Armagedonu, kde má dojít k poslední bitvě. Pro ten den však bude musit určit vírkev nová pravidla boje. Nenahání nám strach rouhání protože, i v proklínání Boha scházíme zkomolený obraz hněvu Jehovova, když proklíná vzpurné Anděly. Nenahání nám strach krutost toho, kdo zabíjí pastýře ve jménu fantazírování o novově, protože to není nic jiného než krutost knízet, která se snažila vyhubit lid izraelský. Nenahání nám strach strach přísnost donatisty, sebevražedného šílenství Circumcelliona, chlíplost bogomila, čirá čistota albigenského, flagelantova touha po ví, opojení zlem u bratra volného ducha: známe je všechny a známe kořen jejich hříchů, který je i kořenem naší svatosti. Nenahání nám strach a hlavně to, jak je máme zničit, lépe řečeno, jak je máme dovést k tomu, aby se zničili sami tím, že zpupně nesou k zenitu svých nebes vůli k smrti, která se děje v propastech jejich nadíru. Ano, mohl bych říci, že jejich přítomnost je nám milá, že je zahrnuje v úřadku božím, protože jejich hřích podněcuje naši ctnost, jejich rouhání povzbuzuje náš zpěv, jejich zmatená kajícínost reguluje naši chuť obětování, jejich bezbožnost dodává lesk našemu úřadu, stejně jako kníže temnot byl nezbytný, aby svou vzpourou a svým zpufalstvím nechal plně zazá-

slávu boží, počátek a konec veškeré naděje. Kdyby však jednoho dne - a ne už jako plebejská vyjímka, a jako askeze učence, předaná nezničitelnému svě-
ctví písma - umění smát se stalo přijatelným a zdá-
se ušlechtilým a vznešeným, a ne už rabským, kdyby
jednoho dne někdo mohl říci (a měl své posluchače)
já se inkernací....pek bychom už kamhánixzazřuk
měli žádné zbraně, jimiž bychom mohli toto rouhání
držet, neboť by přivolalo a shromáždilo temné síly
lesné materie, ty, které se projevují prdem a říhnu-
a, a říhnutí a prd by si osvojily právo, jež je vlas-
í pouze ducha a sice vanout tam, kde chceš

"Lykurgos dal postavit smíchu sochu."

"To sis přečetl v knize Chloritiově, který se po-
sil sejmut z mimů nařčení z bezbožnosti. Vypravuje
k byl jeden nemocný vyléčen ze svého neduhu, proto-
lékař ho přinutil smát se. Proč ho lékař uzdravova-
ž Bůh rozhodl, že jeho pozemské dny jsou sečteny?

"Nemyslím, že ho lékař vyléčil z jeho neduhu. Nau-
l ho smát se neduhu."

"Neduh se z těla nevyhání. Ničí se."

"I s tělem nemocného."

"Když to nejde jinak."

"Ty jsi ďábel", řekl Vilém.

Zdálo se, že to Jorge nepochopil. Kdyby byl měl dar
řeků, řekl bych, že se na Viléma ohromeně podíval.

"Já?" řekl.

"Ano, ty. Lhali ti. Ďábel není vládce hmoty, ďábel
troufalost ducha, víra bez úsměvu, pravda, kterou
kdy nezachvátí pochyby. Ďábel je zamračený, protože
kam jde, a jde neustále tam, odkud přišel. Ty jsi
bel s jako ďábel žiješ v temnotách. Pokud jsi mne
těl přesvědčit, pek se ti to nepovedlo. Já tě nená-
dím, Jorge, a kdybych mohl, odvedl bych tě na dvůr
vodil sem a tam s ptačími pery nastrčenými do
ti a s tváří pomalovanou, jak mají kejklíři nebo
ěci, aby se ti smál celý klášter a nikde se tě už
bál. Nejradši bych tě namazal medem a vyválel v

v sí a vodil na řetězu na jarmarky a všem bych ří-
 Hledte, to je ten, kdo vám ohlašoval pravdu a
 dídal vám, že pravda chutná po smrti, a vy jste vě-
 li ne jeho slovům, nýbrž jeho pochmurnosti. Nyní
 ale říkám, že v nekonečné závratí možností vám
 poskytuje možnost představovat si také svět, v
 domnělý vykladač pravdy není nic než pošetilý
 , který opakuje slova, jímž se kdysi dávno naučil".

"Ty jsi horší než ďábel, minorito!" řekl Jorge.
 si kejklíř-jako světec, který vás zplodil. Jsi jako
 tvůj František, který "de toto corpore felerat
 guam" (z celého těla učinil jazyk), který při kázá-
 vyváděl jako komediant na jarmarku, který mátl
 komace tím, že mu vložil do ruky zlaté peníze, který
 ehčoval zbožnost jeptišek tím, že jim zpíval "Mise-
 re" místo, aby se modlil, který při žebrotě mluvil
 francouzsky a s pomocí kusu dřeva napodoboval hráče
 housle, který se převlékal za tuláka, aby zmátl
 své mnichy, který si nahý lehl do sněhu, mluvil se
 řišty a s rostlinami a samotné mysterium zrození
 žíše Krista přetvářel v zábavu pro sedláky, který
 ýval Beránka Betlémského tak, že bečel jako ovce..
 pravdu dobrá škola...nebyl minorita bratr Spastě-
 h z Florencie?"

"Byl", usmál se Vilém. "Přišel do konventu kazate-
 a řekl, že ničeho nepojí, nedají-li mu kus kutny
 retra Jana, aby ji choval jako relikvii a když ji
 ostal, vytřel si s ní zadek, ochodil na hnojiště a
 omocí tyče ji válel v lejnu a volal: "Běda, pomozte
 i, bratři, ztřetil jsem na latrině světcovu relikvii

"Ten příběh ti připadá zábavný, jak vidím. Třeba b
 ys mi rád vyprávěl historku o jiném minoritovi,
 rstru Pavlovi Tisícmuch, který jednou uklouzl na
 edě a upadl jak široký tak dlouhý. Jeho spoluobčané
 i z něj utahovali a když se ho jeden z nich zeptal
 echtl-li by mít pod sebou něco měkkého, tak mu od-
 pověděl: "Proč ne, třeba tvou ženu..." Tak jste se sna-
 ili objevit pravdu."

"Tak František učil lidi, aby nahlíželi věci odji
 ud."

"Jenže my jsme vás ukáznili....."

„Tato moje slepota je možná však způsobená stínem, který velká temnota, jak se blíží, vrhá na náš stárý svět.“

Est ubi gloria nunc Babilonis (Kde je nyní sláva Babilonu?) Kde jsou lonské sněhy? Svět tančí tanec mrtí a chvílemi se mi zdá, že po Dunaji lodě plné mlenců odplouvají do míst plných temnoty.

Nezbývá mi než mlčet. O quam salubre, quem iucundum et suave est sedere in solitudine et tacere et loqui cum deo! (Ó jak prospěšné zdraví, jak útěšné a sladké je sedět v osamění, mlčet a rozmlouvat s Bohem.) Zanedlouho se spojím se svým počátkem a nevěřím už, že je tů Bůh Slávy, o kterém mi povídali nepotí mého rádu, nebo Radosti, jak se domnívali mino-rité a možná ani soucitu. Gott ist ein lautes nicht, ihn ~~xxmhr~~ rührt kein nun noch hier. (Bůh je čiré nic, netýká se ho žádné zde a nyní). Brzy už vejdu do této všerozlehlé pouště, širošířé a nezměřitelné, již srdce vpravdě zbožné rádo a blaženě podlehne. Propadnu se do božích temnot, do němého ticha a do nepopsatelné jednoty bytíav tomto propadání se ztratí veškerá rovnost i nerovnost a v té propasti můj duch ztratí sám sebe a nebude vědět, co je stejné ani co je nestejně, nebudu vědět nic: a zapomenuty budou veškeré rozdíly, vejdu do své prosté podstaty, do tiché pouště, kde se nevyskytuje žádná rozdílnost, do nitra, kde není nikdo doma. Ponořím se do tichého a pustého božství, kde není díla ani obrezu.

Ve skriptoriu je zima, otlačený palec mě bolí. To, co jsem napsal, zanechávám nevím komu, nevím už k čemu: Stet rosa pristina nomine, nomina nuda tememus. Někdejší vůle je tu už jen co jméno, jen pouhé jména držíme ve své moci.

